ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Ετήσια Έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2020

Δεκέμβριος 2021

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ, ΤΣ & ΕΚΤ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΑνΕΚ

ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΣΠΑ 2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

© INSETE Intelligence – Επιτρέπεται η αναδημοσίευση με την προϋπόθεση της αναφοράς στην πηγή

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΙ 7

ΕΙΣΑΓΩΓΗ 9

1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 12

1.1 Γεωμορφολογία της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας 12

1.2 Διοικητικά Στοιχεία 15

1.3 Μεταφορικές Υποδομές 19

1.3.1 Αεροδρόμια 19

1.3.2 Λιμένες 21

1.3.3 Οδικοί άξονες 22

1.3.4 Μεθοριακοί σταθμοί 23

1.4 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, 2015 και 2020 24

1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 24

1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα 26

1.5 Ηλικιακή Κατανομή, 2015 και 2020 27

1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας 27

1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας 28

1.6 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015 και 2020 29

1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 29

1.7 Μακροικονομικά Στοιχεία, 2013-2018 31

1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 31

1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας 33

1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 34

1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας 35

1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2020 36

1.8 Απασχόληση, 2015-2020 37

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια 38

1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά κατηγορία απασχόλησης 40

1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια 42

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας 45
1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια 48
1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας 51
1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια 54
1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά κατηγορία απασχόλησης 58
1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020 63
2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ 66
2.1 Ξενοδοχειακό Δυναμικό 2020 66
2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια 66
2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα 69
2.2 Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων, 2019 72
2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 72
2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα 75
2.3 Δυναμικό Τουριστικών Επιπλωμένων Κατοικιών και Επαύλεων, 2018 78
2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 78
2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα 80
2.4 Κύριες και Δευτερεύουσες Κατοικίες, 2001-2011 82
2.5 Δυναμικό Κάμπινγκ, 2020 85
2.5.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 85
2.5.2 Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα 89
3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 91
3.1 Παραδοσιακοί Οικισμοί 91
3.2 Αρχαιολογικοί Χώροι και Μουσεία 92
3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα 92
3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά περιφερειακή Ενότητα 95
3.3 Γαλάζιες Σημαίες, 2020 97
3.4 Μαρίνες, 2020 99
3.5 Γκόλφ 100

3.6 Ιαματικοί φυσικοί πόροι 101
3.7 Σπηλαιολογία 102
3.8 Καταδυτικοί προορισμοί 104
3.9 Πεζοπορία - TREKKING 106
3.10 Αναρριχητικά πεδία 110
3.11 Χιονοδρομικά κέντρα 112
3.12 Ορειβατικά Καταφύγια 114
3.13 Kayak - Rafting 116
3.14 Καζίνο 117
3.15 Γαστρονομία - Οινοτουρισμός 118
4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ 123
4.1 Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις, 2015-2020 123
4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 123
4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας 125
4.2 Αεροπορικες Αφίξεις Εσωτερικού, 2015-2020 126
4.3 Οδικές Αφίξεις, 2015-2020 128
4.3.1 Οδικός τουρισμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 128
4.3.2 Οδικός τουρισμός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά μεθοριακό σταθμό 130
4.4 Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εσωτερικού, 2015-2020 132
4.4.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 132
4.4.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας 134
4.5 Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εξωτερικού, 2015-2020 135
4.6 Στοιχεία Κρουαζιέρας, 2015-2020 137
4.6.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 137
4.6.2 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας 139
4.7 Επισκέπτες σε Μουσεία, 2015-2020 141
4.7.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 141
4.7.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Ενότητα 143
4.8 Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους, 2015-2020 145
4.8.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 145
4.8.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα 147
4.9 Εισπράξεις σε Μουσεία (σε €), 2015-2020 149
4.9.1 Εισπράξεις σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 149

4.9.2 Εισπράξεις σε μουσεία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Ενότητα 151
4.10 Εισπράξεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους (σε €), 2015-20 153
4.10.1 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 153
4.10.2 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα 155
5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016-2020 157
5.1 Βασικά Μεγέθη Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016-2020 157
5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα 157
5.1.2 Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας 160
5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 162
5.1.4 Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας 164
5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 166
5.1.6 Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας 168
5.2 Βασικοί Δείκτες Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016-2020 170
5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα 170
5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας 172
5.2.3 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 175
5.2.4 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας 177
5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 180
5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας 183
5.3 Βασικές προτεινόμενες Στρατηγικές Κατευθύνσεις / Δράσεις στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας 186
5.4 Στοιχεία Αφίξεων – Διανυκτερεύσεων – Πληρότητας σε Ξενοδοχειακά Καταλύματα, 2015-2020 190
5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 190
5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα 193
5.4.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 195
5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα 198
5.4.5 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 200

5.4.6 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα ... 202

5.5 Αφίξεις και Διανυκτερεύσεις σε Καταλύματα Σύντομης Διαμονής, 2015-2020 203

5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής 203

5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής 206

5.6 Στοιχεία Αφίξεων και Διανυκτερεύσεων σε Κάμπινγκ, 2015-2020 209

5.6.1 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 209

5.6.2 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Ενότητα 211

5.6.3 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 213

5.6.4 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Ενότητα 215

6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 217

6.1 Οικονομικοί Δείκτες Απόδοσης Ξενοδοχείων, 2019 217

6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα 218

6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας 220

7 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 222

ΟΡΙΣΜΟΙ

- **ΑΕΠ**: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
- **Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού**: στις αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού καταγράφονται και αλλοδαποί.
- **Αφίξεις**: ορίζονται ως οι διεθνείς αφίξεις που καταγράφονται στα κατά τόπους σημεία εισόδου (αεροδρόμια, μεθοριακοί σταθμοί, λιμάνια) της χώρας.
- **Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής**: είναι οι αφίξεις (Κατοίκων και Μη κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα**: το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Αφίξεις σε κάμπινγκ**: το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια.
- **Απασχολούμενοι**: ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποίαν απουσίαζαν προσωρινά.
- **Διανυκτερεύσεις**: το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια στα επιμέρους καταλύματα.
- **Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής**: είναι οι διανυκτερεύσεις (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα**: το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων)σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ**: το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια.
- **Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις**: οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις δεν καταγράφουν εθνικότητα αλλά χώρα προέλευσης.
- **Εισπράξεις**: το σύνολο των τουριστικών εισπράξεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια. Στο σύνολο των εισπράξεων δεν **περιλαμβάνεται το μεταφορικό κόστος (αεροπορικό, θαλάσσιο και σιδηροδρομικό) ακόμα και αν η εταιρεία είναι Ελληνική**.

- **Επισκέψεις**: ορίζονται ως οι επισκέψεις (Μη κατοίκων) που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται 2 Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια άφιξη και δύο επισκέψεις.
- **Ίδια Κεφάλαια**: περιλαμβάνει τα κεφάλαια που έχουν συνεισφέρει οι μέτοχοι στην εταιρεία είτε άμεσα είτε έμμεσα.
- **Καθαρά Πάγια**: στα καθαρά πάγια περιλαμβάνονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας (ακίνητα, εξοπλισμός κλπ.) και τυχόν έξοδα ιδρύσεως μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων.
- **ΚΠΦ**: Κέρδος προ Φόρων.
- **ΚΠΦΤΑ**: Κέρδος προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.
- **Κύκλος Εργασιών**: είναι ο τζίρος που κάνει ένα ξενοδοχείο κατά την διάρκεια ενός έτους.
- **Μακροπρόθεσμα Δάνεια**: μακροπρόθεσμα ονομάζονται τα δάνεια με χρονική διάρκεια αποπληρωμής μεγαλύτερη του ενός έτους.
- **Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη**: ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια. Αντίθετα, η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη αντιπροσωπεύει το σύνολο της δαπάνης που κάνει ο τουρίστας στην χώρα (που μπορεί να επισκέπτεται δύο ή περισσότερες Περιφέρειες).
- **Μέση Διάρκεια Παραμονής**: ορίζεται ως η Μέση Διάρκεια παραμονής των επισκεπτών (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια.
- **Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση**: ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια.
- **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός**: αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.
- **Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων**: η ετήσια πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων ανά Περιφέρεια.

- **ΠΟΠ:** Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης,
- **ΠΓΕ:** Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση με τίτλο: Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2020 – Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας υλοποιείται στο πλαίσιο της Πράξης «*Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του*» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5003333[1]. Η μελέτη αποσκοπεί στην τεκμηρίωση του τομέα και μέσω αυτής στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το περιεχόμενο του παρόντος Παραδοτέου αφορά στην διαγνωστική ανάλυση και στις κατευθύνσεις του τουριστικού κλάδου στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και ειδικότερα περιλαμβάνει:

Η καταγραφή των ακόλουθων στοιχείων αναφορικά με τους τουριστικούς πόρους, τις τουριστικές υποδομές, τη ζήτηση κλπ. πραγματοποιήθηκε με έρευνα από το γραφείο (desk research). Για τυχόν παρατηρήσεις / συμπληρώσεις, παρακαλούμε στείλτε μας ιμέηλ στο Regionreports@insete.gr.

- ανάλυση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (πληθυσμός, ηλικιακή διάρθρωση),
- ανάλυση των βασικών μακροοικονομικών στοιχείων (ΑΕΠ, κατά Κεφαλήν ΑΕΠ),
- ανάλυση των τουριστικών υποδομών (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις, κύριες & δευτερεύουσες κατοικίες, κάμπινγκ)
- ανάλυση των βασικών μεγεθών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, έσοδα),
- ανάλυση των βασικών δεικτών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη, Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση, Μέση Διάρκεια Παραμονής),
- ανάλυση της απασχόλησης (αριθμός απασχολούμενων, φύλο, ηλικία και τύπος απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας), της εξέλιξης της ανεργίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,
- ανάλυση της αεροπορικής κίνησης (διεθνείς αφίξεις και αφίξεις εσωτερικού),

[1] Η παρούσα έκθεση αποτελεί το παραδοτέο Π.2.2.2.1 του Υποέργου 3: Δράσεις παρακολούθησης της δυναμικότητας των τουριστικών προορισμών και των επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου, Δράσεις Διάχυσης/προβολής της Πράξης & Δράσεις Συντονισμού και Επιστημονικής υποστήριξης της υλοποίησης της Πράξης: Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του (MIS 5003333).

- ανάλυση της ακτοπλοϊκής κίνησης (διακινηθέντες κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση),
- ανάλυση της οδικής κίνησης στους μεθοριακούς σταθμούς (αφίξεις Μη – Κατοίκων),
- ανάλυση της κρουαζιέρας (κίνηση κρουαζιερόπλοιων και αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας),
- ανάλυση της επισκεψιμότητας σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- ανάλυση των εισπράξεων σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων – πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής,
- καταγραφή αφίξεων-διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ,
- χωροταξικό σχεδιασμό,
- ανάλυση βασικών δεικτών απόδοσης (Οικονομικοί και Ποιοτικοί δείκτες απόδοσης).

Για την ανάλυση του τουριστικού κλάδου της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας συλλέχθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

- μακροοικονομικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις τουριστικές υποδομές από το ΞΕΕ (Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας), το ΜΗΤΕ (Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων) και την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα βασικά μεγέθη και τους βασικούς δείκτες του ελληνικού τουρισμού από την Τράπεζα της Ελλάδας,
- στοιχεία για την απασχόληση, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και την ανεργία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις και την κίνηση εσωτερικού από την FRAPORT, την ΥΠΑ (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας) και τον ΔΑΑ (Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών),
- στοιχεία για την οδική κίνηση από τους Μεθοριακούς Σταθμούς,
- στοιχεία ακτοπλοϊκής κίνησης από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία κρουαζιέρας από την Ένωση Λιμένων Ελλάδος,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων και διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων και διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία επισκέψεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,

- στοιχεία εισπράξεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τους Παραδοσιακούς Οικισμούς από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας,
- στοιχεία για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία από το Υπουργείο Πολιτισμού,
- στοιχεία για τους δείκτες απόδοσης των ξενοδοχείων από την ICAP,
- στοιχεία για τις μαρίνες και τους ιαματικούς φυσικούς πόρους από το Υπουργείο Τουρισμού.

1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ[2]

1.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Χάρτης 1: Γεωγραφική αποτύπωση της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας γεωγραφικά καλύπτει το κεντρικό κομμάτι της Μακεδονίας, με εξαίρεση τη χερσόνησο του Αγίου Όρους που διέπεται από ειδικό καθεστώς. Βόρεια συνορεύει με την Βόρεια Μακεδονία και την Βουλγαρία, ανατολικά με την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, δυτικά με την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και νοτιοδυτικά με την Περιφέρεια Θεσσαλίας. Το νότιο κομμάτι της Περιφέρειας βρέχεται από τους κόλπους Θερμαϊκό, Τορωναίο, Σιγγιτικό και Στρυμονικό, οι τρεις πρώτοι ανήκουν στο Αιγαίο Πέλαγος ενώ ο τελευταίος στο Θρακικό. Η συνολική έκταση της φτάνει τα 18.811km², αριθμός που αντιστοιχεί στο 14,25% της συνολικής έκτασης της Ελλάδας.

Σε **γεωμορφολογικό** επίπεδο, η Κεντρική Μακεδονία έχει έναν έντονα ορεινό χαρακτήρα. Στην επικράτεια της βρίσκονται κάποια από τα υψηλότερα **όρη** της Ελλάδας, όπως ο Όλυμπος[3] και τα Δυτικά Πιέρια στην Πιερία, το Βέρμιο στην Ημαθία, ο Άθως και ο Χολομώντας στη Χαλκιδική, ο Χορτιάτης και ο Βερτίσκος στη Θεσσαλονίκη, τα Κερδύλια Όρη (Θεσσαλονίκη, Σέρρες), τα όρη Βροντούς στις Σέρρες, η οροσειρά Κερκίνη (Κιλκίς, Σέρρες), ο Βόρας, το Πίνοβο, η Τζένα στην Πέλλα και το Πάικο (Πέλλα, Κιλκίς).

2 Προγενέστερα στοιχεία μπορείτε να βρείτε στο Marketing Plan της Κεντρικής Μακεδονίας, οδικός χάρτης 2015-2020.

3 Ο Όλυμπος βρίσκεται στα σύνορα μεταξύ Κεντρικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας.

Πέρα από τον έντονο ορεινό χαρακτήρα της Κεντρικής Μακεδονίας, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το πεδινό τμήμα που διαμορφώνεται μεταξύ των ορεινών όγκων και συμβάλει στην πλούσια χλωρίδα και πανίδα της περιοχής.

Στο δυτικό τμήμα της Κεντρικής Μακεδονίας, προερχόμενοι από τα βόρεια και τα δυτικά ρέουν και εκβάλουν στη θάλασσα οι ποταμοί Αλιάκμονας, Αξιός, Γαλλικός, Λουδίας, ενώ στο ανατολικό της τμήμα ρέει και εκβάλει στη θάλασσα ο ποταμός Στρυμόνας. Οι ορεινοί όγκοι, το σύστημα απορροής και η γεωμορφολογία του εδάφους διαμορφώνουν ένα σύστημα **λιμνών** που περιλαμβάνει στα βόρεια τμήμα της Βεγορίτιδας, της Δοϊράνης και της τεχνητής λίμνης Κερκίνης και τις λίμνες Κορώνεια και Βόλβη στην περιοχή της Θεσσαλονίκης. Ο συνδυασμός όλων αυτών των ιδιαίτερων γεωφυσικών χαρακτηριστικών συνθέτουν ένα τοπίο με εναλλαγές και μεγάλες δυνατότητες ανάδειξης και αξιοποίησης.

Ιδιαίτερη αναφορά αξίζει να γίνει στον μεγάλο αριθμό **προστατευόμενων περιοχών** που βρίσκονται στην Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας και πέραν από τη συνδρομή τους στη συντήρηση της έντονης βιοποικιλότητας της περιοχής, αποτελούν πόλο έλξης περιβαλλοντικού αλλά και εναλλακτικού τουρισμού.

Ο Όλυμπος**,** το υψηλότερο βουνό της Ελλάδας, είναι παγκοσμίως γνωστό από την Ελληνική Μυθολογία ως η κατοικία των δώδεκα θεών της αρχαιότητας. Είναι η πρώτη περιοχή, για την οποία εφαρμόστηκε πριν από 50 χρόνια ειδικό καθεστώς προστασίας στη χώρα μας με την **κήρυξή του ως Εθνικού Δρυμού το 1938**. Η σημασία του Δρυμού έχει αναγνωριστεί όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και στην Ευρώπη και Παγκόσμια. Το 1981 η UNESCO ανακήρυξε τον Όλυμπο «Απόθεμα της Βιόσφαιρας». Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει συμπεριλάβει τον Όλυμπο στις «Σημαντικές για την Ορνιθοπανίδα Περιοχές της Ευρωπαϊκής Κοινότητας».

Συγκεκριμένα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας καταγράφονται:

- 29 Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ),
- 17 Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ),
- 3 Εθνικά Πάρκα (Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα, λιμνών Κορώνειας – Βόλβης και λίμνης Κερκίνης),
- 1 Εθνικός Δρυμός (Όλυμπος),
- 4 Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης (Συστάδα Δρυός και Φράξου στις Μουριές, Το Δάσος Οξιάς στο Πευκωτό Πέλλας, Το μικτό Δάσος Προμάχων-Λυκόστομου Αριδαίας και ο Σφαγνώνας στο Δάσος Λαϊλιά Σερρών),

- 3 Υγρότοπους Διεθνούς Σημασίας (RAMSAR) (Λίμνες Κορώνεια-Βόλβη, Δέλτα Αξιού-Αλιάκμονα και Λίμνη Κερκίνη),
- 2 Βιογενετικά Αποθέματα (Φυσικό Μνημείο Μικτού Δάσους Αλμωπίας Αριδαίας και Εθνικός Δρυμός Ολύμπου (πυρήνας)),
- 1 Απόθεμα Βιόσφαιρας (Εθνικός Δρυμός Ολύμπου),
- 1 Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς (όρος Άθως) και
- 12 Παραδοσιακούς Οικισμούς.

Η ορεινή τοποθεσία της Κεντρικής Μακεδονίας συνοδεύεται από **έντονα κλιματολογικά χαρακτηριστικά**. Ο χειμώνας είναι συνήθως τραχύς με χαμηλές θερμοκρασίες, έντονες βροχοπτώσεις και χιονοπτώσεις. Η χιονοκάλυψη είναι παρατεταμένη και διαρκεί 3,5 με 4 μήνες από το τέλος Νοεμβρίου ως τις αρχές Απριλίου, ενώ παρατηρούνται και ολικοί παγετοί. Το καλοκαίρι είναι δροσερό με λίγες τοπικές βροχές.

1.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αποτελείται από επτά Περιφερειακές Ενότητες: Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Πέλλας, Πιερίας, Σερρών και Χαλκιδικής και η έδρα της είναι η πόλη της Θεσσαλονίκης.

Η **Π.Ε. Ημαθίας** συνορεύει με τις Ενότητες Πέλλας στα βόρεια, Θεσσαλονίκης στα ανατολικά, Πιερίας στα νότια και Κοζάνης στα δυτικά. Η έκταση της είναι 1.701km^2 και αποτελεί το 9,04% του συνόλου της Περιφέρειας. Η πρωτεύουσα της Ενότητας είναι η πόλη της Βέροιας.

Η **κατανομή των εδαφών** της έχει ως εξής: 44,73% ορεινή, 6,77% ημιορεινή και 48,5% πεδινή. Οι κυριότεροι **ορεινοί όγκοι** της Ενότητας είναι το Βέρμιο με υψηλότερες κορυφές τη Μαύρη Πέτρα (2.027μ.), το Παλάτι (1.895μ.), την Γκιώνα (1.739μ.), το Ξηροβούνι (1.804μ.) κ.α. και τα Πιέρια (2.190μ.) που το μεγαλύτερο μέρος του ανήκει στην Πιερία.

Οι **ποταμοί** που συναντάμε στην Ημαθία είναι:

- Ο Αλιάκμονας, ο κυριότερος ποταμός της Ενότητας.
- Ο Λουδίας που βρίσκεται κατά μήκος των συνόρων της Ενότητας με την Ενότητα Θεσσαλονίκης.
- Ο Τριπόταμος, πηγάζει από το όρος Βέρμιο, περνάει από την Βέροια και σχηματίζει τις γνωστές υδατοπτώσεις με τις οποίες κινούνται τα εργοστάσια της πόλης και
- Τέλος, ο ποταμός Αραπίτσα ο οποίος πηγάζει από το όρος Βέρμιο.

Η **Π.Ε. Θεσσαλονίκης** συνορεύει με τις Ενότητες Σερρών στα ΒΑ, Κιλκίς στα βόρεια, Πέλλας, Ημαθίας και Πιερίας στα δυτικά και Χαλκιδικής στα νότια. Η Ενότητα βρέχεται δυτικά από τον Θερμαϊκό κόλπο και ανατολικά από τον Στρυμονικό. Η έκταση της είναι 3.683 km^2 και αποτελεί το 19,57% της Περιφέρειας. Η πρωτεύουσα της Ενότητας είναι η πόλη της Θεσσαλονίκης.

Η **κατανομή των εδαφών** της είναι κατά 6,81% ορεινή, 28,72% ημιορεινή και κατά 64,47% πεδινή. Οι κυριότεροι **ορεινοί όγκοι** της Ενότητας είναι:

- Ο Χορτιάτης (1.201μ.). Βρίσκεται στο ΝΑ τμήμα της και ξεχωρίζει η κορυφή του Προφήτη Ηλία (738μ.).
- Τα βουνά της Βόλβης (659μ.). Είναι χαμηλά και ξεχωρίζουν οι κορυφές Άσπρες Πέτρες (630μ.) και Ψηλή Ράχη (431μ.).

- Το Κερδύλιο (982μ.), αποτελεί φυσικό σύνορο με την Ενότητα Σερρών και
- Τέλος, το βουνό Βερτίσκος (1.103μ.).

Οι σημαντικότεροι **ποταμοί** είναι ο Λουδίας, ο Αξιός και ο Γαλλικός (ή Εχέδωρος). Το μεγαλύτερο μέρος της είναι πεδινό. Σημαντική είναι η πεδιάδα της Θεσσαλονίκης και πιο ανατολικά υπάρχει η μικρή πεδιάδα του Λαγκαδά, η οποία εκτείνεται μεταξύ των βουνών Χορτιάτη και Κερδυλίων. Τέλος, στην Ενότητα συναντούμε τις **λίμνες** Βόλβη, Λαγκαδά, Μαρούδα και Λάντζα.

Η **Π.Ε. Κιλκίς** συνορεύει στα βόρεια με την Βόρεια Μακεδονία, στα νότια με την Ενότητα Θεσσαλονίκης, στα ανατολικά με την Ενότητα Σερρών και στα δυτικά με την Ενότητα Πέλλας. Η έκταση της είναι 2.519km² και αποτελεί το 13,39% του συνόλου της Περιφέρειας. Η πρωτεύουσα της Ενότητας είναι η πόλη του Κιλκίς.

Η κατανομή των εδαφών της είναι 66% πεδινές εκτάσεις και 34% ορεινές και ημιορεινές. Οι κυριότεροι ορεινοί όγκοι της είναι το βουνό Κερκίνη (Μπέλλες) με ψηλότερη κορυφή του το Τριεθνές (1.888μ.) και το Δύσωρο (860μ.). Οι **ποταμοί** οι οποίοι συναντώνται στο Κιλκίς είναι ο Αξιός ο οποίος διαρρέει το δυτικό τμήμα της, με κυριότερους παραπόταμους το Μεγάλο Ρέμα, τον Στραβοπόταμο και τον Γοργόπη. Τέλος, οι **λίμνες** της είναι δύο, αυτή της Δοϊράνης και της Πικρολίμνης.

Η **Π.Ε. Πέλλας** συνορεύει στα βόρεια με την Βόρεια Μακεδονία, στα ανατολικά με την Ενότητα Κιλκίς, στα νοτιοανατολικά με την Θεσσαλονίκη, στα νότια με τις Ενότητες Ημαθίας και Κοζάνης και στα δυτικά με την Ενότητα Φλώρινας. Η έκταση της είναι 2.506km² και αποτελεί το 13,32% του συνόλου της Περιφέρειας. Πρωτεύουσα της είναι η πόλη της Έδεσσας.

Η επιφάνεια της Ενότητας, στο μεγαλύτερο ποσοστό της (45,35%) χαρακτηρίζεται ως ορεινή, ενώ οι πεδινές και ημιορεινές εκτάσεις καταλαμβάνουν αντίστοιχα το 39,93% και το 14,72% της επιφάνειας της. Οι κυριότεροι **ορεινοί όγκοι** της είναι το Καϊμακτσαλάν (2.524μ.), το Βέρμιο με ψηλότερη κορυφή τη Μαγούλα (1.364μ.) και το Πάικο με ψηλότερη κορυφή το Πογλέτι (1.650μ.). Από τα **ποτάμια** τα σημαντικότερα είναι ο Μογλενίτσας, ο Βόδας, ο Λουδίας καθώς και μικρά ποταμάκια όπως ο Μπαλίστας, ο Λέσκας κ.α.

Η **Π.Ε. Πιερίας** καταλαμβάνει το νοτιοδυτικό άκρο της Περιφέρειας. Συνορεύει με τις Ενότητες Ημαθίας και Θεσσαλονίκης στα βόρεια, Λάρισας στα νότια, Κοζάνης και Ημαθίας στα δυτικά, ενώ ανατολικά βρέχεται από το Θερμαϊκό Κόλπο. Η Πιερία είναι η μικρότερη σε έκταση Ενότητα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας με έκταση

1.516km² που αντιστοιχεί στο 8,05% του συνόλου της Περιφέρειας. Η πρωτεύουσα της είναι η πόλη της Κατερίνης.

Το **έδαφος** της κατανέμεται σε ορεινό 16,95%, ημιορεινό 46,63% και πεδινό 36,42%. Στα όρια της Ενότητας φτάνουν οι απολήξεις **τριών οροσειρών**: του Ολύμπου, του Τιτάρου και των Πιερίων. Από τον Όλυμπο βρίσκονται οι κορυφές Πάνθεον (2.917μ.), Σκολιό (2.911μ.), Φράγκου Αλώνι (2.684μ.) και Μεταμόρφωση (1.578μ.). Από τον Τίταρο βρίσκονται οι κορυφές Βουλγάρα (1.689μ.), Καρδαράς (1.527μ.) και Τίταρος (1.839μ.). Τα Πιέρια εκτείνονται σε όλο το μήκος των δυτικών ορίων της Ενότητας. Τέλος, ο κυριότερος **ποταμός** της είναι ο Αλιάκμονας.

Η **Π.Ε. Σερρών** συνορεύει ανατολικά με τις Ενότητες Δράμας και Καβάλας, δυτικά με τις Ενότητες Θεσσαλονίκης και Κιλκίς και βόρεια με την Βουλγαρία και την Βόρεια Μακεδονία. Η έκταση της είναι 3.968km² και αποτελεί το 21,09% του συνόλου της Περιφέρειας. Πρωτεύουσα της είναι η πόλη των Σερρών.

Το **έδαφος** της κατανέμεται σε ορεινό 19,3%, ημιορεινό 33,8% και πεδινό 46,9%. Στα δυτικά σύνορα της εκτείνεται μια μεγάλη οροσειρά, που περιλαμβάνει τις μικρότερες οροσειρές Όρβηλο (2.212μ.), Άγκιστρο (1.294μ.), Βροντούς (1.849μ.), Μενοίκιο (1.963μ.) και Παγγαίο (1.956μ.). Στην Ενότητα υπάρχει μια μεγάλη **πεδιάδα**, αυτή του Στρυμόνα, η οποία χωρίζεται σε τρεις μικρότερες: Σιδηροκάστρου, Σερρών και Νέας Ζίχνης. Οι κυριότεροι **ποταμοί** της είναι ο Στρυμόνας, ένας από τους μεγαλύτερους της χώρας, ο Μπουτκόβας που είναι παραπόταμος του Στρυμόνα, ο Αγγίτης επίσης παραπόταμος του Στρυμόνα, ο Εξάβης, ο Κοπατσίνας και ο Ξηροπόταμος. Τέλος, στο βόρειο τμήμα της πεδιάδας του Στρυμόνα βρίσκεται η μικρή λίμνη του Μπούτκοβου, που έχει αποξηραθεί στο μεγαλύτερο μέρος της.

Η **Π.Ε. Χαλκιδικής** καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος της ομώνυμης χερσονήσου της Μακεδονίας. Ο κύριος κορμός της καταλήγει σε τρεις μικρότερες χερσονήσους: της Κασσάνδρας, της Σιθωνίας και του Αγίου Όρους. Η χερσόνησος του Αγίου Όρους δεν ανήκει στην Ενότητα, αλλά είναι αυτόνομη διοικητικά περιοχή. Η Χαλκιδική συνορεύει βόρεια με την Ενότητα Θεσσαλονίκης, δυτικά βρέχεται από τον Θερμαϊκό Κόλπο, νότια από το Αιγαίο Πέλαγος και ανατολικά από τον Στρυμονικό Κόλπο και το Θρακικό Πέλαγος. Η έκταση της είναι 2.918 Km² που αντιστοιχεί στο 15,54% του συνόλου της Περιφέρειας. Πρωτεύουσα της είναι η πόλη του Πολύγυρου.

Η κατανομή του **εδάφους** της έχει ως εξής: 24,7% πεδινή, 50,6% ημιορεινή και 24,7% ορεινή. Τα κυριότερα **Όρη** της είναι ο Χορτιάτης (1.009μ.), ο Χολομώντας

(1.165μ.), το Στρατονικό (823μ.) και ο Ίταμος (753μ.). Ποταμοί στην Χαλκιδική δεν υπάρχουν. Υπάρχουν **μόνο χείμαρροι και ρέματα** όπως: ο Βατούνιας, ο Κούντουρας, ο Κουγιουμέλος, ο Πλάτανος και ο Ρήχιος.

1.3 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χάρτης 2: Μεταφορικές υποδομές της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

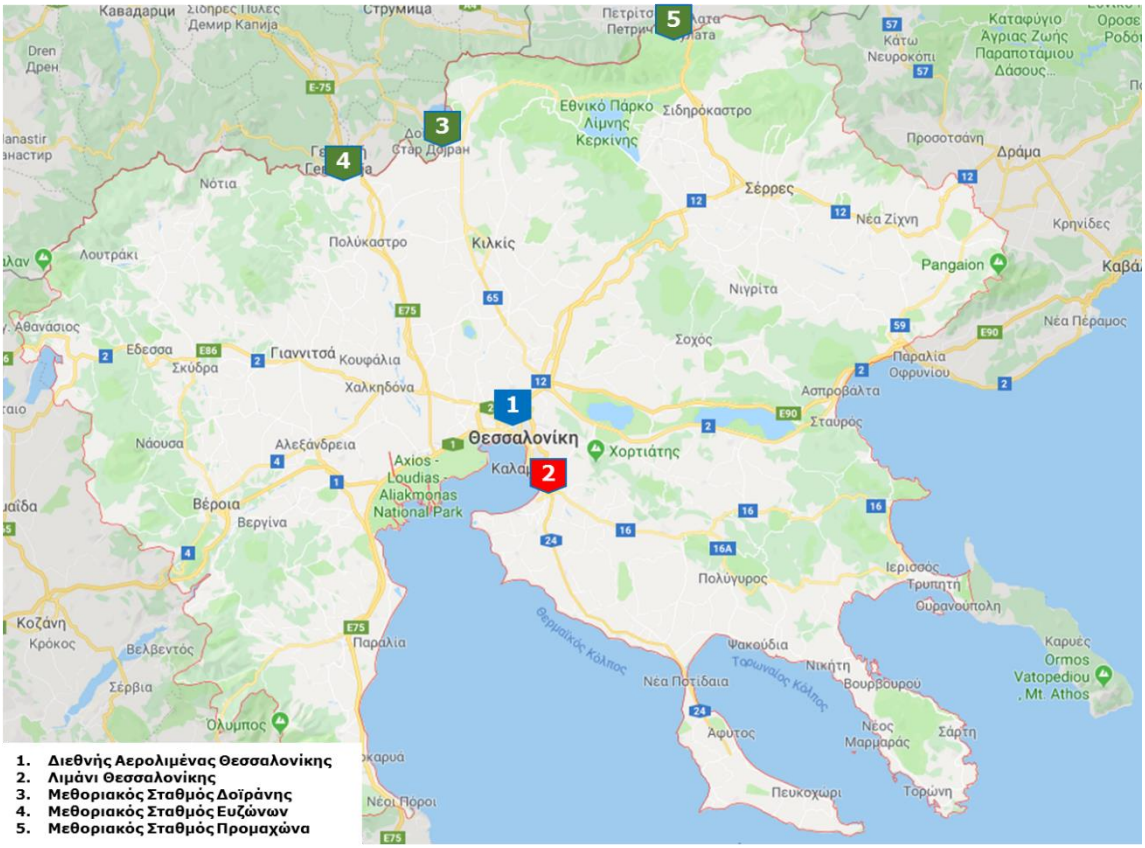

1.3.1 Αεροδρόμια

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτει 1 αεροδρόμιο, τον Διεθνή Αερολιμένα Θεσσαλονίκης «Μακεδονία».

Το αεροδρόμιο της Θεσσαλονίκης βρίσκεται 13χλμ. νοτιοανατολικά από την πόλη της Θεσσαλονίκης στην περιοχή «Μίκρα». Το 2019 ήταν το 4ο σε διεθνή αεροπορική κίνηση αεροδρόμιο της Ελλάδας. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Θεσσαλονίκης πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Το 2020 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες αναβάθμισης και εκμοντερνισμού των υφιστάμενων εγκαταστάσεων που αφορούσαν:

- την δημιουργία νέου τερματικού σταθμού,
- την επέκταση τερματικού σταθμού κατά 30.988m^2 και δημιουργία νέας πρόσβασης,
- την ανακαίνιση του υπάρχοντος τερματικού σταθμού,
- την δημιουργία νέου πυροσβεστικού σταθμού,

- την επέκταση της εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων ή σύνδεση με το δημοτικό δίκτυο,
- την αναδιοργάνωση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,
- την ανακαίνιση του οδοστρώματος στους χώρους προσγείωσης-απογείωσης-στάθμευσης των αεροσκαφών,
- την εγκατάσταση συστήματος «HBS inline screening» για τον έλεγχο των αποσκευών,
- την αύξηση κατά 47% των σταθμών check in (από 30 σε 44),
- την αύξηση κατά 75% των ζωνών παραλαβής αποσκευών (από 4 σε 7),
- την αύξηση κατά 50% του συνολικού αριθμού πυλών (από 16 σε 24) και
- τον διπλασιασμό των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 6 σε 12).

1.3.2 Λιμένες

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτει 1 κύριο λιμάνι, το Λιμάνι της Θεσσαλονίκης. Το λιμάνι της Θεσσαλονίκης είναι ένα από τα μεγαλύτερα λιμάνια και ένας από τους μεγαλύτερους λιμένες της λεκάνης του Αιγαίου. Το λιμάνι είναι κατά κύριο λόγο μεταφοράς φορτίου (2ο μεγαλύτερο λιμάνι της χώρας μετά τον Πειραιά) ενώ παράλληλα εξυπηρετεί σε μικρότερη κλίμακα και επιβατική κίνηση με προορισμό τις Σποράδες. Επίσης, το λιμάνι της Θεσσαλονίκης εξυπηρετεί και τον ελλιμενισμό κρουαζιερόπλοιων.

Τα υπόλοιπα λιμάνια της Περιφέρειας είναι:

- το λιμάνι της Ουρανούπολης, πραγματοποιούνται δρομολόγια από και προς το Άγιο Όρος και τα κοντινά νησάκια Δρένια,
- το λιμάνι της Ιερισσού, πραγματοποιούνται δρομολόγια προς το ανατολικό τμήμα της χερσονήσου του Άγιου Όρους (Άθω) ενώ παράλληλα στο λιμάνι δένουν εκδρομικά σκάφη, μικρά και μεγάλα αλιευτικά,
- το λιμάνι της Δάφνης Αγίου Όρους, αποτελεί το μεγαλύτερο λιμάνι του Αγίου Όρους και εξυπηρετεί την ακτοπλοϊκή κίνηση με την Ουρανούπολη,
- το λιμάνι του Νέου Μαρμαρά, προσφέρει την δυνατότητα για ελλιμενισμό ιδιωτικών και επαγγελματικών σκαφών αναψυχής και
- το λιμάνι των Νέων Μουδανιών, λειτουργεί ως βοηθητικό σε αυτό της Θεσσαλονίκης και πολλά φορτηγά πλοία δένουν σε αυτό. Επίσης, τα Νέα Μουδανιά έχουν την μεγαλύτερη ιχθυόσκαλα της Βόρειας Ελλάδας. Κατά καιρούς το λιμάνι έχει συνδεθεί ακτοπλοϊκά με τη Σκιάθο και τη Λήμνο.

1.3.3 Οδικοί άξονες

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας συνορεύει και αποτελεί την κύρια οδική και σιδηροδρομική πύλη της χώρας προς τα Βαλκάνια. Οι οδικοί άξονες της Περιφέρειας είναι:

- Η Εγνατία Οδός, η Εγνατία Οδός είναι ο μεγαλύτερος αυτοκινητόδρομος της Ελλάδας με συνολικό μήκος 670 χλμ. και αποτελεί τμήμα της Ευρωπαϊκής Οδού 90, ενώ το τμήμα που διατρέχει την Περιφέρεια είναι περίπου 225 χλμ. Διέρχεται από μεγάλα αστικά κέντρα της Κεντρικής Μακεδονίας με σημαντικότερο τη Θεσσαλονίκη καθώς απέχει 20 χλμ. από την πόλη. Διασταυρώνεται με τον Αυτοκινητόδρομο Α1 και την Ιόνια Οδό αλλά και με σημαντικούς άξονες όπως τη σύνδεση της Θεσσαλονίκης με τον Προμαχώνα (Α25) και τον άξονα της Χαλκιδικής (Α24).
- Αυτοκινητόδρομος Α1, το συνολικό μήκος του Αυτοκινητόδρομου Α1 είναι 550 χλμ. και αποτελεί τμήμα της Ευρωπαϊκής Οδού Ε75. Το τμήμα που διατρέχει την Περιφέρεια είναι περίπου 85 χλμ. Μαζί με την Εγνατία Οδό αποτελούν το βασικό οδικό δίκτυο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Ο Αυτοκινητόδρομος Α1 διέρχεται από τα σημαντικότερα αστικά κέντρα της Κεντρικής Μακεδονίας όπως την Κατερίνη, τη Θεσσαλονίκη και το Κιλκίς. Για τον άξονα Χαλάστρα-Πολύκαστρο-Εύζωνοι αναμένεται να πραγματοποιηθούν έργα αναβάθμισης.

Πέραν του οδικού δικτύου, στην Περιφέρεια απαντάται και σιδηροδρομικό δίκτυο. Συγκεκριμένα, το σιδηροδρομικό δίκτυο της Περιφέρειας αποτελείται από τον κύριο άξονα Πειραιάς-Αθήνα-Θεσσαλονίκη-Ειδομένη που διέρχεται κάθετα από την Ηπειρωτική Ελλάδα και ενώνει τα δύο μεγάλα αστικά κέντρα (Αθήνα και Θεσσαλονίκη) ενώ καταλήγει στα σύνορα της χώρας με τη Βόρεια Μακεδονία μέσω της Ειδομένης. Το τμήμα Θεσσαλονίκη-Ειδομένη έχει συνολικό μήκος 71 χλμ. Το δίκτυο περιλαμβάνει και τη διακλάδωση προς Προμαχώνα που οδηγεί στα σύνορα με την Βουλγαρία με συνολικό μήκος 143 χλμ.

1.3.4 Μεθοριακοί σταθμοί

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτει 3 μεθοριακούς σταθμούς που ενώνουν την Ελλάδα με την Βόρεια Μακεδονία και την Βουλγαρία. Οι 2 από τους 3 βρίσκονται στην Ενότητα Κιλκίς (Δοϊράνη και Εύζωνοι) και ο 3ος στην Ενότητα Σερρών (Προμαχώνας).

Ο μεθοριακός σταθμός της **Δοϊράνης** είναι ένα από τα μεθοριακά περάσματα της Ελλάδας με την Βόρεια Μακεδονία. Στην πλευρά της Βόρειας Μακεδονίας βρίσκεται η πόλη της Σταρ Ντοϊράν ενώ στην Ελληνική βρίσκεται ο οικισμός της Δοϊράνης, που ανήκει στον Δήμο Δοϊράνης.

Ο μεθοριακός σταθμός **Ευζώνων** αποτελεί το κύριο μεθοριακό πέρασμα μεταξύ της Ελλάδας και της Βόρειας Μακεδονίας. Το 2018 κατέγραψε την 2η υψηλότερη οδική διέλευση μετά τον Προμαχώνα. Στην Ελληνική πλευρά βρίσκεται το χωριό Εύζωνοι που ανήκει στο Δήμο Παιονίας και στην πλευρά της Βόρειας Μακεδονίας το χωριό Μπογκορόντιτσα.

Ο μεθοριακός σταθμός **Προμαχώνα** αποτελεί το κύριο μεθοριακό πέρασμα μεταξύ της Ελλάδας και της Βουλγαρίας. Το 2018 κατέγραψε την υψηλότερη οδική διέλευση από όλους τους μεθοριακούς σταθμούς. Στην Ελληνική πλευρά βρίσκεται το χωριό Προμαχώνας που ανήκει στο Δήμο Σιντικής και στην πλευρά της Βουλγαρίας το χωριό Κουλάτα.

1.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, 2015 ΚΑΙ 2020

1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοινώνει η ΕΛΣΤΑΤ, ο υπολογιζόμενος πληθυσμός της Ελλάδας την περίοδο 2015-2020 σημείωσε μείωση κατά -1% (από 10,9 εκατ. το 2015 σε 10,7 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν μείωση την περίοδο 2015-2020, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+1%, από 632 χιλ. το 2015 σε 637 χιλ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (+4%, από 335 χιλ. το 2015 σε 348 χιλ. το 2020) και Βορείου Αιγαίου (+16%, από 198 χιλ. το 2015 σε 230 χιλ. το 2020).

Πίνακας 1: Εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2015 και 2020

Περιφέρεια	2015	2020	%Δ 2015 - 2020
Αττική	3.822.843	3.738.901	-2%
Κεντρική Μακεδονία	**1.893.878**	**1.872.102**	**-1%**
Θεσσαλία	733.663	715.115	-3%
Δυτική Ελλάδα	673.263	651.065	-3%
Κρήτη	631.513	636.504	1%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	606.490	598.613	-1%
Πελοπόννησος	583.431	572.151	-2%
Στερεά Ελλάδα	557.753	556.002	0%
Νότιο Αιγαίο	334.865	347.512	4%
Ήπειρος	339.142	333.265	-2%
Δυτική Μακεδονία	276.423	264.670	-4%
Βόρειο Αιγαίο	197.695	229.516	16%
Ιόνια Νησιά	207.059	203.149	-2%
Ελλάδα	**10.858.018**	**10.718.565**	**-1%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις 13 Περιφέρειες της χώρας για το 2020, παρατηρούμε ότι το 52% του συνόλου είναι συγκεντρωμένο στις Περιφέρειες Αττικής (35%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), στις οποίες ανήκουν και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη).

Διάγραμμα 1: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2020

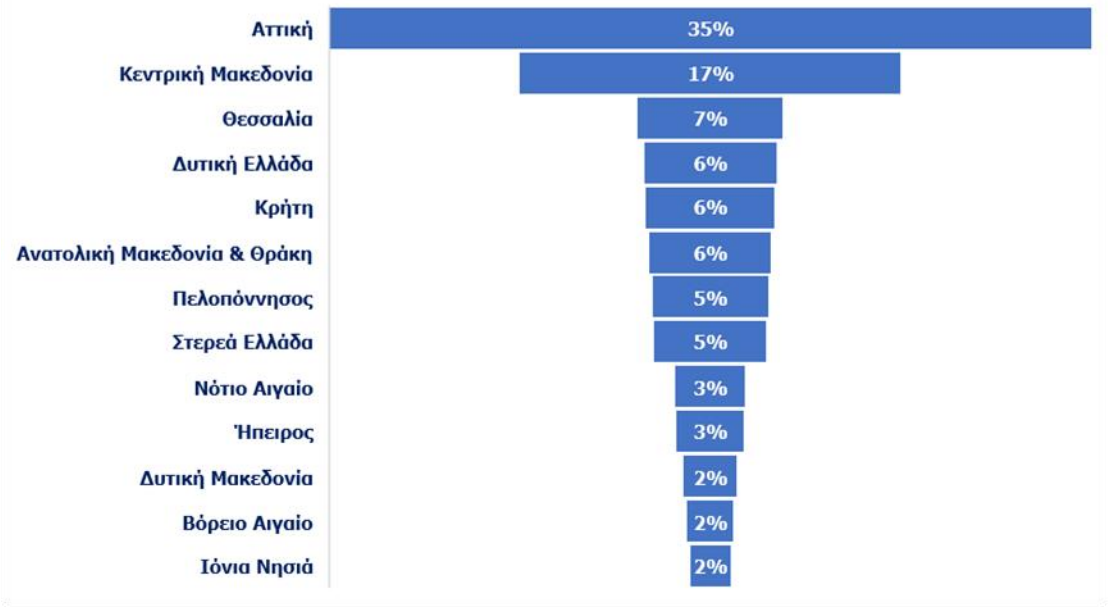

1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας την περίοδο 2015-2020, σημείωσε μείωση κατά -1% (από 1,9 εκατ. το 2015 σε 1,9 εκατ. το 2020). Στις επιμέρους Περιφερειακές Ενότητες η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Θεσσαλονίκης (-1%, από 1,1 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2020), Σερρών (-4%, από 173 χιλ. το 2015 σε 167 χιλ. το 2020), Ημαθίας (-0,2%, από 142 χιλ. το 2015 σε 142 χιλ. το 2020), Πέλλας (-2%, από 140 χιλ. το 2015 σε 137 χιλ. το 2020) και Κιλκίς (-0,2%, από 81 χιλ. το 2015 σε 80 χιλ. το 2020) να καταγράφουν μείωση και τις Ενότητες Πιερίας (+1%, από 131 χιλ. το 2015 σε 132 χιλ. το 2020) και Χαλκιδικής (+0,2%, από 110 χιλ. το 2015 σε 111 χιλ. το 2020) αύξηση.

Πίνακας 2: Εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, 2015 και 2020

Ενότητα	2015	2020	%Δ 2015 - 2020
Θεσσαλονίκης	1.117.094	1.104.023	-1%
Σερρών	172.909	166.583	-4%
Ημαθίας	142.063	141.789	0%
Πέλλας	139.818	136.549	-2%
Πιερίας	131.041	132.139	1%
Χαλκιδικής	110.337	110.589	0%
Κιλκίς	80.616	80.430	0%
Κεντρική Μακεδονία	**1.893.878**	**1.872.102**	**-1%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2020, η Ενότητα Θεσσαλονίκης αντιπροσωπεύει το 59% της Περιφέρειας και ακολουθούν οι Ενότητες Σερρών (9%), Ημαθίας (8%), Πέλλας (7%), Πιερίας (7%), Χαλκιδικής (6%) και Κιλκίς (4%).

Διάγραμμα 2: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, 2020

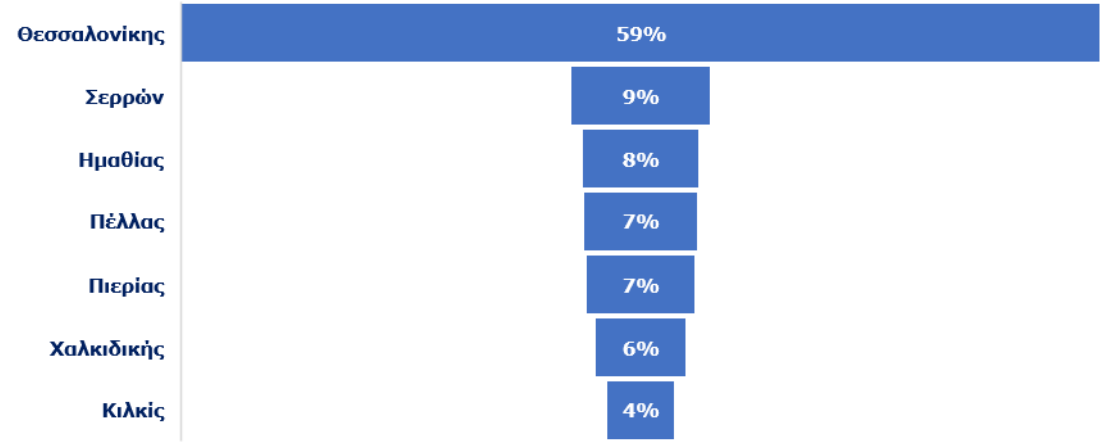

1.5 ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ, 2015 ΚΑΙ 2020

1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας

Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή, παρατηρούμε γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας την περίοδο 2015-2020. Συγκεκριμένα, οι ηλικίες 0-44 ετών κατέγραψαν μείωση των μεριδίων τους, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-19 ετών (+2%), ενώ αντίθετα αύξηση κατέγραψαν οι ηλικίες άνω των 45 ετών. Στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0-14 ετών (-6%), 20-24 ετών (-9%), 25-29 ετών (-9%) και 30-44 ετών (-11%) και αύξηση οι ηλικίες 15-19 ετών (+2%), 45-64 ετών (+3%) και 65+ ετών (+4%). Αναφορικά με τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2020, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (28%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (22%), 30-44 ετών (20%), 15-29 ετών (15%) και 0-14 ετών (14%).

Διάγραμμα 3: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας, 2015 και 2020

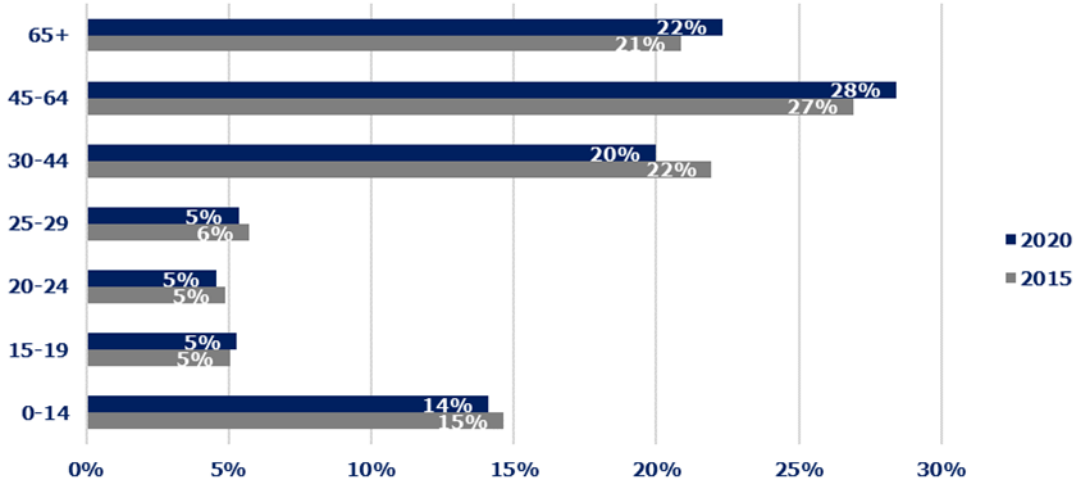

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτή που καταγράφεται στο σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0-14 ετών (-7%), 20-24 ετών (-9%), 25-29 ετών (-2%) και 30-44 ετών (-11%) ενώ αύξηση οι ηλικίες 15-19 ετών (+7%), 45-64 ετών (+5%) και 65+ ετών (+5%). Όσον αφορά τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2020, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (29%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (23%), 30-44 ετών (19%), 15-29 ετών (16%) και 0-14 ετών (14%).

Διάγραμμα 4: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, 2015 και 2020

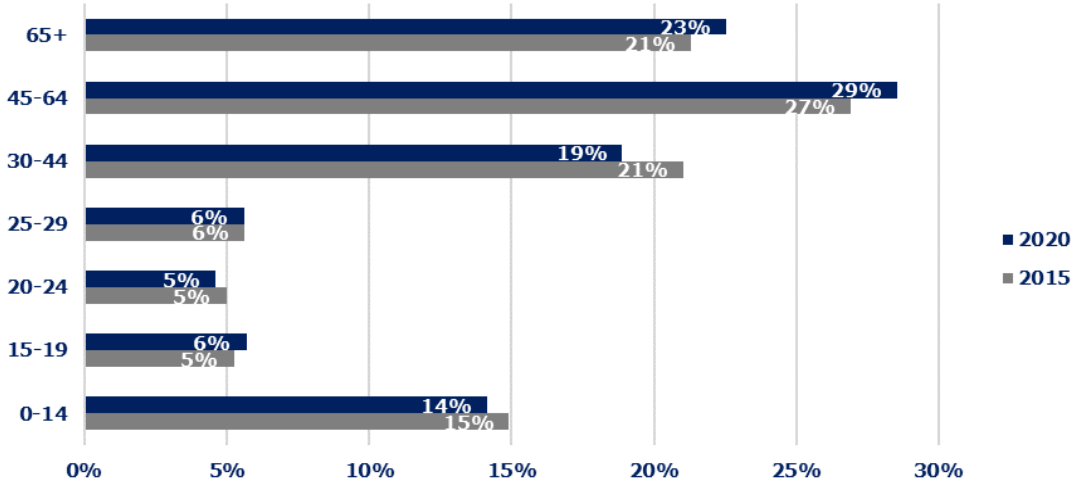

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2015 ΚΑΙ 2020

Η ΕΛΣΤΑΤ διενεργεί κάθε χρόνο την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκτός από στοιχεία απασχόλησης περιλαμβάνει εκτιμήσεις για τον πληθυσμό, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, δείκτες απασχόλησης και ανεργίας κ.α. Ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Οι ηλικίες άνω των 15 ετών αντιπροσωπεύουν το 85% και 86% του πληθυσμού της χώρας τα έτη 2015 και 2020 αντίστοιχα, εκ των οποίων το 52% και 51% για τα έτη 2015 και 2020 αντίστοιχα αποτελεί τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της. Στις επιμέρους Περιφέρειες, δεν παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις και για τα δύο έτη, με το ποσοστό των ηλικιών 15+ ετών για το 2015 να κυμαίνεται μεταξύ 83%-87% ενώ για το 2020 μεταξύ 84%-87%.

Αναφορικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό για το 2020 καταγράφεται στις Περιφέρειες Κρήτης (54%), Αττικής (53%) και Βορείου Αιγαίου (53%) ενώ στον αντίποδα το χαμηλότερο ποσοστό για το 2020 εντοπίζεται στις Περιφέρειες Ηπείρου (46%), Δυτικής Μακεδονίας (47%), Κεντρικής Μακεδονίας (49%), Θεσσαλίας (49%), Δυτικής Ελλάδας (49%) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (49%).

Η πλειοψηφία του οικονομικά ενεργού πληθυσμού όπως είναι φυσικό απαντάται και για τα 2 έτη στις μεγάλες αστικές Περιφέρειες της χώρας (54% και για τα δύο έτη), Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ οι υπόλοιπες Περιφέρειες σημειώνουν μικρότερα μερίδια κάτω από το 10%.

Πίνακας 3: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2015 και 2020

Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015 και 2020						
	2015			2020		
	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού
Αττική	86%	54%	37%	86%	53%	37%
Κεντρική Μακεδονία	**85%**	**51%**	**17%**	**86%**	**49%**	**17%**
Θεσσαλία	85%	51%	7%	86%	49%	7%
Δυτική Ελλάδα	85%	51%	6%	86%	49%	6%
Κρήτη	83%	54%	6%	84%	54%	6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85%	50%	5%	86%	49%	5%
Πελοπόννησος	86%	53%	5%	86%	52%	5%
Στερεά Ελλάδα	86%	51%	5%	86%	50%	5%
Νότιο Αιγαίο	83%	56%	3%	84%	52%	3%
Ήπειρος	87%	47%	3%	87%	46%	3%
Δυτική Μακεδονία	86%	49%	2%	87%	47%	2%
Ιόνια Νησιά	85%	52%	2%	86%	50%	2%
Βόρειο Αιγαίο	86%	46%	2%	85%	53%	2%
Ελλάδα	**85%**	**52%**	**100%**	**86%**	**51%**	**100%**

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

***επί του συνόλου των ηλικιών 15+**

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 17% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας και για τα δύο έτη, ενώ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ως προς τον πληθυσμό της ηλικίας 15+ ετών ήταν 51% το 2015 και 49% το 2020. Σε σύγκριση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας εμφανίζει το 7ο και 8ο υψηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού τα έτη 2015 και 2020 αντίστοιχα.

1.7 ΜΑΚΡΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, 2013-2018

1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι την περίοδο 2013-2018 το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε οριακή αύξηση κατά +0,1% (από € 179.616 εκατ. το 2013 σε € 179.727 εκατ. το 2018), επιβεβαιώνοντας την στροφή της ελληνικής οικονομίας που ξεκίνησε το 2017 σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες την περιόδο 2013-2018 είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (-0,1%, από € 86,0 δισ. το 2013 σε € 85,9 δισ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (-3%, από € 8,2 δισ. το 2013 σε € 7,9 δισ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-1%, από € 7,0 δισ. το 2013 σε € 6,9 δισ. το 2018), Δυτικής Μακεδονίας (-19%, από € 5,0 δισ. το 2013 σε € 4,1 δισ. το 2018), Ηπείρου (-3%, από € 4,0 δισ. το 2013 σε € 3,9 δισ. το 2018) και Βορείου Αιγαίου (-4%, από € 2,6 δισ. το 2013 σε € 2,5 δισ. το 2018) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (+3%, από € 23,9 δισ. το 2013 σε € 24,6 δισ. το 2018), Κρήτης (+6%, από € 8,6 δισ. το 2013 σε € 9,1 δισ. το 2018), Θεσσαλίας (+2%, από € 8,9 δισ. το 2013 σε € 9,1 δισ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+2%, από € 8,2 δισ. το 2013 σε € 8,4 δισ. το 2018), Πελοποννήσου (+0,3%, από € 8,0 δισ. το 2013 σε € 8,0 δισ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+2%, από € 6,1 δισ. το 2013 σε € 6,2 δισ. το 2018) και Ιονίων Νήσων (+4%, από € 3,1 δισ. το 2013 σε € 3,2 δισ. το 2018) αύξηση.

Πίνακας 4: ΑΕΠ Περιφερειών της Χώρας, 2013-2018 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*	%Δ 2013-2018
Αττικής	86.013	84.699	83.483	82.898	84.651	85.918	0%
Κεντρικής Μακεδονίας	**23.923**	**23.435**	**23.776**	**23.748**	**24.063**	**24.607**	**3%**
Κρήτης	8.596	8.826	8.816	8.596	8.847	9.071	6%
Θεσσαλίας	8.924	8.902	8.970	8.821	8.927	9.060	2%
Στερεάς Ελλάδας	8.162	7.938	8.021	8.128	8.322	8.353	2%
Πελοποννήσου	7.998	7.817	7.961	7.922	8.071	8.025	0%
Δυτικής Ελλάδας	8.220	8.095	8.021	7.822	7.845	7.942	-3%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	6.974	6.818	6.778	6.795	6.813	6.873	-1%
Νοτίου Αιγαίου	6.077	6.175	6.083	5.850	5.940	6.183	2%
Δυτικής Μακεδονίας	5.047	4.945	4.700	4.308	4.302	4.107	-19%
Ηπείρου	4.041	3.987	3.925	3.889	3.875	3.933	-3%
Ιονίων Νήσων	3.075	3.154	3.083	3.029	3.059	3.183	4%
Βορείου Αιγαίου	2.566	2.559	2.492	2.430	2.436	2.471	-4%
Ελλάδα	**179.616**	**177.349**	**176.110**	**174.237**	**177.152**	**179.727**	**0%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, όπως είναι φυσιολογικό την μεγαλύτερη συμβολή στο ΑΕΠ της χώρας έχουν οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, που αποτελούν και την καρδιά της οικονομικής δραστηριότητας, συνεισφέροντας το 61% του ΑΕΠ της. Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 14% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας.

Διάγραμμα 5: Ποσοστιαία κατανομή του ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

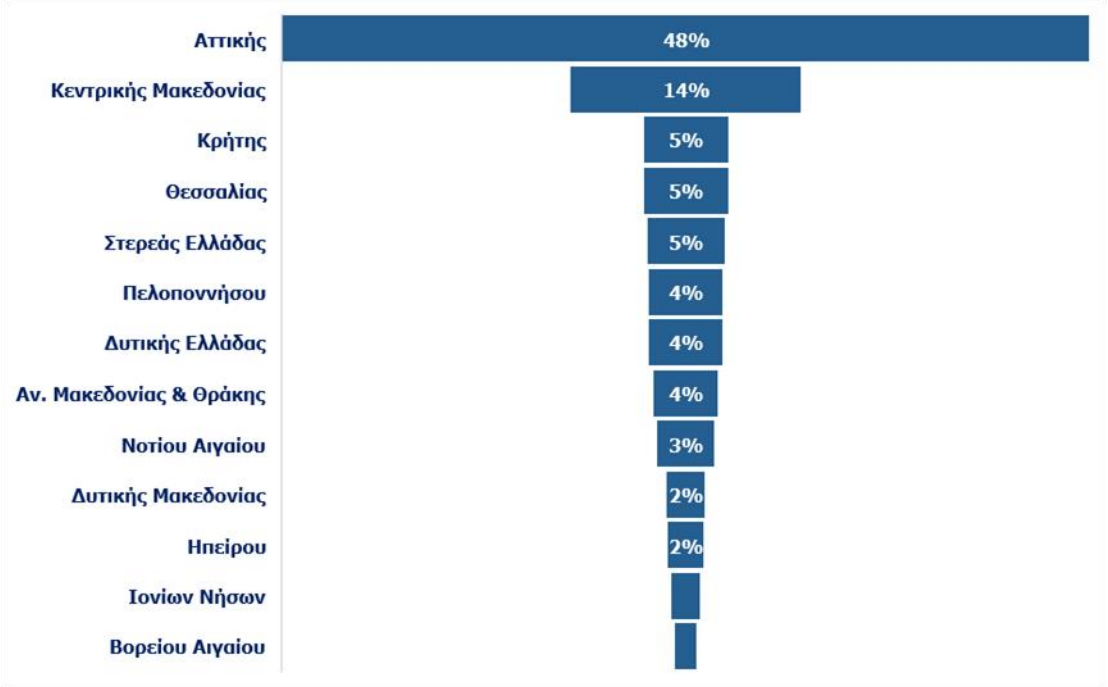

1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτήν που καταγράφεται στο σύνολο της χώρας, αν και με πιο έντονα χαρακτηριστικά. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2013-2018 η Περιφέρεια σημείωσε αύξηση του ΑΕΠ της κατά +3% (από € 23.923 εκατ. το 2013 σε € 24.607 εκατ. το 2018).

Διάγραμμα 6: Εξέλιξη του ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (σε εκατ. €), 2013-2018

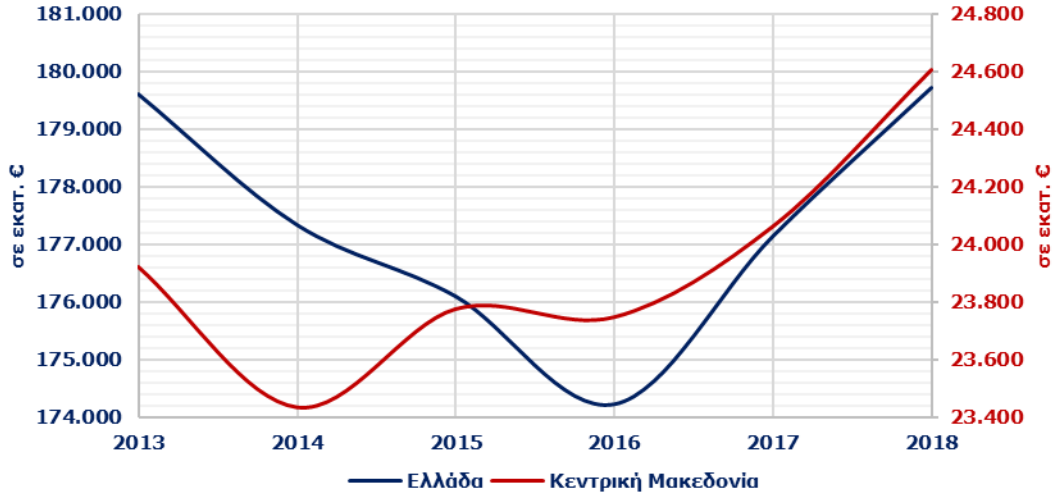

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Ενότητες την περίοδο 2013-2018, εμφάνισαν αύξηση του ΑΕΠ τους, με εξαίρεση την Ενότητα Ημαθίας (-5%, από € 1.669 εκατ. το 2013 σε € 1.588 εκατ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Ενότητες: Θεσσαλονίκης (+4%, από € 15.163 εκατ. το 2013 σε € 15.774 εκατ. το 2018), Σερρών (+1%, από € 1.711 εκατ. το 2013 σε € 1.720 εκατ. το 2018), Πέλλας (+3%, από € 1.592 εκατ. το 2013 σε € 1.646 εκατ. το 2018), Χαλκιδικής (+4%, από € 1.470 εκατ. το 2013 σε € 1.527 εκατ. το 2018), Πιερίας (+1%, από € 1.432 εκατ. το 2013 σε € 1.451 εκατ. το 2018) και Κιλκίς (+2%, από € 886 εκατ. το 2013 σε € 901 εκατ. το 2018).

Πίνακας 5: ΑΕΠ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Ενότητα, 2013-2018 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Ενότητα	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*	%Δ 2013-2018
Θεσσαλονίκης	15.163	14.876	15.051	15.125	15.419	15.774	4%
Σερρών	1.711	1.660	1.710	1.685	1.696	1.720	1%
Πέλλας	1.592	1.575	1.625	1.584	1.600	1.646	3%
Ημαθίας	1.669	1.584	1.583	1.554	1.550	1.588	-5%
Χαλκιδικής	1.470	1.456	1.456	1.457	1.475	1.527	4%
Πιερίας	1.432	1.400	1.428	1.415	1.422	1.451	1%
Κιλκίς	886	883	924	928	901	901	2%
Κεντρική Μακεδονία	**23.923**	**23.435**	**23.776**	**23.748**	**24.063**	**24.607**	**3%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας την περίοδο 2013-2018 αυξήθηκε κατά +2% (από € 16.381 το 2013 σε € 16.745 το 2018). Επιμέρους η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-1%, από € 18.154 το 2013 σε € 18.054 το 2018), Δυτικής Μακεδονίας (-15%, από € 18.025 το 2013 σε € 15.319 το 2018), Δυτικής Ελλάδας (-0,02%, από € 12.085 το 2013 σε € 12.082 το 2018), Βορείου Αιγαίου (-11%, από € 12.890 το 2013 σε € 11.434 το 2018), Ηπείρου (-0,3%, από € 11.812 το 2013 σε € 11.775 το 2018) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-0,02%, από € 11.448 το 2013 σε € 11.446 το 2018) να καταγράφουν μείωση του κατά Κεφαλήν ΑΕΠ τους ενώ αντίθετα οι Ενότητες Αττικής (+4%, από € 22.121 το 2013 σε € 22.915 το 2018), Ιονίων Νήσων (+5%, από € 14.789 το 2013 σε € 15.587 το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+3%, από € 14.585 το 2013 σε € 15.030 το 2018), Κρήτης (+5%, από € 13.634 το 2013 σε € 14.302 το 2018), Πελοποννήσου (+2%, από € 13.649 το 2013 σε € 13.943 το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (+5%, από € 12.538 το 2013 σε € 13.125 το 2018) και Θεσσαλίας (+4%, από € 12.065 το 2013 σε € 12.578 το 2018) αύξηση.

Πίνακας 6: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2013-2018 (σε €)

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*	%Δ 2013-2018
Αττικής	22.121	22.038	21.957	21.946	22.484	22.915	4%
Νοτίου Αιγαίου	18.154	18.441	18.169	17.382	17.488	18.054	-1%
Ιονίων Νήσων	14.789	15.210	14.921	14.718	14.921	15.587	5%
Στερεάς Ελλάδας	14.585	14.213	14.405	14.624	14.976	15.030	3%
Δυτικής Μακεδονίας	18.025	17.815	17.082	15.798	15.912	15.319	-15%
Κρήτης	13.634	13.983	13.958	13.596	13.975	14.302	5%
Πελοποννήσου	13.649	13.379	13.674	13.656	13.964	13.943	2%
Κεντρικής Μακεδονίας	**12.538**	**12.343**	**12.589**	**12.620**	**12.813**	**13.125**	**5%**
Θεσσαλίας	12.065	12.101	12.262	12.122	12.331	12.578	4%
Δυτικής Ελλάδας	12.085	11.983	11.958	11.743	11.856	12.082	0%
Βορείου Αιγαίου	12.890	12.917	12.641	12.140	11.746	11.434	-11%
Ηπείρου	11.812	11.723	11.614	11.574	11.576	11.775	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	11.448	11.225	11.193	11.257	11.318	11.446	0%
Ελλάδα	**16.381**	**16.282**	**16.275**	**16.169**	**16.472**	**16.745**	**2%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτήν του συνόλου της χώρας, αν και με πιο έντονα χαρακτηριστικά. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2013-2018 η Περιφέρεια σημείωσε αύξηση στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ της κατά +5% (από € 12.538 το 2013 σε € 13.125 το 2018).

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (σε €), 2013-2018

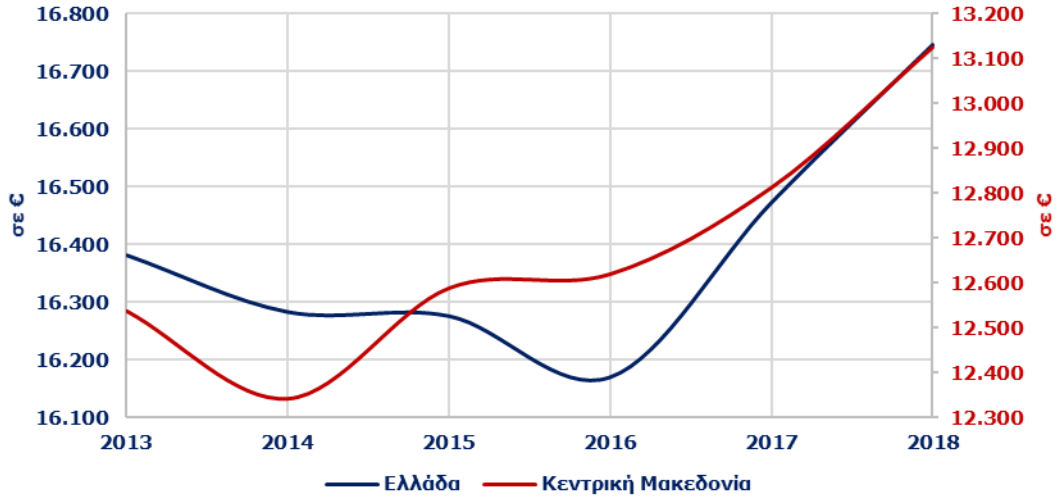

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες κατέγραψαν αύξηση στο κατά Κεφαλήν ΑΕΠ τους, με εξαίρεση την Ενότητα Ημαθίας (-4%, από € 11.695 το 2013 σε € 11.221 το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Ενότητες: Θεσσαλονίκης (+6%, από € 13.454 το 2013 σε € 14.273 το 2018), Χαλκιδικής (+3%, από € 13.349 το 2013 σε € 13.806 το 2018), Πέλλας (+6%, από € 11.306 το 2013 σε € 11.968 το 2018), Κιλκίς (+3%, από € 10.913 το 2013 σε € 11.193 το 2018), Πιερίας (+0,4%, από € 10.974 το 2013 σε € 11.015 το 2018) και Σερρών (+5%, από € 9.739 το 2013 σε € 10.251 το 2018).

Πίνακας 7: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2013-2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*	%Δ 2013-2018
Θεσσαλονίκης	13.454	13.278	13.516	13.638	13.931	14.273	6%
Χαλκιδικής	13.349	13.201	13.193	13.185	13.338	13.806	3%
Πέλλας	11.306	11.240	11.656	11.412	11.574	11.968	6%
Ημαθίας	11.695	11.127	11.164	10.981	10.959	11.221	-4%
Κιλκίς	10.913	10.933	11.487	11.529	11.168	11.193	3%
Πιερίας	10.974	10.699	10.884	10.776	10.811	11.015	0%
Σερρών	9.739	9.553	9.946	9.909	10.053	10.251	5%
Κεντρική Μακεδονία	**12.538**	**12.343**	**12.589**	**12.620**	**12.813**	**13.125**	**5%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2020

Η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας το 2020 ήταν της τάξης του 3,7% ή € 6,1 δισ. Λόγω της προσεγγιστικής φύσης των στοιχείων του πίνακα, η εικόνα που αναδεικνύει είναι κατά κύριο λόγο ενδεικτική. Παρόλα αυτά είναι εντυπωσιακή η συνεισφορά του τουρισμού στο ΑΕΠ των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων και της Κρήτης.

Τα έσοδα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας από τον τουρισμό το 2020, αντιπροσώπευαν το 10% (€ 581 εκατ.) των συνολικών εσόδων της χώρας ενώ η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της Περιφέρειας ανήλθε σε 3%. Επίσης, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις μας, το ΑΕΠ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας το 2020 σημείωσε μείωση κατά -8% (από € 24.607 εκατ. το 2018 σε € 22.636 εκατ. το 2020).

Πίνακας 8: Συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2020

Περιφέρεια	% κατανομή εσόδων εισερχόμενου τουρισμού 2020	αναλογία άμεσης τουριστικής δαπάνης 2020 - σε € εκ.	ΑΕΠ Περιφερειών 2020*- σε εκ.	άμεση συμβολή τουρισμού στο ΑΕΠ Περιφέρειας με στοιχεία 2020	κατά κεφαλήν ΑΕΠ 2018 - σε €
Ν. Αιγαίο	29%	1.771	5.687	31%	18.054
Κρήτη	20%	1.214	8.344	15%	14.302
Αττική	18%	1.073	79.034	1%	22.915
Κεντ. Μακεδονία	**10%**	**581**	**22.636**	**3%**	**13.125**
Ιόνια Νησιά	10%	629	2.928	21%	15.587
Πελοπόννησος	3%	186	7.382	3%	13.943
Αν. Μακεδονία & Θράκη	2%	129	6.322	2%	11.446
Θεσσαλία	2%	122	8.334	1%	12.578
Ήπειρος	2%	116	3.618	3%	11.775
Δυτ. Ελλάδα	2%	98	7.306	1%	12.082
Στερεά Ελλάδα	1%	83	7.684	1%	15.030
Δυτ. Μακεδονία	1%	38	3.778	1%	15.319
Β. Αιγαίο	1%	35	2.273	2%	11.434
Σύνολο Χώρας	**100%**	**6.075**	**165.326**	**4%**	**16.745**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Η κατανομή του ΑΕΠ των Περιφερειών είναι εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψιν την ποσοστιαία κατανομή του 2018

*Το ΑΕΠ των Περιφερειών είναι προσωρινό και υπόκειται σε αλλαγή

1.8 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ[4], 2015-2020

Στην ενότητα αυτή δίδονται στοιχεία για την εξέλιξη του συνόλου της απασχόλησης ανά Περιφέρεια καθώς επίσης και στοιχεία για την εξέλιξη της απασχόλησης στους κλάδους των καταλυμάτων, της εστίασης και των λοιπών κλάδων. Επίσης, αναλύονται στοιχεία απασχόλησης ανά τύπο (πλήρης – μερικής), ηλικιακή διάρθρωση και φύλο απασχολούμενων τόσο συνολικά όσο και στα καταλύματα, την εστίαση και τους λοιπούς κλάδους. Τέλος, παρέχονται στοιχεία ανεργίας ανά Περιφέρεια.

Αν και μέρος της δραστηριότητας της εστίασης δεν αφορά στον τουρισμό, η εποχικότητα που παρουσιάζουν τα στοιχεία απασχόλησης σε αυτήν ταυτίζεται με την εποχικότητα του Ελληνικού τουρισμού. Ως εκ τούτου θεωρούμε την δραστηριότητα της εστίασης ως κλάδο του τουρισμού. Επίσης, σημειώνουμε ότι υπάρχουν άλλες τουριστικές δραστηριότητες (πχ μεταφορές, ταξιδιωτικά γραφεία) που περιλαμβάνονται σε άλλες κατηγορίες και δεν καταγράφονται στα παρόντα στοιχεία. Τέλος, τα στοιχεία προέρχονται από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και η περίοδος αναφοράς είναι τα έτη 2015, 2019 και 2020. Αναφορικά με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, σημειώνουμε τα εξής:

- Η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού είναι δειγματοληπτική και διεξάγεται από την ΕΛΣΤΑΤ,
- Ως απασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.

[4] Λόγω της δειγματοληπτικής μεθόδου της ΕΕΔ, εκτιμήσεις <5.000 πρέπει να λαμβάνονται ενδεικτικά καθώς συνοδεύονται από μεγάλα δειγματοληπτικά σφάλματα (CV~20%).

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των απασχολούμενων την περίοδο 2015-2019 στο σύνολο της χώρας κατέγραψε αύξηση κατά +8% (από 3,6 εκατ. το 2015 σε 3,9 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση των απασχολούμενων τους, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (+106 χιλ. ή +8%, από 1,3 εκατ. το 2015 σε 1,4 εκατ. το 2019), Κρήτης (+44 χιλ. ή 21%, από 209 χιλ. το 2015 σε 253 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+42 χιλ. ή +7%, από 601 χιλ. το 2015 σε 643 χιλ. το 2019) και Θεσσαλίας (+23 χιλ. ή 10%, από 230 χιλ. το 2015 σε 253 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι απασχολούμενοι στο σύνολο της χώρας σημείωσαν μείωση κατά -1% (από 3,9 εκατ. το 2019 σε 3,9 εκατ. το 2020). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+2%, από 1,4 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2020), Δυτικής Ελλάδας (+1%, από 215 χιλ. το 2019 σε 217 χιλ. το 2020), Πελοποννήσου (+1%, από 211 χιλ. το 2019 σε 214 χιλ. το 2020) και Δυτικής Μακεδονίας (+0,04%, από 87 χιλ. το 2019 σε 87 χιλ. το 2020) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-1%, από 643 χιλ. το 2019 σε 639 χιλ. το 2020), Θεσσαλίας (-0,5%, από 253 χιλ. το 2019 σε 252 χιλ. το 2020), Κρήτης (-8%, από 253 χιλ. το 2019 σε 231 χιλ. το 2020), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-5%, από 215 χιλ. το 2019 σε 204 χιλ. το 2020), Στερεάς Ελλάδας (-3%, από 194 χιλ. το 2019 σε 189 χιλ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 133 χιλ. το 2019 σε 118 χιλ. το 2020), Ηπείρου (-4%, από 113 χιλ. το 2019 σε 109 χιλ. το 2020), Βορείου Αιγαίου (-3%, από 75 χιλ. το 2019 σε 73 χιλ. το 2020) και Ιονίων Νήσων (-7%, από 77 χιλ. το 2019 σε 72 χιλ. το 2020) μείωση.

Πίνακας 9: Εξέλιξη του αριθμού των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Αττική	1.335.896	1.442.366	1.471.711	8%	2%
Κεντρική Μακεδονία	**600.756**	**642.691**	**638.820**	**7%**	**-1%**
Θεσσαλία	229.766	253.248	252.071	10%	0%
Κρήτη	209.134	252.984	231.493	21%	-8%
Δυτική Ελλάδα	206.191	214.683	216.616	4%	1%
Πελοπόννησος	193.237	211.431	213.930	9%	1%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	197.901	214.647	203.593	8%	-5%
Στερεά Ελλάδα	181.007	194.168	188.853	7%	-3%
Νότιο Αιγαίο	132.339	132.973	117.636	0%	-12%
Ήπειρος	105.272	112.748	108.753	7%	-4%
Δυτική Μακεδονία	81.243	87.085	87.116	7%	0%
Βόρειο Αιγαίο	64.967	74.817	72.813	15%	-3%
Ιόνια Νησιά	72.984	77.188	72.074	6%	-7%
Σύνολο	**3.610.693**	**3.911.030**	**3.875.479**	**8%**	**-1%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια για το 2020, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (38%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (7%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (6%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 8: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2020

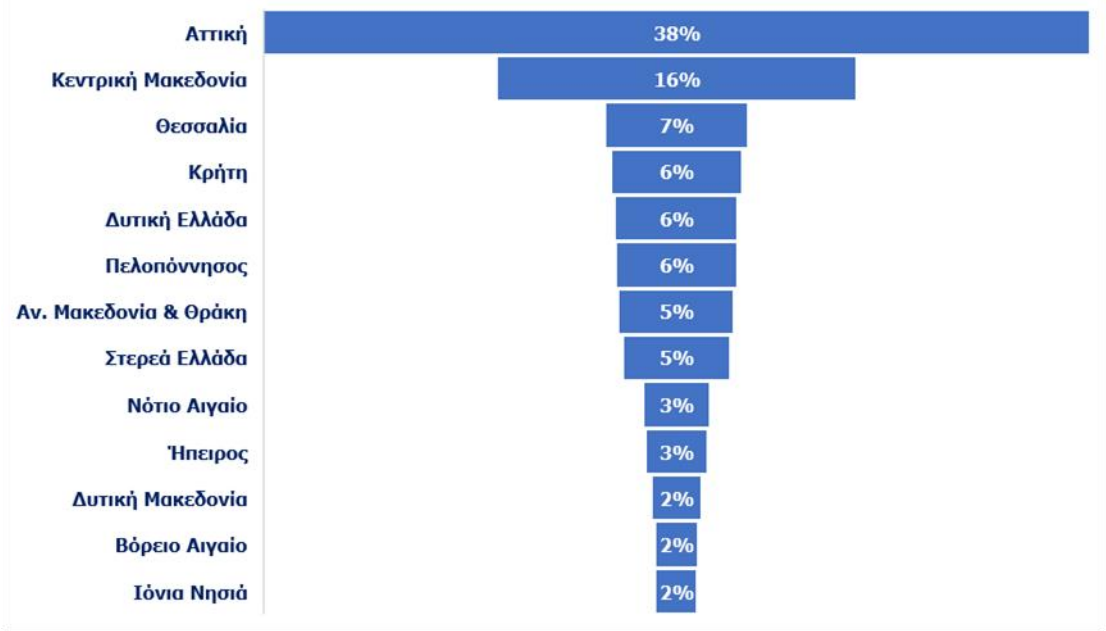

1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά κατηγορία απασχόλησης

Οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +7% (από 601 χιλ. το 2015 σε 643 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι κατηγορίες σημείωσαν αύξηση: λοιποί κλάδοι (+8%, από 553 χιλ. το 2015 σε 594 χιλ. το 2019), εστίαση (+1%, από 40 χιλ. το 2015 σε 40 χιλ. το 2019) και καταλύματα (+0,5%, από 8 χιλ. το 2015 σε 8 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σημείωσαν πτώση κατά -1% (από 643 χιλ. το 2019 σε 639 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι κατηγορίες κατέγραψαν πτώση: λοιποί κλάδοι (-0,2%, από 594 χιλ. το 2019 σε 593 χιλ. το 2020), εστίαση (-1%, από 40 χιλ. το 2019 σε 40 χιλ. το 2020) και καταλύματα (-31%, από 8 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2020).

Πίνακας 10: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2020

Κλάδος	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Λοιποί Κλάδοι	552.689	594.249	593.255	8%	0%
Εστίαση	39.918	40.255	39.892	1%	-1%
Καταλύματα	8.149	8.187	5.672	0%	-31%
Σύνολο	**600.756**	**642.691**	**638.820**	**7%**	**-1%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των απασχολούμενων όπως είναι φυσικό εντοπίζεται στους λοιπούς κλάδους (από 92% το 2015 σε 93% το 2020) ενώ μικρότερα είναι τα μερίδια στην εστίαση (από 7% το 2015 σε 6% το 2020) και τα καταλύματα (1% καθ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο).

Διάγραμμα 9: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2020

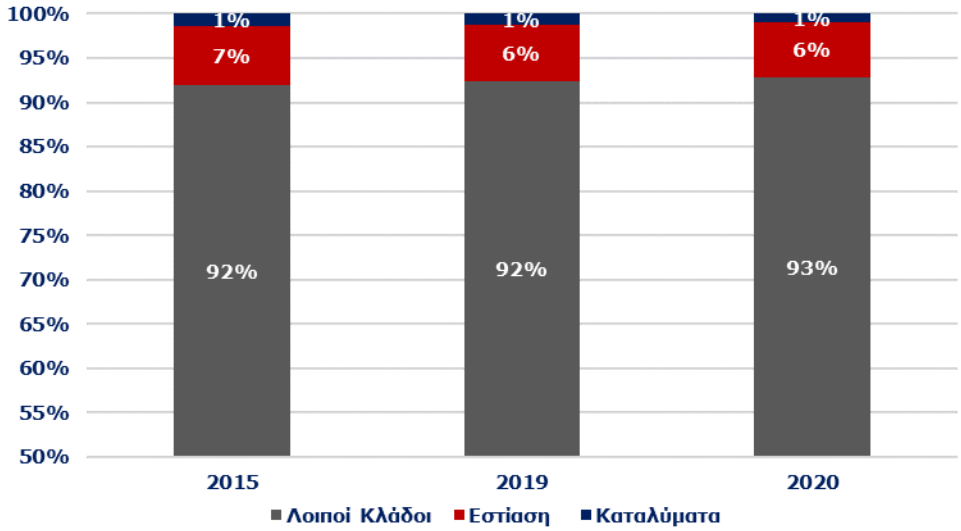

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με τον τύπο απασχόλησης στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2015-2019, παρατηρούμε ότι οι απασχολούμενοι με πλήρη απασχόληση σημείωσαν αύξηση κατά +9% (από 3,3 εκατ. το 2015 σε 3,6 εκατ. το 2019) ενώ αυτοί με μερική απασχόληση αύξηση κατά +5% (από 343 χιλ. το 2015 σε 361 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση της πλήρους απασχόλησης, με εξαίρεση την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (-4%, από 126 χιλ. το 2015 σε 121 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη στην πλήρη απασχόληση σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+103 χιλ. ή +9%, από 1,2 εκατ. το 2015 σε 1,3 εκατ. το 2019), Κρήτης (+50 χιλ. ή +26%, από 189 χιλ. το 2015 σε 239 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+31 χιλ. ή +6%, από 546 χιλ. το 2015 σε 576 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (+24 χιλ. ή +14%, από 175 χιλ. το 2015 σε 199 χιλ. το 2019). Στην μερική απασχόληση την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση με εξαίρεση τις Περιφέρειες Πελοποννήσου (-33%, από 18 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019), Κρήτης (-30%, από 20 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (-4%, από 18 χιλ. το 2015 σε 18 χιλ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (-2%, από 3 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις στην μερική απασχόληση την περίοδο 2015-2019 σε απόλυτα μεγέθη, καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (+11 χιλ. ή +20%, από 55 χιλ. το 2015 σε 66 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+5 χιλ. ή +85%, από 6 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019), Αττικής (+4 χιλ. ή +3%, από 148 χιλ. το 2015 σε 151 χιλ. το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+3 χιλ. ή +28%, από 11 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης σημείωσαν πτώση κατά -0,3% (από 3,6 εκατ. το 2019 σε 3,5 εκατ. το 2020) ενώ τις μερικής μείωση κατά -7% (από 361 χιλ. το 2019 σε 336 χιλ. το 2020). Επιμέρους, η εικόνα στην πλήρη απασχόληση είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+3%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (+0,3%, από 576 χιλ. το 2019 σε 578 χιλ. το 2020), Θεσσαλίας (+0,02%, από 220 χιλ. το 2019 σε 220 χιλ. το 2020), Πελοποννήσου (+2%, από 199 χιλ. το 2019 σε 203 χιλ. το 2020) και Στερεάς Ελλάδας (+0,2%, από 177 χιλ. το 2019 σε 177 χιλ. το 2020) να καταγράφουν αύξηση απασχολούμενων ενώ οι Περιφέρειες Κρήτης (-8%, από 239 χιλ. το 2019 σε 220 χιλ. το 2020), Δυτικής Ελλάδας (-1%, από 197 χιλ. το 2019 σε 196 χιλ. το 2020), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-6%, από 200 χιλ. το 2019 σε 188 χιλ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-11%, από 121 χιλ. το 2019 σε 108 χιλ. το 2020), Ηπείρου (-5%, από 105 χιλ. το 2019 σε 101 χιλ. το 2020), Δυτικής Μακεδονίας (-1%, από 80 χιλ. το 2019 σε 79 χιλ. το 2020), Βορείου Αιγαίου (-3%, από 70 χιλ.

το 2019 σε 68 χιλ. το 2020) και Ιονίων Νήσων (-6%, από 74 χιλ. το 2019 σε 70 χιλ. το 2020) μείωση.

Σε ότι αφορά τους απασχολούμενους μερικής απασχόλησης την περίοδο 2019-2020 η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι αρνητική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (+18%, από 18 χιλ. το 2019 σε 21 χιλ. το 2020), Ηπείρου (+14%, από 7 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2020), Δυτικής Μακεδονίας (+9%, από 7 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2020) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+6%, από 14 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2020). Οι υψηλότερες μείωσεις σε απόλυτα μεγέθη στην μερική απασχόληση καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (-11 χιλ. ή -8%, από 151 χιλ. το 2019 σε 140 χιλ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-6 χιλ. ή -9%, από 66 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2020) και Στερεάς Ελλάδας (-6 χιλ. ή -32%, από 18 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2020).

Πίνακας 11: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά τύπο απασχόλησης, 2015-2020

Περιφέρεια	Τύπος Απασχόλησης	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Αττικής	Πλήρης	1.188.212	1.290.923	1.331.879	9%	3%
	Μερική	147.684	151.444	139.832	3%	-8%
Κεντρικής Μακεδονίας	**Πλήρης**	**545.507**	**576.379**	**578.391**	**6%**	**0%**
	Μερική	**55.249**	**66.313**	**60.428**	**20%**	**-9%**
Θεσσαλίας	Πλήρης	199.104	219.707	219.757	10%	0%
	Μερική	30.662	33.541	32.314	9%	-4%
Κρήτης	Πλήρης	189.086	238.866	219.913	26%	-8%
	Μερική	20.048	14.118	11.580	-30%	-18%
Δυτικής Ελλάδας	Πλήρης	187.878	197.020	195.772	5%	-1%
	Μερική	18.313	17.663	20.843	-4%	18%
Πελοποννήσου	Πλήρης	175.315	199.489	203.181	14%	2%
	Μερική	17.922	11.942	10.749	-33%	-10%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Πλήρης	186.703	200.265	188.350	7%	-6%
	Μερική	11.198	14.383	15.244	28%	6%
Στερεάς Ελλάδας	Πλήρης	164.851	176.667	176.997	7%	0%
	Μερική	16.156	17.501	11.856	8%	-32%
Νοτίου Αιγαίου	Πλήρης	126.101	121.418	107.802	-4%	-11%
	Μερική	6.238	11.555	9.834	85%	-15%
Ηπείρου	Πλήρης	98.203	105.495	100.510	7%	-5%
	Μερική	7.069	7.253	8.243	3%	14%
Δυτικής Μακεδονίας	Πλήρης	74.739	79.978	79.358	7%	-1%
	Μερική	6.504	7.107	7.758	9%	9%
Βορείου Αιγαίου	Πλήρης	61.889	70.071	68.179	13%	-3%
	Μερική	3.077	4.746	4.634	54%	-2%
Ιονίων Νήσων	Πλήρης	69.862	74.137	69.521	6%	-6%
	Μερική	3.122	3.050	2.553	-2%	-16%
Ελλάδα	**Πλήρης**	**3.267.448**	**3.550.414**	**3.539.611**	**9%**	**0%**
	Μερική	**343.244**	**360.616**	**335.868**	**5%**	**-7%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στην πλήρη απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (38%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (6%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 10: Ποσοστιαία κατανομή των εργαζόμενων πλήρους απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2020

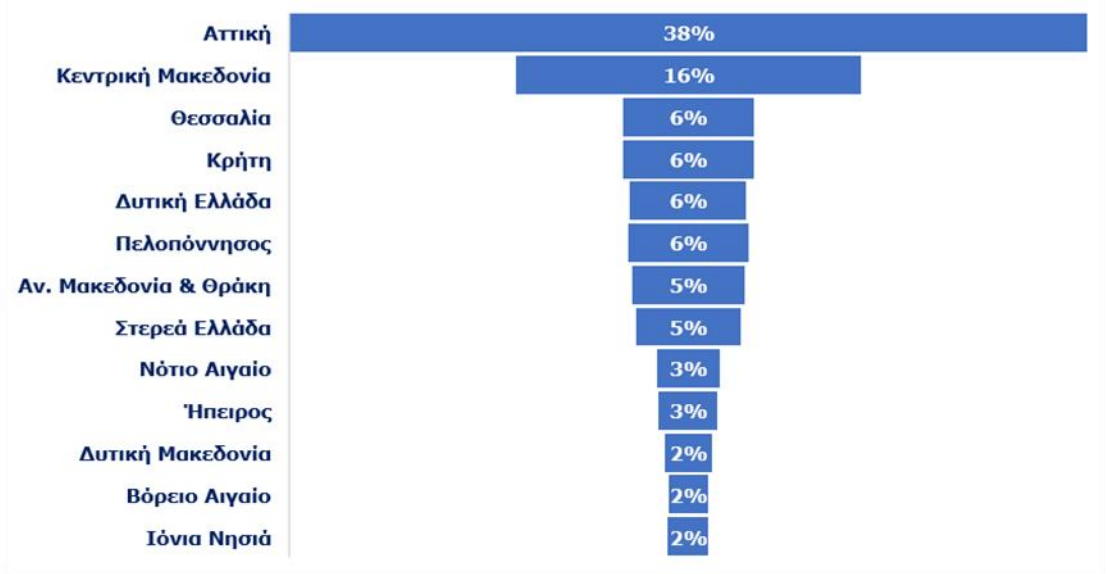

Στην μερική απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (42%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (18%), Θεσσαλίας (10%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Κρήτης (3%), Πελοποννήσου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (2%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (1%) και Ιονίων Νήσων (1%).

Διάγραμμα 11: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων μερικής απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2020

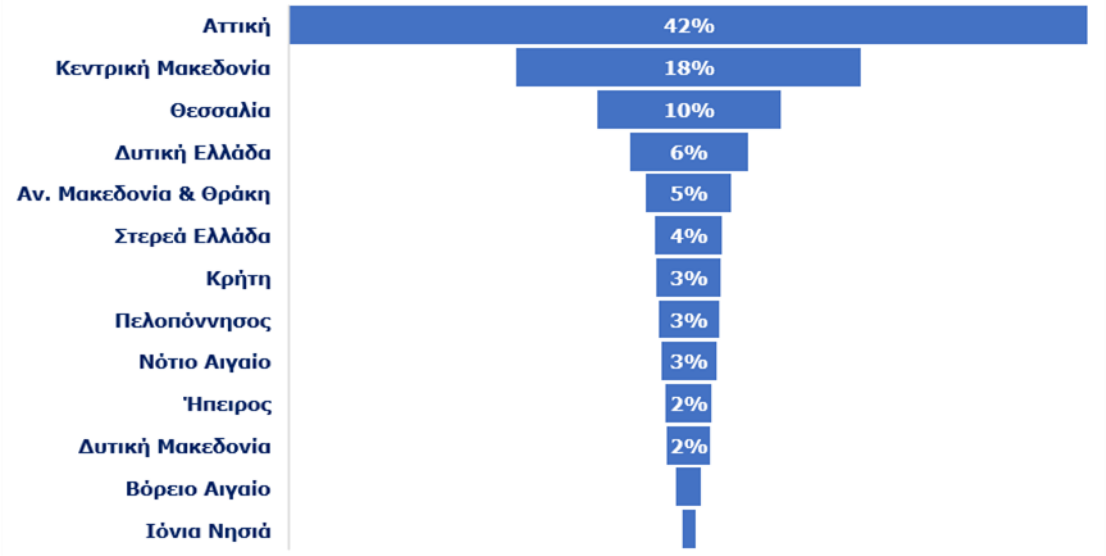

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας την περίοδο 2015-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +6% (από 546 χιλ. το 2015 σε 576 χιλ. το 2019) ενώ οι απασχολούμενοι μερικής αύξηση κατά +20% (από 55 χιλ. το 2015 σε 66 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +7% (από 508 χιλ. το 2015 σε 542 χιλ. το 2019) ενώ οι μερικής αύξηση κατά +16% (από 45 χιλ. το 2015 σε 52 χιλ. το 2019), στην εστίαση οι πλήρης μείωση κατά -13% (από 30 χιλ. το 2015 σε 26 χιλ. το 2019) και οι μερικής αύξηση κατά +44% (από 10 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019) ενώ στα καταλύματα οι πλήρης αύξηση κατά +8% (από 7 χιλ. το 2015 σε 8 χιλ. το 2019) και οι μερικής μείωση κατά -79% (από 739 απασχολούμενους το 2015 σε 155 απασχολούμενους το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας κατέγραψαν αύξηση κατά +0,3% (από 576 χιλ. το 2019 σε 578 χιλ. το 2020) ενώ οι μερικής μείωση κατά -9% (από 66 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2020). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης σημείωσαν αύξηση στους λοιπούς κλάδους (+1%, από 542 χιλ. το 2019 σε 545 χιλ. το 2020) και στην εστίαση (+5%, από 26 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2020) και μείωση στα καταλύματα (-32%, από 8 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2020). Σε ότι αφορά την μερική απασχόληση, οι λοιποί κλάδοι (-8%, από 52 χιλ. το 2019 σε 48 χιλ. το 2020) και η εστίαση (-12%, από 14 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2020) κατέγραψαν πτώση ενώ τα καταλύματα (+44%, από 155 απασχολούμενους το 2019 σε 222 απασχολούμενους το 2020) αύξηση.

Πίνακας 12: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά τύπο απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2020

Κλάδος	Τύπος απασχόλησης	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Λοιποί κλάδοι	Πλήρης	507.995	542.223	545.444	7%	1%
	Μερική	44.695	52.026	47.811	16%	-8%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Πλήρης	30.102	26.124	27.497	-13%	5%
	Μερική	9.816	14.131	12.395	44%	-12%
Καταλύματα	Πλήρης	7.411	8.032	5.450	8%	-32%
	Μερική	739	155	222	-79%	44%
Κεντρική Μακεδονία	**Πλήρης**	**545.507**	**576.379**	**578.391**	**6%**	**0%**
	Μερική	**55.249**	**66.313**	**60.428**	**20%**	**-9%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, την περίοδο 2015-2020 οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους (από 92% το 2015 σε 92% το 2020) εμφάνισαν υψηλότερο μερίδιο έναντι των μερικής απασχόλησης (από 8% το 2015 σε 8% 2020).

Διάγραμμα 12: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2015-2020

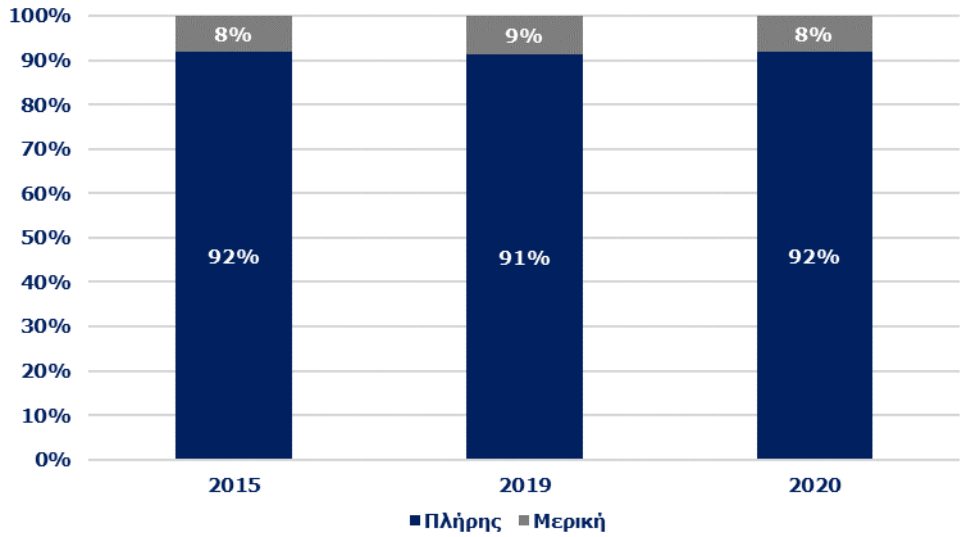

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά τους απασχολούμενους στην εστίαση, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης (από 75% το 2015 σε 69% το 2020) καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 25% το 2015 σε 31% το 2020).

Διάγραμμα 13: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2015-2020

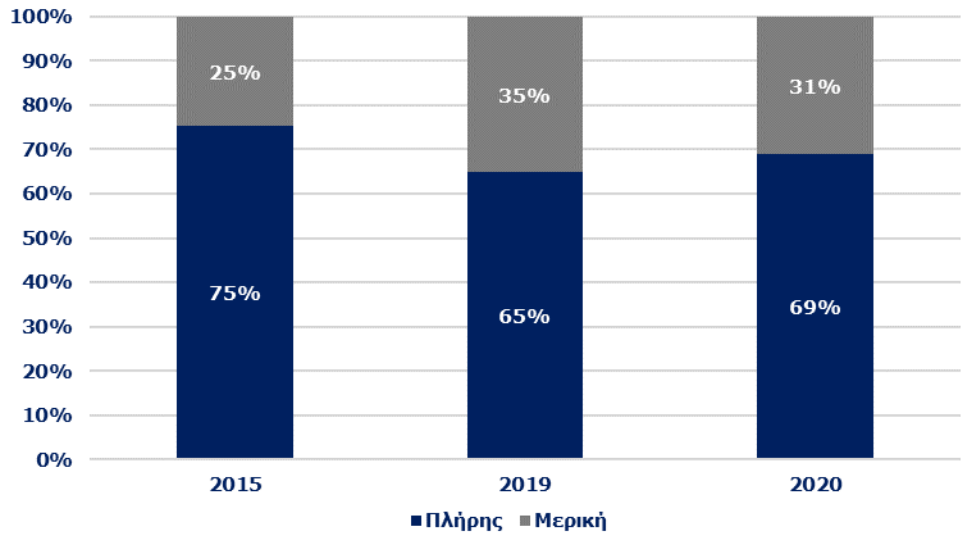

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τους απασχολούμενους στα καταλύματα, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης (από 91% το 2015 σε 96% το 2020) καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 9% το 2015 σε 4% το 2020).

Διάγραμμα 14: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2015-2020

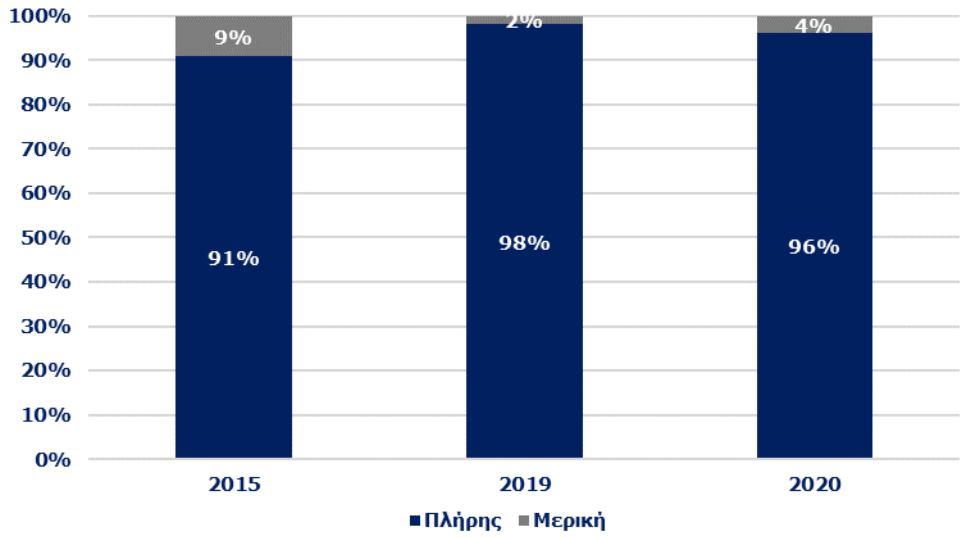

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Συμπερασματικά, στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας η μερική απασχόληση είναι πιο έντονη στις δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης απ' ότι στους λοιπούς κλάδους και τα καταλύματα.

1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2015-2019, παρατηρούμε ότι οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν αύξηση κατά +9% (από 2,1 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +8% (από 1,5 εκατ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση των ανδρών και γυναικών απασχολούμενων, με εξαίρεση την Δυτική Ελλάδα που σημείωσε οριακή μείωση στις γυναίκες απασχολούμενες (-0,3%, από 82 χιλ. το 2015 σε 82 χιλ. το 2019). Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη στους άνδρες απασχολούμενους σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+60 χιλ. ή +8%, από 748 χιλ. το 2015 σε 808 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+27 χιλ. ή +8%, από 345 χιλ. το 2015 σε 372 χιλ. το 2019) και Κρήτης (+21 χιλ. ή +18%, από 122 χιλ. το 2015 σε 143 χιλ. το 2019) ενώ στις γυναίκες στις Περιφέρειες Αττικής (+46 χιλ. ή +8%, από 588 χιλ. το 2015 σε 634 χιλ. το 2019), Κρήτης (+22 χιλ. ή +26%, από 88 χιλ. το 2015 σε 110 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+15 χιλ. ή +6%, από 256 χιλ. το 2015 σε 271 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι άνδρες απασχολούμενοι στο σύνολο της χώρας σημείωσαν πτώση κατά -1% (από 2,3 εκατ. το 2019 σε 2,2 εκατ. το 2020) ενώ οι γυναίκες οριακή μείωση κατά -0,2% (από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2020). Επιμέρους, η εικόνα στην πλήρη απασχόληση είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+1%, από 808 χιλ. το 2019 σε 813 χιλ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (+0,3%, από 372 χιλ. το 2019 σε 373 χιλ. το 2020), Δυτικής Ελλάδας (+1%, από 133 χιλ. το 2019 σε 134 χιλ. το 2020) και Πελοποννήσου (+1%, από 123 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2020) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Θεσσαλίας (-3%, από 150 χιλ. το 2019 σε 145 χιλ. το 2020), Κρήτης (-7%, από 143 χιλ. το 2019 σε 133 χιλ. το 2020), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-5%, από 127 χιλ. το 2019 σε 120 χιλ. το 2020), Στερεάς Ελλάδας (-4%, από 125 χιλ. το 2019 σε 120 χιλ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 78 χιλ. το 2019 σε 68 χιλ. το 2020), Ηπείρου (-1%, από 65 χιλ. το 2019 σε 64 χιλ. το 2020), Δυτικής Μακεδονίας (-1%, από 53 χιλ. το 2019 σε 52 χιλ. το 2020), Βορείου Αιγαίου (-3%, από 45 χιλ. το 2019 σε 43 χιλ. το 2020) και Ιονίων Νήσων (-6%, από 45 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2020) μείωση.

Σε ότι αφορά τις γυναίκες, η εικόνα είναι επίσης μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+4%, από 634 χιλ. το 2019 σε 658 χιλ. το 2020), Θεσσαλίας (+4%, από 103 χιλ. το 2019 σε 107 χιλ. το 2020), Δυτικής Ελλάδας (+1%, από 82 χιλ. το 2019 σε 83 χιλ. το 2020), Πελοποννήσου (+2%, από 88 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2020) και Δυτικής Μακεδονίας (+2%, από 34 χιλ. το 2019 σε 35 χιλ. το 2020) να

καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-2%, από 271 χιλ. το 2019 σε 266 χιλ. το 2020), Κρήτης (-11%, από 110 χιλ. το 2019 σε 98 χιλ. το 2020), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-5%, από 88 χιλ. το 2019 σε 84 χιλ. το 2020), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 69 χιλ. το 2019 σε 69 χιλ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-11%, από 55 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2020), Ηπείρου (-7%, από 48 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2020), Βορείου Αιγαίου (-2%, από 30 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2020) και Ιονίων Νήσων (-7%, από 32 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2020) μείωση.

Πίνακας 13: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2020

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Αττική	Άνδρες	747.590	808.049	813.277	8%	1%
	Γυναίκες	588.306	634.317	658.434	8%	4%
Κεντρική Μακεδονία	**Άνδρες**	**344.547**	**371.786**	**372.880**	**8%**	**0%**
	Γυναίκες	**256.209**	**270.905**	**265.940**	**6%**	**-2%**
Θεσσαλία	Άνδρες	134.903	150.333	145.354	11%	-3%
	Γυναίκες	94.863	102.915	106.717	8%	4%
Κρήτη	Άνδρες	121.631	143.067	133.431	18%	-7%
	Γυναίκες	87.503	109.917	98.062	26%	-11%
Δυτική Ελλάδα	Άνδρες	123.993	132.765	134.052	7%	1%
	Γυναίκες	82.198	81.918	82.564	0%	1%
Πελοπόννησος	Άνδρες	111.743	123.344	124.359	10%	1%
	Γυναίκες	81.494	88.087	89.571	8%	2%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Άνδρες	115.996	126.742	120.035	9%	-5%
	Γυναίκες	81.905	87.906	83.558	7%	-5%
Στερεά Ελλάδα	Άνδρες	112.313	125.121	120.237	11%	-4%
	Γυναίκες	68.694	69.047	68.615	1%	-1%
Νότιο Αιγαίο	Άνδρες	77.739	77.847	68.460	0%	-12%
	Γυναίκες	54.601	55.126	49.176	1%	-11%
Ήπειρος	Άνδρες	61.830	64.717	64.118	5%	-1%
	Γυναίκες	43.442	48.031	44.635	11%	-7%
Δυτική Μακεδονία	Άνδρες	50.592	53.017	52.239	5%	-1%
	Γυναίκες	30.651	34.068	34.876	11%	2%
Βόρειο Αιγαίο	Άνδρες	42.255	44.827	43.281	6%	-3%
	Γυναίκες	22.711	29.989	29.532	32%	-2%
Ιόνια Νησιά	Άνδρες	41.230	44.712	41.830	8%	-6%
	Γυναίκες	31.753	32.476	30.244	2%	-7%
Ελλάδα	**Άνδρες**	**2.086.363**	**2.266.326**	**2.233.555**	**9%**	**-1%**
	Γυναίκες	**1.524.330**	**1.644.704**	**1.641.924**	**8%**	**0%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2020, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (36%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (17%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Κρήτης (6%), Πελοποννήσου (6%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 15: Ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2020

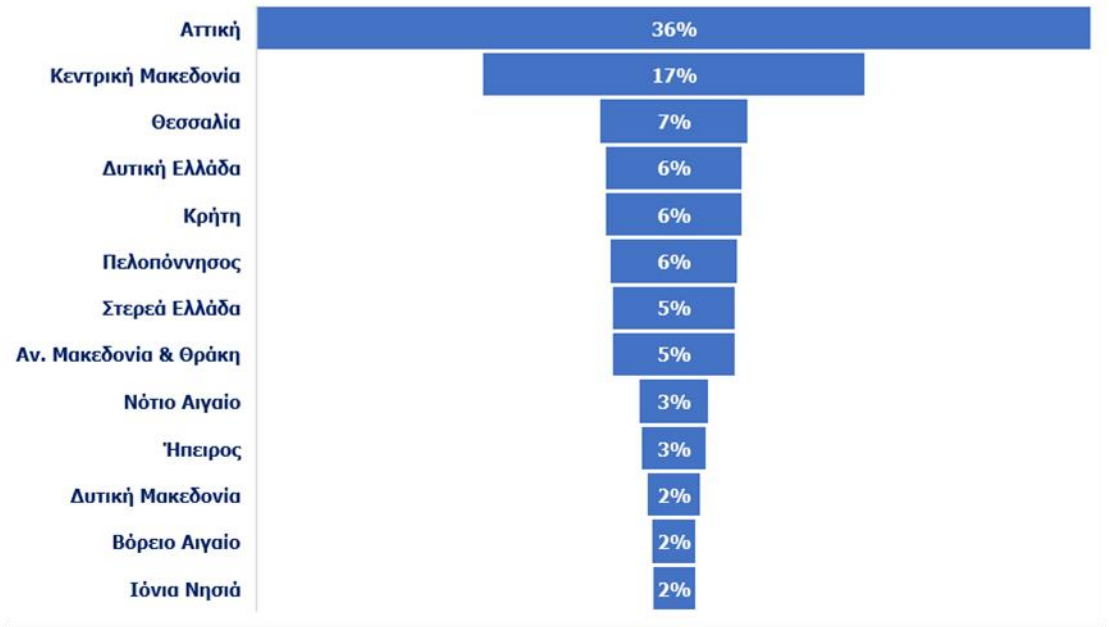

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2020, το υψηλότερο ποσοστό σημειώνεται στην Περιφέρεια Αττικής (40%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 16: Ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2020

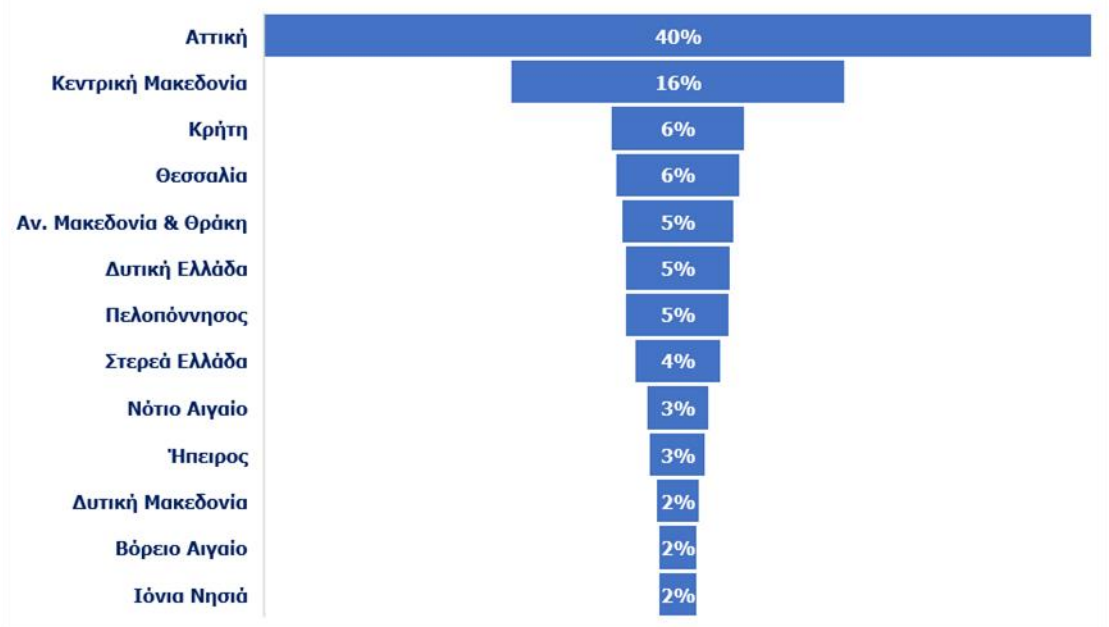

1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας την περίοδο 2015-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +8% (από 345 χιλ. το 2015 σε 372 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +6% (από 256 χιλ. το 2015 σε 271 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι στους λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +9% (από 317 χιλ. το 2015 σε 345 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +6% (από 236 χιλ. το 2015 σε 249 χιλ. το 2019), στην εστίαση οι άνδρες απασχολούμενοι μείωση κατά -3% (από 23 χιλ. το 2015 σε 23 χιλ. το 2019) και οι γυναίκες αύξηση κατά +6% (από 16 χιλ. το 2015 σε 17 χιλ. το 2019) ενώ στα καταλύματα οι άνδρες αύξηση κατά +1% (από 4 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019) και οι γυναίκες αύξηση κατά +0,3% (από 4 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σημείωσαν αύξηση κατά +0,3% (από 372 χιλ. το 2019 σε 373 χιλ. το 2020) ενώ οι γυναίκες μείωση κατά -2% (από 271 χιλ. το 2019 σε 266 χιλ. το 2020). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι στους λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +1% (από 345 χιλ. το 2019 σε 348 χιλ. το 2020) ενώ στην εστίαση (-2%, από 23 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2020) και τα καταλύματα (-27%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2020) μείωση. Η εικόνα στις γυναίκες είναι μικτή, με τους λοιπούς κλάδους (-1%, από 249 χιλ. το 2019 σε 246 χιλ. το 2020) και τα καταλύματα (-34%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2020) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα η εστίαση (+1%, από 17 χιλ. το 2019 σε 18 χιλ. το 2020) αύξηση.

Πίνακας 14: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά φύλο απασχολούμενων και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2020

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Λοιποί κλάδοι	Άνδρες	317.048	344.935	347.629	9%	1%
	Γυναίκες	235.641	249.314	245.626	6%	-1%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Άνδρες	23.490	22.815	22.316	-3%	-2%
	Γυναίκες	16.428	17.440	17.576	6%	1%
Καταλύματα	Άνδρες	4.010	4.036	2.935	1%	-27%
	Γυναίκες	4.140	4.151	2.738	0%	-34%
Κεντρική Μακεδονία	**Άνδρες**	**344.547**	**371.786**	**372.880**	**8%**	**0%**
	Γυναίκες	**256.209**	**270.905**	**265.940**	**6%**	**-2%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στους λοιπούς κλάδους την περίοδο 2015-2020, οι άνδρες απασχολούμενοι (από 57% το 2015 σε 59% το 2020) εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τις γυναίκες (από 43% το 2015 σε 41% το 2020).

Διάγραμμα 17: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2020

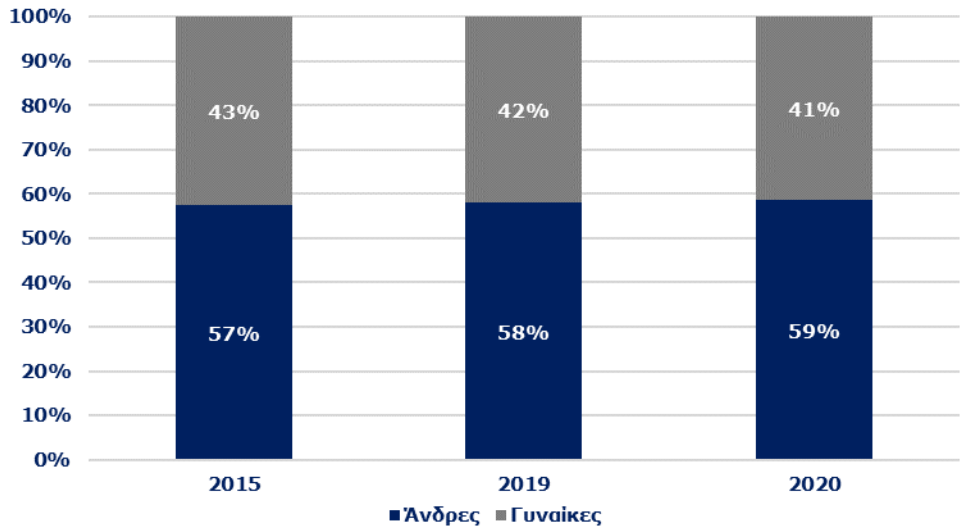

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Παρόμοια είναι η εικόνα στην εστίαση, με τους άνδρες απασχολούμενους να εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια (από 59% το 2015 σε 56% το 2020) σε σύγκριση με αυτά των γυναικών (από 41% το 2015 σε 44% το 2020).

Διάγραμμα 18: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2020

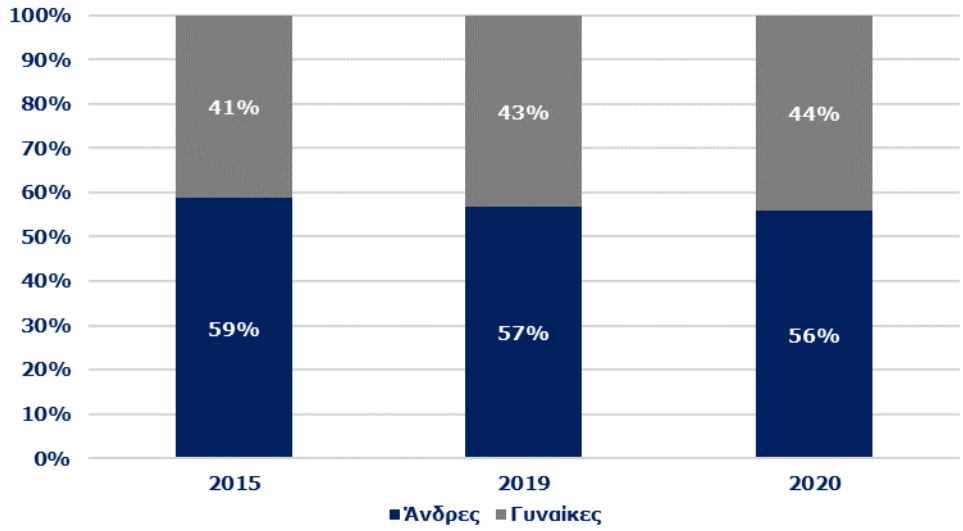

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε ότι αφορά τα καταλύματα, οι γυναίκες απασχολούμενες εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια τα έτη 2015 (άνδρες 49% και γυναίκες 51%) και 2019 (άνδρες 49% και γυναίκες 51%) ενώ οι άνδρες το 2020 (Άνδρες 52% και Γυναίκες 48%).

Διάγραμμα 19: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2020

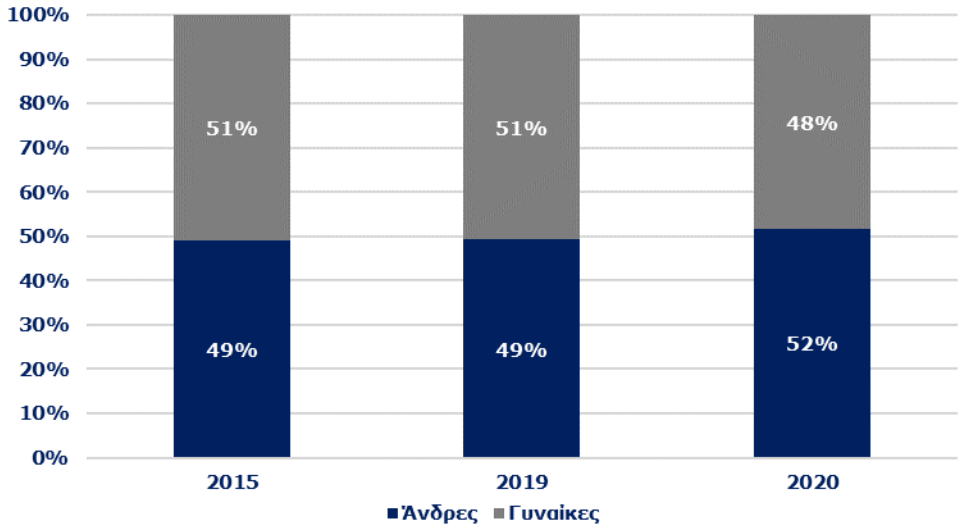

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με την ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων, παρατηρούμε ότι όλες οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2015-2019, με εξαίρεση τις ηλικίες 25-34 ετών (-3%, από 815 χιλ. το 2015 σε 786 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες ηλικιακές κατηγορίες: 15-24 ετών (+8%, από 140 χιλ. το 2015 σε 151 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+2%, από 1,1 εκατ. το 2015 σε 1,2 εκατ. το 2019), 45-54 ετών (+13%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019) και 55+ (+31%, από 524 χιλ. το 2015 σε 687 χιλ. το 2019).

Επιμέρους, την περίοδο 2015-2019, μείωση σημειώθηκε στις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-34%), Δυτικής Ελλάδας (-27%), Πελοποννήσου (-23%), Στερεάς Ελλάδας (-7%) και Νοτίου Αιγαίου (-6%), στις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-18%), Δυτικής Μακεδονίας (-14%), Αττικής (-7%), Ηπείρου (-6%), Ιονίων Νήσων (-6%), Στερεάς Ελλάδας (-4%) και Κεντρικής Μακεδονίας (-2%) και στις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-8%), Θεσσαλίας (-6%), Νοτίου Αιγαίου (-5%), Δυτικής Μακεδονίας (-0,3%) και Κεντρικής Μακεδονίας (-0,1%).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2015-2019, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+59%, από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+29%, από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+7%, από 48 χιλ. το 2015 σε 52 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (+7%, από 34 χιλ. το 2015 σε 37 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+17%, από 65 χιλ. το 2015 σε 76 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+14%, από 17 χιλ. το 2015 σε 20 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+25%, από 56 χιλ. το 2015 σε 70 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+20%, από 25 χιλ. το 2015 σε 30 χιλ. το 2019) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+46%, από 30 χιλ. το 2015 σε 43 χιλ. το 2019) και Αττικής (+39%, από 157 χιλ. το 2015 σε 218 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-5%, από 151 χιλ. το 2019 σε 144 χιλ. το 2020), 25-34 ετών (-5%, από 786 χιλ. το 2019 σε 747 χιλ. το 2020) και 35-44 ετών (-4%, από 1,2 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2020) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 45-54 ετών (+2%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2020) και 55+ ετών (+5%, από 687 χιλ. το 2019 σε 719 χιλ. το 2020) αύξηση.

Επιμέρους, την περίοδο 2019-2020, αύξηση σημειώθηκε στις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Αττικής (+12%) και Δυτικής Μακεδονίας (+2%), στις ηλικίες 25-34 ετών στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (+15%), στις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (+0,1%) και Πελοποννήσου (+0,2%) στις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Αττικής (+3%), Κεντρικής Μακεδονίας (+3%), Θεσσαλίας (+1%), Δυτικής Ελλάδας (+7%), Πελοποννήσου (+1%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+2%), Στερεάς Ελλάδας (+3%), Ηπείρου (+0,5%) και Βορείου Αιγαίου (+6%) και στις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Αττικής (+10%), Κεντρικής Μακεδονίας (+3%), Θεσσαλίας (+5%), Κρήτης (+4%), Πελοποννήσου (+5%), Στερεάς Ελλάδας (+8%), Ηπείρου (+7%), Δυτικής Μακεδονίας (+10%) και Ιονίων Νήσων (+3%).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις την περίοδο 2019-2020, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (-40%, από 7 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2020) και Ιονίων Νήσων (-36%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2020), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-23%, από 30 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2020) και Κρήτης (-16%, από 52 χιλ. το 2019 σε 43 χιλ. το 2020), για τις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (-14%, από 76 χιλ. το 2019 σε 66 χιλ. το 2020) και Ηπείρου (-13%, από 35 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2020), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-10%, από 22 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2020) και Δυτικής Μακεδονίας (-4%, από 30 χιλ. το 2019 σε 28 χιλ. το 2020) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-10%, από 23 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2020) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-5%, από 42 χιλ. το 2019 σε 40 χιλ. το 2020).

Πίνακας 15: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Αττική	15-24	49.544	57.161	63.837	15%	12%
	25-34	324.892	301.567	298.036	-7%	-1%
	35-44	435.152	449.035	441.981	3%	-2%
	45-54	369.588	416.252	427.331	13%	3%
	55+	156.719	218.351	240.525	39%	10%
Κεντρική Μακεδονία	**15-24**	**20.242**	**23.636**	**21.077**	**17%**	**-11%**
	25-34	**128.351**	**126.150**	**122.261**	**-2%**	**-3%**
	35-44	**187.973**	**187.775**	**182.120**	**0%**	**-3%**
	45-54	**173.447**	**193.294**	**198.727**	**11%**	**3%**
	55+	**90.743**	**111.836**	**114.635**	**23%**	**3%**
Θεσσαλία	15-24	7.677	9.373	9.225	22%	-2%
	25-34	48.188	50.918	47.096	6%	-8%
	35-44	71.309	67.239	66.814	-6%	-1%
	45-54	63.656	73.557	74.167	16%	1%
	55+	38.936	52.162	54.768	34%	5%
Κρήτη	15-24	10.256	11.792	8.930	15%	-24%
	25-34	48.372	51.598	43.335	7%	-16%
	35-44	64.886	76.167	65.536	17%	-14%
	45-54	56.043	70.319	69.000	25%	-2%
	55+	29.577	43.109	44.692	46%	4%
Δυτική Ελλάδα	15-24	9.704	7.122	7.031	-27%	-1%
	25-34	42.399	42.604	41.406	0%	-3%
	35-44	63.726	58.683	58.760	-8%	0%
	45-54	55.508	61.730	65.747	11%	7%
	55+	34.855	44.545	43.672	28%	-2%
Πελοπόννησος	15-24	6.318	4.861	4.602	-23%	-5%
	25-34	34.438	36.827	36.353	7%	-1%
	35-44	54.864	57.402	57.509	5%	0%
	45-54	58.126	64.851	65.821	12%	1%
	55+	39.491	47.490	49.646	20%	5%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	15-24	8.444	9.036	7.783	7%	-14%
	25-34	44.626	44.998	38.793	1%	-14%
	35-44	58.169	59.987	57.065	3%	-5%
	45-54	54.984	58.758	59.990	7%	2%
	55+	31.678	41.869	39.963	32%	-5%
Στερεά Ελλάδα	15-24	7.587	7.082	4.223	-7%	-40%
	25-34	39.369	37.929	33.596	-4%	-11%
	35-44	54.978	57.861	55.146	5%	-5%
	45-54	50.973	56.595	58.507	11%	3%
	55+	28.100	34.701	37.380	23%	8%
Νότιο Αιγαίο	15-24	7.919	7.445	5.226	-6%	-30%
	25-34	37.132	30.316	23.472	-18%	-23%
	35-44	40.028	37.849	34.900	-5%	-8%
	45-54	29.600	34.697	33.545	17%	-3%
	55+	17.661	22.665	20.493	28%	-10%
Ήπειρος	15-24	2.469	2.963	2.757	20%	-7%
	25-34	21.079	19.796	18.962	-6%	-4%
	35-44	32.804	34.789	30.188	6%	-13%
	45-54	30.086	32.437	32.585	8%	0%
	55+	18.833	22.764	24.261	21%	7%
Δυτική Μακεδονία	15-24	4.145	2.727	2.792	-34%	2%
	25-34	14.190	12.196	14.006	-14%	15%
	35-44	25.668	25.596	23.252	0%	-9%
	45-54	24.827	29.727	28.461	20%	-4%
	55+	12.414	16.838	18.606	36%	10%
Βόρειο Αιγαίο	15-24	3.296	4.246	3.483	29%	-18%
	25-34	17.602	18.107	17.101	3%	-6%
	35-44	17.419	19.772	18.554	14%	-6%
	45-54	16.039	18.812	20.030	17%	6%
	55+	10.610	13.879	13.645	31%	-2%
Ιόνια Νησιά	**15-24**	**2.504**	**3.971**	**2.551**	**59%**	**-36%**
	25-34	**14.175**	**13.302**	**12.780**	**-6%**	**-4%**
	35-44	**20.636**	**21.066**	**19.667**	**2%**	**-7%**
	45-54	**21.158**	**22.465**	**20.279**	**6%**	**-10%**
	55+	**14.510**	**16.383**	**16.798**	**13%**	**3%**
Ελλάδα	**15-24**	**140.105**	**151.415**	**143.517**	**8%**	**-5%**
	25-34	**814.814**	**786.309**	**747.198**	**-3%**	**-5%**
	35-44	**1.127.613**	**1.153.220**	**1.111.491**	**2%**	**-4%**
	45-54	**1.004.035**	**1.133.493**	**1.154.188**	**13%**	**2%**
	55+	**524.125**	**686.593**	**719.085**	**31%**	**5%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή κατηγορία για το 2020, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικιακές ομάδες 45-54 ετών (30%) και 35-44 ετών (29%) και ακολουθούν οι ηλικίες 25-34 ετών (19%), 55+ ετών (19%) και 15-24 ετών (4%).

Διάγραμμα 20: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή ομάδα, 2020

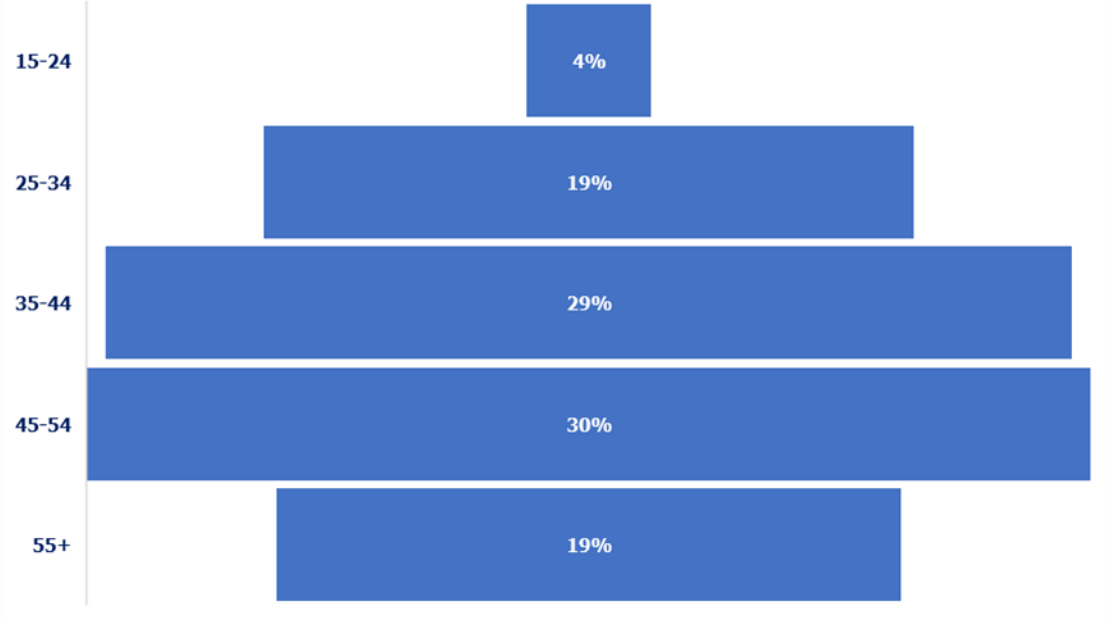

1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά κατηγορία απασχόλησης

Η εικόνα στις ηλικιακές ομάδες για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας την περίοδο 2015-2019 είναι μικτή, με τις ηλικίες 25-34 ετών (-2%, από 128 χιλ. το 2015 σε 126 χιλ. το 2019) και 35-44 ετών (-0,1%, από 188 χιλ. το 2015 σε 188 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 15-24 ετών (+17%, από 20 χιλ. το 2015 σε 24 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+11%, από 173 χιλ. το 2015 σε 193 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+23%, από 91 χιλ. το 2015 σε 112 χιλ. το 2019) αύξηση.

Στους επιμέρους κλάδους, η εικόνα στους λοιπούς είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (+16%, από 15 χιλ. το 2015 σε 17 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+12%, από 164 χιλ. το 2015 σε 183 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+28%, από 84 χιλ. το 2015 σε 107 χιλ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 25-34 ετών (-1%, από 113 χιλ. το 2015 σε 111 χιλ. το 2019) και 35-44 ετών (-1%, από 178 χιλ. το 2015 σε 176 χιλ. το 2019) μείωση. Η εικόνα στην εστίαση είναι επίσης μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (+17%, από 5 χιλ. το 2015 σε 6 χιλ. το 2019) και 35-44 ετών (+18%, από 8 χιλ. το 2015 σε 9 χιλ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 25-34 ετών (-4%, από 14 χιλ. το 2015 σε 13 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (-0,02%, από 7 χιλ. το 2015 σε 7 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (-26%, από 5 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019) μείωση. Στα καταλύματα η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (+77%, από 65 απασχολούμενους το 2015 σε 115 απασχολούμενους το 2019) και 45-54 ετών (+33%, από 2 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 25-34 ετών (-6%, από 2 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (-2%, από 2 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (-37%, από 2 χιλ. το 2015 σε 1 χιλ. το 2019) μείωση.

Την περίοδο 2019-2020 η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 45-54 ετών (+3%, από 193 χιλ. το 2019 σε 199 χιλ. το 2020) και 55+ ετών (+3%, από 112 χιλ. το 2019 σε 115 χιλ. το 2020) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 15-24 ετών (-11%, από 24 χιλ. το 2019 σε 21 χιλ. το 2020), 25-34 ετών (-3%, από 126 χιλ. το 2019 σε 122 χιλ. το 2020) και 35-44 ετών (-3%, από 188 χιλ. το 2019 σε 182 χιλ. το 2020) μείωση.

Στους επιμέρους κλάδους, η εικόνα στους λοιπούς είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-12%, από 17 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2020), 25-34 ετών (-2%, από 111 χιλ. το 2019 σε 109 χιλ. το 2020) και 35-44 ετών (-3%, από 176 χιλ. το 2019 σε 171 χιλ. το 2020) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 45-54 ετών

(+4%, από 183 χιλ. το 2019 σε 189 χιλ. το 2020) και 55+ ετών (+2%, από 107 χιλ. το 2019 σε 109 χιλ. το 2020) αύξηση. Η εικόνα στην εστίαση είναι επίσης μικτή, με τις ηλικίες 35-44 ετών (+4%, από 9 χιλ. το 2019 σε 10 χιλ. το 2020) και 55+ ετών (+14%, από 4 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2020) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 15-24 ετών (-11%, από 6 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2020), 25-34 ετών (-3%, από 13 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2020) και 45-54 ετών (-3%, από 7 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2020) μείωση. Στα καταλύματα η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (+149%, από 115 απασχολούμενους το 2019 σε 285 απασχολούμενους το 2020) και 55+ ετών (+3%, από 1 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2020) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 25-34 ετών (-52%, από 2 χιλ. το 2019 σε 856 απασχολούμενους το 2020), 35-44 ετών (-43%, από 2 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2020) και 45-54 ετών (-29%, από 3 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2020) μείωση.

Πίνακας 16: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2020

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Λοιποί κλάδοι	15-24	14.938	17.370	15.290	16%	-12%
	25-34	112.523	111.054	108.517	-1%	-2%
	35-44	177.874	176.286	171.140	-1%	-3%
	45-54	163.760	182.827	189.397	12%	4%
	55+	83.595	106.713	108.911	28%	2%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	15-24	5.240	6.151	5.502	17%	-11%
	25-34	13.946	13.321	12.888	-4%	-3%
	35-44	7.986	9.416	9.808	18%	4%
	45-54	7.351	7.350	7.114	0%	-3%
	55+	5.395	4.017	4.582	-26%	14%
Καταλύματα	15-24	65	115	285	77%	149%
	25-34	1.883	1.775	856	-6%	-52%
	35-44	2.113	2.073	1.173	-2%	-43%
	45-54	2.335	3.117	2.216	33%	-29%
	55+	1.753	1.107	1.142	-37%	3%
Κεντρική Μακεδονία	**15-24**	**20.242**	**23.636**	**21.077**	**17%**	**-11%**
	25-34	**128.351**	**126.150**	**122.261**	**-2%**	**-3%**
	35-44	**187.973**	**187.775**	**182.120**	**0%**	**-3%**
	45-54	**173.447**	**193.294**	**198.727**	**11%**	**3%**
	55+	**90.743**	**111.836**	**114.635**	**23%**	**3%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων για τους λοιπούς κλάδους της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 45-54 ετών (από 30% το 2015 σε 32% το 2020) και 35-44 ετών (από 32% το 2015 σε 29% το 2020) και ακολουθούν οι ηλικίες 25-34 ετών (από 20% το 2015

σε 18% το 2020) και 55+ ετών (από 15% το 2015 σε 18% το 2020). Μικρότερα μερίδια καταγράφονται στις ηλικίες 15-24 ετών (3% καθ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο).

Διάγραμμα 21: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2015-2020

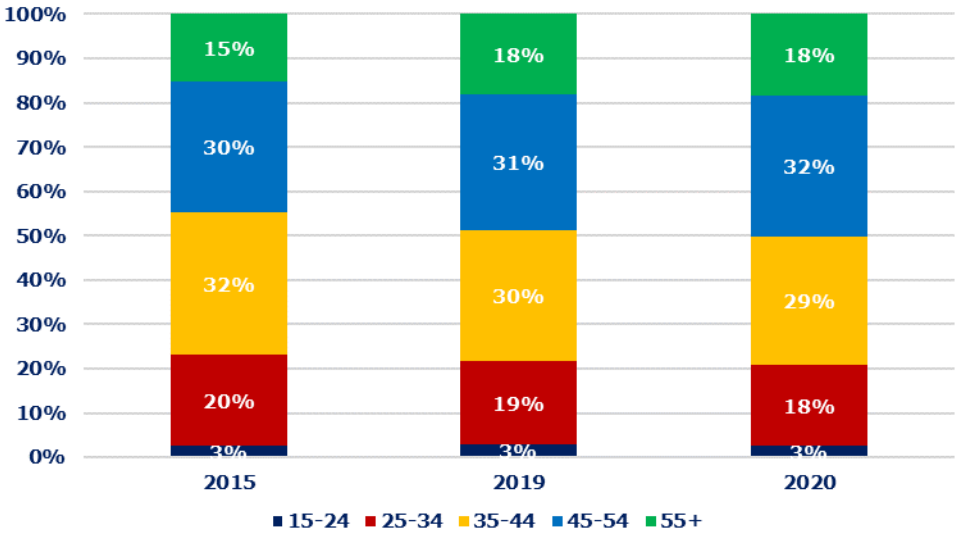

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στην εστίαση για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 25-34 ετών (από 35% το 2015 σε 32% το 2020) και 35-44 ετών (από 20% το 2015 σε 25% το 2020) και ακολουθούν οι ηλικίες 45-54 ετών (18% καθ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο), 15-24 ετών (από 13% το 2015 σε 14% το 2020) και 55+ ετών (από 14% το 2015 σε 11% το 2020).

Διάγραμμα 22: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2015-2020

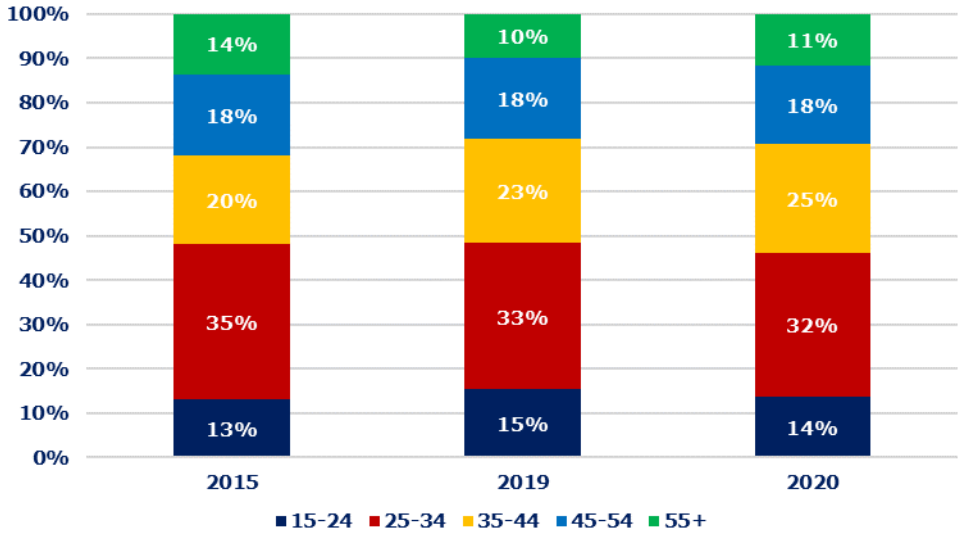

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στα καταλύματα, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 45-54 ετών (από 29% το 2015 σε 39% το 2020), 35-44 ετών (από 26% το 2015 σε 21% το 2020) και 55+ ετών (από 22% το 2015 σε 20% το 2020) και ακολουθούν οι ηλικίες 25-34 ετών (από 23% το 2015 σε 15% το 2020) και 15-24 ετών (από 1% το 2015 σε 5% το 2020).

Διάγραμμα 23: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2015-2020

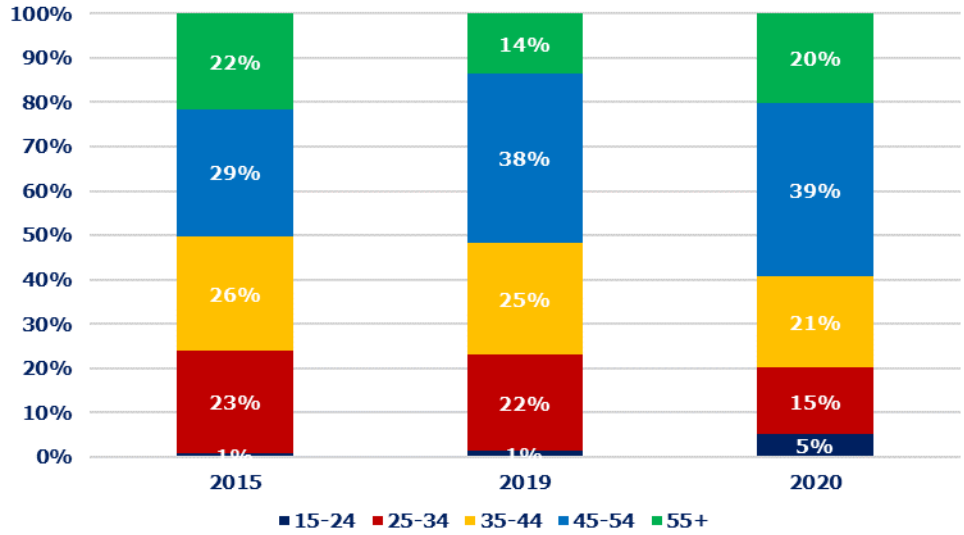

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Συμπερασματικά, μπορούμε να αναφέρουμε ότι στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας η εστίαση προσφέρει μεγαλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης στις νεότερες ηλικίες (15-34 ετών) απ’ ότι οι λοιποί κλάδοι και τα καταλύματα.

1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Η ανεργία στην Ελλάδα την περίοδο 2015-2019 σημείωσε μείωση κατά -32% (από 1.197 χιλ. το 2015 σε 819 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των ανέργων τους, με εξαίρεση την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (+12%, από 14 χιλ. το 2015 σε 16 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (-35% ή -155 χιλ., από 449 χιλ. το 2015 σε 294 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (-25% ή -54 χιλ., από 211 χιλ. το 2015 σε 157 χιλ. το 2019), Κρήτης (-50% ή -33 χιλ., από 67 χιλ. το 2015 σε 33 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (-32% ή -27 χιλ., από 85 χιλ. το 2015 σε 58 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (-48% ή -27 χιλ., από 55 χιλ. το 2015 σε 29 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, η ανεργία σημείωσε μείωση κατά -8% (από 819 χιλ. το 2019 σε 755 χιλ. το 2020). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (-18%, από 294 χιλ. το 2019 σε 240 χιλ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-8%, από 157 χιλ. το 2019 σε 144 χιλ. το 2020), Δυτικής Ελλάδας (-13%, από 68 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2020), Θεσσαλίας (-11%, από 58 χιλ. το 2019 σε 51 χιλ. το 2020), Πελοποννήσου (-5%, από 29 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2020), Δυτικής Μακεδονίας (-25%, από 28 χιλ. το 2019 σε 21 χιλ. το 2020) και Βορείου Αιγαίου (-10%, από 16 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2020) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (+45%, από 33 χιλ. το 2019 σε 48 χιλ. το 2020), Στερεάς Ελλάδας (+11%, από 40 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2020), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+2%, από 41 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2020), Ηπείρου (+7%, από 22 χιλ. το 2019 σε 24 χιλ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (+12%, από 21 χιλ. το 2019 σε 24 χιλ. το 2020) και Ιονίων Νήσων (+25%, από 11 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2020) αύξηση.

Αναφορικά με το ποσοστό των ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό για το 2020, παρατηρούμε ότι τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (11%), Αττικής (14%), Βορείου Αιγαίου (16%) και Ιονίων Νήσων (16%) και τα υψηλότερα στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (22%), Δυτικής Μακεδονίας (20%) και Στερεάς Ελλάδας (19%).

Πίνακας 17: Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015, 2019 και 2020								
	2015		2019		2020		%Δ	
Περιφέρεια	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	2015-2019	2019-2020
Αττική	449	25%	294	17%	240	14%	-35%	-18%
Κεντρική Μακεδονία	**211**	**26%**	**157**	**20%**	**144**	**18%**	**-25%**	**-8%**
Δυτική Ελλάδα	82	28%	68	24%	60	22%	-17%	-13%
Θεσσαλία	85	27%	58	19%	51	17%	-32%	-11%
Κρήτη	67	24%	33	12%	48	17%	-50%	45%
Στερεά Ελλάδα	63	26%	40	17%	45	19%	-36%	11%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	60	23%	41	16%	42	17%	-32%	2%
Πελοπόννησος	55	22%	29	12%	27	11%	-48%	-5%
Ήπειρος	34	25%	22	16%	24	18%	-35%	7%
Νότιο Αιγαίο	23	15%	21	14%	24	17%	-9%	12%
Δυτική Μακεδονία	36	31%	28	25%	21	20%	-21%	-25%
Βόρειο Αιγαίο	14	18%	16	18%	14	16%	12%	-10%
Ιόνια Νησιά	17	19%	11	12%	14	16%	-36%	25%
Σύνολο	**1.197**	**25%**	**819**	**17%**	**755**	**16%**	**-32%**	**-8%**

Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες για το 2020, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (32%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (19%), Δυτικής Ελλάδας (8%), Θεσσαλίας (7%), Κρήτης (6%), Στερεάς Ελλάδςα (6%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (6%), Πελοποννήσου (4%), Ηπείρου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (3%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 24: Ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

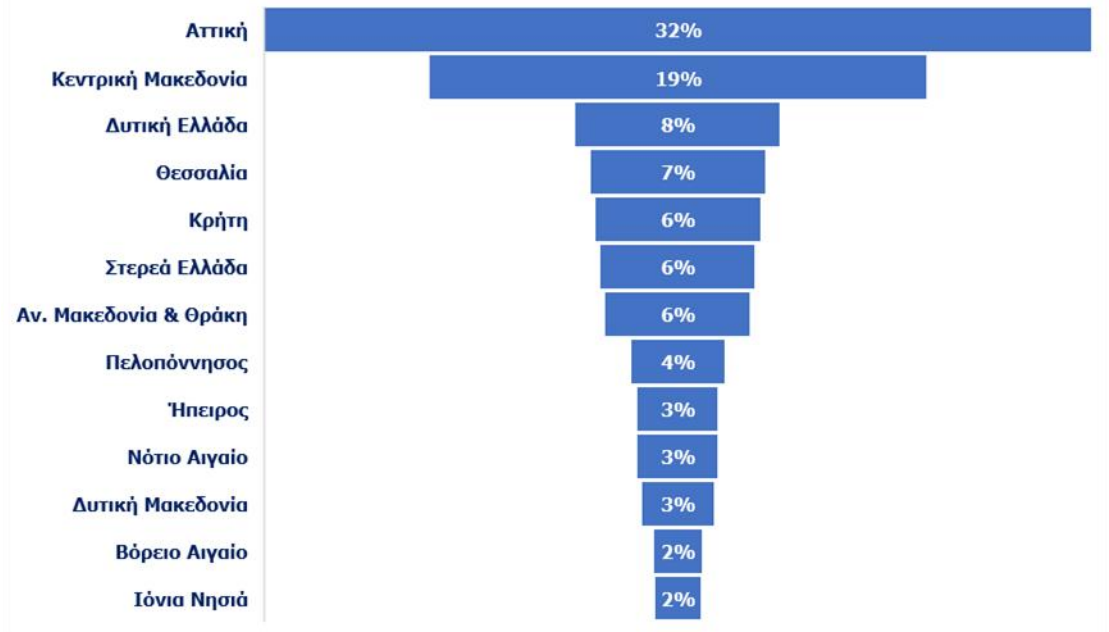

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας καταγράφει το 19% των ανέργων της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2019-2020 μείωση κατά -8% (από 157 χιλ. το 2019 σε 144 χιλ. το 2020) ενώ την περίοδο 2015-2019 μείωση κατά -25% (από 211 χιλ. το 2015 σε 157 χιλ. το 2019). Παράλληλα εμφανίζει το 2020 και το 5ο υψηλότερο ποσοστό ανεργίας ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της (18% έναντι 20% το 2019 και 26% το 2015) στο σύνολο των 13 Περιφερειών.

2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

2.1 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2020

2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό[5] Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 18: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2020

Ξενοδοχειακό Δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2020							
Περιφέρεια		**5***	**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	234	403	557	800	201	2.195
	Δωμάτια	33.240	34.987	21.146	20.893	3.122	113.388
	Κλίνες	69.441	70.996	41.471	40.139	6.145	228.192
Κρήτη	Μονάδες	139	341	392	586	180	1.638
	Δωμάτια	24.063	32.650	17.219	19.122	4.471	97.525
	Κλίνες	50.452	64.818	32.569	34.323	8.552	190.714
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	66	161	262	427	74	990
	Δωμάτια	9.539	13.109	14.507	13.193	1.522	51.870
	Κλίνες	19.708	25.952	28.592	25.348	2.954	102.554
Κεντρική Μακεδονία	**Μονάδες**	**57**	**131**	**288**	**325**	**376**	**1.177**
	Δωμάτια	**9.445**	**10.304**	**10.357**	**8.399**	**7.908**	**46.413**
	Κλίνες	**19.726**	**20.802**	**21.060**	**16.631**	**15.651**	**93.870**
Αττική	Μονάδες	43	133	158	244	113	691
	Δωμάτια	7.387	9.816	7.050	7.371	2.267	33.891
	Κλίνες	14.252	19.019	13.267	13.606	4.816	64.960
Πελοπόννησος	Μονάδες	29	138	241	215	65	688
	Δωμάτια	2.840	4.958	6.473	4.738	841	19.850
	Κλίνες	6.099	9.840	12.855	9.000	1.632	39.426
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	8	48	160	245	60	521
	Δωμάτια	686	3.033	5.100	5.531	1.032	15.382
	Κλίνες	1.519	6.089	9.852	10.430	1.951	29.841
Θεσσαλία	Μονάδες	30	121	139	192	71	553
	Δωμάτια	1.497	3.772	3.932	4.292	1.305	14.798
	Κλίνες	3.064	7.598	7.756	8.231	2.666	29.315
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	13	32	116	156	69	386
	Δωμάτια	1.215	2.061	3.635	3.333	1.061	11.305
	Κλίνες	2.527	4.294	7.164	6.504	2.071	22.560
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	8	34	137	166	43	388
	Δωμάτια	939	1.844	4.766	3.882	668	12.099
	Κλίνες	1.909	3.521	9.152	7.277	1.299	23.158
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	5	44	105	97	24	275
	Δωμάτια	1.471	2.626	3.183	2.426	295	10.001
	Κλίνες	3.146	5.227	6.029	4.641	578	19.621
Ήπειρος	Μονάδες	15	100	170	132	21	438
	Δωμάτια	1.198	1.990	3.318	2.270	354	9.130
	Κλίνες	2.524	4.243	6.747	4.420	703	18.637
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	4	16	58	35	12	125
	Δωμάτια	99	373	1.461	715	241	2.889
	Κλίνες	219	807	3.238	1.562	818	6.644
Σύνολο	**Μονάδες**	**651**	**1.702**	**2.783**	**3.620**	**1.309**	**10.065**
	Δωμάτια	**93.619**	**121.523**	**102.147**	**96.165**	**25.087**	**438.541**
	Κλίνες	**194.586**	**243.206**	**199.752**	**182.112**	**49.836**	**869.492**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

[5] Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται σε αυτή την Ενότητα προέρχονται αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ.

Η Ελλάδα το 2020 διέθετε 10.065 ξενοδοχειακές μονάδες με 438.541 δωμάτια και 869.492 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής, που δέχονται και τον μεγαλύτερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 66% του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας (6.691 ξενοδοχειακές μονάδες).

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (36%) και 3* (28%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (6%). Οι υπόλοιπες κατηγορίες 4* (17%) και 1* (13%).

Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη, με εξαίρεση τα 1*. Συγκεκριμένα: 5* το 21%, 4* το 28%, 3* το 23%, 2* το 22% και 1* μόλις το 6%. Παρόμοια εικόνα και στις κλίνες 5* το 22%, 4* το 28%, 3* το 23%, 2* το 21% και 1* το 6%.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι τα 5* παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 6% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 21% των δωματίων και το 22% των κλινών.

Τέλος, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (36%) και της Κρήτης (21%) έχουν τον μεγαλύτερο αριθμό 5* ξενοδοχείων αντιπροσωπεύοντας το 57% του συνόλου.

Διάγραμμα 25: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Ελλάδα, 2020

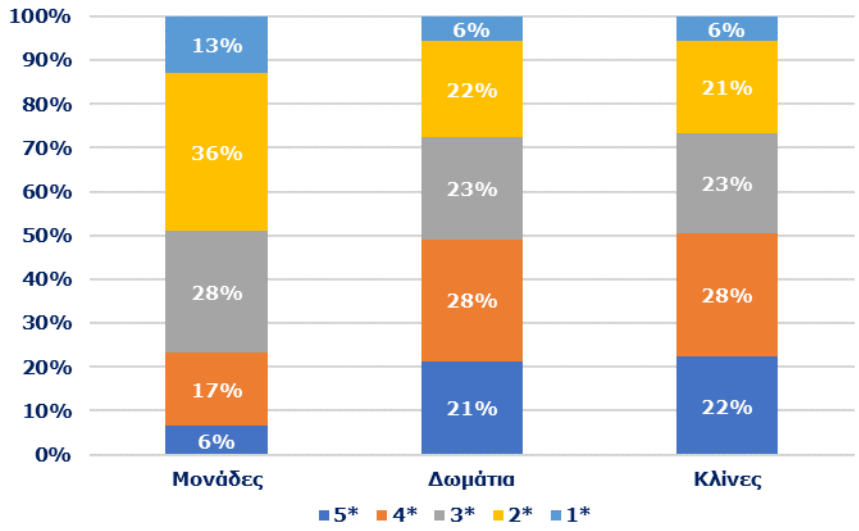

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής αντιπροσωπεύουν το 2020 το 78% των ξενοδοχειακών δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 26: Ποσοστιαία κατανομή ξενοδοχειακών δωματίων ανά Περιφέρεια, 2020

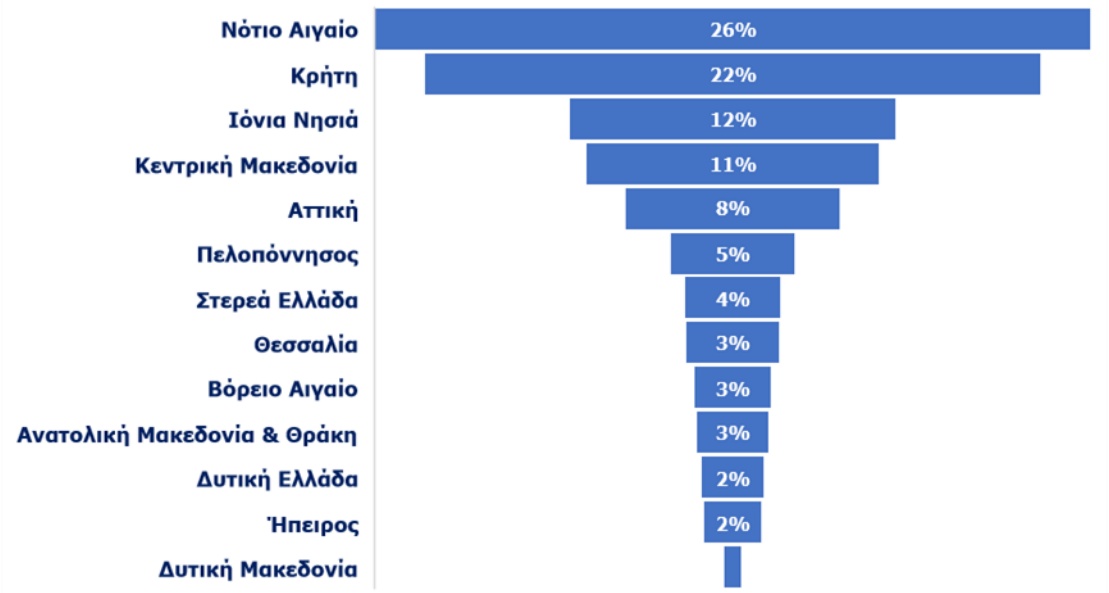

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2010-2020, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+83%), 4* (+19%) και 3* (+10%) και μείωση στα 2* (-22%) και 1* (-14%).

Διάγραμμα 27: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της Ελλάδας (2010=100), 2010-2020

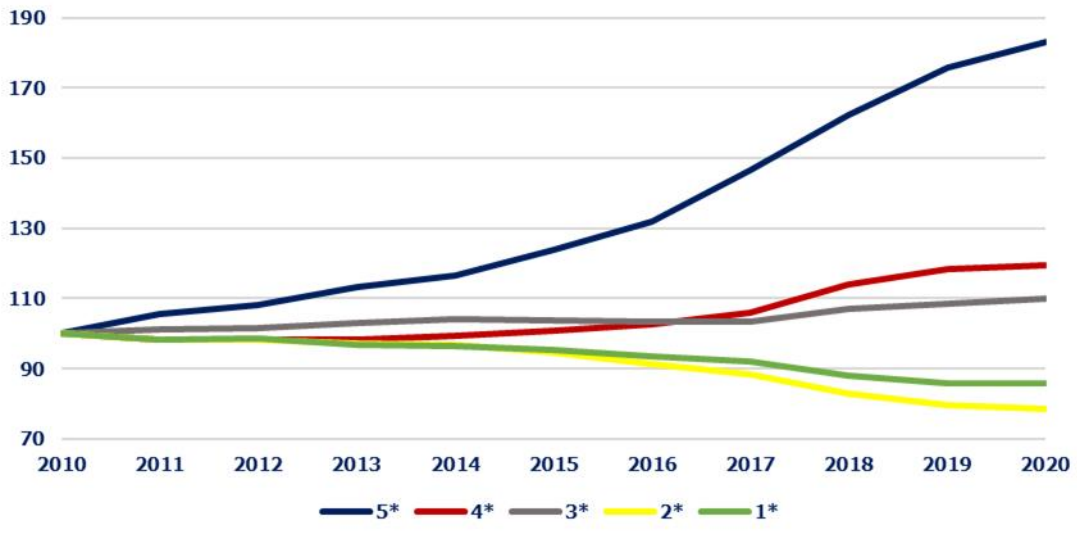

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 2020 το 12% των μονάδων, το 11% των δωματίων και το 11% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 1.177 μονάδες με 46.413 δωμάτια και 93.870 κλίνες.

Πίνακας 19: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ Ξενοδοχειακό δυναμικό 2020							
Ενότητα		**5***	**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Χαλκιδικής	Μονάδες	38	61	97	149	168	**513**
	Δωμάτια	6.734	6.322	4.212	3.726	3.634	**24.628**
	Κλίνες	14.552	12.827	8.479	7.296	7.011	**50.165**
Πιερίας	Μονάδες	4	22	65	122	163	**376**
	Δωμάτια	598	1.294	1.851	3.144	3.308	**10.195**
	Κλίνες	1.250	2.733	3.912	6.165	6.594	**20.654**
Θεσσαλονίκης	Μονάδες	15	31	43	24	31	**144**
	Δωμάτια	2.113	2.099	2.332	812	741	**8.097**
	Κλίνες	3.924	3.937	4.509	1.540	1.573	**15.483**
Πέλλας	Μονάδες	0	7	32	14	9	**62**
	Δωμάτια	0	207	671	254	166	**1.298**
	Κλίνες	0	430	1.422	564	337	**2.753**
Σερρών	Μονάδες	0	6	20	6	1	**33**
	Δωμάτια	0	299	548	179	4	**1.030**
	Κλίνες	0	706	1.142	392	9	**2.249**
Ημαθίας	Μονάδες	0	4	22	6	0	**32**
	Δωμάτια	0	83	491	151	0	**725**
	Κλίνες	0	169	1.081	286	0	**1.536**
Κιλκίς	Μονάδες	0	0	9	4	4	**17**
	Δωμάτια	0	0	252	133	55	**440**
	Κλίνες	0	0	515	388	127	**1.030**
Σύνολο	**Μονάδες**	**57**	**131**	**288**	**325**	**376**	**1.177**
	Δωμάτια	**9.445**	**10.304**	**10.357**	**8.399**	**7.908**	**46.413**
	Κλίνες	**19.726**	**20.802**	**21.060**	**16.631**	**15.651**	**93.870**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 1* (32%), 2* (28%) και 3* (24%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 4* (11%) και 5* (5%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη, 5* (20%), 4* (22%), 3* (22%), 2* (18%) και 1* (17%).

Παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες, 5* (21%), 4* (22%), 3* (22%), 2* (18%) και 1* (17%).

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι τα 5*, παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 5% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 20% των δωματίων και το 21% των κλινών.

Διάγραμμα 28: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2020

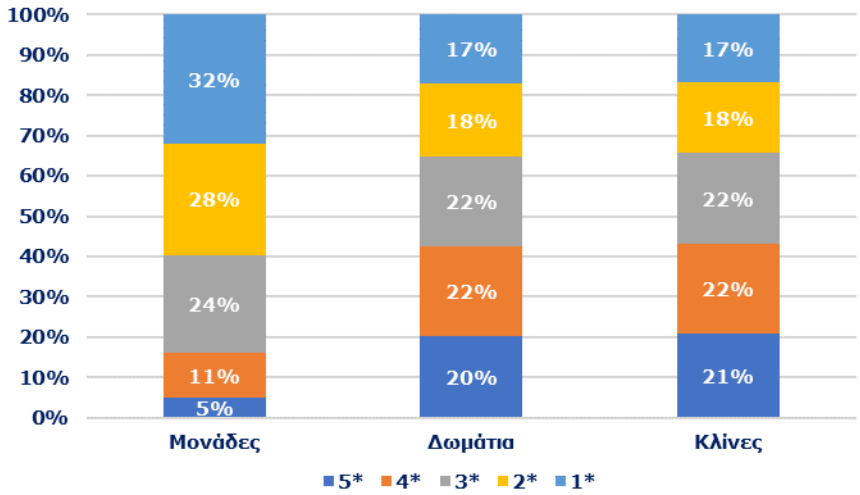

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Χαλκιδικής αντιπροσωπεύει το 53% των δωματίων της Περιφέρειας με 513 μονάδες, 24.628 δωμάτια και 50.165 κλίνες,
- Η Ενότητα Πιερίας διαθέτει το 22% του δυναμικού της Περιφέρειας με 376 μονάδες, 10.195 δωμάτια και 20.654 κλίνες,
- Η Ενότητα Θεσσαλονίκης αντιπροσωπεύει το 17% του δυναμικού της Περιφέρειας με 144 μονάδες, 8.097 δωμάτια και 15.483 κλίνες,
- Η Ενότητα Πέλλας διαθέτει το 3% του δυναμικού με 62 μονάδες, 1.298 δωμάτια και 2.753 κλίνες,
- Η Ενότητα Σερρών διαθέτει το 2% του δυναμικού με 33 μονάδες, 1.030 δωμάτια και 2.249 κλίνες,
- Η Ενότητα Ημαθίας διαθέτει το 2% του δυναμικού με 32 μονάδες, 725 δωμάτια και 1.536 κλίνες και
- Η Ενότητα Κιλκίς διαθέτει το 1% του δυναμικού με 17 μονάδες, 440 δωμάτια και 1.030 κλίνες.

Διάγραμμα 29: Ποσοστιαία κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού σε δωμάτια της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020

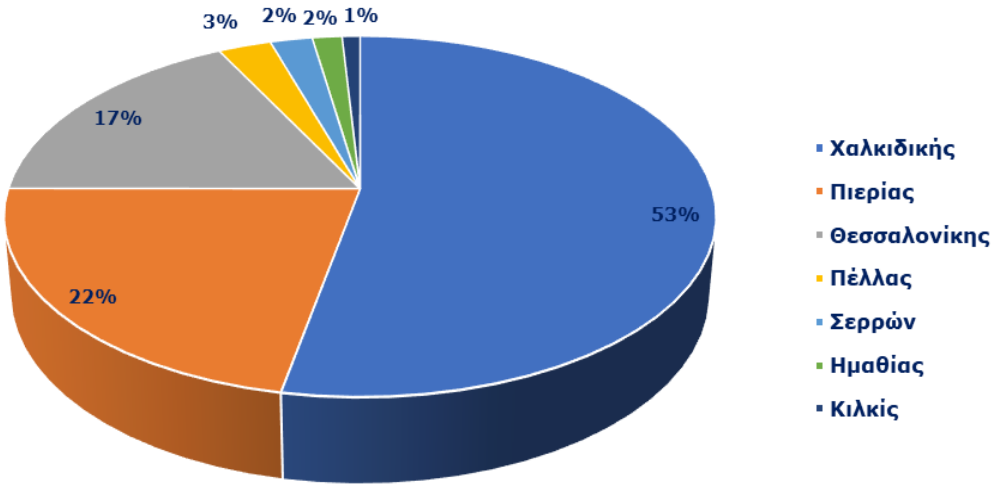

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας την περίοδο 2010-2020, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+68%) και 4* (+18%) και μείωση στα 3* (-8%), 2* (-21%) και 1* (-9%).

Διάγραμμα 30: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (2010=100), 2010-2020

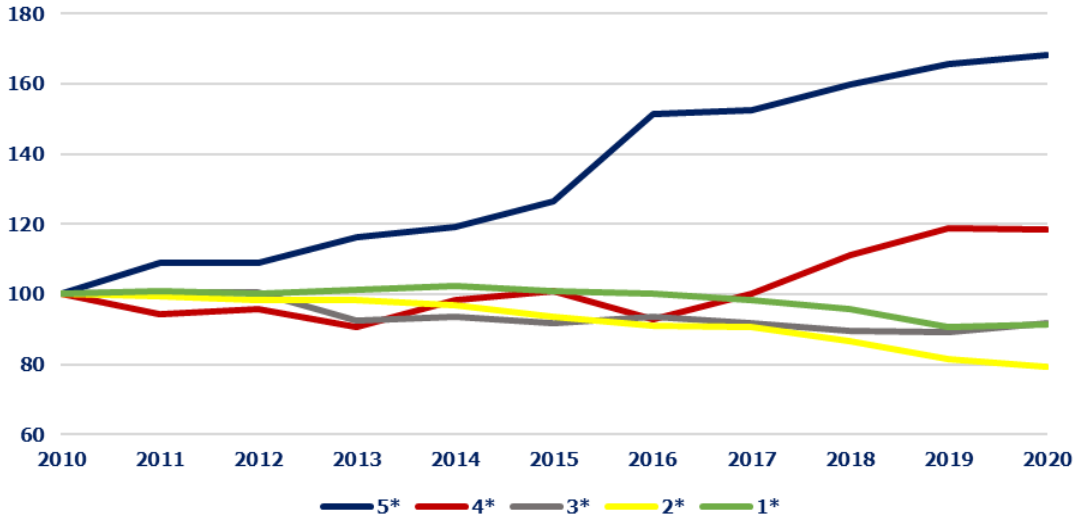

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.2 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2019

2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 20: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων ανά Περιφέρεια, 2019						
Περιφέρεια		**4Κ**	**3Κ**	**2Κ**	**1Κ**	**Σύνολο**
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	582	2.060	3.517	1.165	7.324
	Δωμάτια	4.564	15.892	23.591	6.891	50.938
	Κλίνες	11.060	36.879	53.146	15.229	116.314
Κεντρική Μακεδονία	**Μονάδες**	**103**	**977**	**1.857**	**1.128**	**4.065**
	Δωμάτια	**869**	**7.688**	**13.249**	**7.255**	**29.061**
	Κλίνες	**2.144**	**17.211**	**31.707**	**17.225**	**68.287**
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	157	812	2.063	1.222	4.254
	Δωμάτια	1.320	5.767	12.398	6.331	25.816
	Κλίνες	3.296	14.411	29.350	15.067	62.124
Κρήτη	Μονάδες	137	1.171	1.507	523	3.338
	Δωμάτια	1.243	9.294	10.470	3.135	24.142
	Κλίνες	2.987	22.037	23.698	7.036	55.758
Θεσσαλία	Μονάδες	48	375	922	348	1.693
	Δωμάτια	401	2.267	6.096	2.175	10.939
	Κλίνες	1.089	5.602	13.901	4.788	25.380
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	49	447	532	238	1.266
	Δωμάτια	346	3.567	3.494	1.271	8.678
	Κλίνες	826	7.804	7.621	2.690	18.941
Ήπειρος	Μονάδες	132	480	523	192	1.327
	Δωμάτια	1.189	2.880	2.917	993	7.979
	Κλίνες	2.914	7.238	6.766	2.196	19.114
Πελοπόννησος	Μονάδες	66	411	608	196	1.281
	Δωμάτια	508	2.814	3.518	939	7.779
	Κλίνες	1.336	6.878	8.494	2.267	18.975
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	25	210	676	241	1.152
	Δωμάτια	240	1.546	4.221	1.315	7.322
	Κλίνες	549	3.921	9.858	2.832	17.160
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	10	157	669	121	957
	Δωμάτια	64	1.181	4.408	658	6.311
	Κλίνες	179	2.896	9.843	1.396	14.314
Αττική	Μονάδες	124	133	338	180	775
	Δωμάτια	1.211	1.233	2.425	1.008	5.877
	Κλίνες	2.863	2.786	5.329	2.226	13.204
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	21	102	105	45	273
	Δωμάτια	141	731	639	232	1.743
	Κλίνες	345	1.674	1.493	543	4.055
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	18	38	32	3	91
	Δωμάτια	113	274	224	14	625
	Κλίνες	244	612	524	33	1.413
Σύνολο	**Μονάδες**	**1.472**	**7.373**	**13.349**	**5.602**	**27.796**
	Δωμάτια	**12.209**	**55.134**	**87.650**	**32.217**	**187.210**
	Κλίνες	**29.832**	**129.949**	**201.730**	**73.528**	**435.039**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 27.796 μονάδες ενοικιαζόμενων δωματίων με 187.210 δωμάτια και 435.039 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσώπευαν το 2019 το 74% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της χώρας (20.674 μονάδες). Το top-5 των Περιφερειών, με εξαίρεση την Θεσσαλία αντί για την Αττική, παραμένει ίδιο και για το δυναμικό των ενοικιαζόμενων δωματίων.

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες 2Κ (48%), 3Κ (27%) και 1Κ (20%) και χαμηλή στις μονάδες με 4Κ (5%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4Κ (7%), 3Κ (29%), 2Κ (47%) και 1Κ (17%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4Κ (7%), 3Κ (30%), 2Κ (46%) και 1Κ (17%). Σε αντίθεση με το ξενοδοχειακό δυναμικό και τα 5* ξενοδοχεία, που αν και αποτελούν μόλις το 6% των μονάδων κατέχουν το 21% των δωματίων και το 22% των κλινών, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια με 4Κ δεν εμφανίζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα δωμάτια και στις κλίνες.

Διάγραμμα 31: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Ελλάδα, 2019

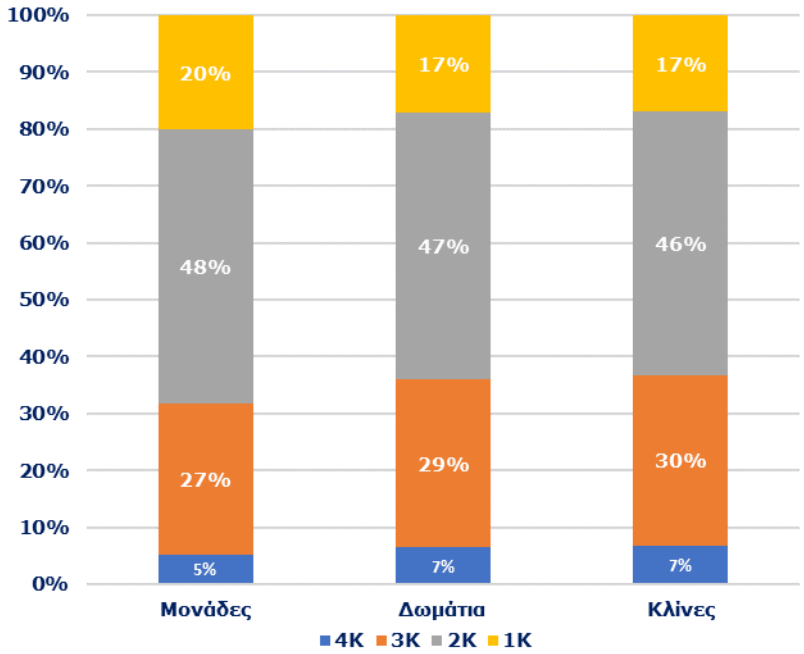

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Την μεγαλύτερη συγκέντρωση σε μονάδες με 4Κ έχουν οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (40%), Ιονίων Νήσων (11%), Κρήτης (9%) και Ηπείρου (9%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 4Κ. Ενώ οι Περιφέρειες με την μεγαλύτερη συγκέντρωση στις μονάδες με 3 Κ είναι το Νότιο Αιγαίο (28%), η Κρήτη (16%), η Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 3Κ.

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσωπεύουν το 2019 το 75% των δωματίων της χώρας. Παρόμοια είναι η εικόνα και για τις κλίνες στις επιμέρους Περιφέρειες.

Διάγραμμα 32: Ποσοστιαία κατανομή των ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

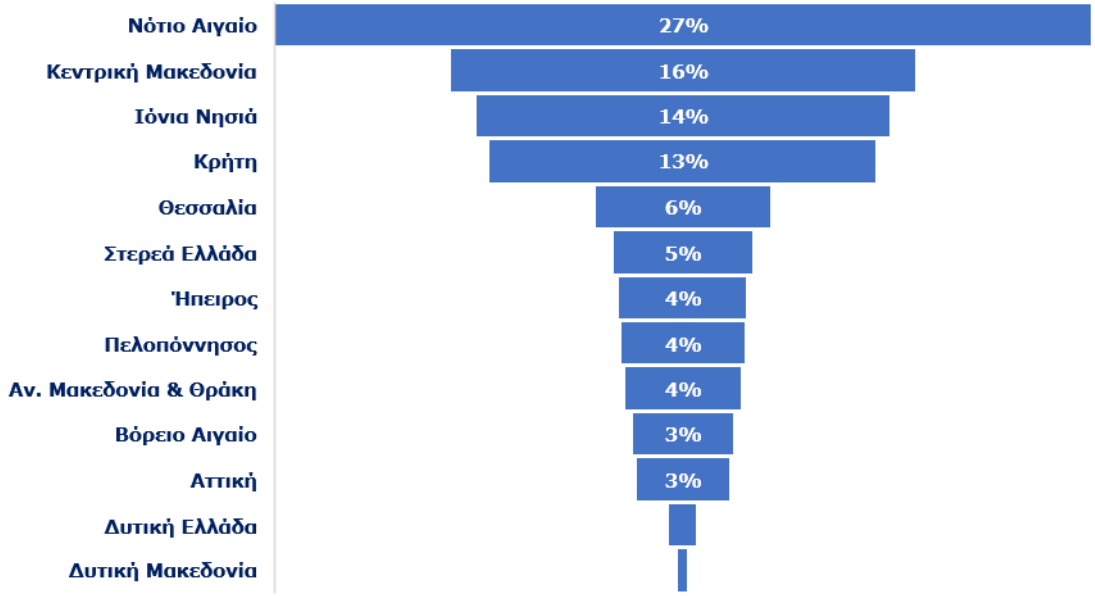

2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 2019 το 15% των μονάδων, το 16% των δωματίων και το 16% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 4.065 μονάδες με 29.061 δωμάτια και 68.287 κλίνες.

Πίνακας 21: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2019						
Ενότητα		**4Κ**	**3Κ**	**2Κ**	**1Κ**	**Σύνολο**
Χαλκιδικής	Μονάδες	61	615	1.080	556	**2.312**
	Δωμάτια	516	4.320	7.066	3.206	**15.108**
	Κλίνες	1.325	10.181	17.222	7.634	**36.362**
Πιερίας	Μονάδες	7	184	458	448	**1.097**
	Δωμάτια	61	1.875	3.859	3.246	**9.041**
	Κλίνες	131	3.785	8.904	7.547	**20.367**
Θεσσαλονίκης	Μονάδες	12	105	282	121	**520**
	Δωμάτια	127	1.055	2.137	790	**4.109**
	Κλίνες	324	2.254	5.158	2.015	**9.751**
Πέλλας	Μονάδες	8	55	32	2	**97**
	Δωμάτια	51	324	161	10	**546**
	Κλίνες	119	733	351	20	**1.223**
Ημαθίας	Μονάδες	12	8	2	1	**23**
	Δωμάτια	89	45	14	3	**151**
	Κλίνες	197	106	33	9	**345**
Σερρών	Μονάδες	2	9	1	0	**12**
	Δωμάτια	17	62	4	0	**83**
	Κλίνες	32	138	8	0	**178**
Κιλκίς	Μονάδες	1	1	2	0	**4**
	Δωμάτια	8	7	8	0	**23**
	Κλίνες	16	14	31	0	**61**
Σύνολο	**Μονάδες**	**103**	**977**	**1.857**	**1.128**	**4.065**
	Δωμάτια	**869**	**7.688**	**13.249**	**7.255**	**29.061**
	Κλίνες	**2.144**	**17.211**	**31.707**	**17.225**	**68.287**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες με 2Κ (46%), 1Κ (28%) και 3Κ (24%) και χαμηλή στις μονάδες με 4Κ (3%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4Κ (3%), 3Κ (26%), 2Κ (46%) και 1Κ (25%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4Κ (3%), 3Κ (25%), 2Κ (46%) και 1Κ (25%).

Διάγραμμα 33: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2019

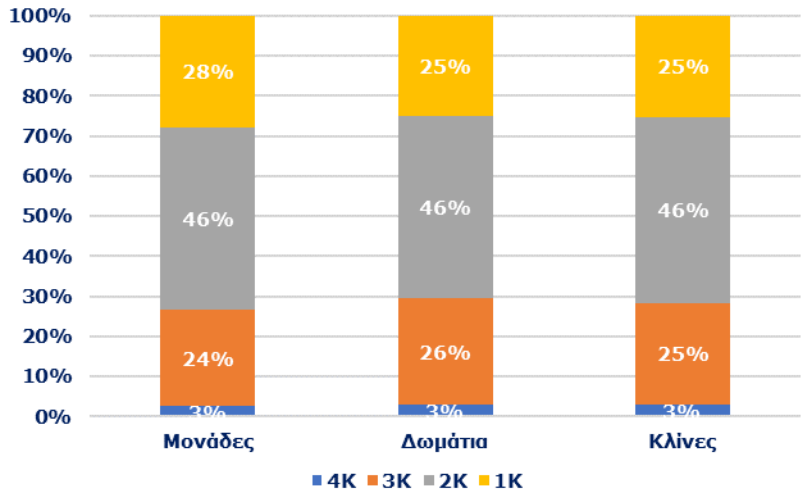

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Χαλκιδικής αντιπροσωπεύει το 52% του δυναμικού δωματίων της Περιφέρειας με 2.312 μονάδες, 15.108 δωμάτια και 36.362 κλίνες,
- Η Ενότητα Πιερίας διαθέτει το 31% του δυναμικού της Περιφέρειας με 1.097 μονάδες, 9.041 δωμάτια και 20.367 κλίνες,
- Η Ενότητα Θεσσαλονίκης αντιπροσωπεύει το 14% του δυναμικού της Περιφέρειας με 520 μονάδες, 4.109 δωμάτια και 9.751 κλίνες,
- Η Ενότητα Πέλλας διαθέτει το 2% του δυναμικού με 97 μονάδες, 546 δωμάτια και 1.223 κλίνες,
- Η Ενότητα Ημαθίας διαθέτει το 1% του δυναμικού με 23 μονάδες, 151 δωμάτια και 345 κλίνες,
- Η Ενότητα Σερρών διαθέτει το 0,3% του δυναμικού με 12 μονάδες, 83 δωμάτια και 178 κλίνες και
- Η Ενότητα Κιλκίς διαθέτει το 0,1% του δυναμικού με 4 μονάδες, 23 δωμάτια και 61 κλίνες.

Διάγραμμα 34: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

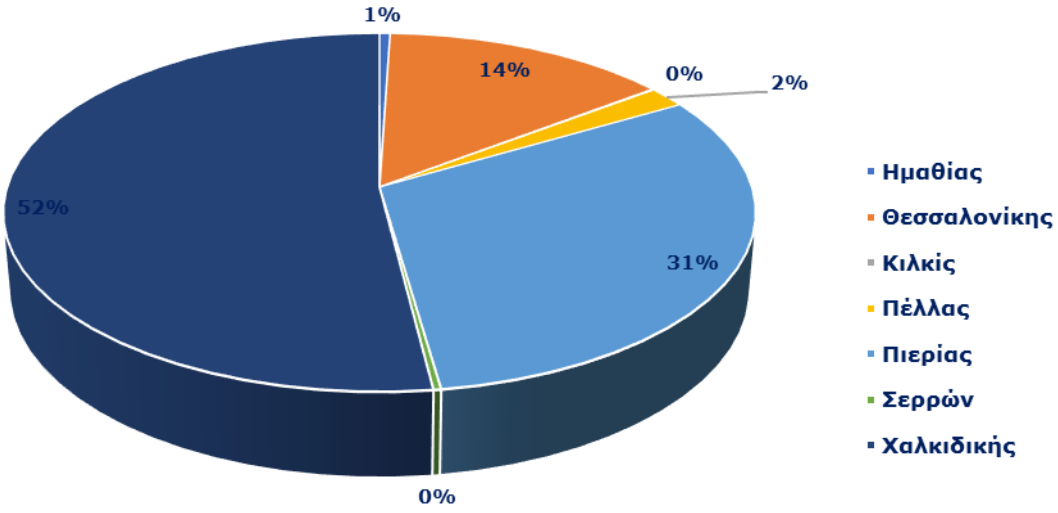

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.3 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΥΛΕΩΝ, 2018

2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.

Επίσης, η Ελλάδα το 2018 διέθετε και 11.415 τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις με 17.300 δωμάτια και 90.910 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Πελοποννήσου αντιπροσώπευαν το 2018 το 79% του δυναμικού των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας (9.055 δωμάτια).

Πίνακας 22: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018			
Περιφέρεια	**Μονάδες**	**Δωμάτια**	**Κλίνες**
Νοτίου Αιγαίου	3.862	4.972	28.326
Ιονίων Νησιών	2.235	3.432	18.691
Κρήτης	2.306	3.159	17.623
Πελοποννήσου	652	1.384	6.125
Αττικής	483	744	4.232
Στερεάς Ελλάδας	240	709	2.763
Κεντρικής Μακεδονίας	**411**	**672**	**3.445**
Θεσσαλίας	502	648	3.531
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	242	599	2.383
Βορείου Αιγαίου	228	384	1.473
Δυτικής Ελλάδας	129	277	1.084
Ηπείρου	98	256	949
Δυτικής Μακεδονίας	27	64	285
Σύνολο	**11.415**	**17.300**	**90.910**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, παρατηρούμε ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (29%), των Ιονίων Νήσων (20%), της Κρήτης (18%) και της Πελοποννήσου (8%) αντιπροσώπευαν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 35: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

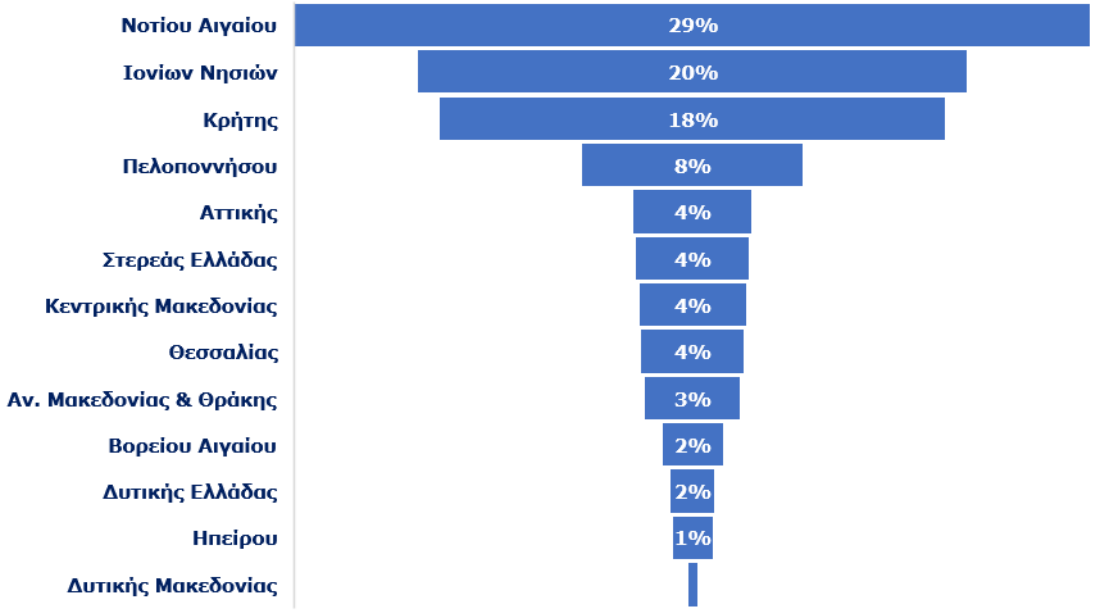

Η εικόνα διαφοροποιείται ελαφρώς στις κλίνες με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (31%), των Ιονίων Νήσων (21%), της Κρήτης (19%) και της Πελοποννήσου (7%) να αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 78% των κλινών της χώρας.

Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2018 το 79% των μονάδων, το 75% των δωματίων και το 78% των κλινών.

2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 2018 το 4% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 4% των δωματίων και το 4% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 411 μονάδες με 672 δωμάτια και 3.445 κλίνες.

Πίνακας 23: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Ενότητα, 2018			
Ενότητα	**Μονάδες**	**Δωμάτια**	**Κλίνες**
Χαλκιδικής	308	394	2.340
Πέλλης	31	124	427
Πιερίας	32	75	297
Σερρών	12	30	128
Ημαθίας	7	22	73
Θεσσαλονίκης	19	22	159
Κιλκίς	2	5	21
Σύνολο	**411**	**672**	**3.445**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Χαλκιδικής αντιπροσώπευε το 59% του δυναμικού σε δωμάτια της Περιφέρειας με 308 μονάδες, 394 δωμάτια και 2.340 κλίνες,
- Η Ενότητα Πέλλας διαθέτει το 18% του δυναμικού της Περιφέρειας με 31 μονάδες, 124 δωμάτια και 427 κλίνες,
- Η Ενότητα Πιερίας αντιπροσώπευε το 11% του δυναμικού της Περιφέρειας με 32 μονάδες, 75 δωμάτια και 297 κλίνες,
- Η Ενότητα Σερρών διαθέτει το 4% του δυναμικού με 12 μονάδες, 30 δωμάτια και 128 κλίνες,
- Η Ενότητα Ημαθίας διαθέτει το 3% του δυναμικού με 7 μονάδες, 22 δωμάτια και 73 κλίνες,
- Η Ενότητα Θεσσαλονίκης διαθέτει το 3% του δυναμικού με 19 μονάδες, 22 δωμάτια και 159 κλίνες και
- Η Ενότητα Κιλκίς διαθέτει το 1% του δυναμικού με 2 μονάδες, 5 δωμάτια και 21 κλίνες.

Διάγραμμα 36: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

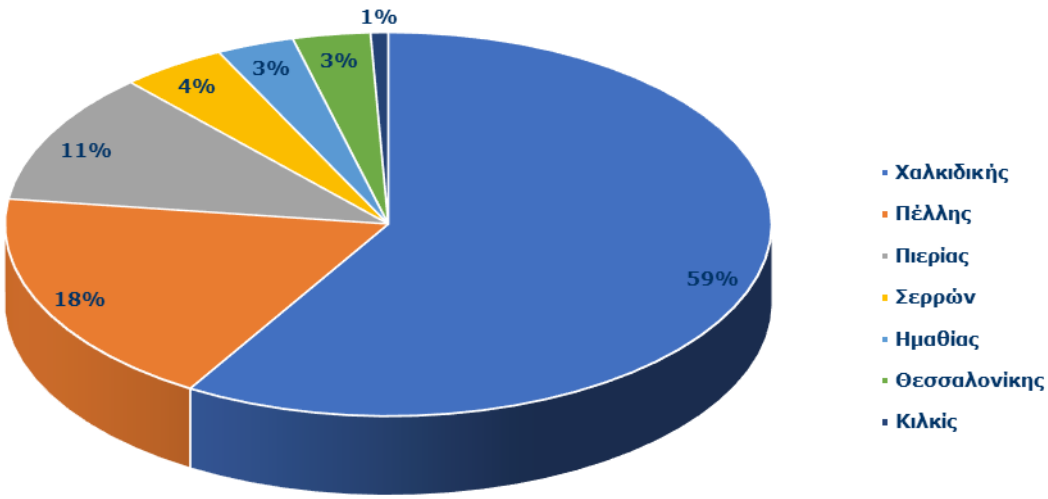

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.4 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, 2001-2011

Στην Ενότητα αυτή γίνεται η καταγραφή του συνόλου των κατοικιών καθώς επίσης των κενών και των δευτερεύουσων και εξοχικών κατοικιών. Η καταγραφή αυτή γίνεται λόγω της σημαντικής αύξησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων (μέσω Airbnb κ.α.) στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Οι κενές και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες αποτελούν ή μπορούν να αποτελέσουν καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή κατοικιών που διενεργήθηκε το 2011, η Ελλάδα σημείωσε αύξηση στο σύνολο των κατοικιών της κατά +17% (από 5.476.162 το 2001 σε 6.384.353 το 2011). Σε απόλυτες τιμές, οι μεγαλύτερες αυξήσεις εντοπίστηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+290.780 κατοικίες ή +16%), Κεντρικής Μακεδονίας (+163.354 κατοικίες ή +18%) και Κρήτης (+70.989 ή +23%). Σημαντικά υψηλότερη αύξηση (+56%) παρουσίασαν οι κενές κατοικίες (από 1.439.041 το 2001 σε 2.249.813 το 2011) και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες κατά +47% (από 922.228 το 2001 σε 1.351.845 το 2011). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι κενές κατοικίες μαζί με τις εξοχικές και δευτερεύουσες αντιπροσώπευαν το 56% του συνόλου των κατοικιών, με τα υψηλότερα ποσοστά να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (14%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%).

Πίνακας 24: Δυναμικό κύριων και δευτερευουσών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2001-2011

Περιφέρεια	Σύνολο Κατοικιών, 2011	Σύνολο Κενών, 2011	Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες, 2011	Κενές & Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες ως % επί του συνόλου, 2011	%Δ Σύνολο Κατοικιών 2001 - 2011	%Δ Σύνολο Κενών 2001 - 2011	%Δ Εξοχικές & Δευτερ. 2001 - 2011
Αττικής	2.121.155	609.058	295.178	14%	16%	78%	64%
Κεντρική Μακεδονία	**1.076.148**	**360.990**	**200.295**	**9%**	**18%**	**62%**	**56%**
Πελοποννήσου	411.462	198.386	148.239	5%	14%	35%	28%
Θεσσαλίας	397.301	132.749	87.891	3%	14%	54%	43%
Δυτικής Ελλάδας	390.609	148.250	100.941	4%	14%	56%	54%
Κρήτης	381.737	140.099	81.656	3%	23%	61%	44%
Στερεάς Ελλάδας	359.236	158.234	115.324	4%	15%	43%	35%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	340.682	105.333	64.864	3%	20%	63%	85%
Νοτίου Αιγαίου	229.919	113.284	75.257	3%	22%	41%	32%
Ηπείρου	204.948	76.560	53.682	2%	16%	46%	40%
Ιονίων Νήσων	160.298	79.591	43.839	2%	22%	50%	41%
Δυτική Μακεδονία	159.409	55.294	34.087	1%	15%	58%	52%
Βορείου Αιγαίου	151.449	71.985	50.592	2%	7%	17%	13%
Ελλάδα	**6.384.353**	**2.249.813**	**1.351.845**	**56%**	**17%**	**56%**	**47%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των κατοικιών βρίσκονται στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας όπου εντοπίζονται και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Συγκεκριμένα, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας.

Διάγραμμα 37: Ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

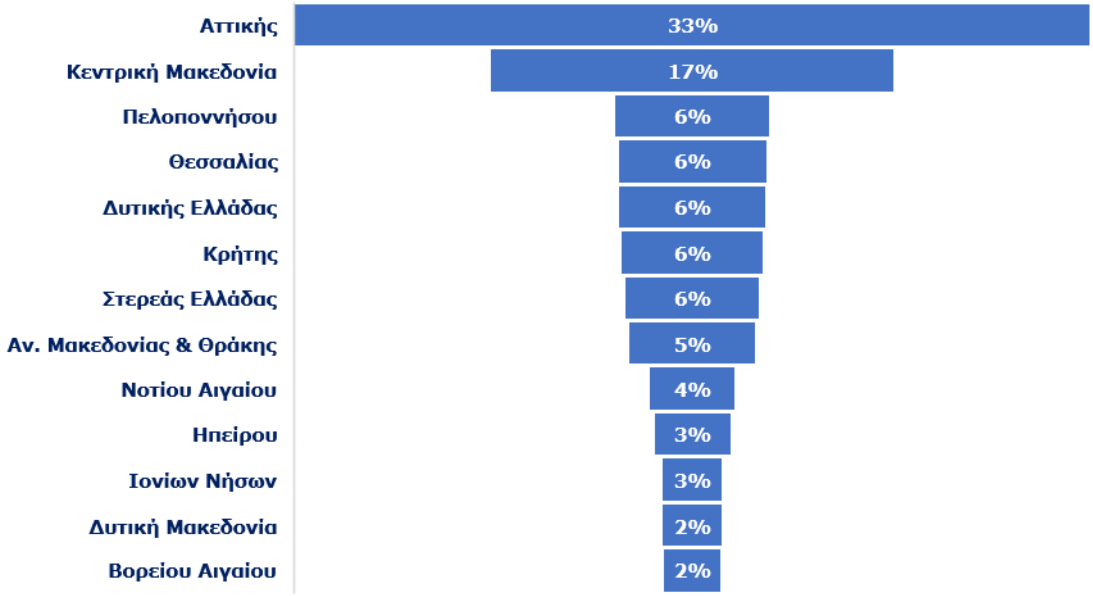

Η εικόνα στην ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών είναι παρόμοια με το σύνολο των κατοικιών, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά Περιφέρεια. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση εντοπίζεται στην Περιφέρεια Αττικής.

Διάγραμμα 38: Ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

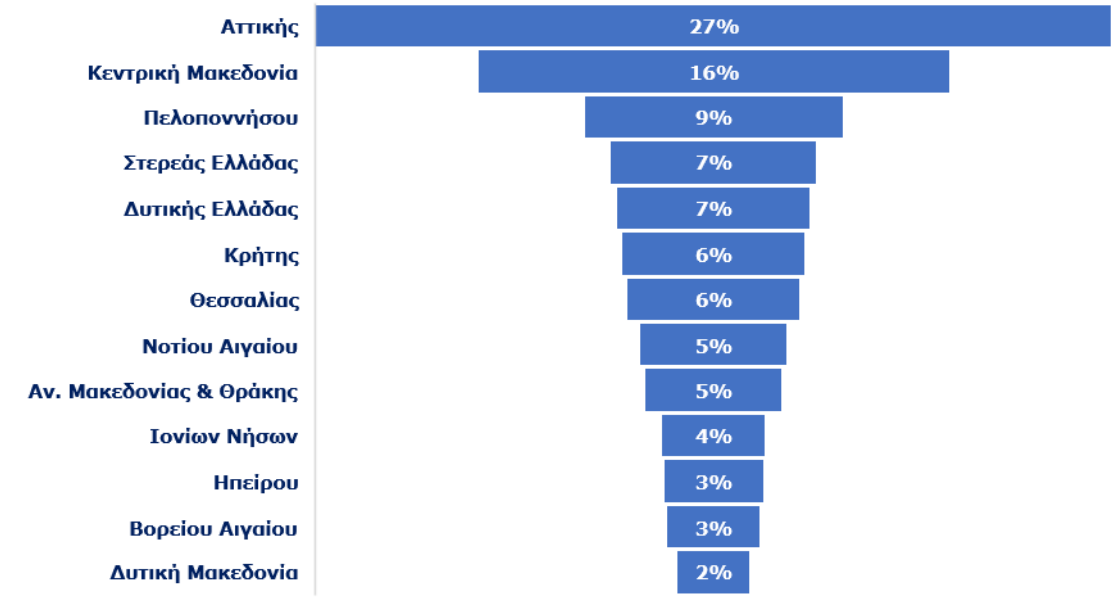

Αναφορικά με τις εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες παρατηρούμε ότι η Αττική (22%), η Κεντρική Μακεδονία (15%) και η Πελοπόννησος (11%) σημειώνουν τα μεγαλύτερα μερίδια, αντιπροσωπεύοντας το 48% του συνόλου της χώρας.

Διάγραμμα 39: Ποσοστιαία κατανομή των εξοχικών & δευτερεύουσων κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

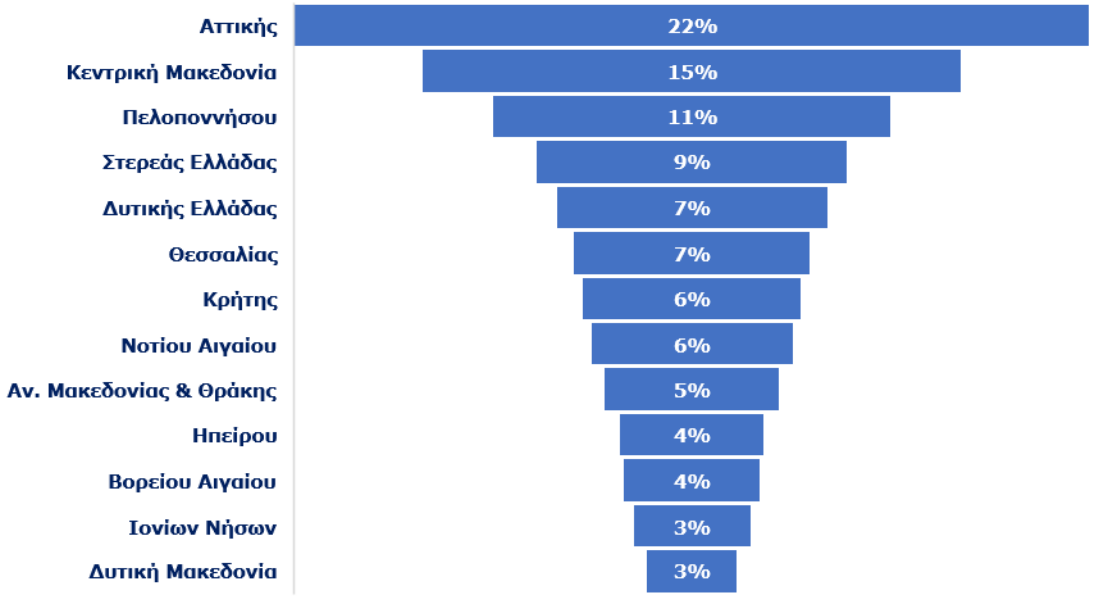

Συμπερασματικά, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύουν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας εκ των οποίων το 43% των κενών κατοικιών και το 37% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 2011 το 17% των κατοικιών της Ελλάδας, εκ των οποίων το 16% των κενών κατοικιών και το 15% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

2.5 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2020

2.5.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 25: Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

Δυναμικό Κάμπινγκ στην Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2020							
Περιφέρεια		**5***	**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Κεντρική Μακεδονία	**Μονάδες**	**0**	**11**	**10**	**45**	**4**	**70**
	Οικίσκοι	**0**	**38**	**83**	**204**	**26**	**351**
	Θέσεις	**0**	**2.451**	**1.259**	**2.531**	**236**	**6.477**
Πελοπόννησος	Μονάδες	0	0	9	45	2	56
	Οικίσκοι	0	0	17	41	0	58
	Θέσεις	0	0	1.001	2.968	131	4.100
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	0	2	6	23	3	34
	Οικίσκοι	0	0	114	162	0	276
	Θέσεις	0	22	396	1.652	540	2.610
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	0	6	2	6	4	18
	Οικίσκοι	0	0	0	1	0	1
	Θέσεις	0	963	266	557	642	2.428
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	0	1	3	20	0	24
	Οικίσκοι	0	26	0	143	0	169
	Θέσεις	0	101	259	1.506	0	1.866
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	0	1	5	17	0	23
	Οικίσκοι	0	41	15	12	0	68
	Θέσεις	0	120	408	1.129	0	1.657
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	0	2	8	11	1	22
	Οικίσκοι	0	50	52	14	0	116
	Θέσεις	0	360	474	703	30	1.567
Ήπειρος	Μονάδες	0	0	3	13	0	16
	Οικίσκοι	0	0	0	21	0	21
	Θέσεις	0	0	204	898	0	1.102
Θεσσαλία	Μονάδες	1	0	0	13	1	15
	Οικίσκοι	0	0	0	9	0	9
	Θέσεις	75	0	0	755	196	1.026
Κρήτη	Μονάδες	0	1	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	0	14	0	14
	Θέσεις	0	90	18	552	100	760
Αττική	Μονάδες	0	2	1	5	2	10
	Οικίσκοι	0	0	0	6	0	6
	Θέσεις	0	222	78	356	80	736
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	0	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	0	46	0	46
Σύνολο	**Μονάδες**	**1**	**26**	**48**	**211**	**18**	**304**
	Οικίσκοι	**0**	**155**	**281**	**627**	**26**	**1.089**
	Θέσεις	**75**	**4.329**	**4.363**	**13.653**	**1.955**	**24.375**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2020 διέθετε 304 μονάδες κάμπινγκ με 1.089 οικίσκους και 24.375 θέσεις. Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (69%) και 3* (16%) κάμπινγκ και χαμηλή στα 4* (9%), 1* (6%) και 5* (0,3%).

Η εικόνα στους οικίσκους ανά κατηγορία αστεριού είναι: 4* (14%), 3* (26%), 2* (58%) και 1* (2%) ενώ παρόμοια είναι και η εικόνα στις θέσεις 5* (0,3%), 4* (18%), 3* (18%), 2* (56%) και 1* (8%). Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι το μοναδικό 5* κάμπινγκ καταγράφεται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

Διάγραμμα 40: Κατανομή μονάδων, οικίσκων και θέσεων ανά κατηγορία αστεριού στην Ελλάδα, 2020

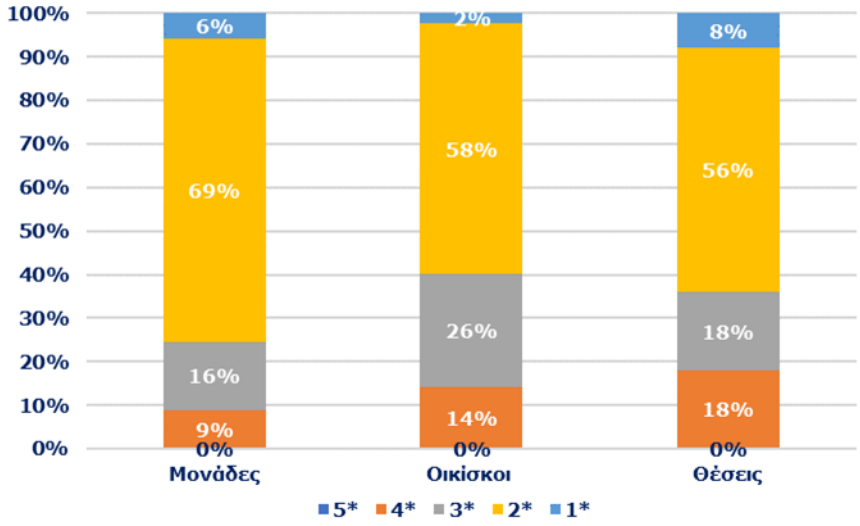

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία βρίσκεται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 53% του συνόλου της χώρας. Αξιοσημείωτο είναι, ότι τουριστικές Περιφέρειες όπως τα Ιόνια Νησιά (8%) και η Κρήτη (5%) καταγράφουν μικρό δυναμικό στα κάμπινγκ.

Διάγραμμα 41: Ποσοστιαία κατανομή των μονάδων κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

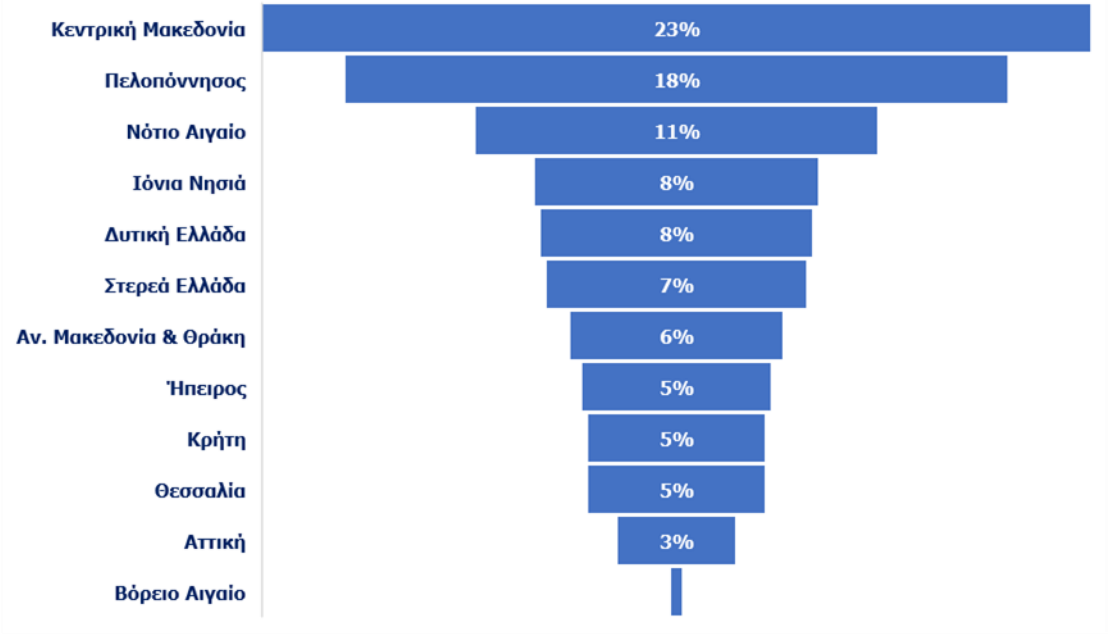

Όσον αναφορά τους οικίσκους, η εικόνα διαφοροποιείται, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Νοτίου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων να καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια αντιπροσωπεύοντας το 73% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 42: Ποσοστιαία κατανομή των οικίσκων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

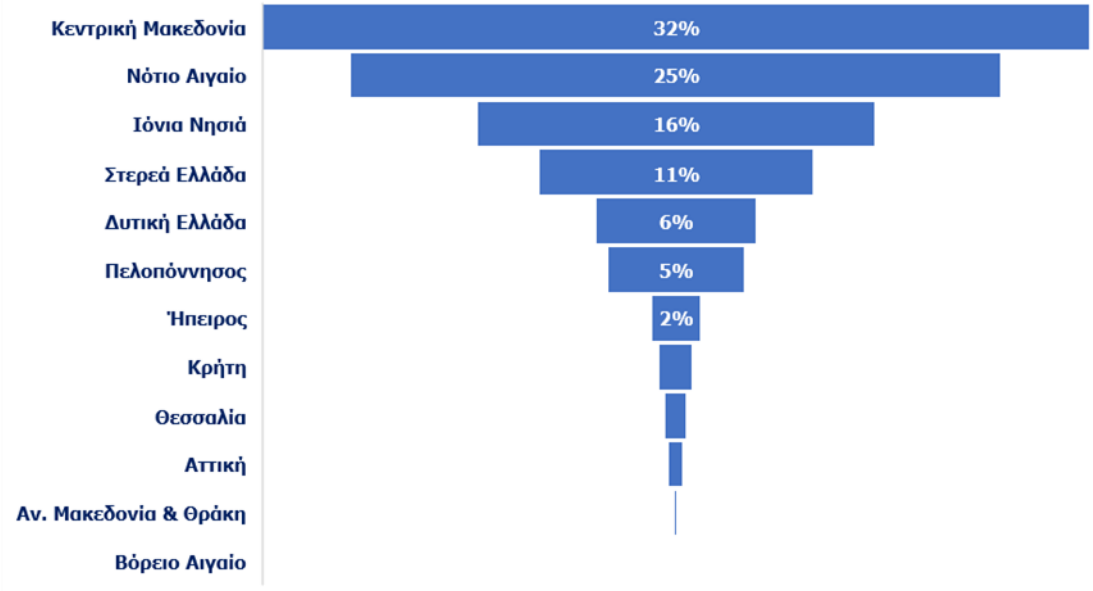

Τέλος, στις θέσεις των κάμπινγκ, τα μεγαλύτερα μερίδια καταγράφονται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 54% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 43: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

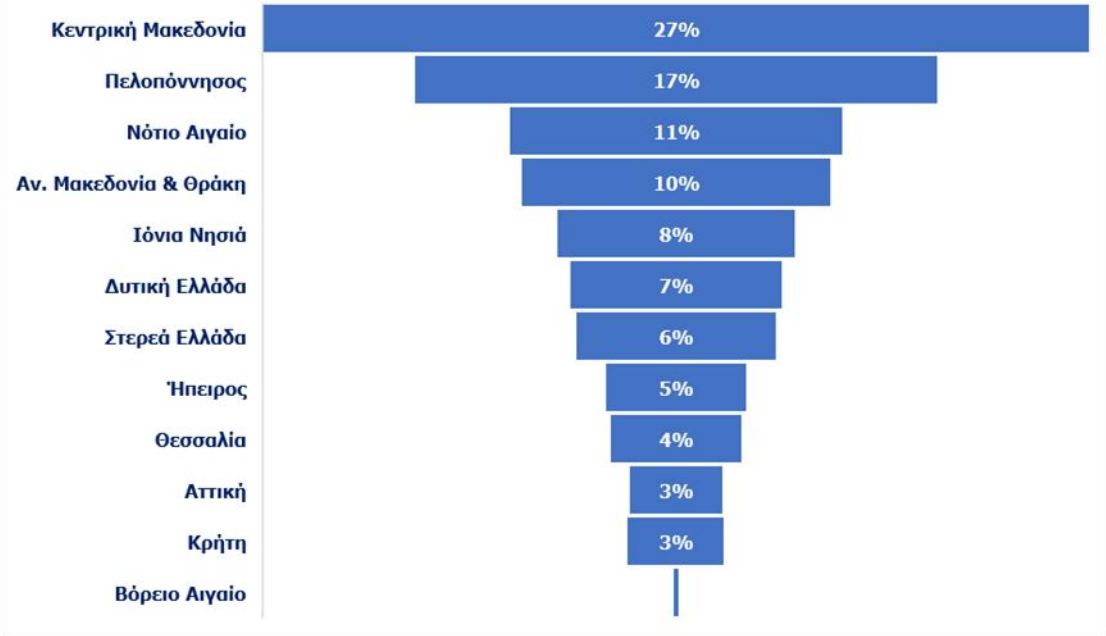

2.5.2 Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 2020 το 23% των μονάδων της χώρας, το 32% των οικίσκων και το 27% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 70 μονάδες με 351 οικίσκους και 6.477 θέσεις. Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας το 38% και το 39% των θέσεων καταγράφεται στα κάμπινγκ 4* και 2* αντίστοιχα.

Πίνακας 26: Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ Δυναμικό Κάμπινγκ 2020						
Ενότητα		**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Χαλκιδικής	Μονάδες	8	8	21	2	**39**
	Οικίσκοι	28	55	40	0	**123**
	Θέσεις	1.031	1.112	1.145	104	**3.392**
Πιερίας	Μονάδες	1	2	23	2	**28**
	Οικίσκοι	0	28	159	26	**213**
	Θέσεις	160	147	1.366	132	**1.805**
Θεσσαλονίκης	Μονάδες	2	0	1	0	**3**
	Οικίσκοι	10	0	5	0	**15**
	Θέσεις	1.260	0	20	0	**1.280**
Σύνολο	**Μονάδες**	**11**	**10**	**45**	**4**	**70**
	Οικίσκοι	**38**	**83**	**204**	**26**	**351**
	Θέσεις	**2.451**	**1.259**	**2.531**	**236**	**6.477**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Χαλκιδικής αντιπροσωπεύει το 52% του δυναμικού των θέσεων της Περιφέρειας με 39 μονάδες, 123 οικίσκους και 3.392 θέσεις,
- Η Ενότητα Πιερίας διαθέτει το 28% του δυναμικού της Περιφέρειας με 28 μονάδες, 213 οικίσκους και 1.805 θέσεις και
- Η Ενότητα Θεσσαλονίκης διαθέτει το 20% του δυναμικού της Περιφέρειας με 3 μονάδες, 15 οικίσκους και 1.280 θέσεις.

Διάγραμμα 44: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020

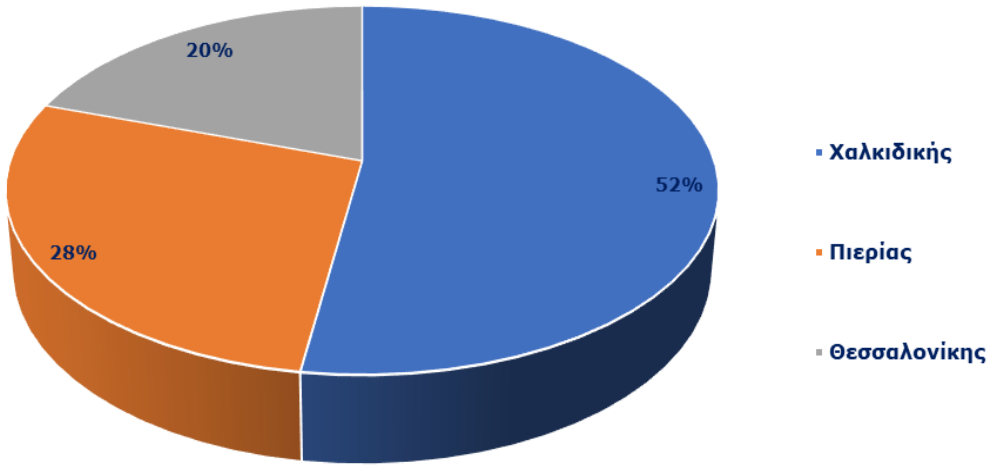

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3.1 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Οι Παραδοσιακοί οικισμοί, είναι οικισμοί με ιδιαίτερη «ιστορική, πολεοδομική, αρχιτεκτονική, λαογραφική, κοινωνική και αισθητική» φυσιογνωμία διατηρώντας αναλλοίωτη την εικόνα που είχαν στον παρελθόν καθώς και τον τοπικό τους χαρακτήρα. Με ευθύνη του ΥΠΕΚΑ (Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας), 856 οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί. Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας καταγράφονται 22 παραδοσιακοί οικισμοί.

Πίνακας 27: Παραδοσιακοί Οικισμοί

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ				
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΕΛΛΗΣ	ΠΙΕΡΙΑΣ	ΣΕΡΡΩΝ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
ΑΝΩ ΠΟΛΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ	ΑΛΙΣΤΡΑΤΗ	ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟ
	ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΝ	ΠΟΡΟΙ	ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΠΠΑΣ ΣΕΡΡΩΝ	ΠΑΡΘΕΝΩΝΑΣ
	ΑΡΧΑΓΓΕΛΟ	ΣΚΟΤΕΙΝΑ	ΗΛΙΟΚΩΜΙ	
	ΓΑΡΕΦΙΟΥ	ΣΚΟΤΙΝΑ	ΚΟΡΜΙΣΤΑ	
	ΚΡΩΜΝΗ		ΜΙΚΡΟ ΣΟΥΛΙ	
	ΛΑΓΚΑΔΙΑ		ΠΡΩΤΗ	
	ΝΟΤΙΑ		ΡΟΔΟΛΙΒΟΣ	
	ΠΑΛ. ΞΑΝΘΟΓΕΙΑ			

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Από τα αρχαία χρόνια η γη της Μακεδονίας αποτέλεσε κέντρο ανάπτυξης πολλών πολιτισμών. Τα ευρήματα που έχουν ανακαλυφθεί σε όλη σχεδόν την περιοχή του Νομού Ημαθίας καταμαρτυρούν την πλούσια πολιτιστική κληρονομιά. Οι ανακαλύψεις ξεκινούν από την 3η χιλιετία π.χ. με τα φρούρια και νεκροταφεία στην περιοχή ανατολικά των Πιερίων, συνεχίζονται στην εποχή των αρχαίων Μακεδόνων με πολύ σημαντικά ευρήματα όπως τα βασιλικά ανάκτορα και οι τάφοι των αρχαίων Μακεδόνων Βασιλέων στην Βεργίνα, οι τάφοι της Κρίσεως, Λύσωνος και Καλλικλέους, Ανθεμίων και της Νιάουστας (Kinch) στα Λευκάδια, αλλά και η σχολή του Αριστοτέλη στην Μίεζα όπου ο αρχαίος φιλόσοφος δίδαξε τον Μέγα Αλέξανδρο. Στον ίδιο χώρο ανασκάφηκε και το αρχαίο θέατρο που είναι ένα πραγματικό στολίδι και απόδειξη της άνθησης του πολιτισμού της εποχής. Ο τάφος του Φίλιππου στην Βεργίνα με τα μοναδικής αξίας ευρήματά του (χρυσή λάρνακα, υδρία, στεφάνια, ασπίδα κ.λπ.), αποτελεί στοιχείο παγκόσμιας ακτινοβολίας, το οποίο έχει συμβάλει ιδιαίτερα στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής λόγω της προσέλκυσης μεγάλου όγκου τουριστών. Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Βεργίνα χαρακτηρίστηκε το 1996 ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO.

Άλλοι σημαντικοί αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας είναι το Παλατιανό και το Ηρώο του Παλατιανού στο Κιλκίς, η Ρωμαϊκή Αποικία της Πέλλας και οι Μακεδονικοί Τάφοι Γ και Δ στην Πέλλα, η Βυζαντινή Ακρόπολη και η Έπαυλη στις Σέρρες. Στην Ενότητα Χαλκιδικής συναντάμε το Ιερό το Ποσειδίου, το Αρχαϊκό Ιερό της Πόλης των Σταγείρων, ο Ναός του Απόλλωνα Ήλιου, ο Ναός του του Άμμωνα Δία, ο Βυζαντινός Πύργος Γαλάτιστας κ.α. Επίσης, στην Ενότητα Χαλκιδικής ανήκει το Άγιον Όρος, το οποίο είναι χαρακτηρισμένο από το 1988 ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO.

Αξιόλογοι αρχαιολογικοί χώροι στην Ενότητα Πιερίας είναι το Αρχαίο Θέατρο Δίου στα νότια της πόλης του Δίου, το Ιερό της Ίσιδας, το Ιερό της Δήμητρας, το Ιερό του Ολυμπίου Διός, η Αρχαία Πύδνα, το κάστρο του Πλαταμώνα, οι Παλαιοχριστιανικές Βασιλικές κ.α.

Στην Ενότητα Θεσσαλονίκης και συγκεκριμένα τα Παλαιοχριστιανικά και βυζαντινά μνημεία της (Ροτόντα, Αχειροποίητος, Ναός Αγίου Δημητρίου, Μονή Λατόμου, Ναός Αγίας Σοφίας, Παναγία των Χαλκέων, Ναός των Αγίων Αποστόλων, Ναός Αγίου Νικολάου Ορφανού και Ναός Αγίου Παντελεήμονα) έχουν χαρακτηριστεί από το

1988 ως Μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO. Άλλοι σημαντικοί αρχαιολογικοί χώροι της Ενότητας είναι η Αρχαία Αγορά Θεσσαλονίκης, το Νεκροταφείο Πόλης Απολλωνίας, η Νεκρόπολη Αγίας Παρασκευής, η Αίνεια, το Γαλεριανό Συγκρότημα, ο θολωτός τάφος Καλινδοίων, η Νεκρόπολη Δερβενίου κ.α.

Οι αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας χαρακτηρισμένοι από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στον πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 28: Αρχαιολογικοί χώροι στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Αρχαιολογικοί Χώροι - Μνημεία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας							
Ημαθίας	**Θεσσαλονίκης**		**Κιλκίς**	**Πέλλας**	**Πιερίας**	**Σερρών**	**Χαλκιδικής**
Ανάκτορο Αιγών	Ά Γυμνάσιο Αρρένων-Έπαυλη Χατζημησέφ	Νεκρόπολη Δερβενίου	Αρχαίο Ίωρον	Άγιος Νικόλαος στο Νησί	Ά Δημοτικό Σχολείο, πρώην Αστική Σχολή Κατερίνης	Βραχοσκεπή στη θέση Καταρράκτες (φράγμα)	Άγιος Αθανάσιος Συκιάς
Αρχαιολογικός χώρος Αγίου Παταπίου Βεροίας	Αγροικία Ασπροβάλτας	Νεκρόπολη Σίνδου	Ευρωπός	Άλωρος	Αρχαία Πύδνα	Βυζαντινή Ακρόπολη Σερρών	Άκανθος – Οικοδόμημα
Αρχοντικό Σαράφογλου (Βέροια)	Αγροικία στην Ασπροβάλτα	Νεκροταφεία Πόλης Απολλωνίας (Νέα Απολλωνία)	Ηρώο του Παλατιανού	Ανάκτορο Πέλλας	Αρχαίο Θέατρο Δίου	Εξατάξιο Α΄ Δημοτικό Σχολείο στη Νιγρίτα	Άκανθος Μνημειακός Ναός
Η Ακρόπολη και το τείχος της πόλης	Αίνεια (Νέα Μηχανιώνα)	Νεκροταφείο Τράπεζας Άνω Τούμπας Θεσσαλονίκης	Κολχίδα	Αρχαία Έδεσσα	Αρχαιολογικό Πάρκο - Η Πόλη	Έπαυλη Αγγίστας	Αρχαϊκό Ιερό Πόλης Σταγείρων
Λάππειο Γυμνάσιο στη Νάουσα	Αρχαία Αγορά Θεσσαλονίκης	Νεολιθικός οικισμός Θέρμης	Μεγαλιθικό μνημείο Χωρυγίου	Αρχοντικό Γιαννιτσών	Αρχαιολογικό Πάρκο-Η Έπαυλη του Διονύσου	Έπαυλη Σερρών	Βασιλική Σωφρονίου
Μίεζα	Αρχαία Θεσσαλονίκη	Νοσοκομείο Άγιος Δημήτριος	Νεκροταφείο Γυναικόκαστρου	Βυζαντινό Κάστρο Χρυσής	Αρχαιολογικό Πάρκο-Μεγάλες Θέρμες Δίου	Παλαιά Αστική Σχολή στην Πρώτη Σερρών	Βυζαντινός Πύργος Γαλάτιστας
Ναός Αγίου Αθανασίου στο Κουστοχώρι	Αχειροποίητος	Παλαιά Φιλοσοφική Σχολή του Α.Π.Θ.	Παλαιό Γυμνάσιο στο Κιλκίς	Θολωτό οθωμανικό κτήριο	Αρχαιολογικό Πάρκο-Νεκρόπολη Δίου	Σπήλαιο Αλιστράτης	Διατείχισμα Κασσάνδρειας
Νυμφαίο- Σχολή Αριστοτέλους	Αψίδα Γαλερίου	Παλιό διδασκαλείο-πρώην Οικοκυρική Σχολή	Παλαιό Διδακτήριο στη Γουμένισσα	Κάστρο Μογλενών (Χρυσή)	Αρχαιολογικό Πάρκο-Οι Παλαιοχριστιανικές Βασιλικές		Θολωτός Τάφου Στύλου
Ο νεολιθικός οικισμός της Νέας Νικομήδειας	Γαλεριανό Συγκρότημα	Παράρτημα Α΄ Γυμνασίου Αρρένων-πρώην έπαυλη	Παλατιανό	Κωνστάντια	Αρχαιολογικό Πάρκο-Οι Τύμβοι στον Όλυμπο		Ιερό Ποσειδίου
Οι βασιλικοί τάφοι της Μεγάλης Τούμπας	Ελαιοτριβείο Βρασνών	Πλατεία-Στοές Ρωμαϊκής Αγοράς	Σπήλαιο Αγίου Γεωργίου	Μακεδονικός Τάφος Γ στην Πέλλα	Αρχαιολογικό Πάρκο-Τα Θέατρα		Κάστρο Τορώνης
Οι Μακεδονικοί τάφοι των Λευκαδίων	Έπαυλη Μορντώχ	Πόλη Απολλωνίας (Νέα Απολλωνία)		Μακεδονικός Τάφος Δ στην Πέλλα	Αρχαιολογικό Πάρκο-Το Ιερό της Δήμητρας		Μεσαιωνικός Πύργος Νέας Φώκαιας
Παλαιοχριστιανικές Βασιλικές Σφηκιάς	Θολωτός Τάφος Καλινδοίων	πρώην Σχολή Καζές-Δημοτικό Βρεφοκομείο Άγιος Στυλιανός		Οικίες αρχαίας Πέλλας	Αρχαιολογικό Πάρκο-Το Ιερό της Ίσιδας		Ναός Άμμωνα Δία
Τετρατάξιο Δημοτικό Σχολείο στη Νάουσα	Κεντρική κτιριακή ενότητα (Γαλεριανό συγκρότημα)	Σχολή Λεών Γκατένιο-7ο Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης		Παρθεναγωγείο Έδεσσας	Αρχαιολογικό Πάρκο-Το Ιερό του Ολυμπίου Διός		Ναός Απόλλωνα Ήλιου
Το Ανάκτορο και οι Βασιλικοί Τάφοι της Βεργίνας	Κρύπτη στοά-Καταστήματα Ρωμαϊκής Αγοράς	Τελωνείο Λιμανιού Θεσσαλονίκης		Πύργος Ωρολογίου (Γιαννιτσά)	Ελληνιστικό θέατρο στο Δίον		Παλαιό Σχολείο στην Κασσάνδρεια
Το Ανάκτορο και το Θέατρο	Λουτρά	Τούμπα Θεσσαλονίκης		Ρωμαϊκή Αποικία της Πέλλας	Ιερό Ολυμπίου Διός στο Δίον		Πύργος της Κρούνας (Ιερισσός)
Το ιερό της Εύκλειας	Λουτρό Ρωμαϊκής Αγοράς	Υστεροαρχαικός Ναός		Σπήλαιο Α Λουτρών Λουτρακίου (Αποθήκη των Ανταρτών)	Κάστρο Πλαταμώνα		Σιδηροκαύσια – Στάγειρα
Το νεκροταφείο των τύμβων	Μαράσλειο-πρώην Ελληνογαλλικό Εμπορικό και Πρακτικό Λύκειο	Φρουριακό Συγκρότημα Βρασνών		Σπήλαιο Α Λουτρών Λουτρακίου (Αρκουδοσπηλιά)	Λείβηθρα		Σπήλαιο Πετραλώνων
	Νεκρόπολη Αγίας Παρασκευής Θεσσαλονίκης	Ωδείο Αρχαίας αγοράς		Σπηλαιοβάραθρο στα Λουτρά Λουτρακίου	Μακεδονικοί Τάφοι Κορινού (τύμβοι Α και Β)		Στοά πόλης Σταγείρων
				Φράγμα επτά πηγών	Νεολιθικός Οικισμός Μακρυγιάλου		Τείχος Πόλης Σταγείρων
					Οι Λουλουδιές Κίτρους		

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά περιφερειακή Ενότητα

Στο ανωτέρω πολιτιστικό απόθεμα θα πρέπει να προστεθούν τα πλήθος εξειδικευμένων Μουσείων στα οποία εκτίθενται αρχαιολογικά ευρήματα της ευρύτερης περιοχής. Συγκεκριμένα, τα σημαντικότερα αρχαιολογικά μουσεία της Περιφέρειας είναι το Αρχαιολογικό Μουσείο Βέροιας το οποίο φιλοξενεί ευρήματα από αρχαιολογικούς χώρους της Ενότητας Ημαθίας που χρονολογούνται στους ελληνιστικούς και ρωμαϊκούς χρόνους, το Μουσείο Βασιλικών ταφών των Αιγών στο οποίο εκτίθενται ευρήματα των βασιλικών ταφών, το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης το οποίο φιλοξενεί αντικείμενα και ανασκαφικά σύνολα από έρευνες σε ολόκληρη την Μακεδονία, το Αρχαιολογικό Μουσείο Αρχαίας (Ρωμαϊκής) Αγοράς Θεσσαλονίκης στο οποίο εκτίθενται ευρήματα της ανασκαφικής έρευνας, το Αρχαιολογικό Μουσείο Πέλλας, το Αρχαιολογικό Μουσείο Δίου στην Πιερία στο οποίο εκτίθενται ευρήματα από τις ανασκαφές στην ευρύτερη περιοχή, το Αρχαιολογικό Μουσείο Αμφίπολης το οποίο φιλοξενεί ευρήματα από τους προϊστορικούς, τους πρώιμους ιστορικούς, τους κλασσικούς και ελληνιστικούς, τους ρωμαϊκούς, τους παλαιοχριστιανικούς και τους βυζαντινούς χρόνους και το Αρχαιολογικό Μουσείο Πολυγύρου το οποίο φιλοξενεί αρχαιολογικά ευρήματα από τις ανασκαφές στην Όλυνθο, την Αρχαία Άκανθο στην Ιερισσό, το Ιερό του Άμμωνα Δία στην Καλλιθέα και άλλες σημαντικές αρχαιολογικές θέσεις στην Χαλκιδική.

Ο λαογραφικός πλούτος (τοπικές ενδυμασίες, οικιακά σκεύη, ξυλόγλυπτα κ.α.) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας εκτίθεται στα λαογραφικά μουσεία της Περιφέρειας όπως το Λαογραφικό Μουσείο Βέροιας, το Λαογραφικό και Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας-Θράκης, το Λαογραφικό Μουσείο Κιλκίς, το Λαογραφικό Μουσείο Πέλλας, το Λαογραφικό Μουσείο Γερακίνα-Νιγρίτα Σερρών, το Λαογραφικό Μουσείο Πολυγύρου κ.α.

Τέλος, στην Ενότητα Θεσσαλονίκης συναντάμε το Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδας το οποίο ιδρύθηκε το 1977 για να συλλέξει, διατηρήσει, ερευνήσει και εκθέσει τα κατάλοιπα του υλικού πολιτισμού 2.300 χρόνων εβραϊκής παρουσίας στην Ελλάδα και το Μουσείο Ατατούρκ στο οποίο εκτίθενται προσωπικά αντικείμενα, φωτογραφικά ντοκουμέντα, εικόνες, δημοσιεύματα, ιστορικά έγγραφα και βιβλία για τη ζωή και το έργο του Κεμάλ Ατατούρκ.

Τα αναγνωρισμένα Μουσεία της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στο πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 29: Μουσεία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Μουσεία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας								
Ημαθίας	**Θεσσαλονίκης**		**Κιλκίς**	**Πέλλας**	**Πιερίας**	**Σερρών**	**Χαλκιδικής**	
Αρχαιολογικό Μουσείο Βέροιας	Αρχαιολογικό Μουσείο Αρχαίας (Ρωμαϊκής) Αγοράς Θεσσαλονίκης	Μουσείο Αθλητισμού	Αρχαιολογικό Μουσείο Κιλκίς	Λαογραφικό Μουσείο Πέλλας	Αρχαιολογικό Μουσείο Δίου	Αρχαιολογικό Μουσείο Αμφίπολης	Ανθρωπολογικό Μουσείο Πετραλώνων	Έκθεση Λαογραφίας (οικία Δ.Τσιότρα)
Βλαχογιάνειο Μουσείο	Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης	Μουσείο Αρχαίων, Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Οργάνων	Κέντρο Ενημέρωσης Αρχαίας Ευρωπού	Νέο Αρχαιολογικό Μουσείο Πέλλας		Εκκλησιαστικό Κειμηλιαρχείο Ιεράς Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης	Ανθρωπολογικό Μουσείο Πετραλώνων	Εκκλησιαστικό Μουσείο Ταξιάρχη
Βυζαντινό Μουσείο	Εβραϊκό Μουσείο	Μουσείο Ατατούρκ	Λαογραφικό Μουσείο			Λαογραφικό Ιστορικό Μουσείο Τσαρτσίδη	Αρχαιολογικό Μουσείο Ολύνθου	Λαογραφική Συλλογή Βάβδου
Λαογραφικό Μουσείο Βέροιας	Έπαυλη Αχμέτ Καπαντζή-Πολιτιστικό Κέντρο Θεσσαλονίκης του Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τράπεζας	Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού Θεσσαλονίκης	Λαογραφικό Μουσείο Γοργόπης			Λαογραφικό Μουσείο Βλάχων «Γεωργάκης-Ολύμπιος»	Αρχαιολογικό Μουσείο Ολύνθου	Λαογραφικό Μουσείο Ακτή Ελιάς
Μουσείο βασιλικών τάφων Αιγών	Έπαυλη Γιάκο Μοδιάνο-Λαογραφικό και Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας-Θράκης	Μουσείο Κινηματογράφου	Μουσείο Α' Παγκοσμίου Πολέμου-Μάχης Σκρά			Λαογραφικό Μουσείο Γερακίνα-Νιγρίτα Σερρών	Αρχαιολογικό Μουσείο Πολυγύρου	Λαογραφικό Μουσείο Αφύτου
	Κέντρο Διάδοσης Επιστημών & Μουσείο Τεχνολογίας	Μουσείο Λευκού Πύργου	Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Αξιούπολης			Λαογραφικό Μουσείο Πολιτισμού Συλλόγου Θόλου Δήμου Ν. Ζίχνης	Δασικό Μουσείο Πανεπιστημιακού Δάσους Ταξιάρχη	Λαογραφικό Μουσείο Κρήνης
	Κέντρο Ιστορικής Διαδρομής Εβραϊσμού Θεσσαλονίκης	Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα Θεσσαλονίκης	Πολεμικό Μουσείο			Μουσείο Ιεράς Μονής Τιμίου Προδρόμου	Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Αρναίας	Λαογραφικό Μουσείο Νέας Τενέδου
	Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης	Μουσείο Ύδρευσης-Αντλιοστάσιο Οθωμανικής Εταιρείας				Μουσείο Παλαιάς Μητρόπολης Σερρών	Λαογραφικό Μουσείο Αφύτου	Λαογραφικό Μουσείο Νέας Τρίγλιας
	Κρύπτη Αγίου Δημητρίου	Μουσείο Φωτογραφίας Θεσσαλονίκης				Μουσείο Φυσικής Ιστορίας	Λαογραφικό Μουσείο Βιθυνίας	Λαογραφικό Μουσείο Παρθενώνα
	Λαογραφικό και Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας-Θράκης	Σιδηροδρομικό Μουσείο Θεσσαλονίκης					Λαογραφικό Μουσείο Πολυγύρου	Λαογραφικό Μουσείο Πετροκέρασων
	Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης	Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών					Μουσείο Πύργου Ουρανούπολης	Μουσείο Αλιευτικών Σκαφών και Εργαλείων

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.3 ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΣΗΜΑΙΕΣ, 2020

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας βραβεύτηκαν το 2020 εκατό τέσσερις παραλίες με γαλάζια σημαία[6]. Συγκεκριμένα:

- Ενότητα Θεσσαλονίκης (13): Ασπροβάλτα, Νέα Βρασνά, Παραλία Βρασνών, Πόρτο Φίνο, Σερραϊκή Ακτή, Σταυρός Ανατολική, Σταυρός Δυτική, Σταυρός Κεντρική, Αγία Τριάδα/ΠΙΚΠΑ, Μηχανιώνα-Τουρμπαλί, Νέοι Επιβάτες, Περαία-Κοχύλι, Ποταμός,
- Ενότητα Χαλκιδικής (85): Αγ. Παύλος/Alexandros Palace Hotel, Αλυκές, Ιερισσός/Δημοτική 1, Ιερισσός/Δημοτική 2, Ιερισσός/Δημοτική 3, Κάμπος, Καμπούδι 1/Ακτή Ουρανούπολη, Καμπούδι 2/Θεοξένια, Καμπούδι 3/Άκραθως, Νέα Ρόδα 2, Ολυμπιάδα, Ουρανούπολη 1/Xenia Ouranoupolis, Ουρανούπολη 2/Eagles Palace, Ουρανούπολη 3/Aristoteles, Πόρτο Άγιο/Agionissi Resort, Αρμενιστής, Ελαιών, Ελιά 2/Anthemus, Καλογριάς, Κουτλουμουσίου, Λαγομάνδρα/Lagomandra Beach Hotel, Λιβροχιό 1, Μακριά Λαγκάδα/Porfi Beach, Μαρμαράς, Νικήτη 2, Παράδεισος, Πλατανίτσι, Πόρτο Καρράς 1/Κόχη, Πόρτο Καρράς 2/Σιθωνία Μελίτων, Σαλονικιού, Σάρτι 1, Συκιά, Τορώνη, Sani Dunes, Άθυτος/Afitis Hotel, Άθυτος/Βάρκες, Ελάνη, Καλλιθέα/Άμμων Ζευς, Καλλιθέα-Δημοτικό Αναψυκτήριο, Κάνιστρο/Miraggio, Κοινοτική Πλαζ Νέας Σκιώνης, Κρυοπηγή 2/Alexander The Great Beach Hotel, Κρυοπηγή 4/Kassandra Palace, Κρυοπηγή Δημοτικό Αναψυκτήριο, Λουτρά Αγίας Παρασκευής, Μένδρη Καλάνδρα, Μόλα Καλύβα, Παλιούρι Κάνιστρο, Πευκοχώρι Yalla-Flegra, Πευκοχώρι-Fyki Beach, Πολύχρονο 3, Πολύχρονο/Azur Hotel, Πολύχρονο-Cocones Beach, Ποσείδι/Possidi Holidays Resort, Ποσείδι Pohonda, Ποσείδι Κέντρο, Ποσείδι/Cocus, Ποσείδι-Αιγαιοπελαγίτικα, Σάνη 2/Sani Beach, Σάνη 3/Sani Club, Σάνη Αστερίας, Σίβηρη Κέντρο, Φούρκα, Χανιώτη 1, Χανιώτη 3/Grecotel Margo Bay & Club Turquoise, Γερακινή/Ikos Olivia, Σαργκάνι/Blue Dolphin, Άγιος Μάμας, Βεργιά, Γεωπονικά-Μυκονιάτικα, Διονυσίου, Ελαιώνας/Ikos Oceania, Νέα Ηράκλεια, Νέα Ηράκλεια-Σαχάρα, Νέα Καλλικράτεια, Νέα Μουδανιά, Νέα Πλάγια, Νέα Ποτίδαια Προποντίδας, Νέα Ποτίδαια/Portes Beach, Νέα Ποτίδαια-Ανατολικά Διώρυγας Τορωναίου, Πορταριά, Σωζόπολη Κέντρο, Σωζόπολη/Ναυτίλος, Τρίγλια, Φλογητά και

[6] Τα στοιχεία για τις γαλάζιες σημαίες προέρχονται από την ιστοσελίδα blueflag.gr

- Ενότητα Πιερίας (6): Καλλιθέα, Καλλιθέα/Sentido Mediterranean Village, Κορινός, Ολυμπιακή Ακτή, Παραλία, Περίσταση.

3.4 ΜΑΡΙΝΕΣ, 2020

Σύμφωνα με το Τμήμα Χωροθέτησης Υποδομών Θαλάσσιου Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, στην Ελλάδα έχουν χωροθετηθεί με πράξη χαρακτηρισμού 60 μαρίνες με δυναμικό 18.705 θέσεων. Αρκετές από τις μαρίνες, είναι βραβευμένες από το πρόγραμμα «Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης». Επίσης, έχουν χωροθετηθεί 94 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 6.565 θέσεις ελλιμενισμού καθώς και 12 ξενοδοχειακοί λιμένες/τουριστικές λιμενικές εγκαταστάσεις με δυναμικότητα 362 θέσεων.

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας καταγράφονται τέσσερις μαρίνες με 1.215 θέσεις ελλιμενισμού. Συγκεκριμένα, οι καταγραφόμενες μαρίνες ανά Ενότητα είναι:

- Θεσσαλονίκης: Αρετσού (245 θέσεις) και Πυλαίας (440 θέσεις) και
- Χαλκιδικής: Πόρτο Καρράς (315 θέσεις) και Σάνη (215 θέσεις).

Επίσης, στην Περιφέρεια έχουν χωροθετηθεί και δώδεκα Καταφύγια τουριστικών σκαφών (9 στην Χαλκιδική, 2 στην Θεσσαλονίκη και 1 στην Πιερία) με 1.039 θέσεις ελλιμενισμού.

3.5 ΓΚΟΛΦ

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας συναντάμε ένα γήπεδο γκολφ. Το γήπεδο Porto Carras Golf Course, που βρίσκεται στο ξενοδοχείο Porto Carras Grand Resort, αποτελεί το μοναδικό στη Βόρεια Ελλάδα. Είναι γήπεδο 18-οπών με Par 72, με τέσσερα par 5, τέσσερα par 3 και δέκα par 4 σε έκταση 77 εκταρίων. Το γήπεδο γκολφ βρίσκεται στην χερσόνησο της Χαλκιδικής, 75 χιλιόμετρα νότια από τη Θεσσαλονίκη. Το γήπεδο γκολφ σχεδιάστηκε από τους Geoffrey S. Cornish και William G. Robinson και ανακαινίστηκε από τον Roc Mc Ray.

3.6 ΙΑΜΑΤΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ιαματικές πηγές ονομάζονται οι πηγές τα νερά των οποίων έχουν θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά νερά πηγάζουν από πετρώματα και κατά τη διαδρομή τους μέχρι την επιφάνεια της Γης, αποκτούν τα μεταλλικά συστατικά τους στα οποία οφείλεται και η θεραπευτική τους δράση. Το Ελληνικό Κράτος μέσω της Ειδικής Επιτροπής Προστασίας Φυσικών Ιαματικών Πόρων του Υπουργείου Τουρισμού είχε προβεί στην αναγνώριση 70 Ιαματικών Φυσικών Πόρων.

Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας έχουν αναγνωριστεί έντεκα Ιαματικοί Φυσικοί Πόροι:

- Νερό Πηγής Σουρωτή, Δήμου Θέρμης Θεσσαλονίκης,
- Νερό Λουτρών Νέας Απολλωνίας, Δήμου Βόλβης,
- Θερμή πηγή Λουτρακίου Αριδαίας – Αλμωπίας, Δήμου Αλμωπίας,
- Νερό Κανίστρου Κασσάνδρας Χαλκιδικής, Δήμου Κασσάνδρας Χαλκιδικής,
- Νερό πηγής Λουτρών Θερμών Νιγρίτας, Δήμου Βισαλτίας,
- Νερό θερμής πηγής Αγκίστρου Σερρών, Δήμου Σιντικής,
- Νερό γεώτρησης Λαγκαδά Θεσσαλονίκης, Δήμου Λαγκαδά,
- Νερό πηγής Αγίας Παρασκευής, Κασσάνδρα Χαλκιδικής,
- Νερό γεώτρησης (αντλούμενη) Λουτρών Σιδηροκάστρου, Δήμου Σιντικής,
- Πηγή Αγίων Αποστόλων Δουμπιών, Δήμου Πολυγύρου και
- Πηγή Λουτροχωρίου, Δήμου Σκύδρας.

3.7 ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΑ

Τα κυριότερα σπήλαια της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας είναι το σπήλαιο Πετραλώνων, το σπήλαιο του Ορφέα, το σπήλαιο του Αγίου Γεωργίου, το σπήλαιο Αλιστράτης, το Σπηλαιοπάρκο Αλμωπίας, το σπήλαιο Καταρρακτών.

Το σπήλαιο Πετραλώνων ή «Κόκκινων Πετρών» ανοίγεται στους δυτικούς πρόποδες του όρους Κατσίκα. Σχηματισμένο πριν από ένα και πλέον εκατομμύρια χρόνια μέσα στους ασβεστόλιθους του Άνω Ιουρασικού, έχει έκταση περίπου 10.000 τ.μ. με μεγάλες αίθουσες κατάκοσμες από πολύχρωμους σταλαγμιτικούς σχηματισμούς. Η αρχική είσοδος του σπηλαίου είναι σφραγισμένη. Ήταν ένα κυκλικό άνοιγμα στην οροφή μιας μεγάλης αίθουσας, από το οποίο μπαινόβγαιναν στο σπήλαιο άνθρωποι και ζώα για πολλές δεκάδες χιλιετίες. Από αυτό έπεφταν επίσης στο εσωτερικό πέτρες και χώματα, σχηματίζοντας με τα χρόνια έναν τεράστιο κώνο, ο οποίος σταδιακά έφραξε τελείως την είσοδο.

Το σπήλαιο Αλιστράτης βρίσκεται 6 χλμ. από την ομώνυμη κωμόπολη της Αλιστράτης. Έχει μήκος περίπου 3 χλμ., από τα οποία το 1 χλμ. είναι επισκέψιμο. Ο πλούσιος διάκοσμος του περιλαμβάνει, εκτός από μεγάλους σταλακτίτες και σταλαγμίτες σε διάφορους χρωματισμούς και τους σπάνιους εκκεντρίτες. Οι εκκεντρίτες ή ελικτίτες είναι σπάνιοι σχηματισμοί που δημιουργούνται «αψηφώντας» τους νόμους της βαρύτητας και ακολουθώντας ακανόνιστες πορείες. Κύριο χαρακτηριστικό του εν λόγω σπηλαίου - που το κάνει και μοναδικό στον ελληνικό χώρο - είναι η πολύ μεγάλη ποικιλία εκκεντριτών. Το σπήλαιο ανήκει στο δίκτυο σπηλαίων του φαραγγιού του ποταμού Αγγίτη.

Το Σπήλαιο του Αγίου Γεωργίου βρίσκεται στους πρόποδες του Λόφου του Αγίου Γεωργίου στο Κιλκίς. Η επιφάνεια του ξεπερνά τα 1.000 τ. μ. και έχει δύο επίπεδα. Αποτελείται από ασβεστολιθικά πετρώματα που χρονολογούνται 235 εκατομμύρια χρόνια πριν. Η δημιουργία του σπηλαίου άρχισε όταν το νερό της βροχής κατάφερε να περάσει μέσα στα πετρώματα ελευθερώνοντας διοξείδιο του άνθρακα με αποτέλεσμα τη διάβρωση του πετρώματος από την όξινη δράση του. Έτσι με το νερό της βροχής ασβεστίτης εγκαθίσταται στο σπήλαιο, ο οποίος είναι βασικό υλικό των σχηματισμών του σπηλαίου. Το σπήλαιο ανακαλύφθηκε γύρω στο 1925 από τον λατόμο Γεώργιο Παυλίδη (Μπουλασίκη) ο οποίος εργαζόταν και τυχαία βρέθηκε μπροστά στην είσοδο του σπηλαίου.

Το Σπηλαιοπάρκο Αλμωπίας είναι το πρώτο και μοναδικό σπηλαιολογικό πάρκο στην Ελλάδα. Βρίσκεται στους πρόποδες του όρους Βόρας, κοντά στο χωριό

Λουτράκι του Δήμου Αριδαίας και εντός των ορίων των εγκαταστάσεων των Ιαματικών Λουτρών. Περίπου 15 σπήλαια και έγκοιλα έχουν καταγραφεί και ερευνηθεί από το 1990 μέχρι σήμερα. Από αυτά τα σπήλαια, το Βάραθρο έχει αναδειχθεί τουριστικά και είναι επισκέψιμο, η Αρκουδοσπηλιά έχει παλαιοντολογικό ενδιαφέρον, το Σπήλαιο των Ανταρτών έχει αρχαιολογικό ενδιαφέρον, ενώ τα υπόλοιπα παρουσιάζουν ποικίλο, αλλά μικρότερο ενδιαφέρον. Το Σπηλαιοπάρκο Αλμωπίας αποτελεί μία ιδιαίτερη περιοχή με έντονο ενδιαφέρον όσον αφορά τη γεωλογία, την παλαιοντολογία και την αρχαιολογία. Εδώ ανακαλύφθηκαν πέτρινα εργαλεία, βέλη και άλλα σημαντικά ευρήματα που δίνουν πολύτιμες πληροφορίες και μαρτυρούν ότι η περιοχή κατοικείτο από το τέλος της εποχής του λίθου και τις αρχές της εποχής του χαλκού. Ύστερα από μελέτες παλαιοντολόγων διαπιστώθηκε πως στα σπήλαια αυτά ζούσε η πρόγονος της σημερινής καφέ αρκούδας με τρομακτικές διαστάσεις.

Το Σπήλαιο Καταρρακτών στην Έδεσσα είναι το μοναδικό «πρωτογενές» αξιοποιημένο σπήλαιο στην Ελλάδα. Η είσοδος του σπηλαίου είναι στο χώρο του δεύτερου πλατώματος των Καταρρακτών. Ακριβώς δίπλα τους, ο επισκέπτης βρίσκει την είσοδο του μικρού αλλά πολύ ενδιαφέροντος σπηλαίου. Το επισκέψιμο μήκος του σπηλαίου είναι 21 μέτρα συνολικά και αποτελείται από μία αίθουσα. Στα αριστερά της αίθουσας ο επισκέπτης θα θαυμάσει τους πρωτογενείς σταλακτίτες σε ποικιλία μεγεθών, σχημάτων και χρωμάτων. Ακριβώς απέναντι οι σχηματισμοί διαφέρουν, ο επισκέπτης θα απολαύσει τους λεγόμενους εκκεντρίτες. Οι εκκεντρίτες ή ελικίτες είναι σπάνιοι σχηματισμοί που δημιουργούνται «αψηφώντας» τους νόμους της βαρύτητας ακολουθώντας ακανόνιστες πορείες. Λίγα μέτρα πιο κάτω βλέπουμε τις σταλακτατικές κολώνες ύψους τριών μέτρων. Φτάνοντας στο τέλος του σπηλαίου ο επισκέπτης αντικρίζει το λεγόμενο βάραθρο ύψους 5 μέτρων. Σε εκείνο το σημείο οι σχηματισμοί που συναντάμε είναι τα λεγόμενα "κουνουπιδοειδή" που είναι μια άλλη μορφή σπηλαιοαποθέσεων.

3.8 ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

Σύμφωνα με γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού απελευθερώθηκαν μέσω ΚΥΑ, οι οργανωμένες και καθοδηγούμενες καταδύσεις σε 91 ναυάγια πλοίων και αεροπλάνων. Τα ναυάγια (11) που αποδίδονται στην καταδυτική κοινότητα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας είναι:

- Βρετανικό ατμόπλοιο HMT MARQUETTE. Βυθίστηκε από τορπιλισμό γερμανικού υποβρυχίου U-35,την 23η Οκτωβρίου 1915, στον Θερμαϊκό Κόλπο. Μέγιστο βάθος 80 μέτρα.
- Ναυάγιο ΜΥΤΙΛΗΝΗ στον όρμο Κύψας, Κασσάνδρας.
- Επιβατηγό ERMINE. Βυθίστηκε την 2α Αυγούστου 1917, στον Στρυμονικό Κόλπο. Μέγιστο Βάθος 63 μέτρα.
- Ατμοκίνητο ιστιοφόρο M/S ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, Ποσείδι Χαλκιδικής. Βυθίστηκε την 24η Μαίου 1960, στις ακτές της Χαλκιδικής, κοντά στο Ποσείδι. Μέγιστο βάθος 5 μέτρα.
- Τουρκικό ναυάγιο στο Καλαμίτσι Χαλκιδικής. Βυθίστηκε τις δύο πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα. Βάθος 5-18 μέτρα.
- Βρετανικό ναρκαλιευτικό (μάλλον, το HMS BY GEORGE). Βυθίστηκε στον Στρυμονικό κόλπο. Μέγιστο Βάθος 60 μέτρα.
- Γερμανικό αποβατικό Kriegsmarine F 898. Βυθίστηκε στον Στρυμονικό κόλπο. Μέγιστο βάθος 47 μέτρα.
- Γερμανικό αεροσκάφος Junkers 52. Κατέπεσε στον Στρυμονικό κόλπο. Μέγιστο Βάθος 60 μέτρα.
- Γερμανικό αεροσκάφος Junkers 88 ή Dornier 17. Κατέπεσε στον Στρυμονικό κόλπο. Μέγιστο βάθος 55 μέτρα.
- Βρετανικό (υπερωκεάνειο) SS NORSEMAN, άκρα Τούζλα. Προσάραξε και βυθίστηκε το 1916 (ανελκύστηκε μερικώς). Βάθος 10-16 μέτρα.
- Επιταγμένο Εμπορικό Φορτηγό HELENA, Νέα Μηχανιώνα. Σώζεται το κύτος και η υπερκατασκευή του πλοίου, σε βάθος έως τα 37μ.

Επιπλέον, στην Χερσόνησο της Κασσάνδρας υπάρχουν μερικά πολύ ενδιαφέροντα σημεία για καταδύσεις. Συγκεκριμένα, οι περιοχές που εμφανίζουν ενδιαφέρον είναι:

- Το νησάκι Κέλυφος, μεταξύ Χερσονήσου Κασσάνδρας και Χερσονήσου Σιθωνίας στη μέση του κόλπου του Τορωναίου κόλπου. Παρουσιάζει εξαιρετικό καταδυτικό ενδιαφέρον με κρυστάλλινα νερά και ποικιλομορφία

βυθού. Ολόκληρο το νησάκι προσφέρεται για καταδύσεις, σε περισσότερα από 10 σημεία,

- Πόρτο Βαλίτσα, βρίσκεται στον όρμο του Παλιουρίου. Το καταδυτικό σημείο χαρακτηρίζεται από απότομα βράχια και γκρεμούς,
- Όρμος Κουρσάρου, βρίσκεται ανατολικά του όρμου Παλιουρίου,
- Περιοχή Λουτρά Αγία Παρασκευή, βραχώδη περιοχή με εντυπωσιακό βυθό και
- Περιοχή Νέας Ποτίδαιας, ήρεμη περιοχή με θαλάσσιο ενδιαφέρον.

3.9 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ - TREKKING

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας οργανώνονται από τους χιονοδρομικούς και ορειβατικούς συλλόγους διάφορες εκδρομές, πεζοπορίες και αναβάσεις. Συγκεκριμένα, οι διαδρομές που καταγράφονται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Ενότητα είναι:

Ημαθίας

Διαδρομή 1: Μονή Μουτσιάλης, Πολυδένδρι,
Διαδρομή 2: Μονή Προδρόμου, Ασκητάριο,
Διαδρομή 3: Καστανιά, Δάσος Καστανιάς,
Διαδρομή 4: Ξερολίβαδο, κορυφή Ξεροβούνι,
Διαδρομή 5: Μονοπάτι Μεγάλου Αλεξάνδρου,
Διαδρομή 6: Ο γύρος της λίμνης στο φράγμα Αλιάκμονα,
Διαδρομή 7: Ευρωπαϊκό μονοπάτι Ε4, συνολικού μήκους 40 χλμ. που περιλαμβάνει την διαδρομή από Πύργους Πτολεμαΐδας μέχρι το κάτω Βέρμιο-Εθνικό μονοπάτι από Νάουσα μέχρι το Άνω Σέλι μήκους 10 χλμ.,
Διαδρομή 8: Εθνικό μονοπάτι από τη θέση «Χώρας Νερό» μέχρι τη θέση «Μούρη Πέτρα» μήκους 14 χλμ.,
Διαδρομή 9: Τοπικό ορεινό μονοπάτι Ρ1 Ριζώματα,
Διαδρομή 10: Αγ. Νικόλαος-Μουντάκι,
Διαδρομή 11: Αγ. Νικόλαος-Υπαπαντή,
Διαδρομή 12: Αγ. Νικόλαος-Χαμίτης,
Διαδρομή 13: Κουμαριά-Αρσούμπαση.

Σερρών

Διαδρομή 1: Πεζοπορία στην λίμνη Κερκίνη,
Διαδρομή 2: Νεοχώρι-Σιδηρόπετρα,
Διαδρομή 3: Πεζοπορία στο όρος Λαιλιάς,
Διαδρομή 4: Ευρωπαϊκό μονοπάτι Ε4 πάνω από το όρος Μπελές,
Διαδρομή 5: Ευρωπαϊκό μονοπάτι Ε6 μέσα από τα όρη Βροντούς,
Διαδρομή 6: Μονή Εικοσιφοίνισσας-κορυφή Παγγαίου,
Διαδρομή 7: Καταφύγιο Ροδολίβου-κορυφή Παγγαίου,
Διαδρομή 8: Καταφύγιο της Πρώτης-κορυφή Παγγαίου,
Διαδρομή 9: Άνω Πορόϊα-Μάβι Γκιόλ-Συνοριακό,
Διαδρομή 10: Άνω Πορόϊα-Κουρί Γκιόλ-Κις Μπουνάρ-Συνοριακό.

Κιλκίς

Διαδρομή 1: Ελευθεροχώρι-κορυφή Γκόλα Τσούκα (Ρωμαϊκό Μονοπάτι),
Διαδρομή 2: Καταρράκτες Σκρα-Μεγάλα Λιβάδια,
Διαδρομή 3: Καστανερή-Καντάστι (1.649μ.)-Πραματάρι,
Διαδρομή 4: Πραματάρι-Στραβόρεμα-Λυόμενο,
Διαδρομή 5: Κρώμνη-Μετερίζι (1.595μ.),
Διαδρομή 6: Μουριές-Π. Λιθωτό -Καταρράκτης,
Διαδρομή 7: Γρίβα-Κόλλα Τσούκα.

Πέλλας

Διαδρομή 1: Ευρωπαϊκό μονοπάτι Ε4,
Διαδρομή 2: Ευρωπαϊκό μονοπάτι Ε6,
Διαδρομή 3: Φαράγγι Ράμνο-Μπορ,
Διαδρομή 4: Γαβαλιώτισσα-Χίλια Πεύκα-Μονοπάτι Φυσικού Πάρκου-Λόφος 606,
Διαδρομή 5: Διάσελο-Άσπρος Σβόλος,
Διαδρομή 6: Όρμα-Δοκάρι-Λαντάρη-Σκληρή Πέτρα,
Διαδρομή 7: Μπουρίκα-Κιλντέρκα-Ράμνομπορ,
Διαδρομή 8: Όρμα-Κ. Γώγου-Κρέμαση,
Διαδρομή 9: Παναγίτσα-Καλύβια Γιαννακούλα,
Διαδρομή 10: Λουτράκι-Κράβιτσα,
Διαδρομή 11: Λαγκάδια-Τζένα,
Διαδρομή 12: Νότια-Τζένα,
Διαδρομή 13: Αετοχώρι-Μαύρος Βράχος-Πίνοβο,
Διαδρομή 14: Θηριόπετρα-Καλύβια Λέφα.

Πιερία

Διαδρομή 1: Λιτόχωρο (Ε4)-Φαράγγι του Ενιπέα-Παλαιά Μονή Αγ. Διονυσίου-Πριόνια,
Διαδρομή 2: Πριόνια-Καταφύγιο Σπήλιος Αγαπητός,
Διαδρομή 3: Λιτόχωρο-Γκόλνα-Πηγή Καστάνας-Λιτόχωρο,
Διαδρομή 4: Αγ. Κωνσταντίνος-Κορομηλιά-Πετροστρούγκας,
Διαδρομή 5: Παλαιοί Πόροι-Παλαιός Παντελεήμονας-Άνω Σκοτίνα,
Διαδρομή 6: Χιονοδρομικό Κέντρο Ελατοχωρίου-Σαλταπήδα-Αρβανίτης-Λαπούσι-Φλάμπουρο,
Διαδρομή 7: Άνω Μηλιά (Ε4)-Τούφες Καραγιώργη-Αβδέλλα-Φλάμπουρο,
Διαδρομή 8: Άνω Μηλιά-Πέντε Πύργοι,
Διαδρομή 9: Άνω Μηλιά-Μοναχό Νερό-Χτένι,

Διαδρομή 10: Παλαιοπαναγιά-Δάσος αιωνόβιας οξιάς-Πηγή Ζωής-Ρέμα Κατή-Σαρακατσάνα,
Διαδρομή 11: Γκορτσιά-Οροπέδιο Μουσών-Μύτικας,
Διαδρομή 12: Βροντού-Κλεφτόβρυση-Πετρόστρουγκα,
Διαδρομή 13: Λεπτοκαρυά-Κάτω Πηγαδάκι,
Διαδρομή 14: Λιτόχωρο-Κάτω Πηγαδάκι,
Διαδρομή 15: Λιτόχωρο-Μάννα-Σέλωμα,
Διαδρομή 16: Καρίτσα-Αραπλάκος,
Διαδρομή 17: Αγ. Βασίλειος-Βρύση Κρανιάς-Ρέμα Ορλιά,
Διαδρομή 18: Αγ. Κόρη-Κοπανούλα-Έλατος,
Διαδρομή 19: Ρητίνη-Σαρακατσάνα-Θωμά Ράχη,
Διαδρομή 20: Μεσαία Μηλιά-Άνω Μηλιά,
Διαδρομή 21: Παλατίσια-Βεργίνα,
Διαδρομή 22: Παλαιοπαναγιά-Αρβανίτης.

Θεσσαλονίκη

Διαδρομή 1: Χορτιάτης-Καταφύγιο ΣΕΟ,
Διαδρομή 2: Χορτιάτης-Καστανόδασος-Δαμασκηνιά,
Διαδρομή 3: Χορτιάτης-Αρδαμέρι,
Διαδρομή 4: Αρδαμέρι-Καστανιές-Περιστέρα,
Διαδρομή 5: Καταφύγιο ΣΕΟ-Περιστέρα,
Διαδρομή 6: Χορτιάτης-Βασιλούδι,
Διαδρομή 7: Χορτιάτης-Άγιος Βασίλειος,
Διαδρομή 8: Ασβεστοχώρι-Κουρί-Καταφύγιο Ομίλου Φυσιολατρών,
Διαδρομή 9: Θεσσαλονίκη-Σεΐχ Σου-Εξοχή,
Διαδρομή 10: Σαράντα Εκκλησίες-Φιλίππειο,
Διαδρομή 11: Καταφύγιο ΣΕΟ-Κορυφή Κισσού-Καταφύγιο Υπαίθριου Ζωής,
Διαδρομή 12: Πλατανάκια-Χορτιάτης,
Διαδρομή 13: Φράγμα Θέρμης-Πλατανάκια,
Διαδρομή 14: Χορτιάτης-Κερασιά-Περιστερά.

Χαλκιδική

Διαδρομή 1: Σάνη-Καταφύγιο Πουλιών-Σάνη,
Διαδρομή 2: Σάνη-Κάμπινγκ του Σάνη-Σίβηρη,
Διαδρομή 3: Ποσείδι-Πεύκα-Ποσείδι,
Διαδρομή 4: Πολύχρονο-Χελώνες-Πολύχρονο,
Διαδρομή 5: Κρυοπηγή-Κασσανδρηνό-Κρυοπηγή,
Διαδρομή 6: Χανιώτη-Πυροφυλάκιο-Χανιώτη,

Διαδρομή 7: Αρναία-Καταρράκτες Βαρβάρας,
Διαδρομή 8: Πύργος Ουρανούπολης-Μοναστήρι Ζυγός,
Διαδρομή 9: Παραλία Κομίτσα-Ουρανούπολη,
Διαδρομή 10: Λιμάνι Τρυπητής-Πύργος Ουρανούπολης,
Διαδρομή 11: Νέα Ρόδα-Λιμάνι Τρυπητής,
Διαδρομή 12: Από τα Νέα στα Αρχαία Στάγειρα (Αριστοτελικός περίπατος),
Διαδρομή 13: Ολυμπιάδα-Αρχαία Στάγειρα,
Διαδρομή 14: Αρναία-Κάστρο Νεπώσι,
Διαδρομή 15: Φούρκα-Αγία Παρασκευή,
Διαδρομή 16: Καλάνδρα-Ποσείδι-Φάρος,
Διαδρομή 17: Μονή Μεγίστης Λαύρας-Άθωνας/ Σκήτη Αγ. Άννας-Άθωνας,
Διαδρομή 18: Μονή Εσφιγμένου-Μ. Ξενοφώντος,
Διαδρομή 19: Μονή Ξενοφώντος-Σκήτη Αγίας Άννας,
Διαδρομή 20: Μ. Ζωγράφου-Μ. Βατοπεδίου-Μ. Παντοκράτορος,
Διαδρομή 21: Ι.Μ. Βατοπεδίου-Καρυές,
Διαδρομή 22: Μ. Βατοπεδίου-Σκήτη Αγ. Δημητρίου,
Διαδρομή 23: Μ. Δοχειαρίου-Μ. Βατοπεδίου,
Διαδρομή 24: Μ. Μεγ. Λαύρας-Αγ. Νείλος-Αγ. Άννα,
Διαδρομή 25: Μ. Ιβήρων-Μ. Φιλοθέου-Μ. Σίμωνος Πέτρα,
Διαδρομή 26: Μ. Παντοκράτορος-Καρυές-Μ. Γρηγορίου,
Διαδρομή 27: Αγ. Άννα-Άθωνας,
Διαδρομή 28: Μ. Μεγ. Λαύρας-Άθωνας,
Διαδρομή 29: Μ. Διονυσίου-Αντιάθωνας,
Διαδρομή 30: Μ. Κωσταμονίτου-Βογοροδίτσα-Μ. Παντοκράτορος-Μ. Ιβήρων,
Διαδρομή 31: Μ. Χεροποτάμου-Καρυές-Μ. Ιβήρων,
Διαδρομή 32: Βράσταμα-Ταξιάρχης,
Διαδρομή 33: Παλαιοχώρα-Χολομώντας,
Διαδρομή 34: Ταξιάρχης-Αρναία,
Διαδρομή 35: Βράσταμα-Αγ. Ευθύμιος.

3.10 ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας συναντάμε πλήθος αναρριχητικών πεδίων για τους λάτρεις της αναρρίχησης. Τα σημαντικότερα αναρριχητικά πεδία[7] της Περιφέρειας ανά Ενότητα είναι:

Ημαθίας

- Αναρριχητικό πεδίο Τιμίου Προδρόμου, βρίσκεται στην Βέροια κοντά στο φράγμα του Αλιάκμονα, λίγο πριν το ομώνυμο μοναστήρι. Το πεδίο προορίζεται για όλα τα επίπεδα αναρριχητών. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών: 4a – 8a.

Σερρών

- Αναρριχητικό πεδίο Σημαίες, βρίσκεται λίγα χιλιόμετρα βορειοανατολικά της πόλης των Σερρών,
- Αναρριχητικό πεδίο Βυρός, βρίσκεται λίγα χιλιόμετρα βορειοανατολικά της πόλης των Σερρών,
- Αναρριχητικό πεδίο Βυρός, βρίσκεται λίγα χιλιόμετρα βορειοανατολικά της πόλης των Σερρών,
- Αναρριχητικό πεδίο Επτάμυλοι, το πεδίο είναι κατάλληλο για αναρρίχηση όλο το χρόνο. Χαρακτηριστικό του πεδίου είναι οι πολλές και μεγάλες αρνητικές κλίσεις του. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών 5c – 8b,
- Αναρριχητικό πεδίο Φαραγγάκι, βρίσκεται δίπλα στο Σιδηρόκαστρο και είναι ιδανικό για αρχάριους αναρριχητές. Χαρακτηριστικό του πεδίου είναι οι μικρού μήκους διαδρομές και οι μικρού βαθμού δυσκολίας διαδρομές (έως VIII),
- Αναρριχητικό πεδίο Μαντρί, βρίσκεται κοντά στο Σιδηρόκαστρο και είναι κατάλληλο για παραδοσιακή αναρρίχηση. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών V – VII,
- Αναρριχητικό πεδίο Πλάκα Αυστραλού, είναι ιδανικό για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών 4b – 6c,
- Αναρριχητικό πεδίο Καταρράκτες, το πεδίο έχει 10 διαδρομές και πολύ καλή πρόσβαση. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών 5 – 8b.

[7] Τα στοιχεία για τα αναρριχητικά πεδία προέρχονται από την ιστοσελίδα sportsmag.gr

Πέλλας

- Αναρριχητικό πεδίο Πίνοβο, αποτελεί ένα από τα δημοφιλέστερα πεδία για Bouldering στην Βόρεια Ελλάδα,
- Αναρριχητικό πεδίο κοντά στο Λουτράκι Αριδαίας στους πρόποδες του όρους Βόρρα. Βαθμός δυσκολίας VI – VII,
- Αναρριχητικό πεδίο Δύο Λίμνες, βρίσκεται στο φαράγγι Ποζαρ λίγο πιο πάνω από το πεδίο Μουσών. Βαθμός δυσκολίας 5c – 6c,
- Αναρριχητικό πεδίο Μούσες Βορινού, βρίσκεται μέσα στο φαράγγι του Βορινού (Πόζαρ) λίγο πιο πάνω από τις εγκαταστάσεις των λουτρών μέσα στο φαράγγι. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών 5c – 7b.

Πιερία

- Αναρριχητικό πεδίο Λιτοχώρου, είναι ιδανικό για έμπειρους αναρριχητές και βρίσκεται λίγο έξω από το ομώνυμο χωριό του Ολύμπου. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών 6c – 8a,
- Αναρριχητικό πεδίο Κρεβάτια. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών 6a – 8a.

Θεσσαλονίκη

- Αναρριχητικό πεδίο Ρετζίκι, είναι πολύ κοντά στο κέντρο και είναι κυρίως εκπαιδευτικού χαρακτήρα. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών 5c – 7a.

Χαλκιδική

- Αναρρίχηση στα Λουτρά Χαλκιδικής, τα Λουτρά στην Κασσάνδρα της Χαλκιδικής διαθέτουν αρκετά βράχια δίπλα από τη θάλασσα, κατάλληλα για bouldering αλλά και διαδρομές μέχρι 100μ.

3.11 ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτει 5 χιονοδρομικά κέντρα στην επικράτεια της. Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια καταγράφονται το χιονοδρομικό κέντρο 3-5 Πηγάδια στην Νάουσα Ημαθίας, το χιονοδρομικό κέντρο Ελατοχωρίου στην Ενότητα Πιερίας, το Καϊμακτσαλάν στην Ενότητα Πέλλας, το χιονοδρομικό κέντρο Σελίου στην Ενότητα Ημαθίας και χιονοδρομικό κέντρο Λαϊλιά στην Ενότητα Σερρών.

Χιονοδρομικό κέντρο 3-5 Πηγάδια, βρίσκεται στη δυτική πλευρά του όρους Βέρμιον σε υψόμετρο 1.430-2.005μ. Απέχει 17χλμ. από την Νάουσα και 15 χλμ από τον Άγιο Νικόλαο. Έχει πίστες για κάθε βαθμό δυσκολίας και μια δρόμου αντοχής (3,5 & 10 χλμ.). Διαθέτει 6 αναβατήρες (1 εναέριο, 4 συρόμενους και 1 παιδικό). Είναι το μόνο χιονοδρομικό με σοβαρή υποδομή τεχνητής χιόνωσης.

Χιονοδρομικό κέντρο Ελατοχωρίου, βρίσκεται στη βορειοανατολική πλευρά των Πιερίων Όρεων, στη θέση «Παπά Χωράφι» και σε υψόμετρο 1.450μ. Απέχει μόλις 8χλμ. από το Ελατοχώρι, 36 χλμ. από την Κατερίνη και 105 χλμ. από την Θεσσαλονίκη. Οι εγκαταστάσεις του χιονοδρομικού περιλαμβάνουν 10 πίστες με κυμαινόμενη υψομετρική διαφορά και με διαφορετικό βαθμό δυσκολίας και 5 αναβατήρες. Επίσης, λειτουργεί μια πίστα για snowboard και μια για έλκηθρα. Το συνολικό μήκος που έχουν οι πίστες και το δίκτυο των χιονοδιαδρόμων που τις συνδέει μεταξύ τους, ξεπερνάει τα 12.000μ.

Χιονοδρομικό κέντρο Καϊμακτσαλάν, βρίσκεται στο όρος Βόρας, του οποίου η κορυφογραμμή αποτελεί την οριογραμμή μεταξύ των δύο κρατών, σε υψόμετρο 2.480μ. Απέχει 54 χλμ. από την πόλη της Έδεσσας. Οι εγκαταστάσεις του χιονοδρομικού περιλαμβάνουν 6 αναβατήρες (1 εναέριος & 5 συρόμενους) και 13 πίστες (4 μέτριας δυσκολίας, 7 εύκολες και 2 πολύ εύκολες) ενώ το συνολικό μήκος τους φτάνει τα 15 χλμ. Επίσης, το χιονοδρομικό κέντρο διαθέτει και μια ειδικά διαμορφωμένη πίστα snowboard ή fun park έκτασης 4 στρεμμάτων. Τέλος, στο Καϊμακτσαλάν βρίσκεται ο υψηλότερος αναβατήρας στην Ελλάδα με υψόμετρο 2.480μ.

Χιονοδρομικό κέντρο Σελίου, βρίσκεται στο όρος Βέρμιο σε υψόμετρο 1.530μ. – 1.890μ. και είναι το 1ο χιονοδρομικό κέντρο της χώρας. Απέχει 24χλμ. από τη Βέροια, 20 χλμ. από την Νάουσα και 95 χλμ. από τη Θεσσαλονίκη. Η κύρια πρόσβαση στο χιονοδρομικό γίνεται μέσω της Εγνατίας οδού και της επαρχιακής οδού Βέροιας Σελίου. Το χιονοδρομικό κέντρο διαθέτει 17 πίστες με διάφορα επίπεδα δυσκολίας συνολικού μήκους 14χλμ. Επίσης, διαθέτει δύο πίστες Δρόμων Αντοχής

(LANG-LAUF) συνολικού μήκους 8χλμ. ενώ υπάρχουν αρκετές και πολύ ενδιαφέρουσες διαδρομές για σκι – snowboard εκτός πίστας.

Χιονοδρομικό κέντρο Λαϊλιά, βρίσκεται στην οροσειρά της Βροντούς και συγκεκριμένα στην βόρεια πλευρά του Αλή Μπαμπά σε υψόμετρο 1.600μ. Το χιονοδρομικό κέντρο απέχει 26χλμ. από τις Σέρρες και 110χλμ. από την Θεσσαλονίκη. Διαθέτει μια βασική χιονοδρομική πίστα συνολικού μήκους 1.000μ. και πλάτους 60μ., η οποία εξυπηρετείται από ένα συρόμενο χιονοδρομικό αναβατήρα μήκους 850μ. που μπορεί να μεταφέρει 700 άτομα την ώρα. Τελευταία, έγινε επέκταση του αναβατήρα αυτού κατά άλλα 200μ. ώστε να φθάνει μέχρι την κορυφή του βουνού (1.850μ.). Υπάρχει ένας ακόμη μικρός συρόμενος αναβατήρας, μήκους 200μ. για αρχάριους.

3.12 ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτει ορειβατικά καταφύγια στους ορεινούς όγκους της, τα οποία συντηρούν οι Ορειβατικοί σύλλογοι. Τα ορειβατικά καταφύγια[8] που απαντώνται στην Περιφέρεια ανά Ενότητα είναι:

Ημαθίας

- Καταφύγιο **Τρία Πηγάδια**, βρίσκεται στο όρος Βέρμιο στην τοποθεσία «Τρία Πηγάδια» σε υψόμετρο 1.450μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει έως 35 άτομα,
- Καταφύγιο **Τρία Πηγάδια 2**, βρίσκεται στο όρος Βέρμιο σε υψόμετρο 1.470 μ. και έχει δυναμικότητα 60 κλινών,
- Καταφύγιο **ΣΧΟ Βέροιας**, βρίσκεται στο όρος Βέρμιο στην τοποθεσία Σέλι σε υψόμετρο 1.700μ. και μπορεί να φιλοξενήσει έως 120 άτομα,
- Καταφύγιο **Σελίου**, βρίσκεται στο όρος Βέρμιο στην τοποθεσία «Σέλι» σε υψόμετρο 1.500μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει έως 75 άτομα,
- Καταφύγιο **Κάτω Βέρμιο**, το καταφύγιο βρίσκεται στο όρος Βέρμιο στην τοποθεσία Κάτω Βέρμιο σε υψόμετρο 1.438μ και μπορεί να φιλοξενήσει έως 18 άτομα,
- Καταφύγιο στην τοποθεσία ¨**Λάκα Μιρέ**¨, βρίσκεται στο όρο Βέρμιο σε υψόμετρο 1.450 μ. και έχει δυναμικότητα 80 ατόμων.

Πιερίας

- Καταφύγιο **Γιάννης Χασιώτης Πιερίων**, το καταφύγιο βρίσκεται στα Πιέρια Όρη στην τοποθεσία Άνω Μηλιά σε υψόμετρο 1.017 μ. και μπορεί να φιλοξενήσει έως 52 άτομα,
- Καταφύγιο **Πιερίων**, το καταφύγιο βρίσκεται στα Πιέρια Όρη στην τοποθεσία Σαρακατσάνα σε υψόμετρο 1.701 μ. και είναι δυναμικότητας 100 ατόμων,
- Καταφύγιο **Κορομηλιές**, το καταφύγιο βρίσκεται στον Κάτω Όλυμπο στην τοποθεσία Τρανή Πλαγιά σε υψόμετρο 896μ. και είναι δυναμικότητας 16 ατόμων,
- Καταφύγιο **Σταυρού ή Δημήτριος Μπουντόλας**, βρίσκεται στον Όλυμπο στην τοποθεσία Σταυρός σε υψόμετρο 920μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει έως 30 άτομα,

[8] Τα στοιχεία για τα ορειβατικά καταφύγια προέρχονται από την ιστοσελίδα topoGuide.gr.

- Καταφύγιο **Πετρόστρουγκας**, βρίσκεται στην ανατολική πλευρά του Ολύμπου στην τοποθεσία Πετρόστρουγκα σε υψόμετρο 1.918 μ. Το καταφύγιο είναι δυναμικότητας 80 ατόμων,
- Καταφύγιο **Κρεβάτια**, βρίσκεται στον Όλυμπο στην τοποθεσία Ντιράς το Λάκκο σε υψόμετρο 1.000 μ. και έχει δυναμικότητα 20 ατόμων,
- Καταφύγιο **Χρήστος Κάκκαλος**, βρίσκεται στον Όλυμπο στην τοποθεσία Οροπέδιο των Μουσών σε υψόμετρο 2.662 μ. και είναι δυναμικότητας 23 ατόμων,
- Καταφύγιο **Σπήλιος Αγαπητός**, βρίσκεται στον Όλυμπο στην τοποθεσία Μπαλκόνι σε υψόμετρο 2.035μ. και μπορεί να φιλοξενήσει έως 120 άτομα.
- Καταφύγιο **Άνω Πηγάδι**, βρίσκεται στο όρος Όλυμπος στην τοποθεσία Άνω Πηγάδι σε υψόμετρο 1.389μ και έχει δυναμικότητα 18 ατόμων.

Πέλλας

- Καταφύγιο **Καϊμακτσαλάν**, το καταφύγιο βρίσκεται στο όρος Βόρας στην τοποθεσία Τουρκολίβαδο σε υψόμετρο 2.043μ και είναι δυναμικότητας 46 ατόμων.

Θεσσαλονίκη

- Καταφύγιο **Χορτιάτη**, βρίσκεται στο όρος Χορτιάτη στην τοποθεσία Τζεκ Μπαχτσέ σε υψόμετρο 955μ. και μπορεί να φιλοξενήσει έως 40 άτομα.
- Καταφύγιο **Γρίτσας Λιτοχώρου**, το καταφύγιο βρίσκεται στον Όλυμπο στην τοποθεσία Γρίτσα Λιτοχώρου σε υψόμετρο 1.389μ και μπορεί να φιλοξενήσει έως 20 άτομα.

Σέρρες

- Καταφύγιο **Λαϊλιά**, βρίσκεται στο δάσος του Λαϊλιά (Όρος Βροντούς) στη θέση Ολυμπία σε υψόμετρο 1.513μ. Απέχει 3χλμ. από το χιονοδρομικό κέντρο και 24 χλμ. από την πόλη των Σερρών. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει έως 50 άτομα.
- Καταφύγιο **Άνω Βροντού Λαϊλιά**, το καταφύγιο βρίσκεται στα όρη Βροντούς στην τοποθεσία Άνω Βροντού σε υψόμετρο 1.100μ. και μπορεί να φιλοξενήσει έως 46 άτομα.
- Καταφύγιο **Παγγαίου ΕΟΣ Ροδολίβους**, το καταφύγιο βρίσκεται στο Παγγαίο Όρος στην τοποθεσία Χατζηκώστα Σουλνιάρι σε υψόμετρο 957μ. και μπορεί να φιλοξενήσει έως 35 άτομα.

3.13 KAYAK - RAFTING

Σέρρες

- Canoe – Kayak στη λίμνη Κερκίνη με διθέσια – τριθέσια κανό. Δραστηριότητα με μεγάλο ενδιαφέρον στον υγροβιότοπο της λίμνης Κερκίνης χωρίς να χρειάζεται κανείς προηγούμενη εμπειρία. Η εξερεύνηση ξεκινά ανάλογα με την εποχή από διαφορετικά σημεία της λίμνης,
- Canoe – Kayak στον ποταμό Στρυμόνα. Η διαδρομή ξεκινά από τα στενά του κλειδιού στα σύνορα του Προμαχώνα προς τη γέφυρα του Στρυμόνα με κατεύθυνση προς τις 3 γέφυρες (Πετρίτσι, Βυρώνεια, Παρυδάτιο δάσος).

Πέλλας

- Rafting – Kayak στον ποταμό Μογλενίτσα. Επιβίβαση στο χωριό Άλωρο και διαδρομή 2,5 ώρες μέσα στο ποτάμι δυσκολίας II με σημεία III. Η διαδρομή περνάει μέσα από το φαράγγι και τις σιδηρές πύλες (Δεμίρ Καπού) πριν το αναψυκτήριο της Μενηίδας (χωριό Καλή).

3.14 ΚΑΖΙΝΟ

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτει στην επικράτεια της 2 Καζίνο, ένα στην Θεσσαλονίκη «Regency Καζίνο Θεσσαλονίκης» και ένα στην Χαλκιδική μέσα στο ξενοδοχείο Πόρτο Καρράς.

Το πιο γνωστό καζίνο της Βόρειας Ελλάδας είναι το Hyatt Regency Καζίνο της Θεσσαλονίκης. Βρίσκεται δίπλα στον Διεθνή Αερολιμένα Θεσσαλονίκης και έχει ξεκινήσει την λειτουργία του το 1996. Δίπλα από το καζίνο βρίσκεται το ξενοδοχείο Hyatt ενώ η απόσταση από το κέντρο της Θεσσαλονίκης είναι 13 χλμ.

Στην περιοχή της Χαλκιδικής, στο πόδι της Σιθωνίας, βρίσκεται το καζίνο του Πόρτο Καρράς το οποίο αποτελεί το 1ο ιδιωτικό ελληνικό καζίνο. Το καζίνο βρίσκεται μέσα στο 5* ξενοδοχείο Sithonia Thalassotherapy & Spa.

3.15 ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ - ΟΙΝΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Η Μακεδονική κουζίνα έχει τη δική της σύνθετη ταυτότητα, συνδεδεμένη με την πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής. Συνδυάζει αυθεντικές γεύσεις και εξαιρετικής ποιότητας παραδοσιακές πρώτες ύλες. Ζωντανεύει συνταγές, που γεννήθηκαν από την γαστρονομική παράδοση Πόντιων, Βλάχων, Σαρακατσαναίων, Μικρασιατών και ντόπιων κατοίκων, με τη σημαντική επιρροή της Εβραϊκής και της Αρμενικής κοινότητας του τόπου. Επίσης, η Μακεδονική κουζίνα φέρει σήμα πιστοποίησης των τοπικών προϊόντων και συνταγών της, ώστε να ενισχύσει την προώθηση της τοπικής κουζίνας και να προσελκύσει περισσότερους επισκέπτες. Το σήμα «Μακεδονική Κουζίνα» αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία της Περιφέρειας και απονέμεται σε συνδυασμό με την άδεια χρήση του, σε όσες επιχειρήσεις εφαρμόζουν το πρωτόκολλο και περνούν με επιτυχία τις διαδικασίες αξιολόγησης. Τα εδέσματα που φέρουν το σήμα προετοιμάζονται με πρώτες ύλες που περιλαμβάνονται στο Καλάθι Αγροτικών Προϊόντων της Περιφέρειας και η προετοιμασία γίνεται βάσει των παραδοσιακών τρόπων και συνταγών.

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ[9] είναι: το Αγουρέλαιο Χαλκιδικής (ΠΟΠ), οι Πράσινες Ελιές Χαλκιδικής (ΠΟΠ), το Γαλανό Μεταγγιτσίου Χαλκιδικής (ΠΟΠ), τα Κεράσια τραγανά Ροδοχωρίου (ΠΟΠ), τα Ροδάκινα Νάουσας (ΠΟΠ), το Ακτινίδιο Πιερίας (ΠΓΕ), ο Μπάτζος (ΠΟΠ, Θεσ/κης, Χαλκιδικής, Κιλκίς, Πέλλης, Ημαθίας, Πιερίας), η Φέτα (ΠΟΠ, Σερρών, Θεσ/κης, Χαλκιδικής, Κιλκίς, Πέλλης, Ημαθίας, Πιερίας), το Κασέρι (ΠΟΠ, Σερρών, Θεσ/κης, Χαλκιδικής, Κιλκίς, Πέλλης, Ημαθίας, Πιερίας) και το Μανούρι (ΠΟΠ, Θεσ/κης, Χαλκιδικής, Κιλκίς, Πέλλης, Ημαθίας, Πιερίας). Οι εξαιρετικής ποιότητας πρώτες ύλες και τα αγροτικά προϊόντα αποτελούν την βάση για την παρασκευή των εξαίρετων τοπικών εδεσμάτων της Περιφέρειας όπως: τα τρίγωνα Πανοράματος, ο πατσάς και το τσουρέκι στην Θεσσαλονίκη, η τσομπέλα Έδεσσας, η πέστροφα, η καρατζοβίτικη πιπεριά και η καραβίδα γλυκού νερού στην Πέλλα, το ρεβανί, η κομπόστα ροδάκινο και οι τοπικές παρασκευές με τραχανάδες, πέτουρα, τσουκνίδες, νταβάδες, κεφτέδες με άρμη και μάντζα στην Ημαθία, η καπνιστή τσιροσαλάτα, τα μύδια Μακρύγιαλου και τα ποταμίσια ψάρια στην Πιερία και οι ακανές, η μπουγάτσα, το βουβαλίσιο κρέας και το βουβαλίσιο γάλα στις Σέρρες.

[9] Τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ προέρχονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτει πλούσιο οινοτουριστικό ενδιαφέρον καθώς στην επικράτεια της καταγράφονται 6 διαδρομές κρασιού. Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια βρίσκονται: η Διαδρομή κρασιού Θεσσαλονίκης[10], η Διαδρομή κρασιού Χαλκιδικής, η Διαδρομή κρασιού Νάουσας, η Διαδρομή κρασιού Πέλλας-Γουμένισσας και η Διαδρομή κρασιού των Θεών του Ολύμπου. Συγκεκριμένα, η διαδρομή του κρασιού της Θεσσαλονίκης αναπτύσσεται στο ανατολικό τμήμα της Κεντρικής Μακεδονίας. Στην περιοχή παράγονται οι οίνοι ΠΓΕ Θεσσαλονίκης, ΠΓΕ Επανομής, ΠΓΕ Νέας Μεσημβρίας και ΠΓΕ Πλαγιές Βερτίσκου. Τα επισκέψιμα οινοποιεία της διαδρομής είναι του Κεχρή στο Καλοχώρι, το Κτήμα Ανέστη Μπαμπατζιμόπουλου στην Όσσα, το Κτήμα Γεροβασιλείου στην Επανομή και το Κτήμα Φλοριάν στον Τρίλοφο.

Χάρτης 3: Διαδρομή του κρασιού της Θεσσαλονίκης

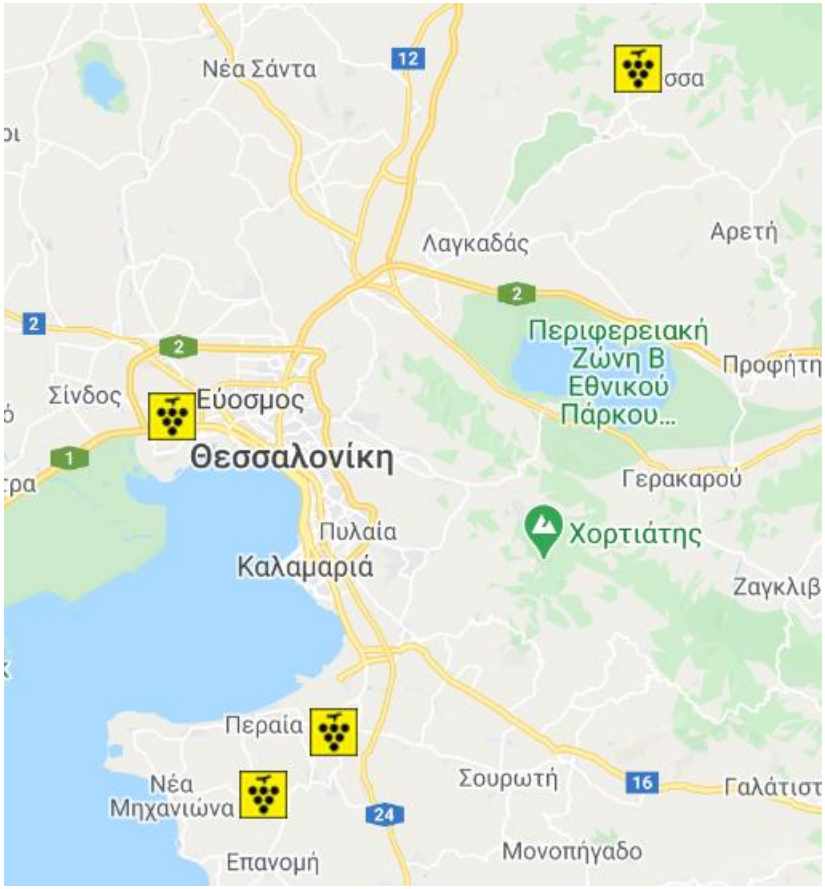

[10] Οι πληροφορίες που αφορούν τον οινοτουρισμό προέρχονται από τις ιστοσελίδες Δρόμοι του κρασιού της Βορείου Ελλάδος και Οινικές εξερευνήσεις.

Η Διαδρομή του κρασιού της Χαλκιδικής ξεκινάει από τον Άγιο Παύλο στη χερσόνησο της Χαλκιδικής με σταθμό το οινοποιείο της εταιρείας Τσάνταλη, συνεχίζει στο Κτήμα Πόρτο Καρράς στη Σιθωνία για να ανηφορίσει στην ορεινή Χαλκιδική (στην Αρναία), στο Κτήμα Κλαούντια Παπαγιάννη, συνεχίζοντας στην Μαραθούσα Χαλκιδικής και στο Κτήμα Λειβαδιώτη για να καταλήξει στο Άγιο Όρος, στον αμπελώνα της Τσάνταλη στο Μετόχι Χρωμίτσας και το οινοποιείο Μυλοπόταμος στο Ιερό Κελί Αγίου Ευσταθίου στον Μυλοπόταμο. Στην περιοχή παράγονται οι οίνοι ΠΟΠ Πλαγιές Μελιτώνα, ΠΓΕ Χαλκιδικής, ΠΓΕ Σιθωνίας και ΠΓΕ Αγίου Όρους.

Χάρτης 4: Διαδρομή του κρασιού της Χαλκιδικής

Η Διαδρομή του κρασιού της Νάουσας αποτελεί την πιο διάσημη περιοχή παραγωγής κρασιού της Ελλάδας. Η διαδρομή ξεκινά από την Βέροια, 74 χλμ. από τη Θεσσαλονίκη και το μικρό χωριό της Βεργίνας και στη συνέχεια φτάνουμε στη Νάουσα. Ο περιηγητής μπορεί να επισκεφθεί τα οινοποιεία Ταραλά στη Φυτειά Βέροιας, Μπουτάρη στη Στενήμαχο, Κτήμα Διαμαντάκος στο Μαντέμι, Κτήμα Φουντή στη Νέα Στράντζα, οινοποιείο Κυρ-Γιάννη στο Γιαννακοχώρι και Βαένι Νάουσα στην Επισκοπή. Οι αμπελώνες της Νάουσας παράγουν τους φημισμένους ερυθρούς οίνους ΠΟΠ Νάουσα και ΠΓΕ Ημαθία. Η σχέση Ξινόμαυρο - Νάουσα είναι μια από τις πιο γνωστές στο χώρο των ελληνικών ερυθρών κρασιών.

Χάρτης 5: Διαδρομή του κρασιού της Νάουσας

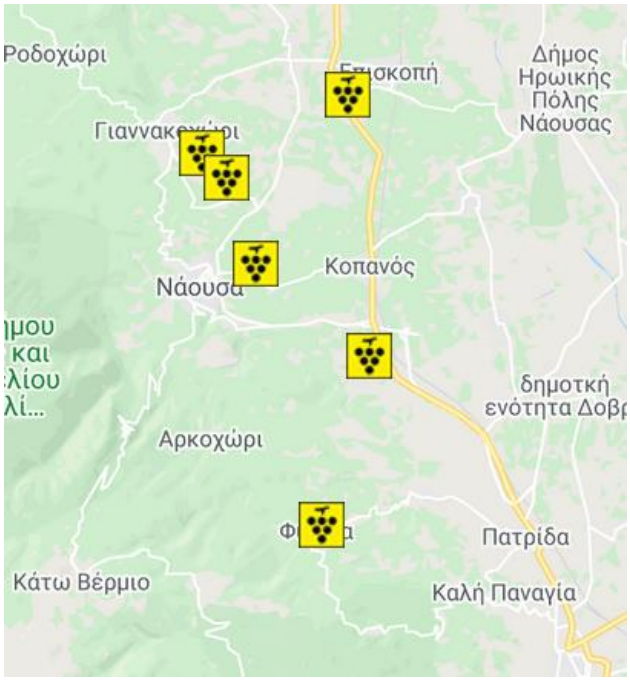

Η Διαδρομή του κρασιού της Πέλλας-Γουμένισσας εξελίσσεται στο βόρειο τμήμα της Κεντρικής Μακεδονίας. Η διαδρομή γεωγραφικά ανήκει στις Περιφερειακές Ενότητες Κιλκίς και Πέλλας και περιλαμβάνει τις αμπελοοινικές περιοχές της Γουμένισσας και των Γιαννιτσών. Τα οινοποιεία που βρίσκονται στην διαδρομή και είναι επισκέψιμα είναι της Μπουτάρη Α.Ε. και το Κτήμα Χατζηβαρύτη στη Γουμένισσα Κιλκίς. Από τους αμπελώνες της Γουμένισσας παράγονται οι οίνοι ΠΟΠ Γουμένισσα και ΠΓΕ Πλαγιές Πάικου ενώ στον αμπελώνα της Πέλλας παράγονται οι οίνοι ΠΓΕ Πέλλα.

Χάρτης 6: Διαδρομή του κρασιού της Πέλλας-Γουμένισσας

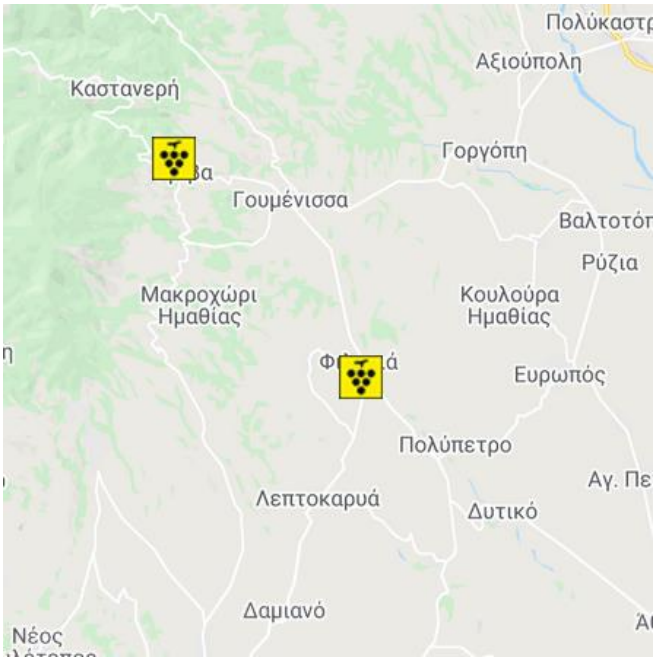

Η Διαδρομή του κρασιού των Θεών του Ολύμπου, λαμβάνει χώρα στις ανατολικές παρυφές του υψηλότερου ελληνικού βουνού, τον Όλυμπο, με την διαδρομή να ξεκινά από την Περιφέρεια Θεσσαλίας και να καταλήγει στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Από το βορειοανατολικό τμήμα της Θεσσαλίας, στην περιοχή της Λάρισας, ξεκινά η διαδρομή του κρασιού, με σταθμούς τους αμπελώνες της οινοποιίας Τσάνταλη στη Ραψάνη, το Κτήμα Κατσαρού στην Κρανιά και καταλήγει στο οινοποιείο Κίτρους στην Πύδνα Πιερίας. Στους αμπελώνες της Λάρισας στην Ραψάνη παράγονται οι οίνοι ΠΟΠ Ραψάνη ενώ στους αμπελώνες της Πιερίας οι οίνοι ΠΓΕ Πιερία.

Χάρτης 7: Διαδρομή του κρασιού των Θεών του Ολύμπου

Ο αμπελώνας Σερρών που βρίσκεται στις δημοτικές ενότητες Βισαλτίας και Εμμανουήλ Παππά παράγει τους οίνους ΠΓΕ Σέρρες ενώ τέλος, οι Περιφερειακές Ενότητες Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Πέλλας, Πιερίας, Σερρών και Χαλκιδικής ανήκουν στις 13 Ενότητες της Μακεδονίας που συγκροτούν την ζώνη του ΠΓΕ Μακεδονία από την οποία παράγονται οι οίνοι που φέρουν την ομώνυμη ένδειξη.

4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

4.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2015-2020

4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2015-2019, σημειώθηκε αύξηση κατά +39% (από 15,5 εκατ. το 2015 σε 21,6 εκατ. το 2019) στις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις. Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (-7%, από 222 χιλ. το 2015 σε 207 χιλ. το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (-5%, από 3 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+77%, από 87 χιλ. το 2015 σε 153 χιλ. το 2019), Αττικής (+54%, από 4,2 εκατ. το 2015 σε 6,4 εκατ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+50%, από 1,6 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019).

Στον αντίποδα την περίοδο 2019-2020, οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις σημείωσαν πτώση κατά -74% (από 21,6 εκατ. το 2019 σε 5,5 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν αρνητικό πρόσημο, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-74% ή -4,8 εκατ. αφίξεις, από 6,4 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-74% ή -3,4 εκατ. αφίξεις, από 4,6 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2020), Κρήτης (-75% ή -3,4 εκατ. αφίξεις, από 4,5 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2020), Ιονίων Νήσων (-74% ή -2,0 εκατ. αφίξεις, από 2,6 εκατ. το 2019 σε 677 χιλ. το 2020) και Κεντρικής Μακεδονίας (-70% ή -1,6 εκατ. αφίξεις, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 709 χιλ. το 2020).

Πίνακας 30: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2020
Αττικής	4.159.014	6.414.709	1.642.326	54%	-74%
Νοτίου Αιγαίου	3.571.426	4.617.315	1.189.621	29%	-74%
Κρήτης	3.483.319	4.455.810	1.104.057	28%	-75%
Κεντρικής Μακεδονίας	**1.556.788**	**2.341.743**	**709.158**	**50%**	**-70%**
Ιονίων Νήσων	1.916.497	2.644.287	677.014	38%	-74%
Δυτικής Ελλάδας	263.269	385.152	88.748	46%	-77%
Θεσσαλίας	171.373	205.802	38.714	20%	-81%
Πελοποννήσου	86.508	153.364	38.128	77%	-75%
Βορείου Αιγαίου	221.795	207.098	25.723	-7%	-88%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	85.993	122.933	22.331	43%	-82%
Στερεάς Ελλάδας	3.256	3.100	950	-5%	-69%
Ηπείρου	0	14.776	4		-100%
Δυτικής Μακεδονίας	0	0	0		
Ελλάδα	**15.519.238**	**21.566.089**	**5.536.774**	**39%**	**-74%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αφίξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής[11] (30%), Νοτίου Αιγαίου (21%), Κρήτης (20%), Κεντρικής Μακεδονίας (13%) και Ιονίων Νήσων (12%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες υποδέχτηκαν το 2020 το 96% του συνόλου των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας.

Διάγραμμα 45: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2020

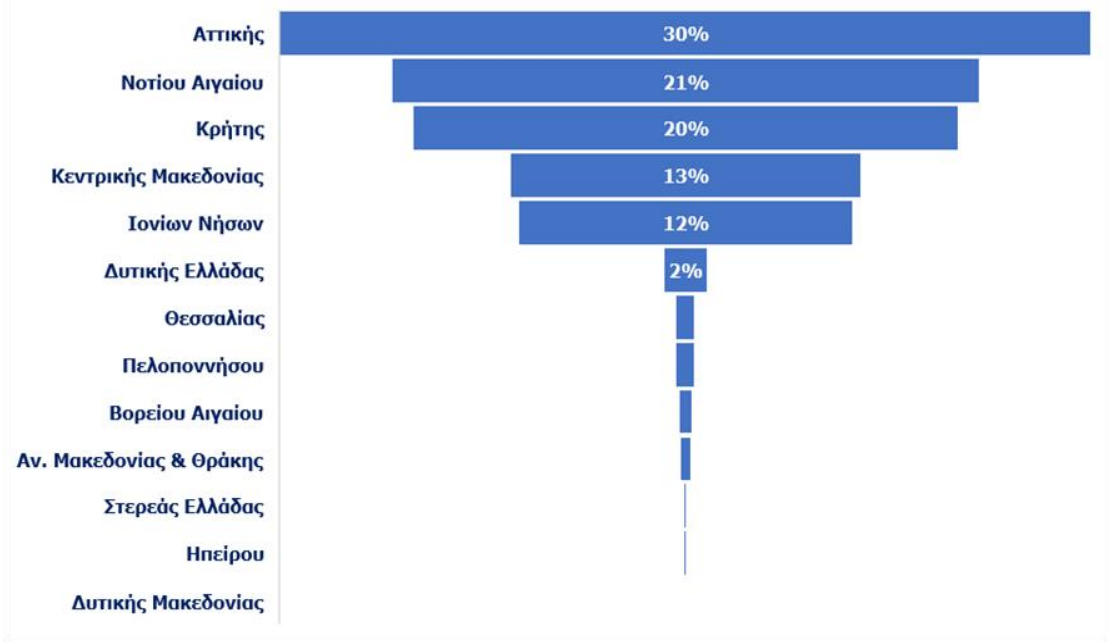

[11] Για τα στοιχεία του αεροδρόμιου της Αθήνας ¨Ελευθέριος Βενιζέλος¨, λόγω των διαταραχών της συγκεκριμένης έρευνας ή/και του μικρού μεγέθους δείγματος κατά την περίοδο Μαρτίου 2020-Ιουνίου 2021, οι αντίστοιχες εκτιμήσεις του όγκου των επιβατών πρέπει να αντιμετωπίζονται με προσοχή και να αποφεύγονται οι συγκρίσεις.

4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 2020 το 13% των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της χώρας. Την περίοδο 2015-2019, το αεροδρόμιο Μακεδονία σημείωσε αύξηση διεθνών αφίξεων κατά +50% (από 1,6 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019) ενώ την περίοδο 2019-2020 μείωση κατά -70% (από 2,3 εκατ. το 2019 σε 709 χιλ. το 2020).

Πίνακας 31: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2015-2020

Ενότητα	2015	2019	2020	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2020
Θεσσαλονίκης	1.556.788	2.341.743	709.158	50%	-70%
Κεντρική Μακεδονία	**1.556.788**	**2.341.743**	**709.158**	**50%**	**-70%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

4.2 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2015-2020

Στα αεροδρόμια της Ελλάδας, την περίοδο 2015-2019, σημειώθηκε αύξηση κατά +22% (από 7,1 εκατ. το 2015 σε 8,6 εκατ. το 2019) στις αφίξεις εσωτερικού. Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-2%, από 1,1 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-32%, από 7 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (-5%, από 5 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+76%, από 7 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (+63%, από 16 χιλ. το 2015 σε 27 χιλ. το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+56%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Στον αντίποδα την περίοδο 2019-2020, οι αφίξεις εσωτερικού σημείωσαν πτώση κατά -61% (από 8,6 εκατ. το 2019 σε 3,4 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν αρνητικό πρόσημο, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-62% ή -2,5 εκατ. αφίξεις, από 4,0 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-65% ή -1,1 εκατ. αφίξεις, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 568 χιλ. το 2020), Κρήτης (-55% ή -547 χιλ. αφίξεις, από 992 χιλ. το 2019 σε 444 χιλ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-60% ή -646 χιλ. αφίξεις, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 425 χιλ. το 2020) και Βορείου Αιγαίου (-46% ή -204 χιλ. αφίξεις, από 443 χιλ. το 2019 σε 239 χιλ. το 2020).

Πίνακας 32: Αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2020
Αττικής	3.282.544	3.989.842	1.508.299	22%	-62%
Νοτίου Αιγαίου	1.044.427	1.630.081	568.185	56%	-65%
Κρήτης	897.968	991.611	444.389	10%	-55%
Κεντρικής Μακεδονίας	**1.097.676**	**1.070.857**	**425.219**	**-2%**	**-60%**
Βορείου Αιγαίου	372.542	442.720	239.133	19%	-46%
Ιονίων Νήσων	177.775	259.208	98.435	46%	-62%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	119.360	151.263	75.477	27%	-50%
Ηπείρου	43.048	50.993	17.573	18%	-66%
Θεσσαλίας	16.344	26.594	9.468	63%	-64%
Πελοποννήσου	6.821	12.013	5.180	76%	-57%
Στερεάς Ελλάδας	7.485	5.108	3.030	-32%	-41%
Δυτικής Ελλάδας	5.489	5.214	1.917	-5%	-63%
Δυτικής Μακεδονίας	3.442	3.547	1.360	3%	-62%
Ελλάδα	**7.074.921**	**8.639.051**	**3.397.665**	**22%**	**-61%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των αεροπορικών αφίξεων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2020, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (44%), Νοτίου Αιγαίου (17%), Κρήτης (13%) και Κεντρικής Μακεδονίας (13%). Δηλαδή τα αεροδρόμια των 4 αυτών Περιφερειών υποδέχτηκαν το 2020 το 87% των αφίξεων εσωτερικού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 46: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων εσωτερικού στα αεροδρόμια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2020

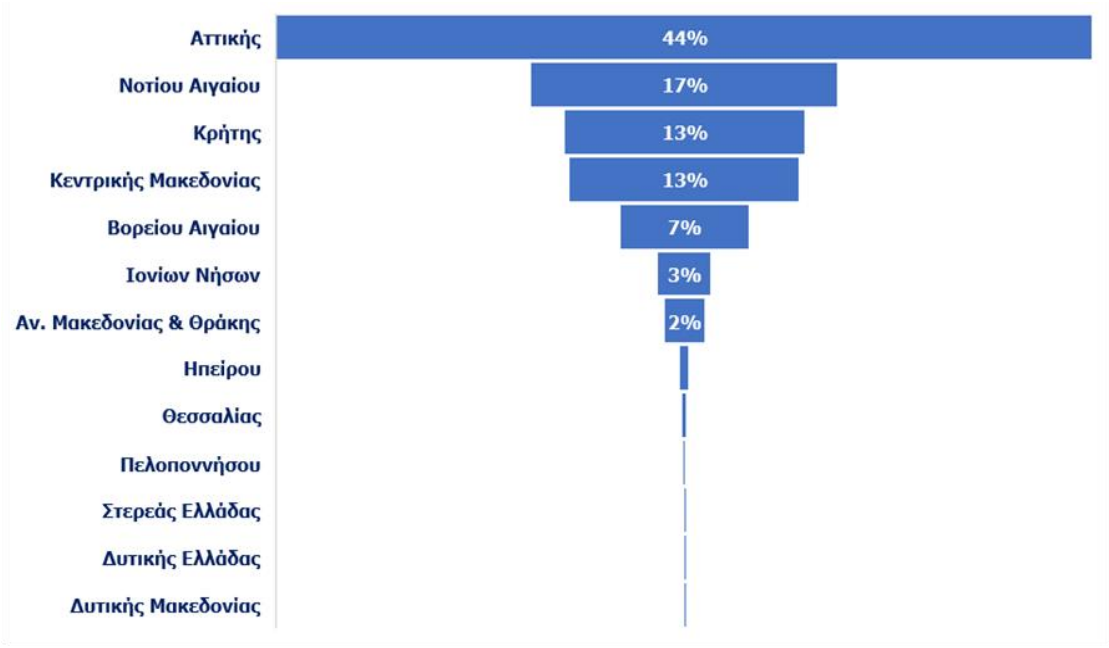

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας για το 2020 αντιπροσωπεύει το 13% των συνολικών αφίξεων εσωτερικού της χώρας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2015-2019, το αεροδρόμιο Μακεδονία, που αποτελεί το μοναδικό αεροδρόμιο της Περιφέρειας, κατέγραψε μείωση αφίξεων κατά -2% (από 1,1 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019) ενώ την περίοδο 2019-2020 μείωση κατά -60% (από 1,1 εκατ. το 2019 σε 425 χιλ. το 2020).

4.3 ΟΔΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2015-2020

4.3.1 Οδικός τουρισμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Στην Ενότητα αυτή παρατίθεται η εισερχόμενη διεθνής οδική κίνηση (μόνο είσοδο) που καταγράφεται από τους κατά τόπους μεθοριακούς σταθμούς. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η κίνηση αυτή διαχέεται και δεν αφορά αποκλειστικά και μόνο στην Περιφέρεια εισόδου. Οι μεθοριακοί σταθμοί εντοπίζονται στις Βόρειες Περιφέρειες της Ελλάδας και καταγράφουν την είσοδο και την έξοδο από και προς τις γειτνιάζουσες με την Ελλάδα χώρες (Αλβανία, Βόρεια Μακεδονία, Βουλγαρία και Τουρκία).

Την περίοδο 2015-2019, σημειώθηκε αύξηση στις οδικές αφίξεις κατά +2% (από 12,1 εκατ. το 2015 σε 12,3 εκατ. το 2019) ενώ την περίοδο 2019-2020 μείωση κατά -79% (από 12,3 εκατ. το 2019 σε 2,6 εκατ. το 2020). Επιμέρους, για την περίοδο 2015-2019 η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση την Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-17%, από 4,1 εκατ. το 2015 σε 3,4 εκατ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κεντρική Μακεδονία (+13%, από 5,8 εκατ. το 2015 σε 6,6 εκατ. το 2019), Δυτική Μακεδονία (+12%, από 1,1 εκατ. το 2015 σε 1,3 εκατ. το 2019) και Ήπειρος (+3%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019). Στον αντίποδα, όπως είναι φυσιολογικό την περίοδο 2019-2020 όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν πτώση στις οδικές αφίξεις τους. Συγκεκριμένα: Κεντρική Μακεδονία (-79%, από 6,6 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2020), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-82%, από 3,4 εκατ. το 2019 σε 608 χιλ. το 2020), Δυτική Μακεδονία (-76%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 306 χιλ. το 2020) και Ήπειρος (-72%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 305 χιλ. το 2020). Αξισημείωτο είναι ότι η Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης σημείωσε την υψηλότερη μείωση αφίξεων ενώ η Περιφέρεια Ηπείρου την χαμηλότερη.

Πίνακας 33: Οδικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2020
Κεντρικής Μακεδονίας	**5.830.508**	**6.604.309**	**1.412.141**	**13%**	**-79%**
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	4.123.289	3.402.672	607.694	-17%	-82%
Δυτικής Μακεδονίας	1.118.829	1.250.480	305.667	12%	-76%
Ηπείρου	1.049.776	1.085.415	304.830	3%	-72%
Ελλάδα	**12.122.402**	**12.342.876**	**2.630.332**	**2%**	**-79%**

Πηγή: Μεθοριακοί Σταθμοί - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των οδικών αφίξεων για το 2020, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Κεντρική Μακεδονία (54%) και ακολούθως στις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (23%), Δυτικής Μακεδονίας (12%) και Ηπείρου (12%).

Διάγραμμα 47: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών οδικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2020

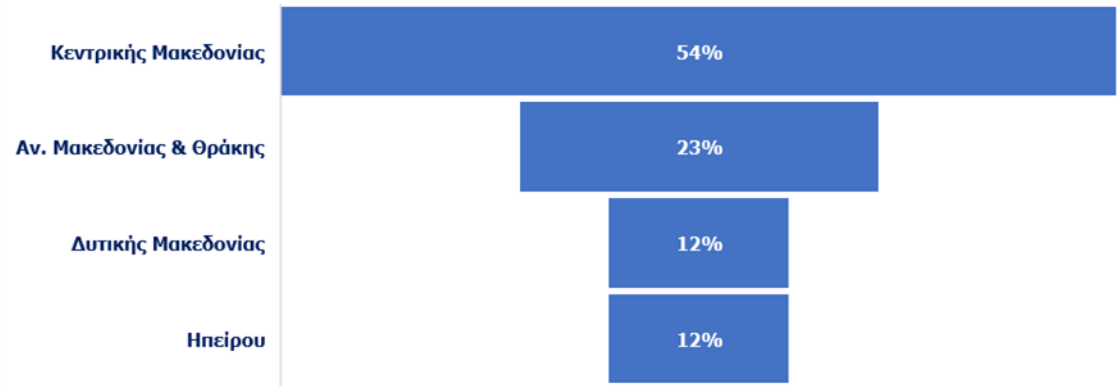

4.3.2 Οδικός τουρισμός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά μεθοριακό σταθμό

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 54% των οδικών αφίξεων της χώρας για το 2020. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2015-2019 η Περιφέρεια σημείωσε αύξηση αφίξεων κατά +13% (από 5,8 εκατ. το 2015 σε 6,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους η εικόνα είναι μικτή, με τους μεθοριακούς σταθμούς του Προμαχώνα (+133%, από 1,6 εκατ. το 2015 σε 3,8 εκατ. το 2019) και της Δοϊράνης (+145%, από 167 χιλ. το 2015 σε 410 χιλ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ ο μεθοριακός σταθμός των Ευζώνων (-40%, από 4,1 εκατ. το 2015 σε 2,4 εκατ. το 2019) μείωση.

Όπως είναι φυσιολογικό, την περίοδο 2019-2020 η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας κατέγραψε μείωση στον αριθμό των αφίξεων της κατά -79% (από 6,6 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλοι οι μεθοριακοί σταθμοί σημείωσαν πτώση: Προμαχώνας (-74%, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 991 χιλ. το 2020), Εύζωνοι (-85%, από 2,4 εκατ. το 2019 σε 364 χιλ. το 2020) και Δοϊράνη (-86%, από 410 χιλ. το 2019 σε 57 χιλ. το 2020).

Πίνακας 34: Οδικές αφίξεις στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά μεθοριακό σταθμό, 2015-2020

Μεθοριακός σταθμός	2015	2019	2020	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2020
Προμαχώνας	1.610.215	3.756.689	991.190	133%	-74%
Εύζωνοι	4.053.339	2.437.849	364.356	-40%	-85%
Δοϊράνη	166.954	409.771	56.595	145%	-86%
Κεντρική Μακεδονία	**5.830.508**	**6.604.309**	**1.412.141**	**13%**	**-79%**

Πηγή: Μεθοριακοί Σταθμοί - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των οδικών αφίξεων για το 2020, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό διέρχεται από τον μεθοριακό σταθμό του Προμαχώνα (70%) και ακολούθως από τους σταθμούς των Ευζώνων (26%) και της Δοϊράνης (4%). Ενδιαφέρον αποτελεί ότι το 74% των οδικών αφίξεων της Περιφέρειας εισήλθε στην Ελλάδα από την Ενότητα Κιλκίς (Προμαχώνας, Δοϊράνη) ενώ το υπόλοιπο 26% από την Ενότητα Σερρών (Εύζωνοι).

Διάγραμμα 48: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών οδικών αφίξεων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά μεθοριακό σταθμό, 2020

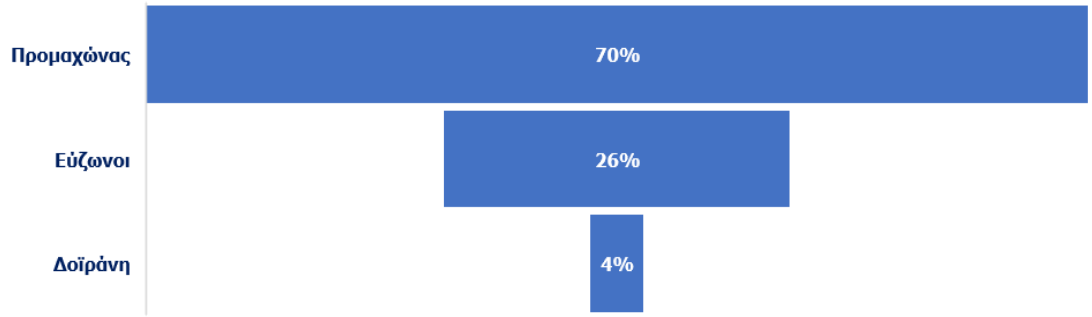

4.4 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2015-2020

4.4.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ενότητα αυτή καταγράφονται οι διακινηθέντες (επιβίβαση και αποβίβαση με Ε/Γ και Ο/Γ) επιβάτες εσωτερικού από τους κατά τόπους λιμένες της χώρας.

Οι διακινηθέντες εσωτερικού την περίοδο 2015-2019, στους λιμένες της χώρας σημείωσαν αύξηση κατά +10% (από 65,2 εκατ. το 2015 σε 71,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες της χώρας σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες επιβάτες, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-31%, από 6,2 εκατ. το 2015 σε 4,3 εκατ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-25%, από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,3 εκατ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+34% ή +3,8 εκατ., από 11,0 εκατ. το 2015 σε 14,8 εκατ. το 2019), Αττικής (+5% ή +1,5 εκατ., από 29,0 εκατ. το 2015 σε 30,5 εκατ. το 2019), Κρήτης (+38% ή +869 χιλ., από 2,3 εκατ. το 2015 σε 3,1 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+17% ή +800 χιλ., από 4,7 εκατ. το 2015 σε 5,5 εκατ. το 2019).

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2020, οι διακινήθεντες επιβάτες στους λιμένες της χώρας εμφάνισαν πτώση κατά -44% (από 71,5 εκατ. το 2019 σε 40,2 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-34% ή -10,3 εκατ., από 30,5 εκατ. το 2019 σε 20,2 εκατ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-58% ή -8,6 εκατ., από 14,8 εκατ. το 2019 σε 6,2 εκατ. το 2020), Ιονίων Νήσων (-53% ή -2,9 εκατ., από 5,5 εκατ. το 2019 σε 2,6 εκατ. το 2020), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-55% ή -2,5 εκατ., από 4,6 εκατ. το 2019 σε 2,0 εκατ. το 2020), Κρήτης (-56% ή -1,7 εκατ., από 3,1 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2020) και Δυτικής Ελλάδας (-33% ή -1,4 εκατ., από 4,3 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2020).

Πίνακας 35: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Αττικής	28.950.459	30.485.427	20.183.785	5%	-34%
Νοτίου Αιγαίου	11.040.557	14.793.013	6.167.635	34%	-58%
Δυτικής Ελλάδας	6.249.616	4.337.932	2.890.613	-31%	-33%
Ιονίων Νήσων	4.700.327	5.500.435	2.577.267	17%	-53%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3.942.035	4.560.142	2.035.990	16%	-55%
Κρήτης	2.268.104	3.137.320	1.394.396	38%	-56%
Στερεάς Ελλάδας	2.114.039	2.219.910	1.359.023	5%	-39%
Ηπείρου	1.560.773	1.760.639	821.696	13%	-53%
Βορείου Αιγαίου	1.715.910	1.282.019	794.225	-25%	-38%
Πελοποννήσου	540.283	984.872	770.269	82%	-22%
Θεσσαλίας	1.309.660	1.546.644	699.843	18%	-55%
Κεντρικής Μακεδονίας	**837.902**	**878.349**	**470.780**	**5%**	**-46%**
Ελλάδα	**65.229.665**	**71.486.702**	**40.165.522**	**10%**	**-44%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (50%) και Νοτίου Αιγαίου (15%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 65% της συνολικής διακίνησης της Ελλάδας για το 2020.

Διάγραμμα 49: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2020

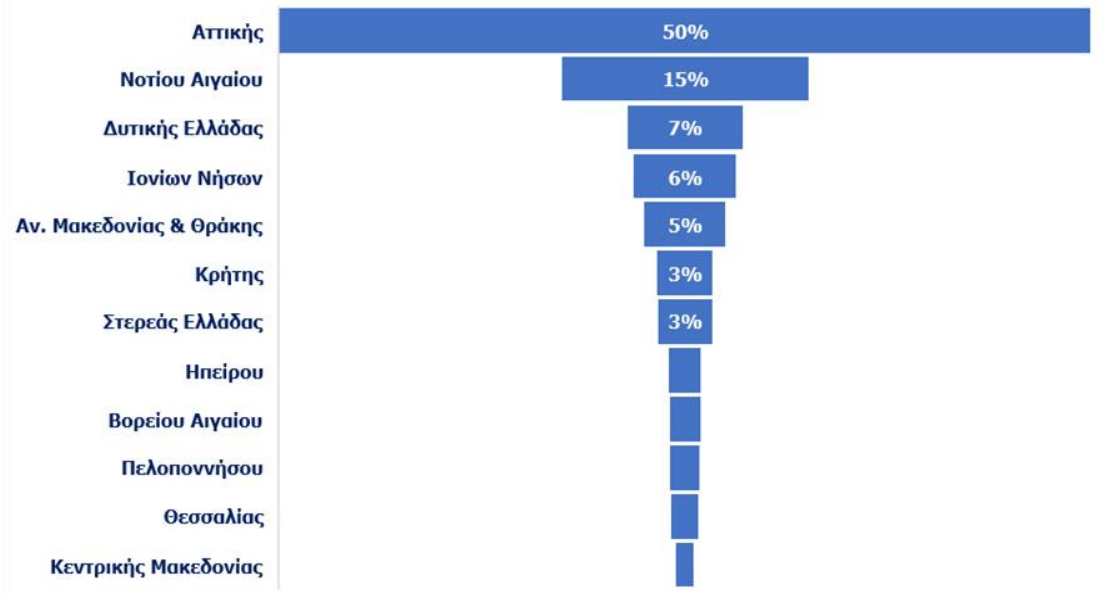

4.4.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας για το 2020, αντιπροσωπεύει μόλις το 1% των διακινηθέντων εσωτερικού της χώρας. Την περίοδο 2015-2019, οι λιμένες της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση στην διακίνηση επιβατών κατά +5% (από 838 χιλ. το 2015 σε 878 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση: Χαλκιδικής (+5%, από 838 χιλ. το 2015 σε 877 χιλ. το 2019) και Θεσσαλονίκης (από 0 διακινηθέντες το 2015 σε 1 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, η διακίνηση επιβατών στα λιμάνια της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -46% (από 878 χιλ. το 2019 σε 471 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες κατέγραψαν πτώση: Χαλκιδικής (-46%, από 877 χιλ. το 2019 σε 471 χιλ. το 2020) και Θεσσαλονίκης (-100%, από 1 χιλ. το 2019 σε 0 διακινηθέντες το 2020).

Πίνακας 36: Διακινηθέντες εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2020

Ενότητα	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Χαλκιδικής	837.902	876.958	470.780	5%	-46%
Θεσσαλονίκης	0	1.391	0		-100%
Κεντρική Μακεδονία	**837.902**	**878.349**	**470.780**	**5%**	**-46%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας για το 2020, παρατηρούμε, ότι το σύνολο διακινηθέντων καταγράφεται στην Ενότητα Χαλκιδικής (100%)

4.5 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2015-2020

Οι διακινηθέντες εξωτερικού την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +3% (από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,8 εκατ. το 2019). Στις επιμέρους Περιφέρειες, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (-1%, από 971 χιλ. το 2015 σε 957 χιλ. το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-20%, από 603 χιλ. το 2015 σε 482 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση διακινηθέντων ενώ αντίθετα η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (+114%, από 162 χιλ. το 2015 σε 347 χιλ. το 2019) αύξηση. Επίσης, οι Λοιποί λιμένες σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες τους κατά +19% (από 6 χιλ. το 2015 σε 7 χιλ. το 2019).

Σε όλα τα λιμάνια την περίοδο 2019-2020 σημειώθηκε μείωση διακινηθέντων εξωτερικού. Συγκεκριμένα: Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (-57%, από 957 χιλ. το 2019 σε 413 χιλ. το 2020), Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-55%, από 482 χιλ. το 2019 σε 219 χιλ. το 2020), Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (-93%, από 347 χιλ. το 2019 σε 24 χιλ. το 2020) και Λοιποί Λιμένες (-74%, από 7 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2020).

Πίνακας 37: Διακινηθέντες εξωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Ηπείρου	971.012	956.710	413.177	-1%	-57%
Δυτικής Ελλάδας	603.312	482.198	218.765	-20%	-55%
Ιονίων Νήσων	162.221	347.485	24.367	114%	-93%
Λοιπές	5.631	6.694	1.724	19%	-74%
Ελλάδα	**1.742.176**	**1.793.087**	**658.033**	**3%**	**-63%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2020, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Περιφέρεια Ηπείρου (63%) και ακολούθως στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (33%), Ιονίων Νήσων (4%) και Λοιπών (0,3%).

Διάγραμμα 50: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2020

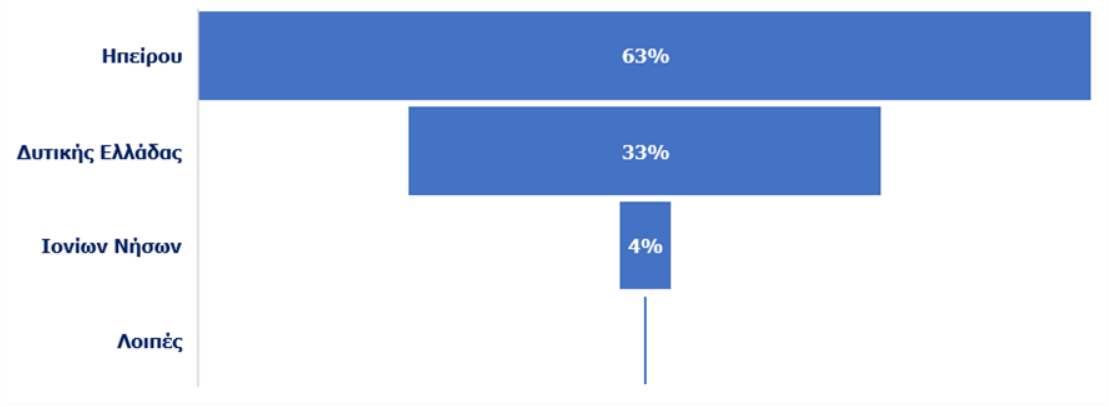

4.6 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ, 2015-2020

4.6.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε μείωση κατά -9% (από 4.294 το 2015 σε 3.899 το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+35%, από 293 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 397 κρουαζιερόπλοια το 2019), Ιονίων Νήσων (+9%, από 527 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 573 κρουαζιερόπλοια το 2019) και Πελοποννήσου (+10%, από 165 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 182 κρουαζιερόπλοια το 2019). Οι μεγαλύτερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-11% ή -228 κρουαζιερόπλοια, από 1.981 το 2015 σε 1.761 το 2019), Βορείου Αιγαίου (-60% ή -93 κρουαζιερόπλοια, από 155 το 2015 σε 62 το 2019), Θεσσαλίας (-60% ή -53 κρουαζιερόπλοια, από 88 το 2015 σε 35 το 2019) και Αττικής (-8% ή -55 κρουαζιερόπλοια, από 680 το 2015 σε 625 το 2019).

Η εικόνα την περίοδο 2019-2020 είναι αρνητική για όλες τις Περιφέρειες της χώρας. Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-97% ή -1.706 κρουαζιερόπλοια, από 1.761 το 2019 σε 55 το 2020), Ιονίων Νήσων (-97% ή -557 κρουαζιερόπλοια, από 573 το 2019 σε 16 το 2020), Αττικής (-88% ή -549 κρουαζιερόπλοια, από 625 το 2019 σε 76 το 2020), Κρήτης (-91% ή -363 κρουαζιερόπλοια, από 397 το 2019 σε 34 το 2020), Δυτικής Ελλάδας (-95% ή -191 κρουαζιερόπλοια, από 201 το 2019 σε 10 το 2020) και Πελοποννήσου (-100% ή -182 κρουαζιερόπλοια, από 182 το 2019 σε 0 το 2020).

Πίνακας 38: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Αττικής	680	625	76	-8%	-88%
Νοτίου Αιγαίου	1.989	1.761	55	-11%	-97%
Κρήτης	293	397	34	35%	-91%
Ιονίων Νήσων	527	573	16	9%	-97%
Δυτικής Ελλάδας	245	201	10	-18%	-95%
Θεσσαλίας	88	35	6	-60%	-83%
Στερεάς Ελλάδας	83	45	3	-46%	-93%
Βορείου Αιγαίου	155	62	1	-60%	-98%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	23	7	1	-70%	-86%
Κεντρικής Μακεδονίας	**35**	**6**	**1**	**-83%**	**-83%**
Ηπείρου	11	5	1	-55%	-80%
Πελοποννήσου	165	182	0	10%	-100%
Ελλάδα	**4.294**	**3.899**	**204**	**-9%**	**-95%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική (37%), το Νότιο Αιγαίο (27%), η Κρήτη (17%) και τα Ιόνια Νησιά (8%) δέχονται το μεγαλύτερο αριθμό κρουαζιερόπλοιων, αντιπροσωπεύοντας για το 2020 το 89% της κίνησης στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 51: Ποσοστιαία κατανομή κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

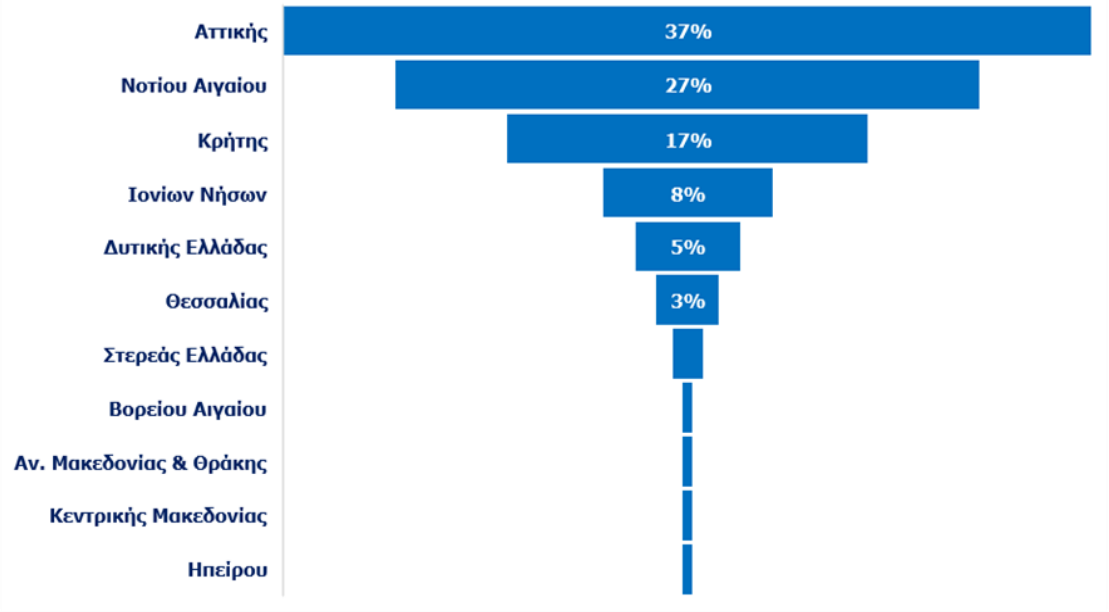

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας υποδέχτηκε το 2020 μόλις το 0,5% των κρουαζιερόπλοιων που επισκέφθηκαν την χώρα. Συγκεκριμένα, η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (λιμάνι Θεσσαλονίκης) την περίοδο 2015-2019 σημείωσε μείωση κατά -83% (από 35 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 6 κρουαζιερόπλοια το 2019). Ίδια είναι η εικόνα και την περίοδο 2019-2020, με την κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια να καταγράφει μείωση κατά -83% (από 6 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 1 κρουαζιερόπλοιο το 2020).

4.6.2 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας

Οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +12% (από 5,0 εκατ. το 2015 σε 5,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+71%, από 356 χιλ. το 2015 σε 607 χιλ. το 2019), Αττικής (+7%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Ιονίων Νήσων (+30%, από 802 χιλ. το 2015 σε 1,0 εκατ. το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+13%, από 2,0 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019). Οι μεγαλύτερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-80% ή -61 χιλ., από 76 χιλ. το 2015 σε 15 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (-78% ή -60 χιλ., από 77 χιλ. το 2015 σε 17 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (-10% ή -46 χιλ., από 461 χιλ. το 2015 σε 415 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (-40% ή -43 χιλ., από 109 χιλ. το 2015 σε 65 χιλ. το 2019).

Η εικόνα την περίοδο 2019-2020 είναι αρνητική για όλες τις Περιφέρειες της χώρας. Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-99,5% ή -2,3 εκατ., από 2,3 εκατ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2020), Αττικής (-98% ή -1,1 εκατ., από 1,1 εκατ. το 2019 σε 17 χιλ. το 2020), Ιονίων Νήσων (-99% ή -1,0 εκατ., από 1,0 εκατ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2020), Κρήτης (-97% ή -587 χιλ., από 607 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2020) και Δυτικής Ελλάδας (-98% ή -407 χιλ., από 415 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2020).

Πίνακας 39: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Κρήτης	355.699	607.268	20.103	71%	-97%
Αττικής	1.026.014	1.098.591	16.640	7%	-98%
Ιονίων Νήσων	802.316	1.044.160	11.170	30%	-99%
Νοτίου Αιγαίου	1.996.720	2.260.723	10.617	13%	-100%
Δυτικής Ελλάδας	460.972	414.935	7.589	-10%	-98%
Θεσσαλίας	76.051	15.429	392	-80%	-97%
Στερεάς Ελλάδας	17.851	5.168	162	-71%	-97%
Ηπείρου	4.057	1.053	102	-74%	-90%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	13.061	2.699	45	-79%	-98%
Κεντρικής Μακεδονίας	**26.356**	**4.865**	**28**	**-82%**	**-99%**
Βορείου Αιγαίου	76.803	17.217	26	-78%	-100%
Πελοποννήσου	108.543	65.392	0	-40%	-100%
Ελλάδα	**4.964.443**	**5.537.500**	**66.874**	**12%**	**-99%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Κρήτη (30%), η Αττική (25%), τα Ιόνια Νησιά (17%) και το Νότιο Αιγαίο (16%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας για το 2020 το 88% των συνολικών αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας.

Διάγραμμα 52: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

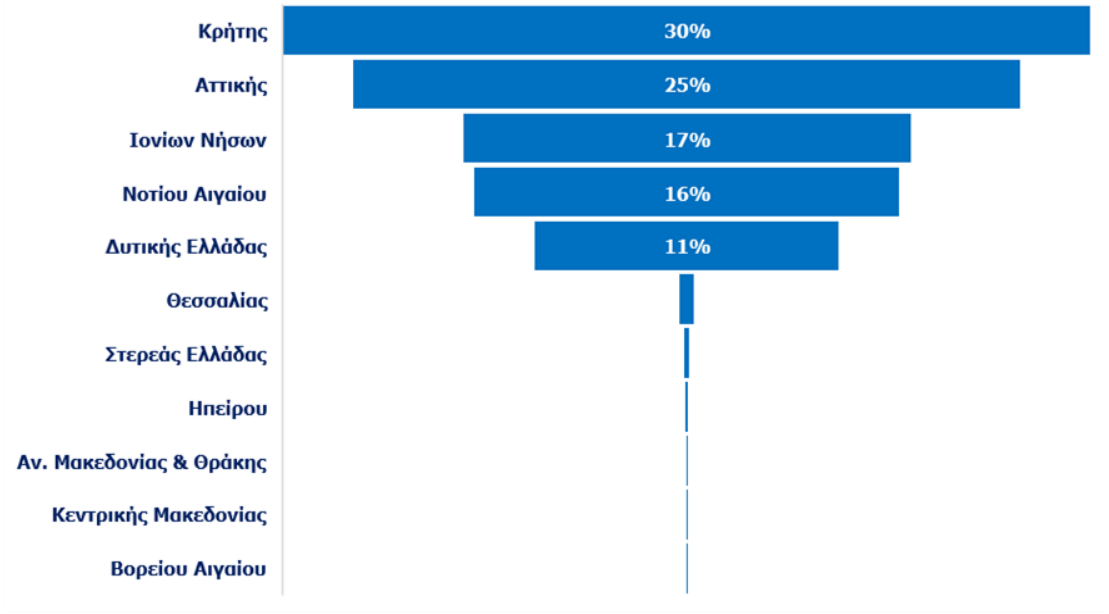

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας υποδέχτηκε το 2020 μόλις το 0,04% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας της χώρας. Συγκεκριμένα, οι αφίξεις την περίοδο 2015-2019 στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (λιμάνι Θεσσαλονίκης) σημείωσαν μείωση κατά -82% (από 26 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019). Παρόμοια ήταν η εικόνα που καταγράφηκε και την περίοδο 2019-2020, με την μείωση να ανέρχεται σε -99% (από 5 χιλ. το 2019 σε 28 αφίξεις το 2020).

4.7 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ, 2015-2020

4.7.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στα μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση κατά +34% (από 4,4 εκατ. επισκέπτες το 2015 σε 5,9 εκατ. επισκέπτες το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση το Βόρειο Αιγαίο (-6%, από 51 χιλ. το 2015 σε 48 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Κρήτης (+171% ή +533 χιλ., από 312 χιλ. το 2015 σε 845 χιλ. το 2019), Αττικής (+21% ή +490 χιλ., από 2,3 εκατ. το 2015 σε 2,8 εκατ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+27% ή +147 χιλ., από 541 χιλ. το 2015 σε 688 χιλ. το 2019) και Στερεά Ελλάδα (+41% ή +114 χιλ., από 277 χιλ. το 2015 σε 391 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, ο αριθμός των επισκεπτών στα μουσεία της Ελλάδας μειώθηκε κατά -81% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-81% ή -1,8 εκατ., από 2,8 εκατ. το 2019 σε 526 χιλ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-79% ή -397 χιλ., από 688 χιλ. το 2019 σε 144 χιλ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-78% ή -363 χιλ., από 536 χιλ. το 2019 σε 116 χιλ. το 2020), Κρήτης (-88% ή -210 χιλ., από 845 χιλ. το 2019 σε 102 χιλ. το 2020), Στερεάς Ελλάδας (-82% ή -207 χιλ., από 391 χιλ. το 2019 σε 70 χιλ. το 2020) και Δυτικής Ελλάδας (-85% ή -141 χιλ., από 223 χιλ. το 2019 σε 34 χιλ. το 2020).

Πίνακας 40: Επισκέπτες σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Αττική	2.295.545	2.785.289	525.909	21%	-81%
Κεντρική Μακεδονία	**541.193**	**687.717**	**143.828**	**27%**	**-79%**
Νότιο Αιγαίο	478.588	535.992	115.611	12%	-78%
Κρήτη	312.274	845.477	102.370	171%	-88%
Στερεά Ελλάδα	276.968	390.509	69.591	41%	-82%
Δυτική Ελλάδα	174.653	223.303	33.526	28%	-85%
Πελοπόννησος	69.232	102.647	32.543	48%	-68%
Ιόνια Νησιά	61.135	80.883	21.398	32%	-74%
Ήπειρος	56.059	59.056	16.164	5%	-73%
Θεσσαλία	40.395	69.460	14.099	72%	-80%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	41.502	50.866	10.755	23%	-79%
Βόρειο Αιγαίο	50.847	47.913	10.080	-6%	-79%
Δυτική Μακεδονία	7.451	16.815	5.030	126%	-70%
Ελλάδα	**4.405.842**	**5.895.927**	**1.100.904**	**34%**	**-81%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2020 αντιπροσωπεύει σχεδόν τις μισές επισκέψεις (48%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κεντρική Μακεδονία (13%), το Νότιο Αιγαίο (11%) και η Κρήτη (9%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 81% των επισκέψεων στα Μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2020.

Διάγραμμα 53: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

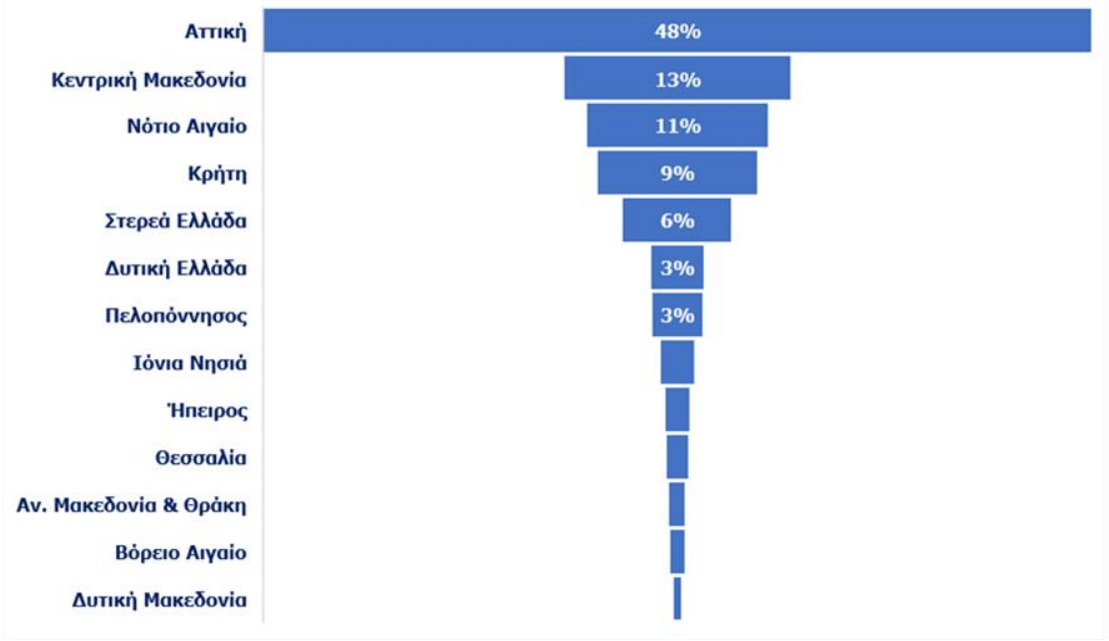

4.7.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Ενότητα

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σημείωσε την περίοδο 2015-2019 αύξηση στην επισκεψιμότητα των μουσείων της κατά +27% (από 541 χιλ. το 2015 σε 688 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Ενότητες Σερρών (-25%, από 26 χιλ. το 2015 σε 19 χιλ. το 2019) και Ημαθίας (-2%, από 9 χιλ. το 2015 σε 9 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Θεσσαλονίκης (+26%, από 471 χιλ. το 2015 σε 591 χιλ. το 2019), Πιερίας (+130%, από 15 χιλ. το 2015 σε 33 χιλ. το 2019), Πέλλας (+33%, από 20 χιλ. το 2015 σε 26 χιλ. το 2019), Χαλκιδικής (+315%, από 1 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019) και Κιλκίς (από 242 επισκέπτες το 2015 σε 3 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, ο αριθμός των επισκεπτών σε μουσεία της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -79% (από 688 χιλ. το 2019 σε 144 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Θεσσαλονίκη (-79%, από 591 χιλ. το 2019 σε 122 χιλ. το 2020), Πιερία (-80%, από 33 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2020), Πέλλα (-79%, από 26 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2020), Σέρρες (-81%, από 19 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2020), Ημαθία (-65%, από 9 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2020), Χαλκιδική (-54%, από 5 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2020) και Κιλκίς (-86%, από 3 χιλ. το 2019 σε 413 επισκέπτες το 2020).

Πίνακας 41: Επισκέπτες σε μουσεία της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2020

Ενότητα	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Θεσσαλονίκης	470.502	591.475	122.052	26%	-79%
Πιερίας	14.547	33.433	6.617	130%	-80%
Πέλλας	19.800	26.303	5.450	33%	-79%
Σερρών	25.614	19.231	3.711	-25%	-81%
Ημαθίας	9.243	9.100	3.184	-2%	-65%
Χαλκιδικής	1.245	5.170	2.401	315%	-54%
Κιλκίς	242	3.005	413	1142%	-86%
Κεντρική Μακεδονία	**541.193**	**687.717**	**143.828**	**27%**	**-79%**

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας για το 2020, παρατηρούμε ότι, η πλειοψηφία των επισκέψεων εντοπίζεται στην Ενότητα Θεσσαλονίκης (85%) και ακολουθούν οι Ενότητες Πιερίας (5%), Πέλλας (4%), Σερρών (3%), Ημαθίας (2%), Χαλκιδικής (2%) και Κιλκίς (0,3%).

Διάγραμμα 54: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020

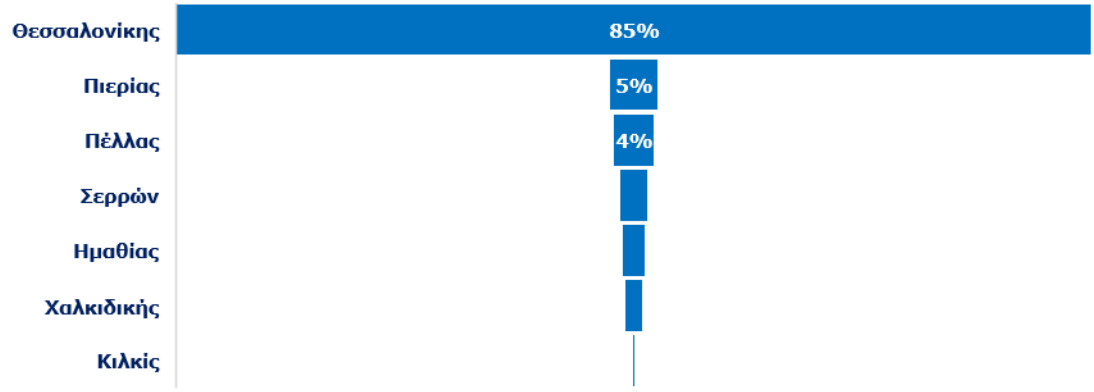

4.8 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ, 2015-2020

4.8.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση κατά +32% (από 10,3 εκατ. επισκέπτες το 2015 σε 13,7 εκατ. επισκέπτες το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-9%, από 1,6 εκατ. το 2015 σε 1,5 εκατ. το 2019), Ιονίων Νήσων (-0,003%, από 237 χιλ. το 2015 σε 237 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (-28%, από 3 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+50% ή +2,1 εκατ., από 4,1 εκατ. το 2015 σε 6,2 εκατ. το 2019), Κρήτης (+45% ή +673 χιλ., από 1,5 εκατ. το 2015 σε 2,2 εκατ. το 2019), Πελοποννήσου (+33% ή +481 χιλ., από 1,4 εκατ. το 2015 σε 1,9 εκατ. το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+26% ή +85 χιλ., από 324 χιλ. το 2015 σε 409 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, ο αριθμός των επισκεπτών στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας μειώθηκε κατά -80% (από 13,7 εκατ. το 2019 σε 2,7 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-83% ή -5,2 εκατ., από 6,2 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2020), Κρήτης (-80% ή -1,7 εκατ., από 2,2 εκατ. το 2019 σε 438 χιλ. το 2020), Πελοποννήσου (-78% ή -1,5 εκατ., από 1,9 εκατ. το 2019 σε 429 χιλ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-78% ή -1,2 εκατ., από 1,5 εκατ. το 2019 σε 336 χιλ. το 2020), Δυτικής Ελλάδας (-81% ή -432 χιλ., από 532 χιλ. το 2019 σε 100 χιλ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-78% ή -311 χιλ., από 398 χιλ. το 2019 σε 87 χιλ. το 2020) και Στερεάς Ελλάδας (-81% ή -330 χιλ., από 409 χιλ. το 2019 σε 79 χιλ. το 2020).

Πίνακας 42: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Αττική	4.145.093	6.234.154	1.048.633	50%	-83%
Κρήτη	1.482.109	2.155.260	437.586	45%	-80%
Πελοπόννησος	1.441.529	1.922.164	428.560	33%	-78%
Νότιο Αιγαίο	1.638.165	1.495.796	336.136	-9%	-78%
Δυτική Ελλάδα	486.368	532.089	100.091	9%	-81%
Κεντρική Μακεδονία	**350.106**	**398.153**	**87.102**	**14%**	**-78%**
Στερεά Ελλάδα	324.175	409.071	78.918	26%	-81%
Ιόνια Νησιά	236.949	236.943	75.313	0%	-68%
Ήπειρος	80.677	88.471	29.639	10%	-66%
Βόρειο Αιγαίο	53.177	92.014	27.727	73%	-70%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	63.209	78.638	19.880	24%	-75%
Θεσσαλία	15.817	18.662	1.771	18%	-91%
Δυτική Μακεδονία	2.679	1.936	568	-28%	-71%
Ελλάδα	**10.320.053**	**13.663.351**	**2.671.924**	**32%**	**-80%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική αντιπροσωπεύει το 39% των επισκέψεων που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (16%), η Πελοπόννησος (16%) και το Νότιο Αιγαίο (13%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 84% των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2020.

Διάγραμμα 55: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

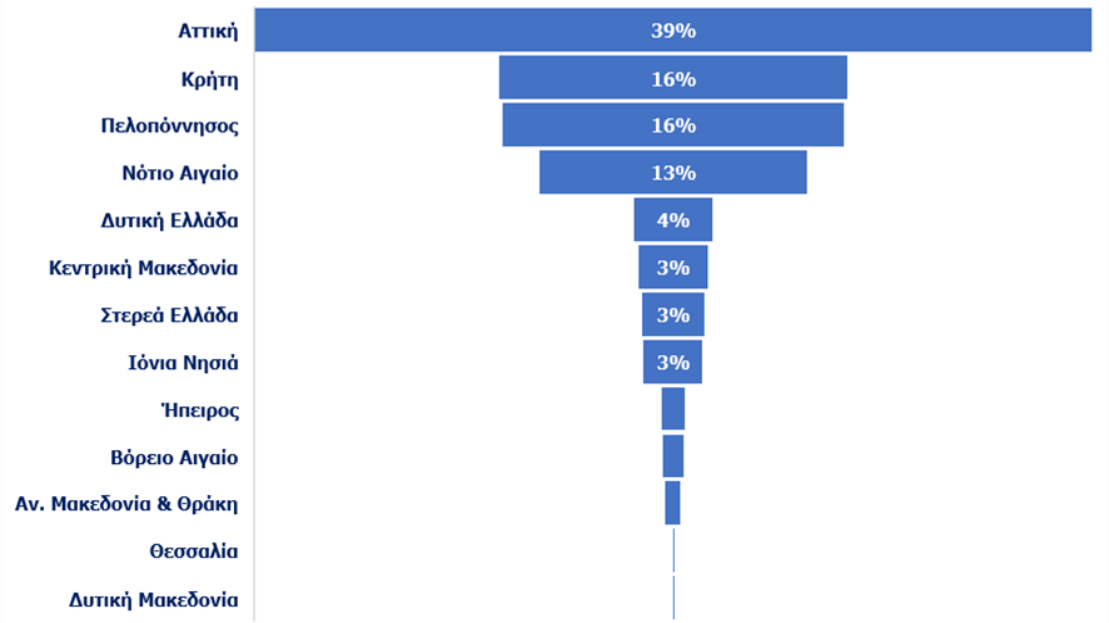

4.8.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σημείωσε την περίοδο 2015-2019 αύξηση στον αριθμό των επισκέψεων σε αρχαιολογικούς χώρους κατά +14% (από 350 χιλ. το 2015 σε 398 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την Ενότητα Χαλκιδικής (-83%, από 63 χιλ. το 2015 σε 11 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Ημαθίας (+6%, από 211 χιλ. το 2015 σε 223 χιλ. το 2019), Πιερίας (+113%, από 57 χιλ. το 2015 σε 123 χιλ. το 2019), Θεσσαλονίκης (+173%, από 10 χιλ. το 2015 σε 27 χιλ. το 2019), Πέλλας (+57%, από 9 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019) και Κιλκίς (από 0 επισκέπτες το 2015 σε 554 επισκέπτες το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, ο αριθμός των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -78% (από 398 χιλ. το 2019 σε 87 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση, με εξαίρεση την Ενότητα Κιλκίς (+43%, από 554 επισκέπτες το 2019 σε 794 επισκέπτες το 2020). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Ημαθίας (-83%, από 223 χιλ. το 2019 σε 38 χιλ. το 2020), Πιερίας (-76%, από 123 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2020), Θεσσαλονίκης (-56%, από 27 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2020), Πέλλας (-75%, από 14 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2020) και Χαλκιδικής (-68%, από 11 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2020).

Πίνακας 43: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2020

Ενότητα	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Ημαθίας	211.132	223.151	37.586	6%	-83%
Πιερίας	57.439	122.528	29.827	113%	-76%
Θεσσαλονίκης	9.864	26.977	11.871	173%	-56%
Πέλλας	9.070	14.221	3.547	57%	-75%
Χαλκιδικής	62.601	10.722	3.477	-83%	-68%
Κιλκίς	0	554	794		43%
Κεντρική Μακεδονία	**350.106**	**398.153**	**87.102**	**14%**	**-78%**

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, παρατηρούμε ότι για το 2020, η πλειοψηφία των επισκέψεων εντοπίζεται στην Ενότητα Ημαθίας (43%) και ακολούθως στις Ενότητες Πιερίας (34%), Θεσσαλονίκης (14%), Πέλλας (4%), Χαλκιδικής (4%) και Κιλκίς (1%).

Διάγραμμα 56: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020

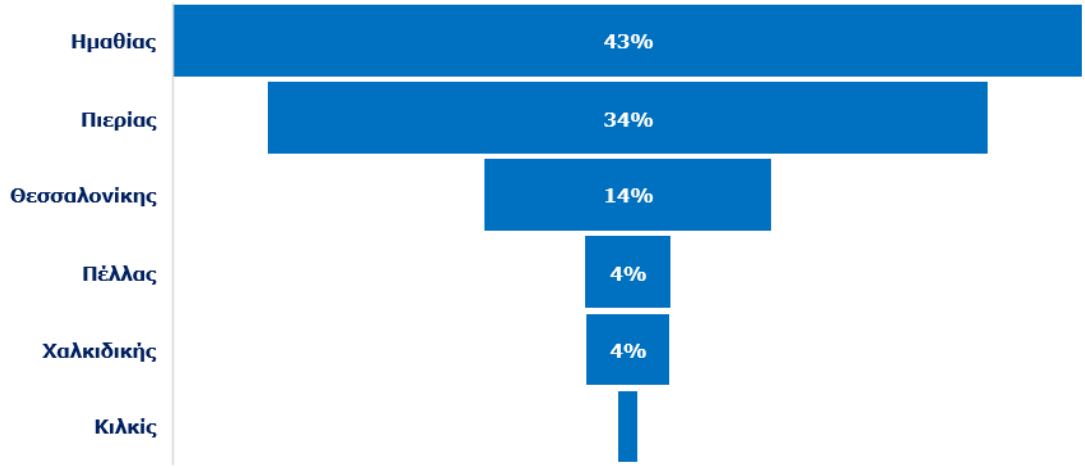

4.9 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ (ΣΕ €), 2015-2020

4.9.1 Εισπράξεις σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στα μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +88% (από € 12,4 εκατ. το 2015 σε € 23,3 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Θεσσαλίας (-3%, από € 27 χιλ. το 2015 σε € 26 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+113% ή + € 7,2 εκατ., από € 6,4 εκατ. το 2015 σε € 13,5 εκατ. το 2019), Κρήτης (+89% ή + € 1,1 εκατ., από € 1,2 εκατ. το 2015 σε € 2,3 εκατ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (+77% ή + € 908 χιλ., από € 1,2 εκατ. το 2015 σε € 2,1 εκατ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+73% ή + € 581 χιλ., από € 800 χιλ. το 2015 σε € 1,4 εκατ. το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (+79% ή + € 414 χιλ., από € 521 χιλ. το 2015 σε € 935 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι εισπράξεις στα μουσεία της Ελλάδας μειώθηκαν κατά -83% (από € 23,3 εκατ. το 2019 σε € 4,0 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-84% ή - € 11,4 εκατ., από € 13,6 εκατ. το 2019 σε € 2,1 εκατ. το 2020), Κρήτης (-76% ή - € 1,7 εκατ., από € 2,3 εκατ. το 2019 σε € 543 χιλ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-79% ή - € 1,9 εκατ., από € 2,4 εκατ. το 2019 σε € 516 χιλ. το 2020), Στερεάς Ελλάδας (-88% ή - € 1,8 εκατ., από € 2,1 εκατ. το 2019 σε € 256 χιλ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-78% ή - € 1,1 εκατ., από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 305 χιλ. το 2020) και Δυτικής Ελλάδας (-89% ή - € 836 χιλ., από € 935 χιλ. το 2019 σε € 100 χιλ. το 2020).

Πίνακας 44: Εισπράξεις σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια (σε €), 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Αττικής	6.359.969	13.546.010	2.127.182	113%	-84%
Κρήτης	1.202.376	2.277.840	543.397	89%	-76%
Νότιο Αιγαίο	1.908.145	2.410.001	516.033	26%	-79%
Κεντρικής Μακεδονίας	**799.863**	**1.380.806**	**304.851**	**73%**	**-78%**
Στερεάς Ελλάδας	1.180.550	2.088.808	255.960	77%	-88%
Δυτικής Ελλάδας	521.270	935.207	99.648	79%	-89%
Ιονίων Νήσων	115.902	262.705	64.828	127%	-75%
Πελοποννήσου	91.298	159.499	59.218	75%	-63%
Ηπείρου	47.700	79.259	27.232	66%	-66%
Βορείου Αιγαίου	91.086	95.252	18.660	5%	-80%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	37.419	69.026	18.070	84%	-74%
Θεσσαλίας	26.500	25.730	7.363	-3%	-71%
Δυτικής Μακεδονίας	3.135	12.883	4.959	311%	-62%
Σύνολο	**12.385.213**	**23.343.026**	**4.047.401**	**88%**	**-83%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2020 αντιπροσωπεύει σχεδόν τις μισές εισπράξεις (53%) που καταγράφηκαν στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (13%), το Νότιο Αιγαίο (13%) και η Κεντρική Μακεδονία (8%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 86% των εισπράξεων στα μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2020.

Διάγραμμα 57: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

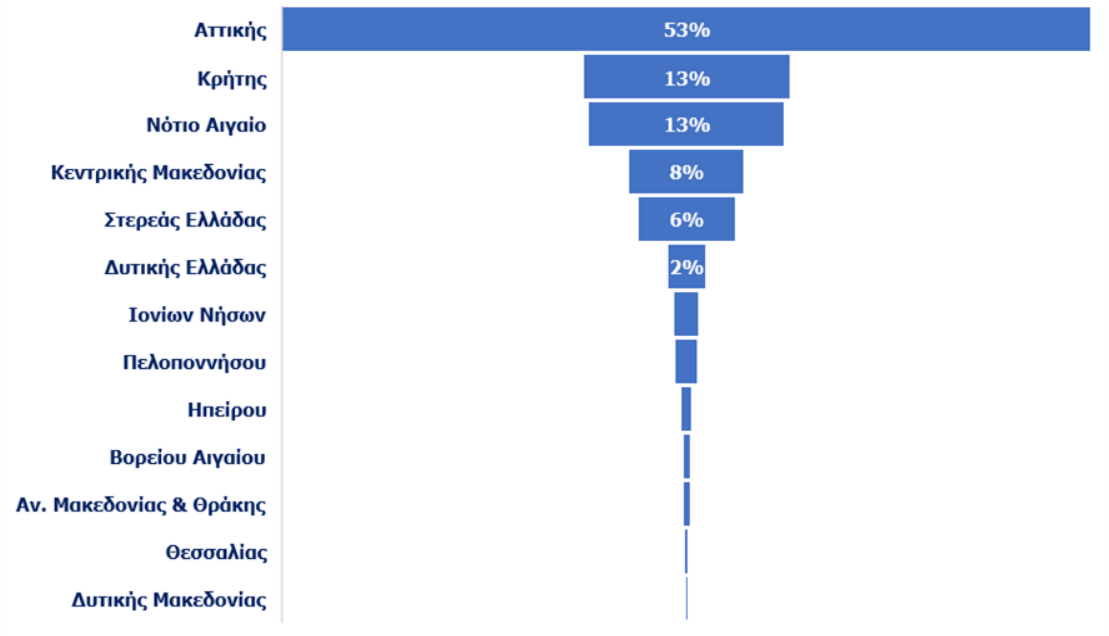

4.9.2 Εισπράξεις σε μουσεία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Ενότητα

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σημείωσε την περίοδο 2015-2019 αύξηση εισπράξεων κατά +73% (από € 800 χιλ. το 2015 σε € 1,4 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση: Θεσσαλονίκη (+76%, από € 663 χιλ. το 2015 σε € 1,2 εκατ. το 2019), Πέλλα (+33%, από € 62 χιλ. το 2015 σε € 83 χιλ. το 2019), Πιερία (+66%, από € 44 χιλ. το 2015 σε € 72 χιλ. το 2019), Σέρρες (+63%, από € 23 χιλ. το 2015 σε € 38 χιλ. το 2019), Χαλκιδική (+442%, από € 2 χιλ. το 2015 σε € 10 χιλ. το 2019), Ημαθία (+61%, από € 6 χιλ. το 2015 σε € 9 χιλ. το 2019) και Κιλκίς (+21%, από € 275 το 2015 σε € 332 το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι εισπράξεις στα μουσεία της Περιφέρειας κατέγραψαν πτώση κατά -78% (από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 305 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Θεσσαλονίκη (-78%, από € 1,2 εκατ. το 2019 σε € 257 χιλ. το 2020), Πέλλα (-82%, από € 83 χιλ. το 2019 σε € 15 χιλ. το 2020), Πιερία (-80%, από € 72 χιλ. το 2019 σε € 14 χιλ. το 2020), Σέρρες (-71%, από € 38 χιλ. το 2019 σε € 11 χιλ. το 2020), Χαλκιδική (-49%, από € 10 χιλ. το 2019 σε € 5 χιλ. το 2020), Ημαθία (-70%, από € 9 χιλ. το 2019 σε € 3 χιλ. το 2020) και Κιλκίς (-94%, από € 332 το 2019 σε € 20 το 2020).

Πίνακας 45: Εισπράξεις σε μουσεία της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2015-2020

Ενότητα	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Θεσσαλονίκης	662.713	1.167.857	256.886	76%	-78%
Πέλλας	62.300	82.804	14.900	33%	-82%
Πιερίας	43.557	72.164	14.132	66%	-80%
Σερρών	23.355	38.124	10.890	63%	-71%
Χαλκιδικής	1.883	10.203	5.181	442%	-49%
Ημαθίας	5.780	9.322	2.842	61%	-70%
Κιλκίς	275	332	20	21%	-94%
Κεντρική Μακεδονία	**799.863**	**1.380.806**	**304.851**	**73%**	**-78%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων των μουσείων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για το 2020, παρατηρούμε ότι, η πλειοψηφία των εισπράξεων εντοπίζεται στην Ενότητα Θεσσαλονίκης (84%) και ακολουθούν οι Ενότητες Πέλλας (5%), Πιερίας (5%), Σερρών (4%), Χαλκιδικής (2%), Ημαθίας (1%) και Κιλκίς (0,01%).

Διάγραμμα 58: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε Μουσεία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020

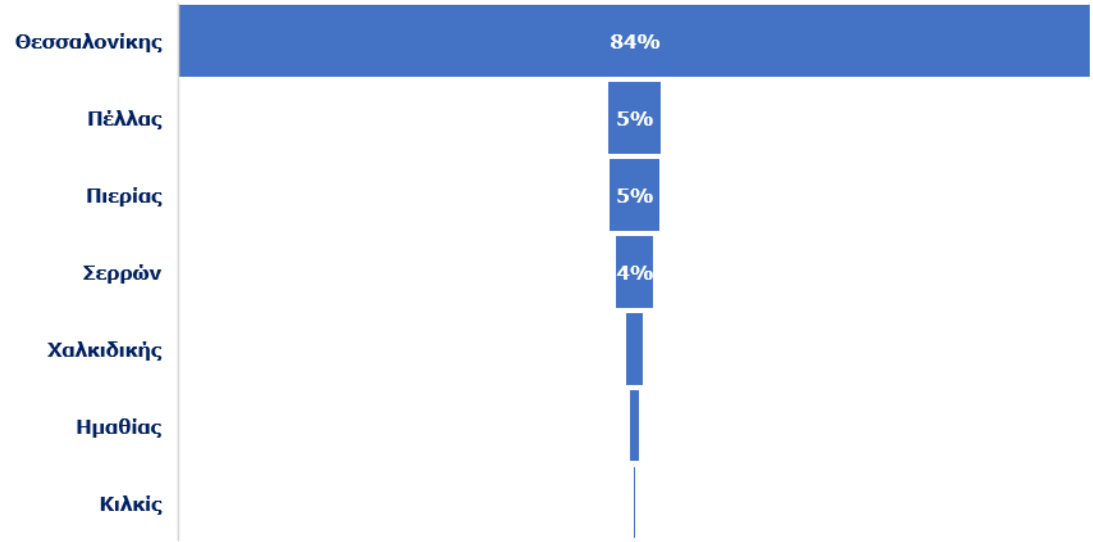

4.10 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ (ΣΕ €), 2015-20

4.10.1 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +145% (από € 43,8 εκατ. το 2015 σε € 107,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-78%, από € 15 χιλ. το 2015 σε € 3 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (-20%, από € 312 το 2015 σε € 250 το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+188% ή + € 39,0 εκατ., από € 20,7 εκατ. το 2015 σε € 59,7 εκατ. το 2019), Κρήτης (+178% ή + € 9,9 εκατ., από € 5,6 εκατ. το 2015 σε € 15,4 εκατ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+92% ή + € 6,0 εκατ., από € 6,4 εκατ. το 2015 σε € 12,4 εκατ. το 2019), Πελοποννήσου (+107% ή + € 5,4 εκατ., από € 5,1 εκατ. το 2015 σε € 10,5 εκατ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+49% ή + € 1,2 εκατ., από € 2,5 εκατ. το 2015 σε € 3,7 εκατ. το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+77% ή + € 1,2 εκατ., από € 1,6 εκατ. το 2015 σε € 2,8 εκατ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας μειώθηκαν κατά -84% (από € 107,6 εκατ. το 2019 σε € 17,1 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-86% ή - € 51,2 εκατ., από € 59,7 εκατ. το 2019 σε € 8,5 εκατ. το 2020), Κρήτης (-82% ή - € 12,7 εκατ., από € 15,4 εκατ. το 2019 σε € 2,7 εκατ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-82% ή - € 10,1 εκατ., από € 12,4 εκατ. το 2019 σε € 2,3 εκατ. το 2020), Πελοποννήσου (-81% ή - € 8,5 εκατ., από € 10,5 εκατ. το 2019 σε € 2,0 εκατ. το 2020), Δυτικής Ελλάδας (-87% ή - € 3,2 εκατ., από € 3,7 εκατ. το 2019 σε € 473 χιλ. το 2020), Στερεάς Ελλάδας (-85% ή - € 2,4 εκατ., από € 2,8 εκατ. το 2019 σε € 423 χιλ. το 2020) και Κεντρικής Μακεδονίας (-80% ή - € 1,1 εκατ., από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 278 χιλ. το 2020).

Πίνακας 46: Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Αττικής	20.714.434	59.673.091	8.476.452	188%	-86%
Κρήτης	5.560.286	15.430.219	2.747.790	178%	-82%
Νότιου Αιγαίου	6.438.240	12.392.739	2.253.893	92%	-82%
Πελοποννήσου	5.082.045	10.495.760	2.005.587	107%	-81%
Δυτικής Ελλάδας	2.503.123	3.720.409	473.448	49%	-87%
Στερεάς Ελλάδας	1.588.160	2.817.993	422.921	77%	-85%
Κεντρικής Μακεδονίας	**1.013.021**	**1.403.192**	**278.340**	**39%**	**-80%**
Ιονίων Νήσων	602.602	907.794	248.604	51%	-73%
Ηπείρου	78.730	249.340	103.867	217%	-58%
Βορείου Αιγαίου	97.716	233.466	68.243	139%	-71%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	145.865	268.184	47.750	84%	-82%
Θεσσαλίας	15.215	3.383	1.560	-78%	-54%
Δυτικής Μακεδονίας	312	250	180	-20%	-28%
Σύνολο	**43.839.749**	**107.595.820**	**17.128.635**	**145%**	**-84%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στους αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2020 αντιπροσωπεύει σχεδόν τις μισές εισπράξεις (49%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (16%), το Νότιο Αιγαίο (13%) και η Πελοπόννησος (12%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 90% των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2020.

Διάγραμμα 59: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

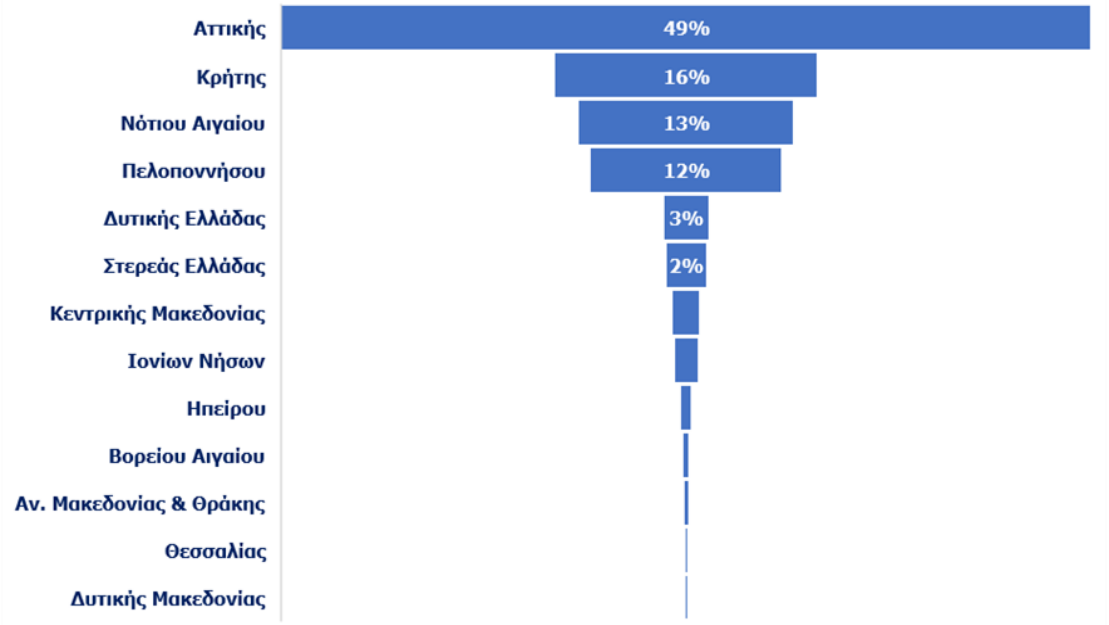

4.10.2 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σημείωσε την περίοδο 2015-2019 αύξηση εισπράξεων στους αρχαιολογικούς της χώρους κατά +39% (από € 1,0 εκατ. το 2015 σε € 1,4 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την Ενότητα Χαλκιδικής (-84%, από € 151 χιλ. το 2015 σε € 25 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Ημάθιας (+56%, από € 666 χιλ. το 2015 σε € 1,0 εκατ. το 2019), Πιερίας (+69%, από € 157 χιλ. το 2015 σε € 266 χιλ. το 2019), Θεσσαλονίκης (+296%, από € 8 χιλ. το 2015 σε € 32 χιλ. το 2019), Πέλλας (+44%, από € 31 χιλ. το 2015 σε € 45 χιλ. το 2019) και Κιλκίς (από € 0 το 2015 σε € 74 το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας κατέγραψαν πτώση κατά -80% (από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 278 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν πτώση, με εξαίρεση τις Ενότητες Θεσσαλονίκης (+12%, από € 32 χιλ. το 2019 σε € 36 χιλ. το 2020) και Κιλκίς (+553%, από € 74 το 2015 σε € 483 το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Ημαθίας (-85%, από € 1,0 εκατ. το 2019 σε € 152 χιλ. το 2020), Πιερίας (-74%, από € 266 χιλ. το 2019 σε € 70 χιλ. το 2020), Πέλλας (-76%, από € 45 χιλ. το 2019 σε € 11 χιλ. το 2020) και Χαλκιδικής (-65%, από € 25 χιλ. το 2019 σε € 9 χιλ. το 2020).

Πίνακας 47: Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2015-2020

Ενότητα	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Ημαθίας	665.948	1.035.720	152.325	56%	-85%
Πιερίας	157.353	265.987	70.161	69%	-74%
Θεσσαλονίκης	8.101	32.117	36.049	296%	12%
Πέλλας	31.020	44.548	10.604	44%	-76%
Χαλκιδικής	150.599	24.746	8.718	-84%	-65%
Κιλκίς	0	74	483		553%
Κεντρική Μακεδονία	**1.013.021**	**1.403.192**	**278.340**	**39%**	**-80%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, παρατηρούμε ότι για το 2020, η πλειοψηφία των εισπράξεων εντοπίζεται στην Ενότητα Ημαθίας (55%) και ακολούθως στις Ενότητες Πιερίας (25%), Θεσσαλονίκης (13%), Πέλλας (4%), Χαλκιδικής (3%) και Κιλκίς (0,2%).

Διάγραμμα 60: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020

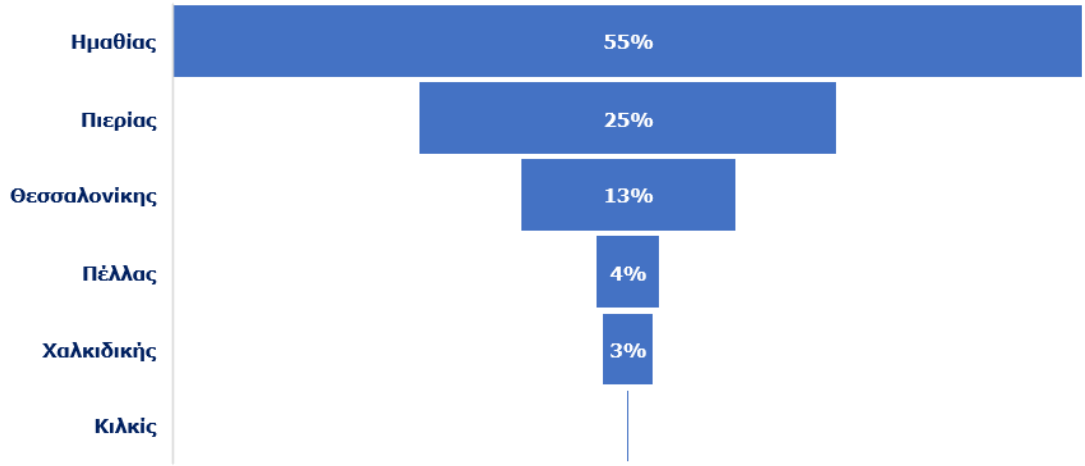

5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016-2020

5.1 ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016-2020

Η συγκέντρωση και επεξεργασία ταξιδιωτικών στοιχείων ανά Περιφέρεια, όπως αυτά συλλέγονται μέσω της Έρευνας Συνόρων[12], ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2016 και έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνει στοιχεία για την περιφερειακή κατανομή των ταξιδιωτικών εισπράξεων, καθώς και των επισκέψεων και διανυκτερεύσεων των εισερχόμενων ταξιδιωτών[13]. Η ταξινόμηση των Περιφερειών γίνεται σύμφωνα με την επίσημη στατιστική ταξινόμηση της ΕΕ (NUTS 2013/EU-28) και συγκεκριμένα με το δεύτερο επίπεδο αυτής (NUTS 2), που συμπίπτει με την διοικητική διαίρεση της χώρας σε 13 Περιφέρειες. Ως επισκέψεις, ορίζονται οι επισκέψεις που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται δύο Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια **άφιξη** και δύο **επισκέψεις**.

5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα

Οι επισκέψεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +29% (από 28,4 εκατ. το 2016 σε 36,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (-8%, από 330 χιλ. το 2016 σε 304 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες: Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+181% ή +2,5 εκατ., από 1,4 εκατ. το 2016 σε 3,8 εκατ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+32% ή +1,7 εκατ., από 5,2 εκατ. το 2016 σε 6,9 εκατ. το 2019), Αττικής (+30% ή +1,4 εκατ., από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,9 εκατ. το 2019), Κρήτης (+17% ή +751 χιλ., από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,3 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+24% ή +591 χιλ., από 2,5 εκατ. το 2016 σε 3,0 εκατ. το 2019).

Αντίθετα την περίοδο 2019-2020, οι επισκέψεις στην Ελλάδα κατέγραψαν μείωση κατά -77% (από 36,6 εκατ. το 2019 σε 8,3 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των επισκέψεων τους, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες:

[12] Για συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας της Έρευνας Συνόρων βλ. εδώ.

[13] Δεν περιλαμβάνονται μεγέθη από κρουαζιέρες, πέραν όσων καταγράφονται από την Έρευνα Συνόρων.

Κεντρικής Μακεδονίας (-81% ή -5,5 εκατ., από 6,8 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2020), Νοτίου Αιγαίου (-77% ή -5,3 εκατ., από 6,9 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2020), Αττικής (-73% ή -4,3 εκατ., από 5,9 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2020), Κρήτης (-77% ή -4,1 εκατ., από 5,3 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2020), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-84% ή -3,2 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2019 σε 602 χιλ. το 2020) και Ιονίων Νήσων (-74% ή -2,2 εκατ., από 3,0 εκατ. το 2019 σε 805 χιλ. το 2020).

Πίνακας 48: Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2020

Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2020					
Περιφέρεια	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Αττικής	4.543	5.923	1.622	30%	-73%
Νότιο Αιγαίο	5.227	6.893	1.572	32%	-77%
Κεντρική Μακεδονία	**6.395**	**6.761**	**1.280**	**6%**	**-81%**
Κρήτη	4.537	5.288	1.236	17%	-77%
Ιόνια Νησιά	2.457	3.048	805	24%	-74%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1.363	3.833	602	181%	-84%
Πελοπόννησος	843	899	278	7%	-69%
Ήπειρος	717	1.033	265	44%	-74%
Δυτική Ελλάδα	513	817	188	59%	-77%
Θεσσαλία	714	806	176	13%	-78%
Στερεά Ελλάδα	409	679	148	66%	-78%
Δυτική Μακεδονία	330	304	73	-8%	-76%
Βόρειο Αιγαίο	328	359	44	10%	-88%
Ελλάδα	**28.376**	**36.643**	**8.288**	**29%**	**-77%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική (20%), το Νότιο Αιγαίο (19%), η Κεντρική Μακεδονία (15%), η Κρήτη (15%) και τα Ιόνια Νησιά (10%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών, αντιπροσωπεύοντας για το 2020 το 79% των συνολικών επισκέψεων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 61: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

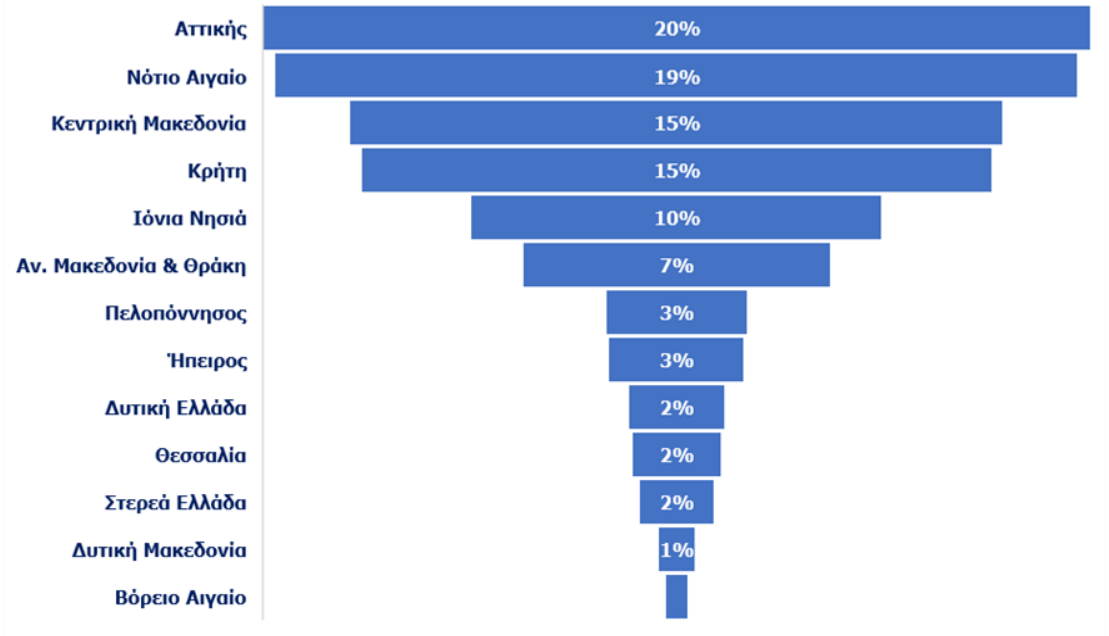

5.1.2 Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 15% των επισκέψεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2020. Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια κατέγραψε αύξηση επισκέψεων κατά +6% (από 6,4 εκατ. το 2016 σε 6,8 εκατ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Βόρειας Μακεδονίας (-47%, από 1,7 εκατ. το 2016 σε 874 χιλ. το 2019), της Βουλγαρίας (-8%, από 1,5 εκατ. το 2016 σε 1,3 εκατ. το 2019), της Κύπρου (-5%, από 207 χιλ. το 2016 σε 197 χιλ. το 2019) και της Ρωσίας (-21%, από 135 χιλ. το 2016 σε 107 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι αγορές της Γερμανίας (+9%, από 574 χιλ. το 2016 σε 624 χιλ. το 2019), του Ην. Βασιλείου (+114%, από 161 χιλ. το 2016 σε 344 χιλ. το 2019), της Ρουμανίας (+20%, από 520 χιλ. το 2016 σε 623 χιλ. το 2019), της Σερβίας (+18%, από 605 χιλ. το 2016 σε 712 χιλ. το 2019) και των Λοιπών (+79%, από 1,1 εκατ. το 2016 σε 1,9 εκατ. το 2019) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2020, οι επισκέψεις στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σημείωσαν πτώση κατά -81% (από 6,8 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο: Γερμανία (-60%, από 624 χιλ. το 2019 σε 249 χιλ. το 2020), Βόρεια Μακεδονία (-76%, από 874 χιλ. το 2019 σε 209 χιλ. το 2020), Βουλγαρία (-85%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 205 χιλ. το 2020), Ην. Βασίλειο (-71%, από 344 χιλ. το 2019 σε 98 χιλ. το 2020), Ρουμανία (-89%, από 623 χιλ. το 2019 σε 67 χιλ. το 2020), Σερβία (-94%, από 712 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2020), Κύπρος (-77%, από 197 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2020) και Λοιπές (-81%, από 1,9 εκατ. το 2019 σε 362 χιλ. το 2020). Στοιχεία για την αγορά της Ρωσίας το 2020 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Πίνακας 49: Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (σε χιλ.), 2016-2020

Κατανομή επισκέψεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά αγορά (σε χιλ.), 2016-2020					
Χώρες Προέλευσης	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Γερμανία	574	624	249	9%	-60%
Βόρεια Μακεδονία	1.652	874	209	-47%	-76%
Βουλγαρία	1.454	1.331	205	-8%	-85%
Ην. Βασίλειο	161	344	98	114%	-71%
Ρουμανία	520	623	67	20%	-89%
Σερβία	605	712	45	18%	-94%
Κύπρος	207	197	45	-5%	-77%
Ρωσία	135	107	(:)	-21%	
Λοιπές	1.088	1.949	362	79%	-81%
Σύνολο	**6.395**	**6.761**	**1.280**	**6%**	**-81%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2020, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 19% (9% το 2016) και ακολουθούν από την Βόρεια Μακεδονία με 16% (26% το 2016), από την Βουλγαρία με 16% (23% το 2016), από το Ηv. Βασίλειο με 8% (3% το 2016), από την Ρουμανία με 5% (8% το 2016), από την Σερβία με 4% (9% το 2016), από την Κύπρο με 3% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016) και από τις Λοιπές με 28% (17% το 2016).

Διάγραμμα 62: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2016-2020

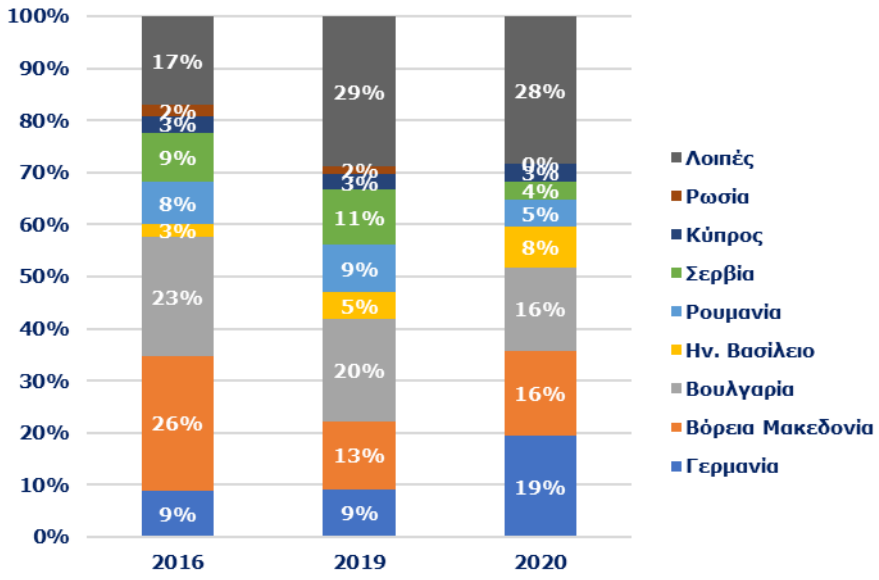

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +22% (από 190,4 εκατ. το 2016 σε 232,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Θεσσαλίας (-5%, από 5,1 εκατ. το 2016 σε 4,9 εκατ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφερειες Νοτίου Αιγαίου (+33% ή +13,2 εκατ., από 40,0 εκατ. το 2016 σε 53,2 εκατ. το 2019), Αττικής (+37% ή +9,3 εκατ., από 24,8 εκατ. το 2016 σε 34,0 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+88%, από 5,4 εκατ. το 2016 σε 10,2 εκατ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+12%, από 36,3 εκατ. το 2016 σε 40,8 εκατ. το 2019), Κρήτης (+10% ή +3,9 εκατ., από 39,4 εκατ. το 2016 σε 43,3 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+10% ή +2,3 εκατ., από 21,5 εκατ. το 2016 σε 23,7 εκατ. το 2019).

Αντίθετα την περίοδο 2019-2020, οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα κατέγραψαν μείωση κατά -72% (από 232,5 εκατ. το 2019 σε 64,1 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των διανυκετρεύσεων τους, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (-74% ή -39,5 εκατ., από 53,2 εκατ. το 2019 σε 13,6 εκατ. το 2020), Κρήτης (-76% ή -32,7 εκατ., από 43,3 εκατ. το 2019 σε 10,5 εκατ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-78% ή -31,6 εκατ., από 40,8 εκατ. το 2019 σε 9,2 εκατ. το 2020), Αττικής (-63% ή -21,6 εκατ., από 34,0 εκατ. το 2019 σε 12,5 εκατ. το 2020) και Ιονίων Νήσων (-71% ή -16,8 εκατ., από 23,7 εκατ. το 2019 σε 6,9 εκατ. το 2020).

Πίνακας 50: Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2020

Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2020					
Περιφέρεια	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Νότιο Αιγαίο	39.996	53.169	13.628	33%	-74%
Αττικής	24.769	34.028	12.466	37%	-63%
Κρήτη	39.378	43.256	10.510	10%	-76%
Κεντρική Μακεδονία	**36.330**	**40.808**	**9.168**	**12%**	**-78%**
Ιόνια Νησιά	21.493	23.744	6.914	10%	-71%
Πελοπόννησος	5.760	6.466	2.766	12%	-57%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	5.414	10.171	2.352	88%	-77%
Θεσσαλία	5.121	4.889	1.365	-5%	-72%
Δυτική Ελλάδα	2.742	4.530	1.324	65%	-71%
Ήπειρος	3.622	4.003	1.248	11%	-69%
Στερεά Ελλάδα	1.845	2.978	1.090	61%	-63%
Δυτική Μακεδονία	1.475	1.520	644	3%	-58%
Βόρειο Αιγαίο	2.458	2.902	581	18%	-80%
Ελλάδα	**190.402**	**232.464**	**64.053**	**22%**	**-72%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (21%), την Αττική (19%), την Κρήτη (16%), την Κεντρική Μακεδονία (14%) και τα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 82% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2020.

Διάγραμμα 63: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

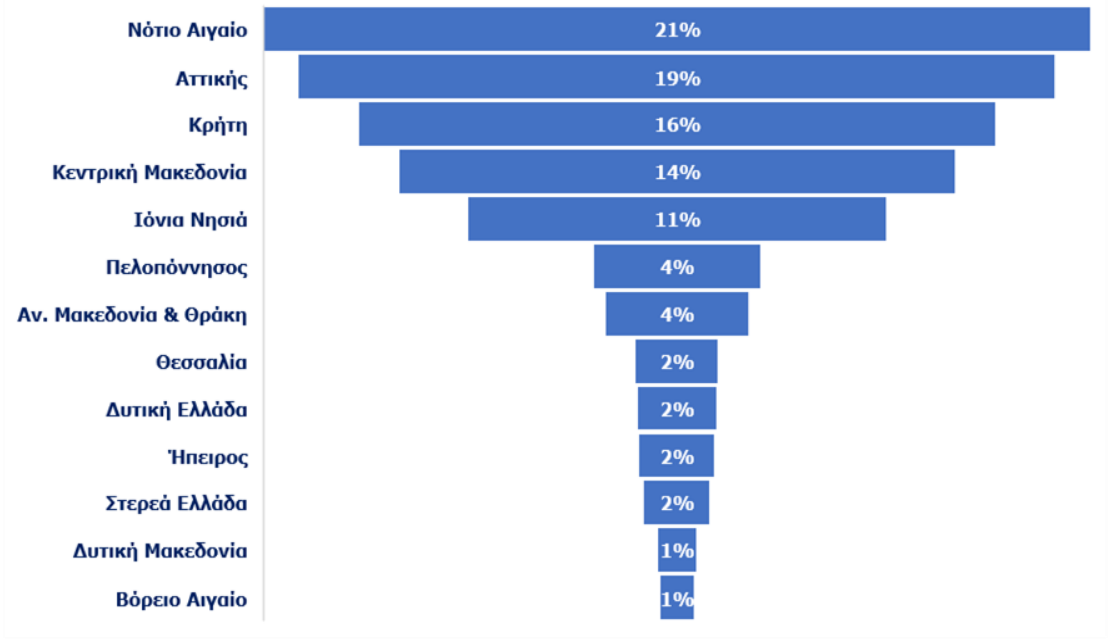

5.1.4 Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 14% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2020. Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια κατέγραψε αύξηση διανυκτερεύσεων κατά +12% (από 36,3 εκατ. το 2016 σε 40,8 εκατ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (-26%, από 8,0 εκατ. το 2016 σε 5,9 εκατ. το 2019), της Κύπρου (-40%, από 2,2 εκατ. το 2016 σε 1,3 εκατ. το 2019), της Βόρειας Μακεδονίας (-48%, από 4,3 εκατ. το 2016 σε 2,3 εκατ. το 2019) και της Ρωσίας (-8%, από 1,3 εκατ. το 2016 σε 1,2 εκατ. το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι αγορές του Ην. Βασιλείου (+96%, από 1,5 εκατ. το 2016 σε 2,9 εκατ. το 2019), της Ρουμανίας (+28%, από 3,5 εκατ. το 2016 σε 4,5 εκατ. το 2019), της Βουλγαρίας (+13%, από 4,0 εκατ. το 2016 σε 4,6 εκατ. το 2019), της Σερβίας (+29%, από 4,4 εκατ. το 2016 σε 5,7 εκατ. το 2019) και των Λοιπών (+78%, από 7,0 εκατ. το 2016 σε 12,5 εκατ. το 2019) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2020, οι διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σημείωσαν πτώση κατά -78% (από 40,8 εκατ. το 2019 σε 9,2 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο: Γερμανία (-35%, από 5,9 εκατ. το 2019 σε 3,9 εκατ. το 2020), Ην. Βασίλειο (-64%, από 2,9 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2020), Κύπρος (-64%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 479 χιλ. το 2020), Ρουμανία (-91%, από 4,5 εκατ. το 2019 σε 395 χιλ. το 2020), Βουλγαρία (-91%, από 4,6 εκατ. το 2019 σε 390 χιλ. το 2020), Βόρεια Μακεδονία (-87%, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 285 χιλ. το 2020), Σερβία (-95%, από 5,7 εκατ. το 2019 σε 272 χιλ. το 2020) και Λοιπές (-80%, από 12,5 εκατ. το 2019 σε 2,5 εκατ. το 2020). Στοιχεία για την αγορά της Ρωσίας το 2020 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Πίνακας 51: Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (σε χιλ.), 2016-2020

Κατανομή διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά αγορά (σε χιλ.), 2016-2020					
Χώρες Προέλευσης	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Γερμανία	8.035	5.910	3.861	-26%	-35%
Ην. Βασίλειο	1.478	2.905	1.032	96%	-64%
Κύπρος	2.203	1.323	479	-40%	-64%
Ρουμανία	3.489	4.477	395	28%	-91%
Βουλγαρία	4.021	4.553	390	13%	-91%
Βόρεια Μακεδονία	4.349	2.264	285	-48%	-87%
Σερβία	4.397	5.652	272	29%	-95%
Ρωσία	1.342	1.229	(:)	-8%	
Λοιπές	7.014	12.494	2.453	78%	-80%
Σύνολο	**36.330**	**40.808**	**9.168**	**12%**	**-78%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence
Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2020, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 42% (22% το 2016) και ακολουθούν από το Ην. Βασίλειο με 11% (4% το 2016), από την Κύπρο με 5% (6% το 2016), από την Ρουμανία με 4% (10% το 2016), από την Βουλγαρία με 4% (11% το 2016), από την Βόρεια Μακεδονία με 3% (12% το 2016), από την Σερβία με 3% (12% το 2016) και από τις Λοιπές με 27% (19% το 2016).

Διάγραμμα 64: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2016-2020

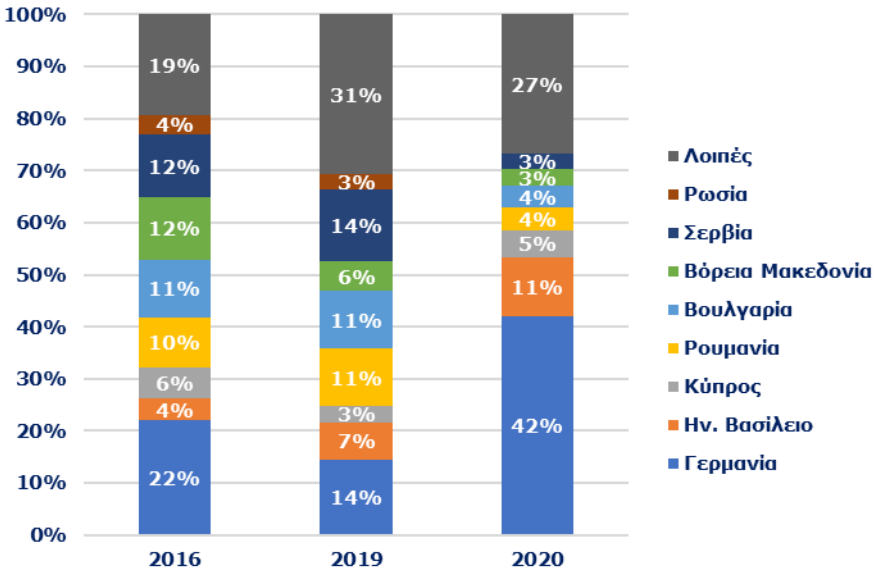

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +39% (από € 12,7 δισ. το 2016 σε € 17,7 δισ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς να σημειώνονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (+65% ή + € 2,0 δισ., από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 5,2 δισ. το 2019), Αττικής (+49% ή + € 858 εκατ., από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,6 δισ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+33% ή + € 562 εκατ., από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,3 δισ. το 2019), Κρήτης (+16% ή + € 506 εκατ., από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 3,6 δισ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+27% ή + € 408 εκατ., από € 1,5 δισ. το 2016 σε € 1,9 δισ. το 2019).

Αντίθετα την περίοδο 2019-2020, οι εισπράξεις στην Ελλάδα κατέγραψαν πτώση κατά -76% (από € 17,7 δισ. το 2019 σε € 4,3 δισ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (-76% ή - € 3,9 δισ., από € 5,2 δισ. το 2019 σε € 1,3 δισ. το 2020), Κρήτης (-76% ή - € 2,7 δισ., από € 3,6 δισ. το 2019 σε € 861 εκατ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-82% ή - € 1,8 δισ., από € 2,3 δισ. το 2019 σε € 412 εκατ. το 2020), Αττικής (-71% ή - € 1,8 δισ., από € 2,6 δισ. το 2019 σε € 761 εκατ. το 2020) και Ιονίων Νήσων (-77% ή - € 1,5 δισ., από € 1,9 δισ. το 2019 σε € 446 εκατ. το 2020).

Πίνακας 52: Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016-2020

Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016-2020					
Περιφέρεια	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Νότιο Αιγαίο	3.136	5.175	1.257	65%	-76%
Κρήτη	3.095	3.601	861	16%	-76%
Αττικής	1.734	2.592	761	49%	-71%
Ιόνια Νησιά	1.504	1.911	446	27%	-77%
Κεντρική Μακεδονία	**1.688**	**2.250**	**412**	**33%**	**-82%**
Πελοπόννησος	324	417	132	29%	-68%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	288	440	91	53%	-79%
Θεσσαλία	301	355	87	18%	-76%
Ήπειρος	218	261	82	20%	-69%
Δυτική Ελλάδα	146	257	70	77%	-73%
Στερεά Ελλάδα	117	180	59	54%	-67%
Δυτική Μακεδονία	68	76	27	12%	-64%
Βόρειο Αιγαίο	131	165	25	26%	-85%
Ελλάδα	**12.749**	**17.680**	**4.310**	**39%**	**-76%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2020, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (29%), την Κρήτη (20%), την Αττική (18%), τα Ιόνια Νησιά (10%) και την Κεντρική Μακεδονία (10%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 87% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2020.

Διάγραμμα 65: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

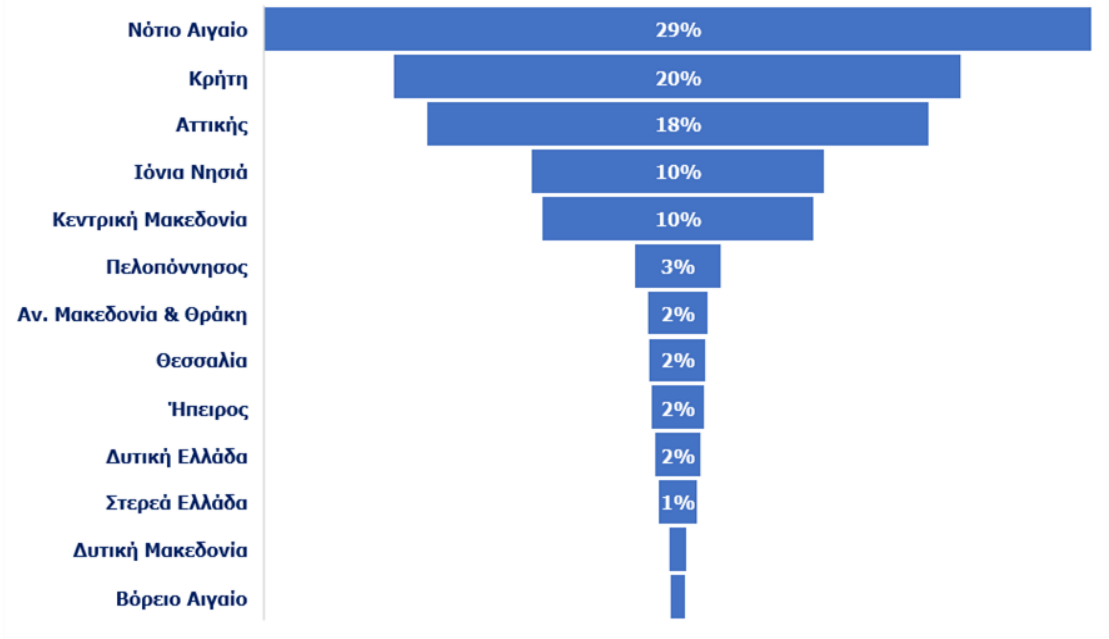

5.1.6 Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύει το 10% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2020. Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια κατέγραψε αύξηση εισπράξεων κατά +33% (από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,3 δισ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι αγορές σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις αγορές της Βόρειας Μακεδονίας (-36%, από € 173 εκατ. το 2016 σε € 111 εκατ. το 2019), της Βουλγαρίας (-2%, από € 155 εκατ. το 2016 σε € 153 εκατ. το 2019) και της Ρωσίας (-10%, από € 93 εκατ. το 2016 σε € 84 εκατ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Γερμανία (+15%, από € 315 εκατ. το 2016 σε € 361 εκατ. το 2019), Ην. Βασίλειο (+149%, από € 91 εκατ. το 2016 σε € 226 εκατ. το 2019), Κύπρος (+23%, από € 89 εκατ. το 2016 σε € 110 εκατ. το 2019), Ρουμανία (+34%, από € 175 εκατ. το 2016 σε € 235 εκατ. το 2019), Σερβία (+13%, από € 196 εκατ. το 2016 σε € 222 εκατ. το 2019) και Λοιπές (+87%, από € 401 εκατ. το 2016 σε € 748 εκατ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι εισπράξεις στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σημείωσαν πτώση κατά -82% (από € 2,3 δισ. το 2019 σε € 412 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο: Γερμανία (-60%, από € 361 εκατ. το 2019 σε € 145 εκατ. το 2020), Ην. Βασίλειο (-74%, από € 226 εκατ. το 2019 σε € 59 εκατ. το 2020), Κύπρος (-82%, από € 110 εκατ. το 2019 σε € 20 εκατ. το 2020), Ρουμανία (-92%, από € 235 εκατ. το 2019 σε € 19 εκατ. το 2020), Βόρεια Μακεδονία (-85%, από € 111 εκατ. το 2019 σε € 17 εκατ. το 2020), Βουλγαρία (-90%, από € 153 εκατ. το 2019 σε € 15 εκατ. το 2020), Σερβία (-94%, από € 222 εκατ. το 2019 σε € 13 εκατ. το 2020) και Λοιπές (-83%, από € 748 εκατ. το 2019 σε € 125 εκατ. το 2020). Στοιχεία για την αγορά της Ρωσίας το 2020 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Πίνακας 53: Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (σε εκατ. €), 2016-2020

Κατανομή εισπράξεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά αγορά (σε εκατ. €), 2016-2020					
Χώρες Προέλευσης	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Γερμανία	315	361	145	15%	-60%
Ην. Βασίλειο	91	226	59	149%	-74%
Κύπρος	89	110	20	23%	-82%
Ρουμανία	175	235	19	34%	-92%
Βόρεια Μακεδονία	173	111	17	-36%	-85%
Βουλγαρία	155	153	15	-2%	-90%
Σερβία	196	222	13	13%	-94%
Ρωσία	93	84	(:)	-10%	
Λοιπές	401	748	125	87%	-83%
Σύνολο	**1.688**	**2.250**	**412**	**33%**	**-82%**

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2020, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 35% (19% το 2016) και ακολουθούν από το Ην. Βασίλειο με 14% (5% το 2016), από την Κύπρο με 5% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016), από την Ρουμανία με 5% (10% το 2016), από την Βόρεια Μακεδονία με 4% (10% το 2016), από την Βουλγαρία με 4% (9% το 2016), από την Σερβία με 3% (12% το 2016) και από τις Λοιπές με 30% (24% το 2016).

Διάγραμμα 66: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2016-2020

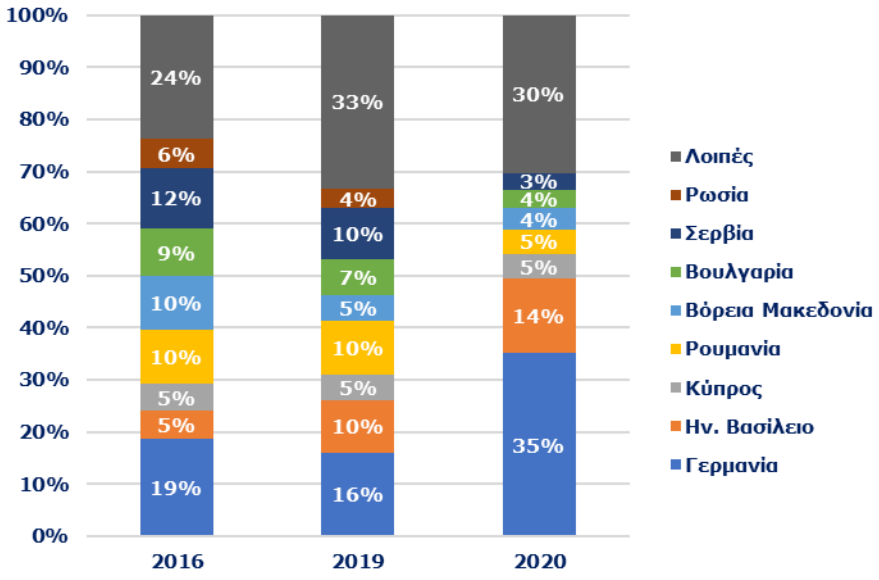

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2 ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016-2020

5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσε αύξηση κατά +7% (από € 449 το 2016 σε € 482 το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (-0,2%, από € 682 το 2016 σε € 681 το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-7%, από € 287 το 2016 σε € 265 το 2019), Ηπείρου (-17%, από € 304 το 2016 σε € 253 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-46%, από € 212 το 2016 σε € 115 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (+25%, από € 600 το 2016 σε € 751 το 2019), Βορείου Αιγαίου (+15%, από € 399 το 2016 σε € 460 το 2019), Ιονίων Νήσων (+2%, από € 612 το 2016 σε € 627 το 2019), Θεσσαλίας (+4%, από € 422 το 2016 σε € 440 το 2019), Πελοποννήσου (+21%, από € 384 το 2016 σε € 464 το 2019), Αττικής (+15%, από € 382 το 2016 σε € 438 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+11%, από € 283 το 2016 σε € 315 το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (+21%, από € 205 το 2016 σε € 248 το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+26%, από € 264 το 2016 σε € 333 το 2019).

Παρόμοια είναι η αύξηση που καταγράφηκε και την περίοδο 2019-2020 στην Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη (+8%, από € 482 το 2019 σε € 520 το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-12%, από € 627 το 2019 σε € 554 το 2020) και Κεντρικής Μακεδονίας (-3%, από € 333 το 2019 σε € 322 το 2020). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (+50%, από € 265 το 2019 σε € 398 το 2020), Δυτικής Μακεδονίας (+49%, από € 248 το 2019 σε € 370 το 2020), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+32%, από € 115 το 2019 σε € 152 το 2020), Βορείου Αιγαίου (+22%, από € 460 το 2019 σε € 559 το 2020) και Ηπείρου (+22%, από € 253 το 2019 σε € 310 το 2020).

Πίνακας 54: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2020

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2020					
Περιφέρεια	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Νότιο Αιγαίο	600	751	799	25%	6%
Κρήτη	682	681	697	0%	2%
Βόρειο Αιγαίο	399	460	559	15%	22%
Ιόνια Νησιά	612	627	554	2%	-12%
Θεσσαλία	422	440	493	4%	12%
Πελοπόννησος	384	464	475	21%	2%
Αττικής	382	438	469	15%	7%
Στερεά Ελλάδα	287	265	398	-7%	50%
Δυτική Ελλάδα	283	315	371	11%	18%
Δυτική Μακεδονία	205	248	370	21%	49%
Κεντρική Μακεδονία	**264**	**333**	**322**	**26%**	**-3%**
Ήπειρος	304	253	310	-17%	22%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	212	115	152	-46%	32%
Ελλάδα	**449**	**482**	**520**	**7%**	**8%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 600 το 2016, € 751 το 2019 και € 799 το 2020), Κρήτης (€ 682 το 2016, € 681 το 2019 και € 697 το 2020), Βορείου Αιγαίου (μόνο για το 2020, € 399 το 2016, € 460 το 2019 και € 559 το 2020) και Ιονίων Νήσων (€ 612 το 2016, € 627 το 2019 και € 554 το 2020).

Διάγραμμα 67: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2020

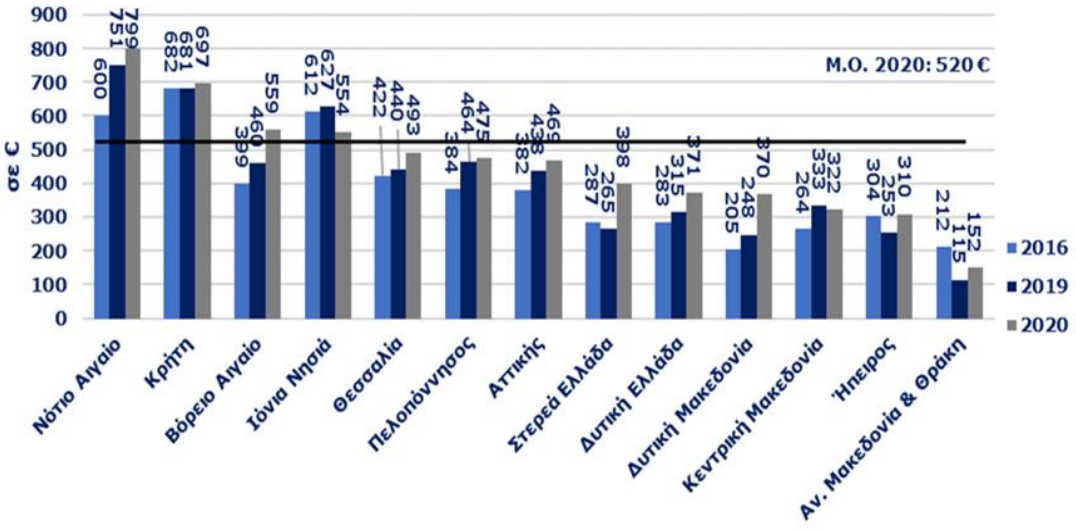

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016-2019 κατά +26% (από € 264 το 2016 σε € 333 το 2019). Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση που καταγράφηκε στην Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη σε όλες τις αγορές της Περιφέρειας, με εξαίρεση την αγορά της Σερβίας (-4%, από € 324 το 2016 σε € 312 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Ην. Βασίλειο (+17%, από € 563 το 2016 σε € 656 το 2019), Γερμανία (+6%, από € 548 το 2016 σε € 579 το 2019), Κύπρος (+29%, από € 431 το 2016 σε € 557 το 2019), Ρουμανία (+12%, από € 337 το 2016 σε € 377 το 2019), Βόρεια Μακεδονία (+21%, από € 105 το 2016 σε € 127 το 2019), Βουλγαρία (+8%, από € 107 το 2016 σε € 115 το 2019), Ρωσία (+14%, από € 691 το 2016 σε € 789 το 2019) και Λοιπές (+4%, από € 369 το 2016 σε € 384 το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας σημείωσε μείωση κατά -3% (από € 333 το 2019 σε € 322 το 2020). Η μείωση αυτή είναι απόρροια της μείωσης που σημείωσαν όλες οι αγορές, με εξαίρεση την αγορά της Γερμανίας (+0,3%, από € 579 το 2019 σε € 581 το 2020). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Ην. Βασίλειο (-8%, από € 656 το 2019 σε € 601 το 2020), Κύπρος (-20%, από € 557 το 2019 σε € 444 το 2020), Σερβία (-5%, από € 312 το 2019 σε € 297 το 2020), Ρουμανία (-24%, από € 377 το 2019 σε € 287 το 2020), Βόρεια Μακεδονία (-36%, από € 127 το 2019 σε € 81 το 2020), Βουλγαρία (-38%, από € 115 το 2019 σε € 71 το 2020) και Λοιπές (-10%, από € 384 το 2019 σε € 345 το 2020). Στοιχεία για την αγορά της Ρωσίας το 2020 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας υπολείπεται κατά -41%, -31% και -38% της συνολικής Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψης που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2016, 2019 και 2020 αντίστοιχα.

Πίνακας 55: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (σε €), 2016-2020

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2016-2020					
Χώρες Προέλευσης	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Ην. Βασίλειο	563	656	601	17%	-8%
Γερμανία	548	579	581	6%	0%
Κύπρος	431	557	444	29%	-20%
Σερβία	324	312	297	-4%	-5%
Ρουμανία	337	377	287	12%	-24%
Βόρεια Μακεδονία	105	127	81	21%	-36%
Βουλγαρία	107	115	71	8%	-38%
Ρωσία	691	789	(:)	14%	
Λοιπές	369	384	345	4%	-10%
Περιφέρεια	**264**	**333**	**322**	**26%**	**-3%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Η εικόνα στη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στις επιμέρους αγορές σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας ήταν μικτή, με τις αγορές του Ην. Βασιλείου (€ 563 το 2016, € 656 το 2019 και € 601 το 2020), της Γερμανίας (€ 548 το 2016, € 579 το 2019 και € 581 το 2020), της Κύπρου (€ 431 το 2016, € 557 το 2019 και € 444 το 2020) και των Λοιπών (€ 369 το 2016, € 384 το 2019 και € 345 το 2020) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα 3 έτη, της Ρουμανίας (€ 337 το 2016, € 377 το 2019 και € 287 το 2020) και της Ρωσίας (€ 691 το 2016 και € 789 το 2019) μόνο τα έτη 2016 και 2019, της Σερβίας (€ 324 το 2016, € 312 το 2019 και € 297 το 2020) μόνο το 2016 ενώ αντίθετα οι αγορές της Βόρειας Μακεδονίας (€ 105 το 2016, € 127 το 2019 και € 81 το 2020) και της Βουλγαρίας (€ 107 το 2016, € 115 το 2019 και € 71 το 2020) κατέγραψαν χαμηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα 3 έτη σε σύγκριση με το Μέσο Όρο της Περιφέρειας.

Διάγραμμα 68: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (σε €), 2016-2020

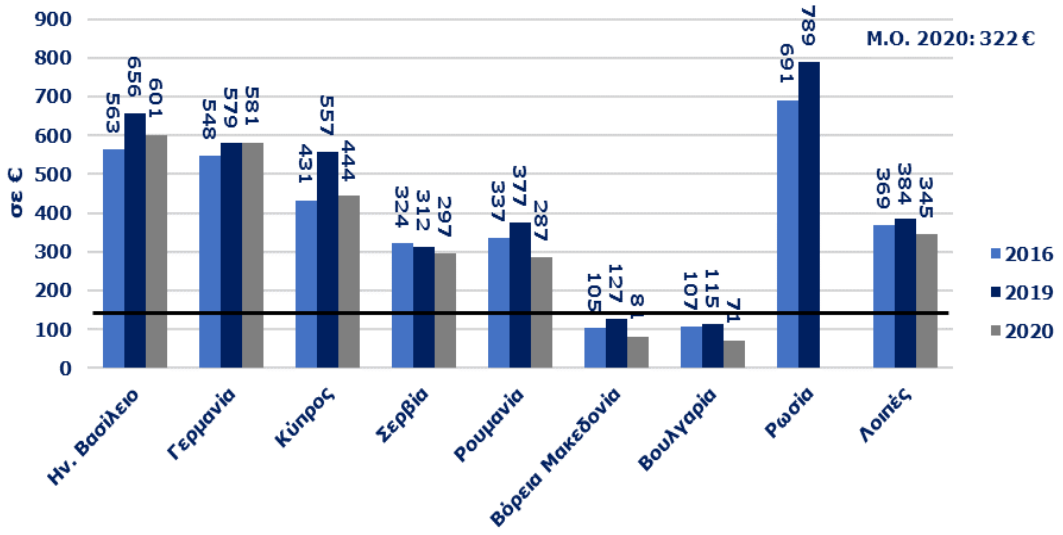

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.3 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσε αύξηση κατά +14% (από € 67 το 2016 σε € 76 το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (-5%, από € 63 το 2016 σε € 60 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-19%, από € 53 το 2016 σε € 43 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (+24%, από € 78 το 2016 σε € 97 το 2019), Κρήτης (+6%, από € 79 το 2016 σε € 83 το 2019), Ηπείρου (+9%, από € 60 το 2016 σε € 65 το 2019), Ιονίων Νήσων (+15%, από € 70 το 2016 σε € 80 το 2019), Θεσσαλίας (+23%, από € 59 το 2016 σε € 73 το 2019), Αττικής (+9%, από € 70 το 2016 σε € 76 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από € 53 το 2016 σε € 57 το 2019), Πελοποννήσου (+15%, από € 56 το 2016 σε € 64 το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+19%, από € 46 το 2016 σε € 55 το 2019), Βορείου Αιγαίου (+7%, από € 53 το 2016 σε € 57 το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+8%, από € 46 το 2016 σε € 50 το 2019).

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2020 η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση κατέγραψε μείωση κατά -12% (από € 76 το 2019 σε € 67 το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Ηπείρου (+1%, από € 65 το 2019 σε € 66 το 2020). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες μείωσεις την περίοδο 2019-2020, σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (-26%, από € 57 το 2019 σε € 42 το 2020), Πελοποννήσου (-26%, από € 64 το 2019 σε € 48 το 2020), Ιονίων Νήσων (-20%, από € 80 το 2019 σε € 65 το 2020), Αττικής (-20%, από € 76 το 2019 σε € 61 το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-18%, από € 55 το 2019 σε € 45 το 2020) και Δυτικής Μακεδονίας (-16%, από € 50 το 2019 σε € 42 το 2020).

Πίνακας 56: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2020

Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2020					
Περιφέρεια	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Νότιο Αιγαίο	78	97	92	24%	-5%
Κρήτη	79	83	82	6%	-2%
Ήπειρος	60	65	66	9%	1%
Ιόνια Νησιά	70	80	65	15%	-20%
Θεσσαλία	59	73	64	23%	-12%
Αττικής	70	76	61	9%	-20%
Στερεά Ελλάδα	63	60	54	-5%	-11%
Δυτική Ελλάδα	53	57	53	7%	-7%
Πελοπόννησος	56	64	48	15%	-26%
Κεντρική Μακεδονία	**46**	**55**	**45**	**19%**	**-18%**
Βόρειο Αιγαίο	53	57	42	7%	-26%
Δυτική Μακεδονία	46	50	42	8%	-16%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	53	43	39	-19%	-10%
Ελλάδα	**67**	**76**	**67**	**14%**	**-12%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 78 το 2016, € 97 το 2019 και € 92 το 2020), Κρήτης (€ 79 το 2016, € 83 το 2019 και € 82 το 2020), Ιονίων Νήσων (μόνο το 2016 και το 2019, € 70 το 2016, € 80 το 2019 και € 65 το 2020) και Αττικής (μόνο το 2016 και 2019, € 70 το 2016, € 76 το 2019 και € 61 το 2020).

Διάγραμμα 69: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2020

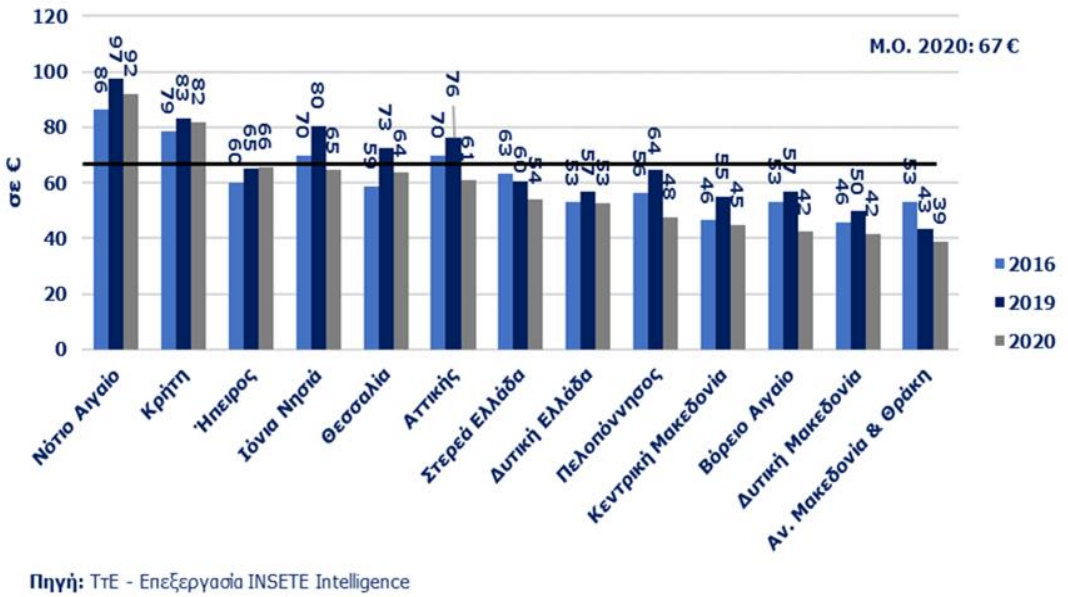

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.4 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016-2019 κατά +19% (από € 46 το 2016 σε € 55 το 2019). Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση που καταγράφηκε σε όλες τις αγορές της Περιφέρειας, με εξαίρεση τις αγορές της Σερβίας (-12%, από € 45 το 2016 σε € 39 το 2019), της Βουλγαρίας (-13%, από € 39 το 2016 σε € 34 το 2019) και της Ρωσίας (-1%, από € 69 το 2016 σε € 68 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Βόρεια Μακεδονία (+23%, από € 40 το 2016 σε € 49 το 2019), Ην. Βασίλειο (+27%, από € 61 το 2016 σε € 78 το 2019), Ρουμανία (+4%, από € 50 το 2016 σε € 52 το 2019), Κύπρος (+105%, από € 40 το 2016 σε € 83 το 2019), Γερμανία (+56%, από € 39 το 2016 σε € 61 το 2019) και Λοιπές (+5%, από € 57 το 2016 σε € 60 το 2019).

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2020 η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας σημείωσε μείωση κατά -18% (από € 55 το 2019 σε € 45 το 2020). Η μείωση αυτή είναι απόρροια της μείωσης που σημείωσαν όλες οι αγορές, με εξαίρεση την Βόρεια Μακεδονία (+21%, από € 49 το 2019 σε € 59 το 2020), την Σερβία (+26%, από € 39 το 2019 σε € 49 το 2020) και την Βουλγαρία (+11%, από € 34 το 2019 σε € 37 το 2020). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Ην. Βασίλειο (-26%, από € 78 το 2019 σε € 57 το 2020), Ρουμανία (-7%, από € 52 το 2019 σε € 49 το 2020), Κύπρος (-50%, από € 83 το 2019 σε € 41 το 2020), Γερμανία (-39%, από € 61 το 2019 σε € 37 το 2020) και Λοιπές (-15%, από € 60 το 2019 σε € 51 το 2020). Στοιχεία για την αγορά της Ρωσίας το 2020 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας υπολείπεται κατά -31%, -28% και -33% της συνολικής Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2016, 2019 και 2020 αντίστοιχα.

Πίνακας 57: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (σε €), 2016-2020

Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2016-2020					
Χώρες Προέλευσης	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Βόρεια Μακεδονία	40	49	59	23%	21%
Ην. Βασίλειο	61	78	57	27%	-26%
Σερβία	45	39	49	-12%	26%
Ρουμανία	50	52	49	4%	-7%
Κύπρος	40	83	41	105%	-50%
Γερμανία	39	61	37	56%	-39%
Βουλγαρία	39	34	37	-13%	11%
Ρωσία	69	68	(:)	-1%	
Λοιπές	57	60	51	5%	-15%
Περιφέρεια	**46**	**55**	**45**	**19%**	**-18%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές του Ην. Βασιλείου (€ 61 το 2016, € 78 το 2019 και € 57 το 2020) και των Λοιπών (€ 57 το 2016, € 60 το 2019 και € 51 το 2020) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση από το σύνολο της Περιφέρειας και για τα 3 έτη, της Ρουμανίας (€ 50 το 2016, € 52 το 2019 και € 49 το 2020) τα έτη 2016 και 2020, της Βόρειας Μακεδονίας (€ 40 το 2016, € 49 το 2019 και € 59 το 2020) και της Σερβίας (€ 45 το 2016, € 39 το 2019 και € 49 το 2020) μόνο το 2020, της Κύπρου (€ 40 το 2016, € 83 το 2019 και € 41 το 2020) και της Γερμανίας (€ 39 το 2016, € 61 το 2019 και € 37 το 2020) μόνο το 2019 ενώ αντίθετα μόνο η αγορά της Βουλγαρίας (€ 39 το 2016, € 34 το 2019 και € 37 το 2020) κατέγραψε χαμηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση από τον Μ.Ο. της Περιφέρειας και για τα τρία έτη. Η αγορά της Ρωσίας (€ 69 το 2016 και € 68 το 2019) για τα έτη τα οποία είναι διαθέσιμα κατέγραψε υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτερεύση σε σύγκριση με τον Μ.Ο. της χώρας.

Διάγραμμα 70: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (σε €), 2016-2020

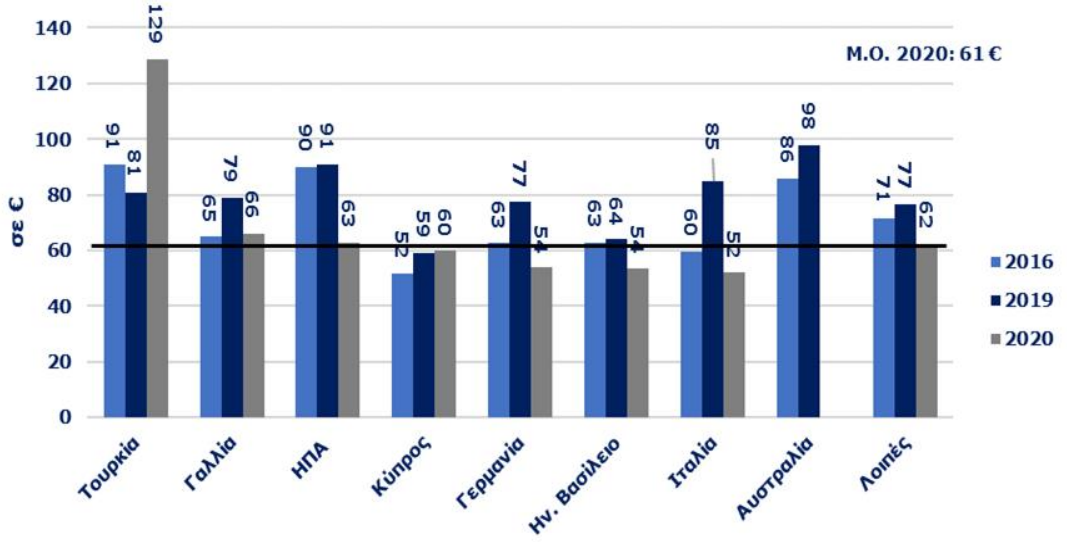

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσε μείωση κατά -5% (από 6,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+8%, από 7,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Πελοποννήσου (+6%, από 6,8 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (+11%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+0,2%, από 7,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Αττικής (+4%, από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+6%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (+5%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-10%, από 8,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Κρήτης (-6%, από 8,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Θεσσαλίας (-16%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-2%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηπείρου (-24%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-34%, από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019) μείωση.

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2020 η Μέση Διάρκεια Παραμονής κατέγραψε αύξηση κατά +21% (από 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να σημειώνονται στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (+78%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,9 διανυκτερεύσεις το 2020), Στερεάς Ελλάδας (+68%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,4 διανυκτερεύσεις το 2020), Βορείου Αιγαίου (+64%, από 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 13,2 διανυκτερεύσεις το 2020), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+47%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2020), Πελοποννήσου (+38%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 9,9 διανυκτερεύσεις το 2020) και Αττικής (+34%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2020).

Πίνακας 58: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2020

Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2020					
Περιφέρεια	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Βόρειο Αιγαίο	7,5	8,1	13,2	8%	64%
Πελοπόννησος	6,8	7,2	9,9	6%	38%
Δυτική Μακεδονία	4,5	5,0	8,9	11%	78%
Νότιο Αιγαίο	7,7	7,7	8,7	0%	12%
Ιόνια Νησιά	8,7	7,8	8,6	-10%	10%
Κρήτη	8,7	8,2	8,5	-6%	4%
Θεσσαλία	7,2	6,1	7,8	-16%	28%
Αττικής	5,5	5,7	7,7	4%	34%
Στερεά Ελλάδα	4,5	4,4	7,4	-2%	68%
Κεντρική Μακεδονία	**5,7**	**6,0**	**7,2**	**6%**	**19%**
Δυτική Ελλάδα	5,3	5,5	7,0	5%	27%
Ήπειρος	5,1	3,9	4,7	-24%	22%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	4,0	2,7	3,9	-34%	47%
Ελλάδα	**6,7**	**6,3**	**7,7**	**-5%**	**21%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα στην Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη είναι μικτή με τις Περιφέρειες του Βορείου Αιγαίου (7,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 και 13,2 διανυκτερεύσεις το 2020), της Πελοποννήσου (6,8 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 και 9,9 διανυκτερεύσεις το 2020), του Νοτίου Αιγαίου (7,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,7 διανυκτερεύσεις το 2020), των Ιονίων Νήσων (8,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,6 διανυκτερεύσεις το 2020) και της Κρήτης (8,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,5 διανυκτερεύσεις το 2020) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μέσο Όρο της χώρας και για τα 3 έτη, της Θεσσαλίας (7,2 διανυκτερεύσεις το 2016, 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,8 διανυκτερεύσεις το 2020) μόνο τα έτη 2016 και 2020, της Δυτικής Μακεδονίας (4,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,9 διανυκτερεύσεις το 2020) μόνο το 2020, ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αττικής (5,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,7 διανυκτερεύσεις το 2020), Στερεάς Ελλάδας (4,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,4 διανυκτερεύσεις το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (5,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,2 διανυκτερεύσεις το 2020), Δυτικής Ελλάδας (5,3 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,0 διανυκτερεύσεις το 2020), Ηπείρου (5,1 διανυκτερεύσεις το 2016, 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 και 4,7 διανυκτερεύσεις το 2020) και Αν. Μακεδονίας &

Θράκης (4,0 διανυκτερεύσεις το 2016, 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 3,9 διανυκτερεύσεις το 2020) σημείωσαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μ.Ο της χώρας και για τα 3 έτη.

Διάγραμμα 71: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2020

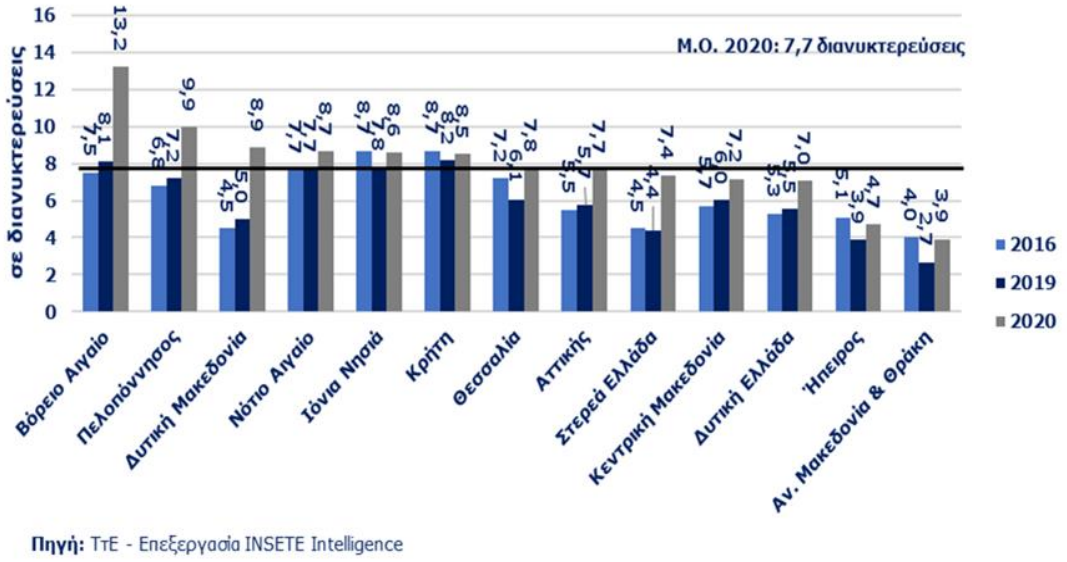

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016-2019 κατά +6% (από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (-32%, από 14,0 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 9,5 διανυκτερεύσεις το 2019), της Κύπρου (-37%, από 10,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,7 διανυκτερεύσεις το 2019), του Ην. Βασιλείου (-8%, από 9,2 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,4 διανυκτερεύσεις το 2019), της Βόρειας Μακεδονίας (-2%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019) και των Λοιπών (-1%, από 6,4 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,4 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι αγορές της Σερβίας (+9%, από 7,3 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,9 διανυκτερεύσεις το 2019), της Ρουμανίας (+7%, από 6,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019), της Βουλγαρίας (+24%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019) και της Ρωσίας (+16%, από 10,0 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 11,5 διανυκτερεύσεις το 2019) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2020, η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας σημείωσε αύξηση κατά +19% (από 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,2 διανυκτερεύσεις το 2020). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (+64%, από 9,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 15,5 διανυκτερεύσεις το 2020), της Κύπρου (+60%, από 6,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 10,8 διανυκτερεύσεις το 2020), του Ην. Βασιλείου (+24%, από 8,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 10,5 διανυκτερεύσεις το 2020) και των Λοιπών (+6%, από 6,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,8 διανυκτερεύσεις το 2020) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι αγορές της Σερβίας (-24%, από 7,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2020), της Ρουμανίας (-18%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,9 διανυκτερεύσεις το 2020), της Βουλγαρίας (-44%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 1,9 διανυκτερεύσεις το 2020) και της Βόρειας Μακεδονίας (-47%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 1,4 διανυκτερεύσεις το 2020) μείωση.

Πίνακας 59: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2020

Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά αγορά (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2020					
Χώρες Προέλευσης	**2016**	**2019**	**2020**	**%Δ 2016-2019**	**%Δ 2019-2020**
Γερμανία	14,0	9,5	15,5	-32%	64%
Κύπρος	10,7	6,7	10,8	-37%	60%
Ην. Βασίλειο	9,2	8,4	10,5	-8%	24%
Σερβία	7,3	7,9	6,0	9%	-24%
Ρουμανία	6,7	7,2	5,9	7%	-18%
Βουλγαρία	2,8	3,4	1,9	24%	-44%
Βόρεια Μακεδονία	2,6	2,6	1,4	-2%	-47%
Ρωσία	10,0	11,5	(:)	16%	
Λοιπές	6,4	6,4	6,8	-1%	6%
Περιφέρεια	**5,7**	**6,0**	**7,2**	**6%**	**19%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Η εικόνα στη Μέση Διάρκεια Παραμονής στις επιμέρους αγορές σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας ήταν μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (14,0 διανυκτερεύσεις το 2016, 9,5 διανυκτερεύσεις το 2019 και 15,5 διανυκτερεύσεις το 2020), της Κύπρου (10,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 6,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 10,8 διανυκτερεύσεις το 2020) και του Ην. Βασιλείου (9,2 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,4 διανυκτερεύσεις το 2019 και 10,5 διανυκτερεύσεις το 2020) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη σε σύγκριση με τον Μ.Ο. της Περιφέρειας, της Σερβίας (7,3 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,9 διανυκτερεύσεις το 2019 και 6,0 διανυκτερεύσεις το 2020), της Ρουμανίας (6,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 και 5,9 διανυκτερεύσεις το 2020), της Ρωσίας (10,0 διανυκτερεύσεις το 2016 και 11,5 διανυκτερεύσεις το 2019) και των Λοιπών (6,4 διανυκτερεύσεις το 2016, 6,4 διανυκτερεύσεις το 2019 και 6,8 διανυκτερεύσεις το 2020) μόνο τα έτη 2016 και 2019 ενώ αντίθετα οι επισκέπτες από τη Βόρεια Μακεδονία (2,6 διανυκτερεύσεις το 2016, 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 και 1,4 διανυκτερεύσεις το 2020) και τη Βουλγαρία (2,8 διανυκτερεύσεις το 2016, 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 και 1,9 διανυκτερεύσεις το 2020) κατέγραψαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη σε σύγκριση με τον Μ.Ο. της Περιφέρειας.

Διάγραμμα 72: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2020

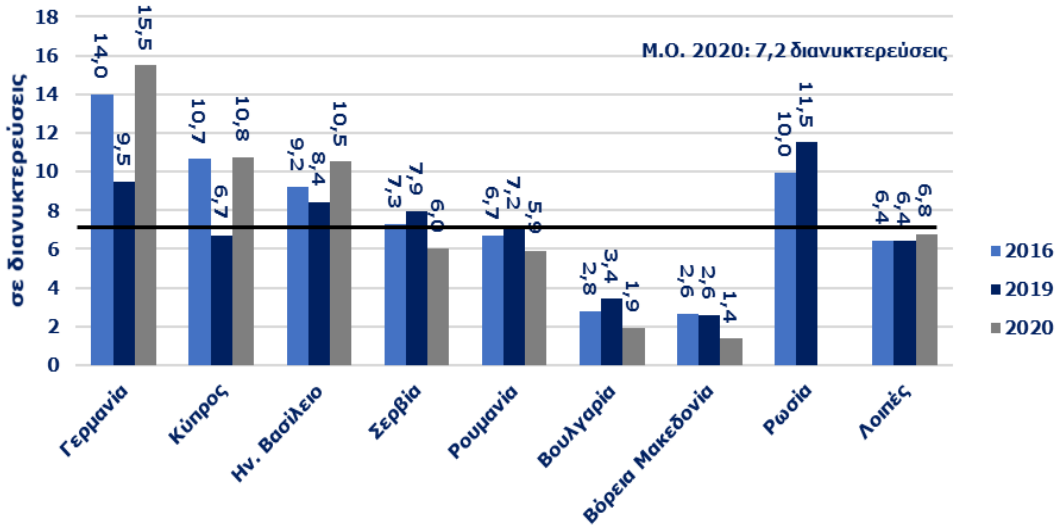

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3 ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται συνοπτικά στοιχεία σχετικά με την στρατηγική ανάπτυξης του τουρισμού στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας τα οποία προέρχονται από την μελέτη Σχέδια Δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα και η οποία περιέχει τα σχετικά αναλυτικά στοιχεία στην ενότητα «Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας».

Η Κεντρική Μακεδονία αποτελεί έναν από τους εδραιωμένους τουριστικούς προορισμούς της Ελλάδας με εστίαση στα προϊόντα City Break, MICE (η Θεσσαλονίκη αποτελεί έναν από τους 2 βασικούς πόλους για την ανάπτυξη τους), Πολιτιστικού & Θρησκευτικού Τουρισμού και Ήλιος & Θάλασσα (η Χαλκδική αποτελεί τον σημαντικότερο προορισμό Ήλιου & Θάλασσας στην ηπειρωτική Ελλάδα), με σημαντικές όμως αναπτυξιακές δυνατότητες στα εναλλακτικά/θεματικά προϊόντα και στον Ναυτικό τουρισμό για τον εμπλουτισμό/διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος της. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα προϊόντα που μπορούν να υποστηρίξουν την τουριστική ανάπτυξη της Κεντρικής Μακεδονίας και ο βαθμός ωριμότητάς τους. Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας προσφέρει μια διεθνώς ανταγωνιστική ολοκληρωμένη τουριστική εμπειρία στους επιμέρους προορισμούς της, Θεσσαλονίκη, Χαλκιδική και Όλυμπος και Ακτές Πιερίας.

Πίνακας 60: Προϊοντική εστίαση στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Εδραιωμένα / ιδιαίτερα ανεπτυγμένα	Δυνατότητα ανάπτυξης / ανάδειξης σε εδραιωμένα / ιδιαίτερα ανεπτυγμένα	Υφιστάμενα ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικά / δευτερεύοντα
Sun & Beach	Ναυτικός Τουρισμός (yachting)	Τουρισμός Ευεξίας
Πολιτιστικός & Θρησκευτικός Τουρισμός	Ναυτικός Τουρισμός (κρουαζιέρα)	
City Break	Οικοτουρισμός	
MICE	Αθλητικός Τουρισμός	
Γαστρονομικός Τουρισμός		

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

Η περαιτέρω ανάπτυξη των προϊόντων του πίνακα προϋποθέτει την υλοποίηση επενδύσεων και δράσεων όπως:

- Δράσεις αναβάθμισης και ενίσχυσης λιμενικών υποδομών και μαρίνων, αγκυροβολίων και θέσεων ελλιμενισμού
- Βελτίωση διατροπικών συνδέσεων του Λιμένα Θεσσαλονίκης (σύνδεση με εθνικό οδικό και σιδηροδρομικό δίκτυο) ενισχύοντας την προσβασιμότητα και συνδεσιμότητα τους με τον αστικό ιστό και με προορισμούς στην ενδοχώρα
- Δράσεις ενοποίησης και διασύνδεσης των πόρων Πολιτιστικού & Θρησκευτικού τουρισμού
- Λειτουργία του συνεδριακού γραφείου Θεσσαλονίκης ως εκτελεστικού βραχίονα του Περιφερειακού DMO για την αναβάθμιση, προβολή και ανάπτυξη του MICE
- Ολοκλήρωση σημαντικών έργων που βρίσκονται στη φάση της κατασκευής ή του σχεδιασμού στην πόλη της Θεσσαλονίκης που αναμένεται να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα της ως προορισμού City Break
- Ανάπλαση του Διεθνούς Εκθεσιακού & Συνεδριακού Κέντρου Θεσσαλονίκης με τη δημιουργία ανανεωμένου εκθεσιακού κέντρου, parking 1.500 θέσεων, κατασκευή ξενοδοχείου και δημιουργία μητροπολιτικού πάρκου
- Αναπλάσεις δημόσιου χώρου και αναβάθμιση του κέντρου μέσω αστικών αναπλάσεων, ανακαίνισης εγκαταλελειμμένων ιστορικών κτιρίων και προσόψεων κτιρίων, μετατροπής υποβαθμισμένων περιοχών μεταβιομηχανικού χαρακτήρα σε ζώνες αναψυχής, αθλητισμού και πολιτισμού, ενίσχυση της δημόσιας ασφάλειας και βελτίωση της καθαριότητας δρόμων και πεζοδρομίων, ενίσχυση/αποκατάσταση του αστικού φωτισμού σε περιοχές του κέντρου με έλλειψη φωτισμού και ανάπτυξης δικτύου έξυπνου αστικού φωτισμού, ενίσχυσης της οδικής ασφάλειας, της ασφάλειας των πεζών και των ευάλωτων χρηστών
- Δημιουργία ενιαίας διαδικτυακής τουριστικής πύλης για την Περιφέρεια και πλήρης διασύνδεσή της με τις τουριστικές πύλες που θα δημιουργηθούν για κάθε κύριο και συμπληρωματικό προϊόν με σκοπό την γρήγορη, εύκολη και ολοκληρωμένη παροχή και αναζήτηση πληροφόρησης στον επισκέπτη για όλες τις προσφερόμενες τουριστικές εμπειρίες, δραστηριότητες, παροχές και τις υπάρχουσες επιχειρήσεις με βάση συγκεκριμένα κριτήρια και εμφάνιση των αποτελεσμάτων σε μορφή λίστας και διαδραστικού χάρτη
- Εφαρμογή ολοκληρωμένης και δυναμικής στρατηγικής επικοινωνίας, προβολής και προώθησης εστιασμένη στην Περιφέρεια Κεντρικής

Μακεδονίας στο πλαίσιο ανάπτυξης Περιφερειακού Οργανισμού Διαχείρισης Προορισμού (DMO)

Η υλοποίηση των προτεινόμενων δράσεων και επενδύσεων θα επιτρέψει την περαιτέρω ανάπτυξη τόσο σε εδραιωμένες αγορές της Περιφέρειας όσο και σε νέες αγορές, όπως αυτές παρουσιάζονται στον κατωτέρω πίνακα. Οι προτεινόμενες αγορές προς ανάπτυξη διακρίνονται για την υψηλή τουριστική δαπάνη τους και μπορούν να συμβάλλουν θετικά στην μεγέθυνση των τουριστικών μεγεθών της Περιφέρειας. Επιπλέον, η περαιτέρω στόχευση στην εγχώρια αγορά μπορεί να βοηθήσει στην αύξηση των πληροτήτων και στην άμβλυνση της εποχικότητας.

Πίνακας 61: Υφιστάμενες αγορές και αγορές στόχοι για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

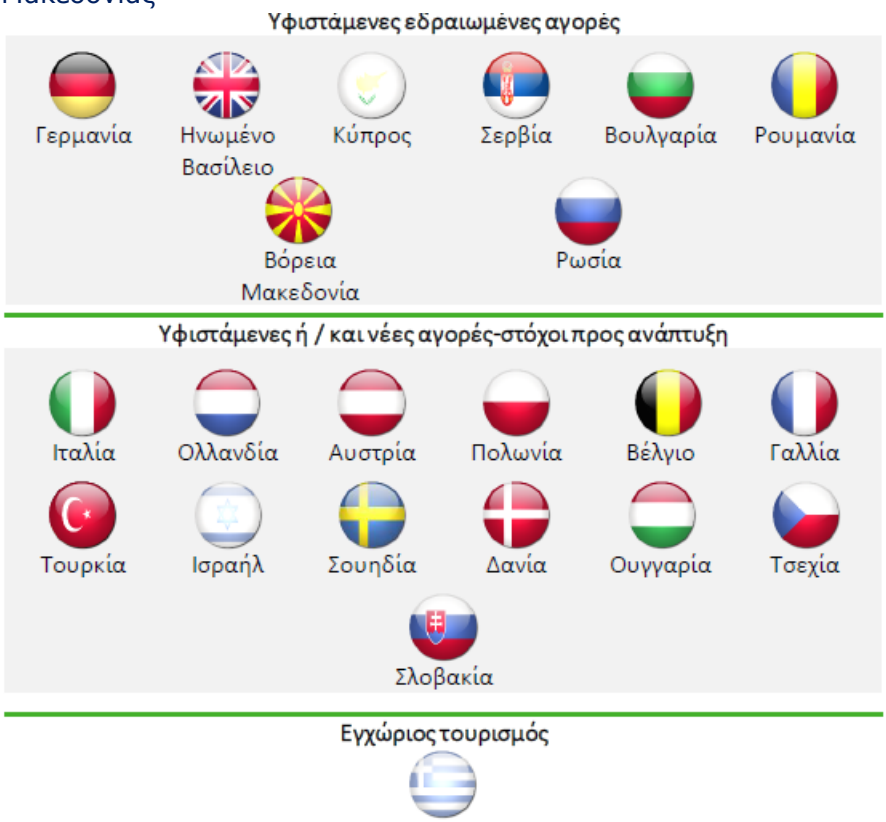

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

Σύμφωνα με την μελέτη των Σχεδίων Δράσης (βλ. αν.), στόχος των παραπάνω είναι η βελτίωση των τουριστικών ροών και εισπράξεων στην Περιφέρεια αλλά και η μείωση της εποχικότητας και η αύξηση της Δαπάνης και της Διάρκειας Παραμονής. Στον κατωτέρω πίνακα, παρουσιάζονται:

- τα μεγέθη του 2019 και οι Στόχοι για την Περιφέρεια για το 2030 και η κατανομή τους ανά τρίμηνο,

- καθώς και οι αντίστοιχοι Δείκτες Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (ΜΔΔ), Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια (ΜΔΕ) και Μέσης Διάρκειας Παραμονής (ΜΔΠ), σε ετήσια βάση.

Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι στόχος των Σχεδίων Δράσης είναι:

- η περαιτέρω ανάπτυξη του τουριστικού ρεύματος (+18,3% επισκέψεις), με σημαντική όμως άμβλυνση της εποχικότητας (μείωση της συμμετοχής του 3ου τριμήνου κατά 9,1 π.μ. στις ετήσιες επίσκεψεις)
- η αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη (+23,8%), που θα προκύψει κατά κύριο λόγο από την αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (+19,9%) και δευτερευόντως από την αύξηση της Μέσης Διάρκειας Παραμονής (+3,2%)
- ως αποτέλεσμα, η αύξηση των διανυκτερεύσεων (+22,1%) και -κυρίως- των εισπράξεων (+46,5%) θα είναι σημαντικά μεγαλύτερη από αυτή των επισκέψεων, ενώ θα αμβλυνθεί η εποχικότητα και σε αυτά τα μεγέθη με παρόμοιο τρόπο όπως στις επισκέψεις (μείωση κατά 9,6 π.μ. και 9,8 π.μ. αντίστοιχα).

Πίνακας 62: Βασικά Μεγέθη/Δείκτες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για το 2019 και οι στόχοι για το 2030

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας Ποσοστιαία κατανομή ανά τρίμηνο							
Βασικά Μεγέθη		**1ο τρίμηνο**	**2ο τρίμηνο**	**3ο τρίμηνο**	**4ο τρίμηνο**	**Σύνολο**	**% Δ Στόχος 2030/2019**
Επισκέψεις	2019	7,9%	18,0%	61,4%	12,7%	6.760.826	18,3%
	Στόχος	10,1%	22,2%	52,3%	15,4%	8.000.000	
Διανυκτερεύσεις	2019	5,3%	19,5%	66,6%	8,6%	40.808.281	22,1%
	Στόχος	7,3%	24,3%	56,9%	11,4%	49.833.649	
Έσοδα (σε €)	2019	5,6%	22,9%	62,6%	8,9%	2.249.791.314	46,5%
	Στόχος	7,6%	28,0%	52,8%	11,6%	3.295.179.972	

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας			
Βασικοί Δείκτες	**2019**	**Στόχος**	**% Δ Στόχος 2030/2019**
ΜΔΕ (€)	333	412	23,8%
ΜΔΔ (€)	55	66	19,9%
ΜΔΠ (σε διανυκτερεύσεις)	6,0	6,2	3,2%

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

5.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ – ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ – ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ[14], 2015-2020

5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +46% (από 18,5 εκατ. το 2015 σε 27,1 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+79%, από 3,2 εκατ. το 2015 σε 5,8 εκατ. το 2019), Κρήτη (+52%, από 3,3 εκατ. το 2015 σε 5,0 εκατ. το 2019), Αττική (+27%, από 3,8 εκατ. το 2015 σε 4,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+29%, από 2,4 εκατ. το 2015 σε 3,1 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+67%, από 1,4 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+60%, από 935 χιλ. το 2015 σε 1,5 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+41%, από 815 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+59%, από 514 χιλ. το 2015 σε 817 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+19%, από 607 χιλ. το 2015 σε 720 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+9%, από 646 χιλ. το 2015 σε 705 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+59%, από 386 χιλ. το 2015 σε 611 χιλ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+14%, από 353 χιλ. το 2015 σε 402 χιλ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+24%, από 123 χιλ. το 2015 σε 152 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) σημείωσαν πτώση κατά -70% (από 27,1 εκατ. το 2019 σε 8,2 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση: Νότιο Αιγαίο (-72%, από 5,8 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2020), Κρήτη (-72%, από 5,0 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2020), Αττική (-73%, από 4,8 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2020), Κεντρική Μακεδονία (-69%, από 3,1 εκατ. το 2019 σε 964 χιλ. το 2020), Ιόνια Νησιά (-73%, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 627 χιλ. το 2020), Πελοπόννησο (-60%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 602 χιλ. το 2020), Θεσσαλία (-64%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 412 χιλ. το 2020), Στερεά Ελλάδα (-62%, από 817 χιλ. το 2019 σε 309 χιλ. το 2020), Δυτική Ελλάδα (-61%, από 705 χιλ. το 2019 σε 278 χιλ. το 2020), Ήπειρος (-56%, από 611 χιλ. το 2019 σε 270 χιλ. το 2020), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-66%, από 720 χιλ. το 2019 σε 245 χιλ. το 2020), Βόρειο Αιγαίο (-77%, από 402 χιλ. το 2019 σε 94 χιλ. το 2020) και Δυτική Μακεδονία (-59%, από 152 χιλ. το 2019 σε 62 χιλ. το 2020).

[14] Για το έτος 2015 τα στοιχεία προκύπτουν από μέρος των συνολικών διαθέσιμων κλινών – η εκτίμηση και προβολή των αποτελεσμάτων γίνεται στο 80% των διαθέσιμων κλινών λόγω έλλειψης της πληροφορίας των μηνών λειτουργίας του κάθε καταλύματος μέσα στο έτος. Τα στοιχεία για τα έτη 2019-2020 λόγω αλλαγής της μεθοδολογίας προκύπτουν από το σύνολο των διαθέσιμων κλινών.

Πίνακας 63: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2020
Νοτίου Αιγαίου	3.211.252	5.756.216	1.603.500	79%	-72%
Κρήτης	3.316.404	5.033.786	1.410.617	52%	-72%
Αττικής	3.805.609	4.844.993	1.331.720	27%	-73%
Κεντρικής Μακεδονίας	**2.392.102**	**3.092.167**	**964.095**	**29%**	**-69%**
Ιονίων Νήσων	1.375.479	2.290.210	627.428	67%	-73%
Πελοποννήσου	935.140	1.492.741	602.434	60%	-60%
Θεσσαλίας	814.656	1.145.714	412.312	41%	-64%
Στερεάς Ελλάδας	513.600	817.403	309.064	59%	-62%
Δυτικής Ελλάδας	645.768	704.592	278.112	9%	-61%
Ηπείρου	385.687	611.459	270.073	59%	-56%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	606.705	720.197	244.831	19%	-66%
Βορείου Αιγαίου	353.364	401.790	93.598	14%	-77%
Δυτικής Μακεδονίας	122.935	152.498	62.178	24%	-59%
Ελλάδα	**18.478.701**	**27.063.766**	**8.209.962**	**46%**	**-70%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2020, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (20%), της Κρήτης (17%), της Αττικής (16%), της Κεντρικής Μακεδονίας (12%) και των Ιονίων Νήσων (8%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2020 το 72% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

Διάγραμμα 73: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2020

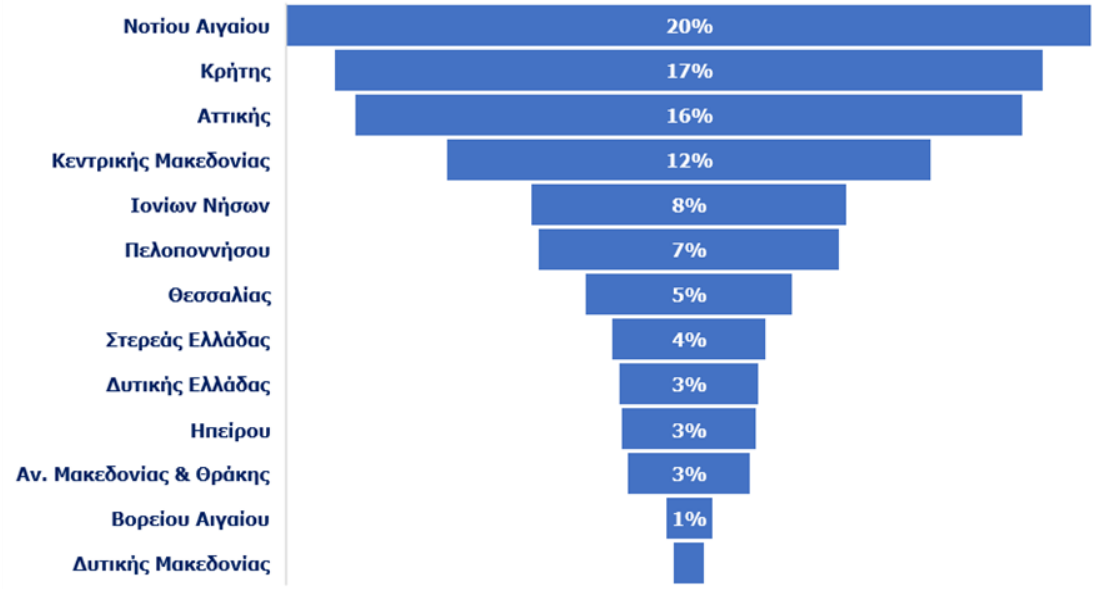

Επιπροσθέτως, την περίοδο 2015-2019, οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+55%, από 12,7 εκατ. το 2015 σε 19,7 εκατ. το 2019) από αυτές των ημεδαπών (+28%, από 5,7 εκατ. το 2015 σε 7,4 εκατ. το 2019). Παράλληλα, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων αυξάνεται την περίοδο 2015-2019 (από 69% το 2015 σε 73% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 31% το 2015 σε 27% το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι αφίξεις αλλοδαπών μειώθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (-77%, από 19,7 εκατ. το 2019 σε 4,6 εκατ. το 2020) απ' ότι αυτές των ημεδαπών (-51%, από 7,4 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2020). Τέλος, την περίοδο 2019-2020, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων μειώθηκε (από 73% το 2019 σε 56% το 2020) σε σύγκριση με των ημεδαπών (από 27% το 2019 σε 44% το 2020).

5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +29% (από 2,4 εκατ. το 2015 σε 3,1 εκατ. το 2019). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +39% (από 1,3 εκατ. το 2015 σε 1,9 εκατ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +16% (από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,2 εκατ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Ημαθίας (-10%, από 52 χιλ. το 2015 σε 47 χιλ. το 2019) και Κιλκίς (-16%, από 18 χιλ. το 2015 σε 15 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Θεσσαλονίκης (+12%, από 1,2 εκατ. το 2015 σε 1,4 εκατ. το 2019), Χαλκιδικής (+44%, από 750 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Πιερίας (+91%, από 200 χιλ. το 2015 σε 381 χιλ. το 2019), Σερρών (+13%, από 76 χιλ. το 2015 σε 86 χιλ. το 2019) και Πέλλας (+77%, από 49 χιλ. το 2015 σε 86 χιλ. το 2019) αύξηση. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 ότι το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (61% έναντι 39%).

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευε το 2020 το 12% των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας μείωση κατά -69% σε σύγκριση με το 2019 (από 3,1 εκατ. το 2019 σε 964 χιλ. το 2020). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -79% (από 1,9 εκατ. το 2019 σε 389 χιλ. το 2020) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -53% (από 1,2 εκατ. το 2019 σε 575 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Θεσσαλονίκη (-68%, από 1,4 εκατ. το 2019 σε 450 χιλ. το 2020), Χαλκιδική (-75%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 266 χιλ. το 2020), Πιερία (-59%, από 381 χιλ. το 2019 σε 156 χιλ. το 2020), Σέρρες (-55%, από 86 χιλ. το 2019 σε 39 χιλ. το 2020), Πέλλα (-62%, από 86 χιλ. το 2019 σε 32 χιλ. το 2020), Ημαθία (-71%, από 47 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2020) και Κιλκίς (-57%, από 15 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2020). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2020 το μερίδιο των ημεδαπών σε όρους αφίξεων ήταν υψηλότερο των αλλοδαπών (60% έναντι 40%).

Πίνακας 64: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2020

Ενότητα		2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Θεσσαλονίκης	Αλλοδαποί	557.419	680.581	149.680	22%	-78%
	Ημεδαποί	689.306	717.462	300.461	4%	-58%
Χαλκιδικής	Αλλοδαποί	622.691	897.195	166.316	44%	-81%
	Ημεδαποί	127.670	180.519	99.980	41%	-45%
Πιερίας	Αλλοδαποί	131.935	253.126	58.626	92%	-77%
	Ημεδαποί	67.807	128.240	97.765	89%	-24%
Σερρών	Αλλοδαποί	14.020	23.567	9.425	68%	-60%
	Ημεδαποί	62.305	62.883	29.268	1%	-53%
Πέλλας	Αλλοδαποί	5.142	6.275	1.531	22%	-76%
	Ημεδαποί	43.483	79.845	30.791	84%	-61%
Ημαθίας	Αλλοδαποί	6.798	9.521	2.488	40%	-74%
	Ημεδαποί	45.352	37.646	11.185	-17%	-70%
Κιλκίς	Αλλοδαποί	7.230	4.893	1.114	-32%	-77%
	Ημεδαποί	10.944	10.414	5.465	-5%	-48%
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**1.345.235**	**1.875.158**	**389.180**	**39%**	**-79%**
	Ημεδαποί	**1.046.867**	**1.217.009**	**574.915**	**16%**	**-53%**
Σύνολο Περιφέρειας		**2.392.102**	**3.092.167**	**964.095**	**29%**	**-69%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2020, η Ενότητα Θεσσαλονίκης (47%) καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Χαλκιδικής (28%), Πιερίας (16%), Σερρών (4%), Πέλλας (3%), Ημαθίας (1%) και Κιλκίς (1%).

Διάγραμμα 74: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020

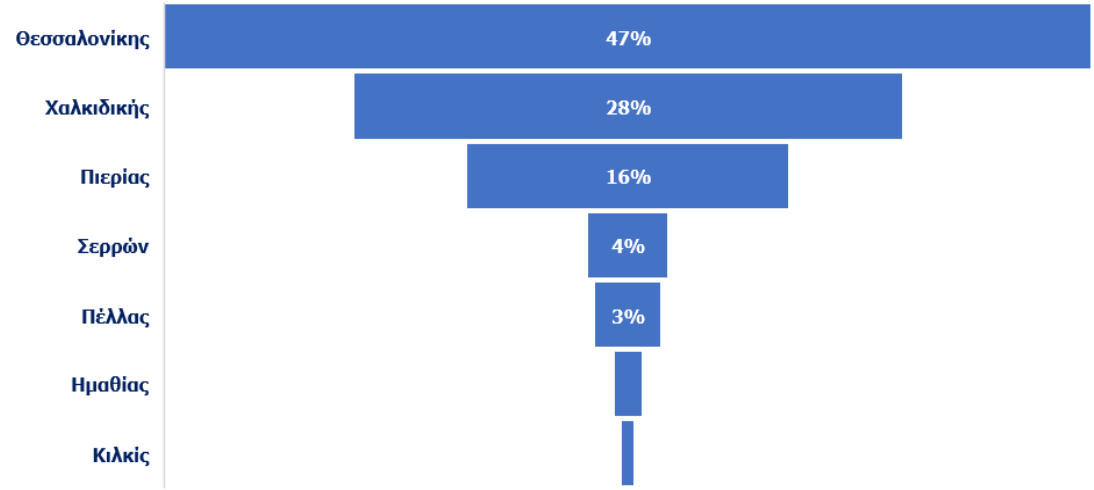

5.4.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +42% (από 76,8 εκατ. το 2015 σε 109,2 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+63%, από 18,8 εκατ. το 2015 σε 30,6 εκατ. το 2019), Κρήτη (+33%, από 21,1 εκατ. το 2015 σε 28,0 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+52%, από 8,4 εκατ. το 2015 σε 12,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+32%, από 8,2 εκατ. το 2015 σε 10,8 εκατ. το 2019), Αττική (+28%, από 8,0 εκατ. το 2015 σε 10,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+59%, από 2,5 εκατ. το 2015 σε 3,9 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+34%, από 2,0 εκατ. το 2015 σε 2,7 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+61%, από 1,3 εκατ. το 2015 σε 2,2 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+20%, από 1,8 εκατ. το 2015 σε 2,2 εκατ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+14%, από 1,8 εκατ. το 2015 σε 2,0 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+15%, από 1,7 εκατ. το 2015 σε 2,0 εκατ. το 2019), Ήπειρο (+75%, από 892 χιλ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+8%, από 289 χιλ. το 2015 σε 313 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) κατέγραψαν μείωση κατά -72% (από 109,2 εκατ. το 2019 σε 30,4 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Νότιο Αιγαίο (-73%, από 30,6 εκατ. το 2019 σε 8,2 εκατ. το 2020), Κρήτη (-75%, από 28,0 εκατ. το 2019 σε 7,1 εκατ. το 2020), Ιόνια Νησιά (-74%, από 12,8 εκατ. το 2019 σε 3,3 εκατ. το 2020), Αττική (-71%, από 10,3 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2020), Κεντρική Μακεδονία (-74%, από 10,8 εκατ. το 2019 σε 2,8 εκατ. το 2020), Πελοπόννησο (-63%, από 3,9 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2020), Θεσσαλία (-65%, από 2,7 εκατ. το 2019 σε 934 χιλ. το 2020), Στερεά Ελλάδα (-63%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 800 χιλ. το 2020), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-63%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 792 χιλ. το 2020), Δυτική Ελλάδα (-64%, από 2,0 εκατ. το 2019 σε 728 χιλ. το 2020), Ήπειρος (-59%, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 639 χιλ. το 2020), Βόρειο Αιγαίο (-75%, από 2,0 εκατ. το 2019 σε 499 χιλ. το 2020) και Δυτική Μακεδονία (-55%, από 313 χιλ. το 2019 σε 140 χιλ. το 2020).

Πίνακας 65: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Νοτίου Αιγαίου	18.807.465	30.592.824	8.229.958	63%	-73%
Κρήτης	21.094.955	27.962.541	7.083.131	33%	-75%
Ιονίων Νήσων	8.394.831	12.790.429	3.332.132	52%	-74%
Αττικής	7.994.126	10.260.847	2.969.501	28%	-71%
Κεντρικής Μακεδονίας	**8.194.395**	**10.809.343**	**2.773.076**	**32%**	**-74%**
Πελοποννήσου	2.479.313	3.936.868	1.458.007	59%	-63%
Θεσσαλίας	1.980.296	2.661.626	933.793	34%	-65%
Στερεάς Ελλάδας	1.342.734	2.163.593	799.661	61%	-63%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	1.798.036	2.152.142	791.918	20%	-63%
Δυτικής Ελλάδας	1.740.236	1.999.273	727.800	15%	-64%
Ηπείρου	892.226	1.558.985	638.628	75%	-59%
Βορείου Αιγαίου	1.764.524	2.005.706	498.509	14%	-75%
Δυτικής Μακεδονίας	288.976	312.803	140.050	8%	-55%
Ελλάδα	**76.772.113**	**109.206.980**	**30.376.164**	**42%**	**-72%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2020, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (27%), της Κρήτης (23%), των Ιονίων Νήσων (11%), της Αττικής (10%) και της Κεντρικής Μακεδονίας (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2020 το 80% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα της χώρας.

Διάγραμμα 75: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2020

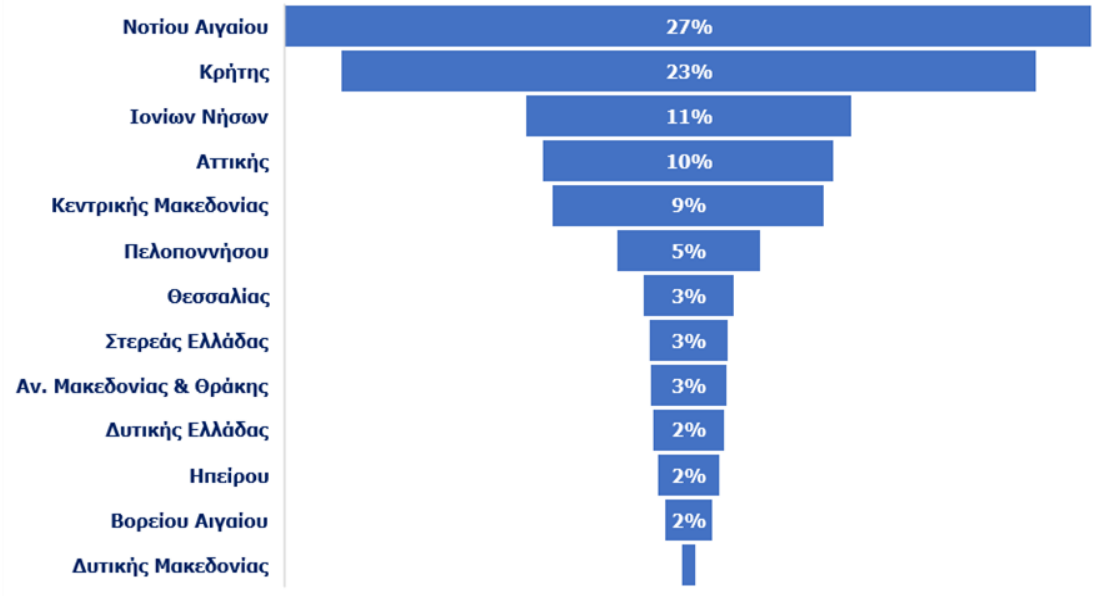

Επιπροσθέτως, την περίοδο 2015-2019, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+45%, από 63,6 εκατ. το 2015 σε 92,4 εκατ. το 2019) από αυτές των ημεδαπών (+27%, από 13,2 εκατ. το 2015 σε 16,8 εκατ. το 2019). Παράλληλα, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων αυξάνεται την περίοδο 2015-2019 (από 83% το 2015 σε 85% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 17% το 2015 σε 15% το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών μειώθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (-76%, από 92,4 εκατ. το 2019 σε 21,8 εκατ. το 2020) απ' ότι αυτές των ημεδαπών (-49%, από 16,8 εκατ. το 2019 σε 8,6 εκατ. το 2020). Τέλος, την περίοδο 2019-2020, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων μειώθηκε (από 85% το 2019 σε 72% το 2020) σε σύγκριση με των ημεδαπών (από 15% το 2019 σε 28% το 2020).

5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +32% (από 8,2 εκατ. το 2015 σε 10,8 εκατ. το 2019). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +38% (από 5,9 εκατ. το 2015 σε 8,1 εκατ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +16% (από 2,3 εκατ. το 2015 σε 2,7 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση την Ενότητα Ημαθίας (-1%, από 102 χιλ. το 2015 σε 101 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Χαλκιδικής (+29%, από 4,4 εκατ. το 2015 σε 5,6 εκατ. το 2019), Θεσσαλονίκης (+16%, από 2,5 εκατ. το 2015 σε 2,9 εκατ. το 2019), Πιερίας (+76%, από 965 χιλ. το 2015 σε 1,7 εκατ. το 2019), Σερρών (+88%, από 139 χιλ. το 2015 σε 262 χιλ. το 2019), Πέλλας (+82%, από 89 χιλ. το 2015 σε 162 χιλ. το 2019) και Κιλκίς (+98%, από 35 χιλ. το 2015 σε 69 χιλ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (75% έναντι 25%).

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευε το 2020 το 9% των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας μείωση κατά -74% σε σύγκριση με το 2019 (από 10,8 εκατ. το 2019 σε 2,8 εκατ. το 2020). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -82% (από 8,1 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2020) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -52% (από 2,7 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Χαλκιδική (-79%, από 5,6 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2020), Θεσσαλονίκη (-68%, από 2,9 εκατ. το 2019 σε 913 χιλ. το 2020), Πιερία (-71%, από 1,7 εκατ. το 2019 σε 496 χιλ. το 2020), Σέρρες (-70%, από 262 χιλ. το 2019 σε 78 χιλ. το 2020), Πέλλα (-64%, από 162 χιλ. το 2019 σε 59 χιλ. το 2020), Ημαθία (-75%, από 101 χιλ. το 2019 σε 25 χιλ. το 2020) και Κιλκίς (-67%, από 69 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2020). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2020 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (54% έναντι 46%).

Πίνακας 66: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2020

Ενότητα		2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Χαλκιδικής	Αλλοδαποί	3.920.566	5.048.484	851.031	29%	-83%
	Ημεδαποί	473.306	598.522	327.231	26%	-45%
Θεσσαλονίκης	Αλλοδαποί	1.146.885	1.488.668	341.821	30%	-77%
	Ημεδαποί	1.322.745	1.375.986	571.093	4%	-58%
Πιερίας	Αλλοδαποί	777.152	1.376.558	262.662	77%	-81%
	Ημεδαποί	187.929	325.858	233.804	73%	-28%
Σερρών	Αλλοδαποί	24.036	146.932	14.091	511%	-90%
	Ημεδαποί	115.328	115.109	64.271	0%	-44%
Πέλλας	Αλλοδαποί	9.181	12.654	3.470	38%	-73%
	Ημεδαποί	80.110	149.699	55.585	87%	-63%
Ημαθίας	Αλλοδαποί	16.415	27.805	4.871	69%	-82%
	Ημεδαποί	85.753	73.658	20.409	-14%	-72%
Κιλκίς	Αλλοδαποί	14.818	47.928	8.517	223%	-82%
	Ημεδαποί	20.171	21.482	14.220	6%	-34%
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**5.909.053**	**8.149.029**	**1.486.463**	**38%**	**-82%**
	Ημεδαποί	**2.285.342**	**2.660.314**	**1.286.613**	**16%**	**-52%**
Σύνολο Περιφέρειας		**8.194.395**	**10.809.343**	**2.773.076**	**32%**	**-74%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, η Ενότητα Χαλκιδικής εμφάνισε το 2020 το υψηλότερο ποσοστό (42%) και ακολουθούν οι Ενότητες Θεσσαλονίκης (33%), Πιερίας (18%), Σερρών (3%), Πέλλας (2%), Ημαθίας (1%) και Κιλκίς (1%).

Διάγραμμα 76: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020

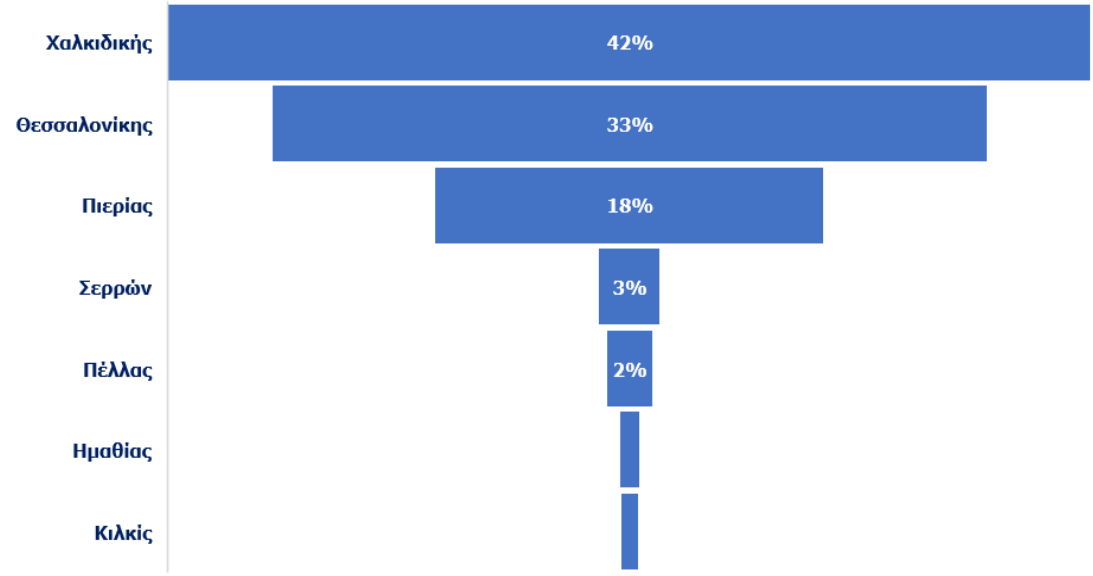

5.4.5 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε οριακή επιδείνωση (από 49,1% το 2015 σε 48,7% το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (από 47% το 2015 σε 49% το 2019), Θεσσαλίας (από 30% το 2015 σε 32% το 2019), Πελοποννήσου (από 27% το 2015 σε 32% το 2019), Ηπείρου (από 26% το 2015 σε 30% το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (από 23% το 2015 σε 27% το 2019) να καταγράφουν βελτίωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (από 59% το 2015 σε 58% το 2019), Ιονίων Νήσων (από 60% το 2015 σε 57% το 2019), Κρήτης (από 62% το 2015 σε 57% το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (από 46% το 2015 σε 44% το 2019), Βορείου Αιγαίου (από 39% το 2015 σε 35% το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (από 36% το 2015 σε 34% το 2019), Δυτικής Ελλάδας (από 34% το 2015 σε 33% το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (από 17% το 2015 σε 15% το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας σημείωσε επιδείνωση (από 48,7% το 2019 σε 29,6% το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν επιδείνωση: Νότιο Αιγαίο (από 58% το 2019 σε 40% το 2020), Ιόνια Νησιά (από 57% το 2019 σε 42% το 2020), Κρήτη (από 57% το 2019 σε 36% το 2020), Αττική (από 49% το 2019 σε 23% το 2020), Κεντρική Μακεδονία (από 44% το 2019 σε 23% το 2020), Βόρειο Αιγαίο (από 35% το 2019 σε 20% το 2020), Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 34% το 2019 σε 19% το 2020), Δυτική Ελλάδα (από 33% το 2019 σε 23% το 2020), Θεσσαλία (από 32% το 2019 σε 21% το 2020), Πελοπόννησος (από 32% το 2019 σε 22% το 2020), Ήπειρος (από 30% το 2019 σε 21% το 2020), Στερεά Ελλάδα (από 27% το 2019 σε 18% το 2020) και Δυτική Μακεδονία (από 15% το 2019 σε 13% το 2020).

Πίνακας 67: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020
Νοτίου Αιγαίου	59%	58%	40%
Ιονίων Νήσων	60%	57%	42%
Κρήτης	62%	57%	36%
Αττικής	47%	49%	23%
Κεντρικής Μακεδονίας	**46%**	**44%**	**23%**
Βορείου Αιγαίου	39%	35%	20%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	36%	34%	19%
Δυτικής Ελλάδας	34%	33%	23%
Θεσσαλίας	30%	32%	21%
Πελοποννήσου	27%	32%	22%
Ηπείρου	26%	30%	21%
Στερεάς Ελλάδας	23%	27%	18%
Δυτικής Μακεδονίας	17%	15%	13%
Ελλάδα	**49%**	**49%**	**30%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.6 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε επιδείνωση (από 46% το 2015 σε 44% το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφερειακές Ενότητες Χαλκδικής (από 54% το 2015 σε 49% το 2019), Πιερίας (από 32,8% το 2015 σε 32,7% το 2019) και Ημαθίας (από 22% το 2015 σε 20% το 2019) να εμφανίζουν επιδείνωση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Θεσσαλονίκης (από 50% το 2015 σε 53% το 2019), Σερρών (από 19% το 2015 σε 33% το 2019), Κιλκίς (από 14% το 2015 σε 24% το 2019) και Πέλλας (από 17% το 2015 σε 19% το 2019) βελτίωση.

Την περίοδο 2019-2020, η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλύματων της Περιφέρειας σημείωσε επιδείνωση (από 44% το 2019 σε 23% το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν επιδείνωση: Χαλκιδική (από 49% το 2019 σε 27% το 2020), Θεσσαλονίκη (από 53% το 2019 σε 25% το 2020), Πιερία (από 33% το 2019 σε 18% το 2020), Σέρρες (από 33% το 2019 σε 16% το 2020), Κιλκίς (από 24% το 2019 σε 14% το 2020), Πέλλα (από 19% το 2019 σε 12% το 2020) και Ημαθία (από 20% το 2019 σε 10% το 2020).

Πίνακας 68: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2020

Ενότητα	2015	2019	2020
Χαλκιδικής	54%	49%	27%
Θεσσαλονίκης	50%	53%	25%
Πιερίας	33%	33%	18%
Σερρών	19%	33%	16%
Κιλκίς	14%	24%	14%
Πέλλας	17%	19%	12%
Ημαθίας	22%	20%	10%
Κεντρική Μακεδονία	**46%**	**44%**	**23%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.5 ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ, 2015-2020

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) διενεργεί και την Έρευνα συλλογικών καταλυμάτων σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια). Η έρευνα διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό 692/2011 της Ε.Ε. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις πελατών (αλλοδαπών και ημεδαπών) στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της χώρας συγκεντρώνονται από δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποιείται στα καταλύματα αυτά.

5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +42% (από 4,7 εκατ. το 2015 σε 6,7 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +66% (από 3,0 εκατ. το 2015 σε 5,0 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών μείωση κατά -2% (από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+48% ή +612 χιλ., από 1,3 εκατ. το 2015 σε 1,9 εκατ. το 2019) και Κρήτης (+112% ή +579 χιλ., από 517 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019). Οι δύο αυτές Περιφέρειες μαζί με τις επίσης τουριστικές Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (+9% ή +87 χιλ., από 968 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019) και των Ιονίων Νήσων (+16% ή +94 χιλ., από 576 χιλ. το 2015 σε 671 χιλ. το 2019) αντιπροσώπευαν για το 2019 το 71% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2020 κατέγραψε μείωση κατά -75% (από 6,7 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2020). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -84% (από 5,0 εκατ. το 2019 σε 801 χιλ. το 2020) και των ημεδαπών μείωση κατά -46% (από 1,6 εκατ. το 2019 σε 885 χιλ. το 2020).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2020, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες μείωσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-77% ή -1,5 εκατ., από 1,9 εκατ. το 2019 σε 443 χιλ. το 2020), Κρήτης (-83% ή -908 χιλ., από 1,1 εκατ. το 2019 σε 188 χιλ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-85% ή -895 χιλ., από 1,1 εκατ. το 2019 σε 160 χιλ. το 2020) και Ιονίων Νήσων (-77% ή -514

χιλ., από 671 χιλ. το 2019 σε 157 χιλ. το 2020). Οι τέσσερις αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2020 το 56% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Πίνακας 69: Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Αφίξεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2015-2020						
Περιφέρεια		**2015**	**2019**	**2020**	**%Δ 2015-2019**	**%Δ 2019-2020**
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	661.824	1.360.945	274.787	106%	-80%
	Ημεδαποί	619.438	532.027	168.103	-14%	-68%
Κρήτης	Αλλοδαποί	451.882	1.015.320	144.709	125%	-86%
	Ημεδαποί	65.441	80.885	43.512	24%	-46%
Κεντρικής Μακεδονίας	**Αλλοδαποί**	**776.609**	**938.572**	**65.969**	**21%**	**-93%**
	Ημεδαποί	**190.932**	**116.185**	**94.123**	**-39%**	**-19%**
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	511.469	632.395	126.876	24%	-80%
	Ημεδαποί	64.865	38.368	29.665	-41%	-23%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	101.632	183.670	30.891	81%	-83%
	Ημεδαποί	167.093	189.212	110.026	13%	-42%
Αττικής	Αλλοδαποί	79.702	123.797	44.022	55%	-64%
	Ημεδαποί	124.409	153.976	91.887	24%	-40%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	139.929	179.517	36.881	28%	-79%
	Ημεδαποί	131.300	145.396	97.120	11%	-33%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	108.455	258.685	19.057	139%	-93%
	Ημεδαποί	95.278	105.475	80.303	11%	-24%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	1.487	36.765	9.227	2372%	-75%
	Ημεδαποί	109.115	121.832	84.499	12%	-31%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	92.560	166.972	26.756	80%	-84%
	Ημεδαποί	38.415	36.952	28.886	-4%	-22%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	94.581	105.432	12.107	11%	-89%
	Ημεδαποί	6.321	49.253	27.880	679%	-43%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	11.760	24.186	9.146	106%	-62%
	Ημεδαποί	31.494	45.720	24.500	45%	-46%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	2.843	3.620	543	27%	-85%
	Ημεδαποί	15.518	17.466	4.327	13%	-75%
	Αλλοδαποί	**3.034.733**	**5.029.876**	**800.971**	**66%**	**-84%**
	Ημεδαποί	**1.659.619**	**1.632.747**	**884.831**	**-2%**	**-46%**
Σύνολο Χώρας		**4.694.352**	**6.662.623**	**1.685.802**	**42%**	**-75%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τέλος, το 2020 το μερίδιο των αλλοδαπών σε αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής μειώθηκε για πρώτη φορά τα τελευταία χρόνια σε ποσοστό κάτω του 50% ως απόρροια των ταξιδιωτικών περιορισμών που επέφερε η πανδημία του κορονοϊού. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2015-2020 το μερίδιο των αλλοδαπών μειώθηκε (από 65% το 2015 σε 48% το 2020) ενώ των ημεδαπών αυξήθηκε (από 35% το 2015 σε 52% το 2020).

Διάγραμμα 77: Εξέλιξη των αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015, 2019 και 2020

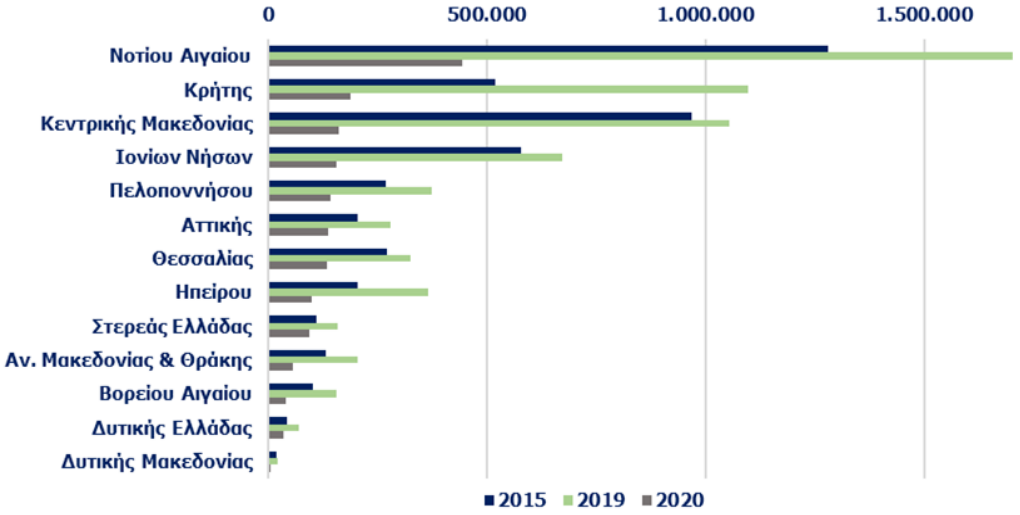

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας την περίοδο 2015-2019, κατέγραψε αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +9% (από 968 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +21% (από 777 χιλ. το 2015 σε 939 χιλ. το 2019) και οι ημεδαποί μείωση κατά -39% (από 191 χιλ. το 2015 σε 116 χιλ. το 2019). Την περίοδο 2019-2020, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σημείωσε μείωση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -85% (από 1,1 εκατ. το 2019 σε 160 χιλ. το 2020). Επιμέρους, οι αλλοδαποί σημείωσαν μείωση κατά -93% (από 939 χιλ. το 2019 σε 66 χιλ. το 2020) και οι ημεδαποί μείωση κατά -19% (από 116 χιλ. το 2019 σε 94 χιλ. το 2020). Το 2020, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευε το 9% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +33% (από 24,3 εκατ. το 2015 σε 32,3 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +49% (από 17,7 εκατ. το 2015 σε 26,4 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών μείωση κατά -11% (από 6,6 εκατ. το 2015 σε 5,9 εκατ. το 2019).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις διαανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-7% ή -425 χιλ., από 6,1 εκατ. το 2015 σε 5,6 εκατ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (-13% ή -6 χιλ., από 48 χιλ. το 2015 σε 42 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+44% ή +2,6 εκατ., από 5,8 εκατ. το 2015 σε 8,4 εκατ. το 2019), Κρήτης (+76% ή +2,4 εκατ., από 3,2 εκατ. το 2015 σε 5,6 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+32% ή +1,2 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2015 σε 5,0 εκατ. το 2019). Οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων, Κρήτης και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2019 το 76% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2020 κατέγραψε μείωση κατά -78% (από 32,3 εκατ. το 2019 σε 7,2 εκατ. το 2020). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -85% (από 26,4 εκατ. το 2019 σε 4,1 εκατ. το 2020) και των ημεδαπών μείωση κατά -47% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 3,1 εκατ. το 2020).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2020, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες μείωσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-78% ή -6,6 εκατ., από 8,4 εκατ. το 2019 σε 1,8 εκατ. το 2020), Κεντρικής Μακεδονίας (-89% ή -5,0 εκατ., από 5,6 εκατ. το 2019 σε 607 χιλ. το 2020), Κρήτης (-81% ή -4,5 εκατ., από 5,6 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2020) και Ιονίων Νήσων (-78% ή -3,9 εκατ., από 5,0 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2020). Οι τέσσερις αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2020 το 64% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Πίνακας 70: Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Διανυκτερεύσεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2015-2020						
Περιφέρεια		**2015**	**2019**	**2020**	**%Δ 2015-2019**	**%Δ 2019-2020**
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	2.851.139	6.081.967	1.152.062	113%	-81%
	Ημεδαποί	2.949.992	2.282.470	652.614	-23%	-71%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	3.417.034	4.772.731	930.998	40%	-80%
	Ημεδαποί	411.606	264.017	193.859	-36%	-27%
Κρήτης	Αλλοδαποί	2.956.125	5.253.003	879.132	78%	-83%
	Ημεδαποί	220.222	338.956	163.504	54%	-52%
Κεντρικής Μακεδονίας	**Αλλοδαποί**	**5.234.343**	**5.217.908**	**297.094**	**0%**	**-94%**
	Ημεδαποί	**824.851**	**415.978**	**310.204**	**-50%**	**-25%**
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	731.251	865.636	181.241	18%	-79%
	Ημεδαποί	464.025	489.003	334.779	5%	-32%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	397.501	553.012	108.315	39%	-80%
	Ημεδαποί	577.764	474.427	317.681	-18%	-33%
Αττικής	Αλλοδαποί	290.077	361.572	148.016	25%	-59%
	Ημεδαποί	312.834	353.863	236.711	13%	-33%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	608.667	1.404.505	96.395	131%	-93%
	Ημεδαποί	256.681	317.732	276.053	24%	-13%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	4.651	242.460	35.004	5113%	-86%
	Ημεδαποί	285.950	379.992	325.651	33%	-14%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	458.064	907.484	136.886	98%	-85%
	Ημεδαποί	90.667	142.932	107.273	58%	-25%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	674.740	646.245	86.417	-4%	-87%
	Ημεδαποί	36.524	238.649	136.424	553%	-43%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	54.848	84.228	17.936	54%	-79%
	Ημεδαποί	140.380	146.720	63.210	5%	-57%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	6.022	6.355	1.252	6%	-80%
	Ημεδαποί	42.364	35.720	11.024	-16%	-69%
	Αλλοδαποί	**17.684.462**	**26.397.106**	**4.070.748**	**49%**	**-85%**
	Ημεδαποί	**6.613.860**	**5.880.459**	**3.128.987**	**-11%**	**-47%**
Σύνολο Χώρας		**24.298.322**	**32.277.565**	**7.199.735**	**33%**	**-78%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων την περίοδο 2015-2020 έγινε από αλλοδαπούς με πτωτική τάση (από 73% το 2015 σε 57% το 2020) ενώ αντίθετα το μερίδιο των ημεδαπών αυξήθηκε την ίδια περίοδο (από 27% το 2015 σε 43% το 2020).

Διάγραμμα 78: Εξέλιξη των διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015, 2019 και 2020

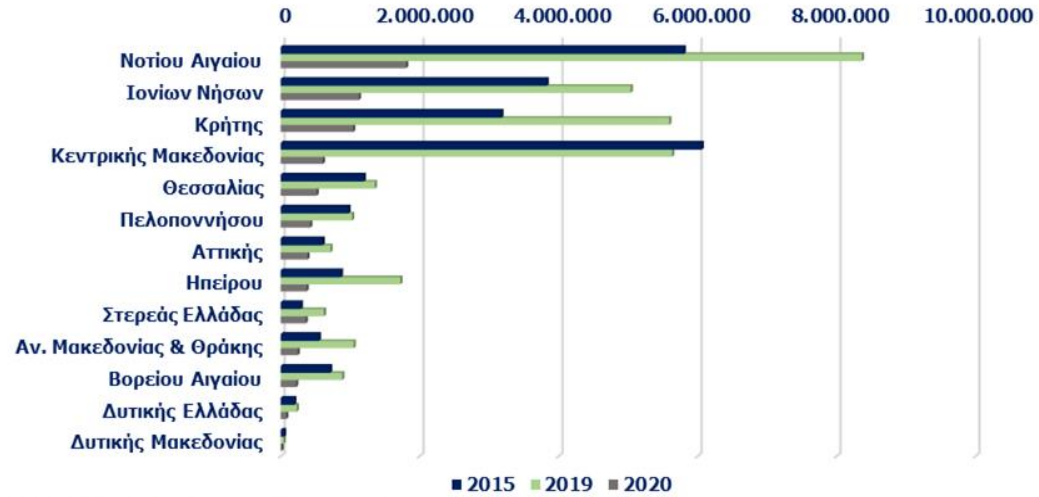

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας την περίοδο 2015-2019, κατέγραψε μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -7% (από 6,1 εκατ. το 2015 σε 5,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν οριακή μείωση κατά -0,3% (από 5,2 εκατ. το 2015 σε 5,2 εκατ. το 2019) και οι ημεδαποί μείωση κατά -50% (από 825 χιλ. το 2015 σε 416 χιλ. το 2019). Την περίοδο 2019-2020, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σημείωσε μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -89% (από 5,6 εκατ. το 2019 σε 607 χιλ. το 2020). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν μείωση κατά -94% (από 5,2 εκατ. το 2019 σε 297 χιλ. το 2020) και οι ημεδαποί μείωση κατά -25% (από 416 χιλ. το 2019 σε 310 χιλ. το 2020). Το 2020, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευε το 8% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.6 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ ΣΕ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2015-2020

5.6.1 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +39% (από 342 χιλ. το 2015 σε 476 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Κεντρική Μακεδονία (+38%, από 98 χιλ. το 2015 σε 135 χιλ. το 2019), Πελοπόννησο (+37%, από 65 χιλ. το 2015 σε 88 χιλ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+37%, από 42 χιλ. το 2015 σε 58 χιλ. το 2019), Θεσσαλία (+50%, από 19 χιλ. το 2015 σε 29 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+5%, από 21 χιλ. το 2015 σε 22 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+58%, από 22 χιλ. το 2015 σε 34 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+62%, από 16 χιλ. το 2015 σε 26 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+39%, από 23 χιλ. το 2015 σε 32 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+87%, από 12 χιλ. το 2015 σε 22 χιλ. το 2019), Κρήτη (+17%, από 12 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019), Αττική (+8%, από 13 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019) και Βόρειο Αιγαίο (από 0 αφίξεις το 2015 σε 791 αφίξεις το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι αφίξεις σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσαν μείωση κατά -56% (από 476 χιλ. το 2019 σε 208 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Κεντρική Μακεδονία (-44%, από 135 χιλ. το 2019 σε 76 χιλ. το 2020), Πελοπόννησο (-50%, από 88 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2020), Νότιο Αιγαίο (-61%, από 58 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2020), Θεσσαλία (-55%, από 29 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2020), Στερεά Ελλάδα (-47%, από 22 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2020), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-66%, από 34 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2020), Ιόνια Νησιά (-70%, από 26 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2020), Δυτική Ελλάδα (-79%, από 32 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2020), Ήπειρο (-73%, από 22 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2020), Κρήτη (-59%, από 14 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2020), Αττική (-86%, από 14 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2020) και Βόρειο Αιγαίο (-32%, από 791 αφίξεις το 2019 σε 539 αφίξεις το 2020).

Πίνακας 71: Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019- 2020
Κεντρικής Μακεδονίας	**98.068**	**135.377**	**75.893**	**38%**	**-44%**
Πελοποννήσου	64.631	88.410	44.600	37%	-50%
Νοτίου Αιγαίου	42.401	58.152	22.936	37%	-61%
Θεσσαλίας	19.477	29.276	13.191	50%	-55%
Στερεάς Ελλάδας	20.644	21.616	11.563	5%	-47%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	21.506	34.058	11.530	58%	-66%
Ιονίων Νήσων	15.784	25.622	7.614	62%	-70%
Δυτικής Ελλάδας	23.165	32.208	6.907	39%	-79%
Ηπείρου	11.761	22.027	5.951	87%	-73%
Κρήτης	12.312	14.345	5.849	17%	-59%
Αττικής	12.729	13.786	1.899	8%	-86%
Βορείου Αιγαίου	0	791	539		-32%
Ελλάδα	**342.478**	**475.668**	**208.472**	**39%**	**-56%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα κάμπινγκ των Περιφερειών της Κεντρικής Μακεδονίας (36%), της Πελοποννήσου (21%) και του Νοτίου Αιγαίου (11%). Δηλαδή οι 3 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2020 το 69% των συνολικών αφίξεων σε κάμπινγκ.

Διάγραμμα 79: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, 2020

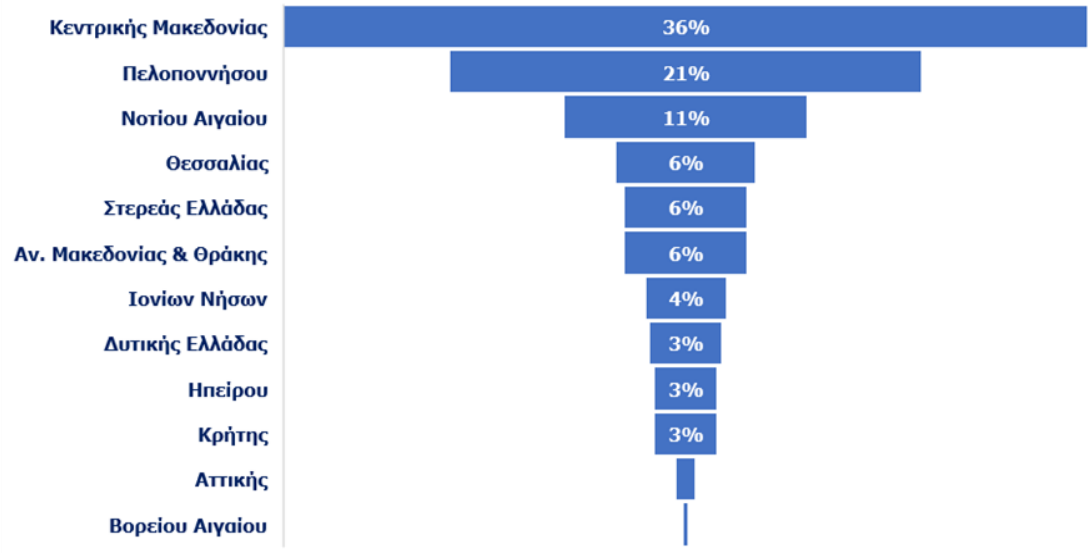

5.6.2 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Ενότητα

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση αφίξεων σε κάμπινγκ κατά +38% (από 98 χιλ. το 2015 σε 135 χιλ. το 2019). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +74% (από 40 χιλ. το 2015 σε 69 χιλ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +14% (από 58 χιλ. το 2015 σε 66 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Χαλκιδική (+35%, από 79 χιλ. το 2015 σε 106 χιλ. το 2019), Πιερία (+50%, από 15 χιλ. το 2015 σε 22 χιλ. το 2019) και Θεσσαλονίκη (+53%, από 5 χιλ. το 2015 σε 7 χιλ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν οριακά υψηλότερο των ημεδαπών (51% έναντι 49%).

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευε το 2020 το 36% των συνολικών αφίξεων σε κάμπινγκ, σημειώνοντας μείωση κατά -44% σε σύγκριση με το 2019 (από 135 χιλ. το 2019 σε 76 χιλ. το 2020). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -70% (από 69 χιλ. το 2019 σε 21 χιλ. το 2020) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -17% (από 66 χιλ. το 2019 σε 55 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Χαλκιδικής (-42%, από 106 χιλ. το 2019 σε 62 χιλ. το 2020), Πιερίας (-55%, από 22 χιλ. το 2019 σε 10 χιλ. το 2020) και Θεσσαλονίκης (-39%, από 7 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2020). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2020 το μερίδιο των ημεδαπών σε όρους αφίξεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των αλλοδαπών (72% έναντι 28%).

Πίνακας 72: Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2020

Ενότητα		2015	2019	2020	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019-2020
Χαλκιδικής	Αλλοδαποί	29.199	50.212	16.531	72%	-67%
	Ημεδαποί	49.530	55.964	45.123	13%	-19%
Πιερίας	Αλλοδαποί	8.317	14.148	2.150	70%	-85%
	Ημεδαποί	6.372	7.921	7.714	24%	-3%
Θεσσαλονίκης	Αλλοδαποί	2.178	4.571	2.273	110%	-50%
	Ημεδαποί	2.472	2.561	2.102	4%	-18%
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**39.694**	**68.931**	**20.954**	**74%**	**-70%**
	Ημεδαποί	**58.374**	**66.446**	**54.939**	**14%**	**-17%**
Σύνολο Περιφέρειας		**98.068**	**135.377**	**75.893**	**38%**	**-44%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2020, η Ενότητα Χαλκιδικής καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο με 81% και ακολουθούν οι Ενότητες Πιερίας (13%) και Θεσσαλονίκης (6%).

Διάγραμμα 80: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020

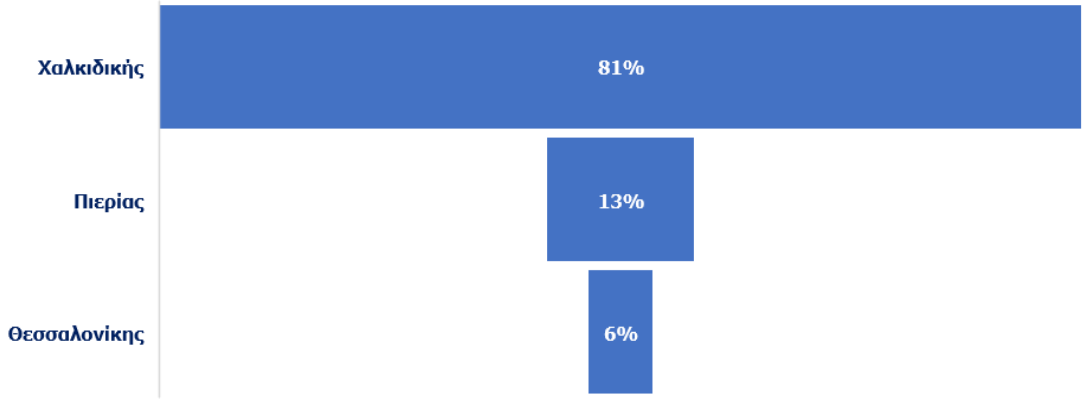

5.6.3 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +35% (από 1,6 εκατ. το 2015 σε 2,1 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Αττικής (-18%, από 38 χιλ. το 2015 σε 31 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κεντρική Μακεδονία (+35%, από 640 χιλ. το 2015 σε 865 χιλ. το 2019), Πελοπόννησο (+25%, από 261 χιλ. το 2015 σε 327 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+54%, από 107 χιλ. το 2015 σε 165 χιλ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+39%, από 139 χιλ. το 2015 σε 193 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+15%, από 62 χιλ. το 2015 σε 71 χιλ. το 2019), Θεσσαλία (+86%, από 55 χιλ. το 2015 σε 101 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+67%, από 76 χιλ. το 2015 σε 127 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+48%, από 51 χιλ. το 2015 σε 75 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+22%, από 89 χιλ. το 2015 σε 108 χιλ. το 2019), Κρήτη (+1%, από 44 χιλ. το 2015 σε 44 χιλ. το 2019) και Βόρειο Αιγαίο (από 0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, οι διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσαν μείωση κατά -57% (από 2,1 εκατ. το 2019 σε 899 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Κεντρική Μακεδονία (-54%, από 865 χιλ. το 2019 σε 394 χιλ. το 2020), Πελοπόννησο (-46%, από 327 χιλ. το 2019 σε 175 χιλ. το 2020), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-58%, από 165 χιλ. το 2019 σε 69 χιλ. το 2020), Νότιο Αιγαίο (-71%, από 193 χιλ. το 2019 σε 56 χιλ. το 2020), Στερεά Ελλάδα (-32%, από 71 χιλ. το 2019 σε 48 χιλ. το 2020), Θεσσαλία (-53%, από 101 χιλ. το 2019 σε 48 χιλ. το 2020), Ιόνια Νησιά (-67%, από 127 χιλ. το 2019 σε 41 χιλ. το 2020), Ήπειρο (-67%, από 75 χιλ. το 2019 σε 25 χιλ. το 2020), Δυτική Ελλάδα (-80%, από 108 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2020), Κρήτη (-64%, από 44 χιλ. το 2019 σε 16 χιλ. το 2020), Αττική (-88%, από 31 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2020) και Βόρειο Αιγαίο (-39%, από 2 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2020).

Πίνακας 73: Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2020

Περιφέρεια	2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Κεντρικής Μακεδονίας	**639.861**	**864.520**	**393.565**	**35%**	**-54%**
Πελοποννήσου	260.827	327.337	175.380	25%	-46%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	106.785	164.664	69.008	54%	-58%
Νοτίου Αιγαίου	138.946	192.891	56.224	39%	-71%
Στερεάς Ελλάδας	61.701	70.681	48.293	15%	-32%
Θεσσαλίας	54.501	101.474	47.652	86%	-53%
Ιονίων Νήσων	76.471	127.343	41.392	67%	-67%
Ηπείρου	50.850	75.119	24.526	48%	-67%
Δυτικής Ελλάδας	88.571	108.484	22.118	22%	-80%
Κρήτης	43.984	44.344	15.974	1%	-64%
Αττικής	37.732	31.049	3.763	-18%	-88%
Βορείου Αιγαίου	0	2.017	1.222		-39%
Ελλάδα	**1.560.229**	**2.109.923**	**899.117**	**35%**	**-57%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα κάμπινγκ των Περιφερειών της Κεντρικής Μακεδονίας (44%) και της Πελοποννήσου (20%). Δηλαδή οι 2 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2020 το 63% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της χώρας.

Διάγραμμα 81: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, 2020

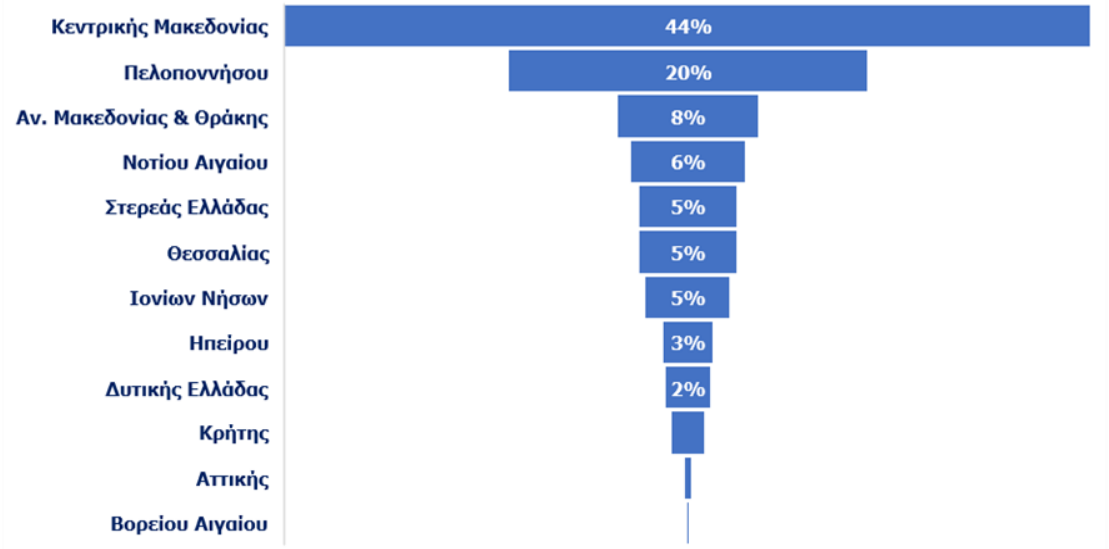

5.6.4 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Ενότητα

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ κατά +35% (από 640 χιλ. το 2015 σε 865 χιλ. το 2019). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +58% (από 229 χιλ. το 2015 σε 362 χιλ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +22% (από 411 χιλ. το 2015 σε 502 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Χαλκδικής (+36%, από 452 χιλ. το 2015 σε 615 χιλ. το 2019), Πιερίας (+39%, από 142 χιλ. το 2015 σε 197 χιλ. το 2019) και Θεσσαλονίκης (+17%, από 45 χιλ. το 2015 σε 53 χιλ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των ημεδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των αλλοδαπών (58% έναντι 42%).

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευε το 2020 το 44% των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ, σημειώνοντας μείωση κατά -54% σε σύγκριση με το 2019 (από 865 χιλ. το 2019 σε 394 χιλ. το 2020). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -67% (από 362 χιλ. το 2019 σε 121 χιλ. το 2020) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -46% (από 502 χιλ. το 2019 σε 272 χιλ. το 2020). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Χαλκιδικής (-52%, από 615 χιλ. το 2019 σε 296 χιλ. το 2020), Πιερίας (-66%, από 197 χιλ. το 2019 σε 68 χιλ. το 2020) και Θεσσαλονίκης (-43%, από 53 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2020). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2020 το μερίδιο των ημεδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των αλλοδαπών (69% έναντι 31%).

Πίνακας 74: Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2020

Ενότητα		2015	2019	2020	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2020
Χαλκιδικής	Αλλοδαποί	177.258	258.383	96.723	46%	-63%
	Ημεδαποί	275.163	356.144	199.253	29%	-44%
Πιερίας	Αλλοδαποί	44.649	81.873	11.226	83%	-86%
	Ημεδαποί	97.716	115.592	56.381	18%	-51%
Θεσσαλονίκης	Αλλοδαποί	7.022	22.207	13.455	216%	-39%
	Ημεδαποί	38.053	30.321	16.527	-20%	-45%
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**228.929**	**362.463**	**121.404**	**58%**	**-67%**
	Ημεδαποί	**410.932**	**502.057**	**272.161**	**22%**	**-46%**
Σύνολο Περιφέρειας		**639.861**	**864.520**	**393.565**	**35%**	**-54%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2020, η Ενότητα Χαλκιδικής καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο με 75% και ακολουθούν οι Ενότητες Πιερίας (17%) και Θεσσαλονίκης (8%).

Διάγραμμα 82: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020

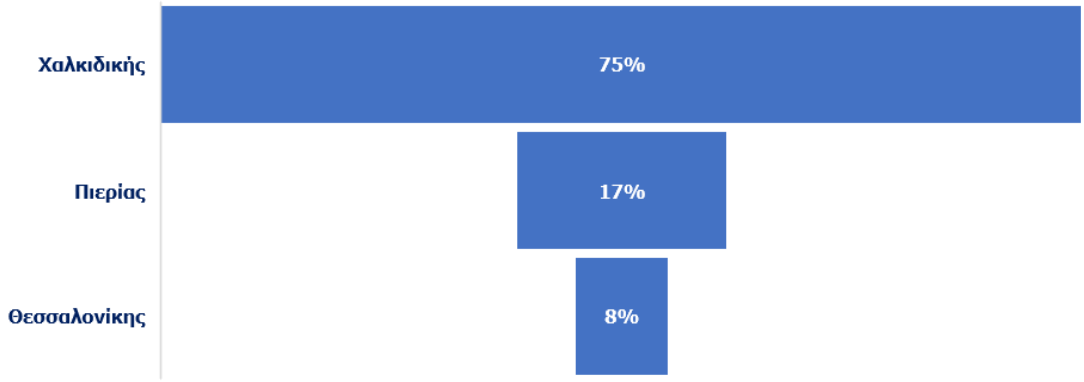

6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

6.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2019

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 2.333 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός για το 2019, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 2.479 ξενοδοχεία[15] τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 172.349 δωμάτια στις κατηγορίες 2*, 3*, 4* και 5*. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατό να αναλυθούν όχι μόνο χρηματοοικονομικοί αλλά και λειτουργικοί δείκτες ανά κατηγορία και ανά προορισμό[16].

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 50% των μονάδων και το 56% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 37% των μονάδων και το 47% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 29% των μονάδων και το 40% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 21% των μονάδων και το 27% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Για τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Ελλάδας και Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 5* και Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 4*, δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων που ευρίσκονται σε αυτές. Στις περιπτώσεις αυτές προβήκαμε μόνο σε εκτίμηση του Κύκλου Εργασιών τους, ενώ τα μεγέθη ΚΠΦΤΑ[17], ΚΠΦ[18], Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια δεν εκτιμήθηκαν. Εκτιμούμε όμως ότι λόγω του μικρού αριθμού δωματίων στις εν λόγω Περιφέρειες, η παράλειψή τους δεν αλλοιώνει ουσιωδώς την εκτίμηση των συνολικών μεγεθών που προαναφέρθηκαν, ανά κατηγορία.

[15] Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, η ταυτοποίηση των ξενοδοχείων έγινε αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ, ενώ την προηγούμενη χρονιά (2018) στα στοιχεία συμπεριλαμβάνονταν και τα στοιχεία του ΜΗΤΕ.

[16] Για αναλυτική μεθοδολογία βλ. σελ. 8 και 9 αντίστοιχης μελέτης με στοιχεία 2015.

[17] Κέρδη Προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.

[18] Κέρδη Προ Φόρων

6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα

Πίνακας 75: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2019

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2019				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Δωμάτια	89.680	120.542	100.622	97.431
Κύκλος Εργασιών	3.262.069.431	2.190.935.667	1.004.047.195	643.495.812
ΚΠΦΤΑ	860.061.739	504.952.894	203.829.326	126.035.652
ως % του Κύκλου Εργασιών	26%	23%	20%	20%
ΚΠΦ	-22.888.646	170.938.533	63.408.779	32.535.258
ως % του Κύκλου Εργασιών	-1%	8%	6%	5%
Καθαρά Πάγια	2.201.335.531	1.018.595.403	358.973.582	157.788.663
Ίδια Κεφάλαια	5.993.544.916	3.815.983.412	2.136.588.898	1.761.742.699
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	5.551.773.761	1.593.275.697	634.837.964	288.649.974
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,9	0,4	0,3	0,2
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	6,5	3,2	3,1	2,3

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2019:

- Υπάρχει μια αρκετά ισομερής κατανομή δωματίων στα ξενοδοχεία 5*, 4*, 3* και 2*
- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* υπερβαίνει τα € 7,0 δισ. αθροιστικά ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 13,7 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 8,0 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 3,7 δισ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τα ξενοδοχεία 2*, 3* και 4*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερη οικονομική σημασία με όρους Κύκλου Εργασιών, Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ), Επενδεδυμένων Παγίων και Επενδεδυμένων Κεφαλαίων, τόσο Ιδίων όσο και Δανείων.
- Τα 5* ξενοδοχεία, έχουν επίσης καλύτερο δείκτη κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ ενώ τα ΚΠΦ είναι αρνητικά, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες κατηγορίες. Συγκεκριμένα, ο δείκτης κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ για τα 5* ξενοδοχεία κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ ο δείκτης ΚΠΦ είναι αρνητικός ενώ για τις υπόλοιπες κατηγορίες 4*, 3* και 2* οι δείκτες ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ κρίνονται ως ικανοποιητικοί, με εξαίρεση τα ΚΠΦ για τα 2* που κρίνεται ως χαμηλός.
- Τέλος, η χρηματοοικονομική επάρκεια (βάσει των δεικτών Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υγιής για τις κατηγορίες 2*, 3* και 4* ενώ για την κατηγορία 5* αυτό ισχύει μόνο για τον πρώτο δείκτη (Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια

Κεφάλαια), ενώ ο δεύτερος δείκτης (Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υψηλός.

Πίνακας 76: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2019

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2019				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	36.375	18.176	9.978	6.605
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	24.547	8.450	3.568	1.619
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	66.833	31.657	21.234	18.082
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	61.906	13.218	6.309	2.963

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 76, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ενώ ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* είναι περίπου διπλάσιος από αυτόν των 4* (που με τη σειρά τους είναι περίπου διπλάσιος αυτού των 3* και περίπου τριπλάσιος αυτού των 2*), τα επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο είναι υπερδιπλάσια στα ξενοδοχεία 5* σε σχέση με τα αντίστοιχα 4*. Δηλαδή η απόδοση, με όρους Κύκλου Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* υπολείπεται αυτής των ξενοδοχείων 4*. Η εικόνα αυτή συνάδει και με την εικόνα στους δείκτες χρηματοοικονομικής επάρκειας του Πίνακα 75.

6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας βασίζεται στην ταυτοποίηση 176 ξενοδοχείων τα οποία διαθέτουν 14.471 δωμάτια στις κατηγορίες 5*, 4*, 3* και 2*.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 55% των μονάδων και το 66% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 42% των μονάδων και το 39% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 19% των μονάδων και το 29% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 11% των μονάδων και το 15% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Πίνακας 77: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2019

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2019				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Δωμάτια	9.307	10.332	10.079	8.638
Κύκλος Εργασιών	405.843.284	154.358.128	105.423.187	61.560.832
ΚΠΦΤΑ	105.478.944	24.491.500	17.826.598	12.704.285
ως % του Κύκλου Εργασιών	26%	16%	17%	21%
ΚΠΦ	-190.248.007	187.010	7.086.736	6.707.800
ως % του Κύκλου Εργασιών	-47%	0,1%	7%	11%
Καθαρά Πάγια	395.601.275	46.787.036	32.147.296	4.408.021
Ίδια Κεφάλαια	732.645.358	290.346.353	167.568.986	122.023.471
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	1.034.407.308	89.368.906	53.231.124	16.829.277
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	1,4	0,3	0,3	0,1
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	9,8	3,6	3,0	1,3

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2019:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* ανέρχεται σε € 727 εκατ. περίπου ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια σε περίπου € 1,3 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός σε περίπου € 1,2 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 479 εκατ. περίπου.
- Τα ξενοδοχεία 5* έχουν σημαντικά μεγαλύτερο Κύκλο Εργασιών, ΚΠΦΤΑ, Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια σε σύγκριση με τις υπόλοιπες κατηγορίες ξενοδοχείων ενώ τα 4* ξενοδοχεία υψηλότερα ΚΠΦ. Αναφορικά με τους δείκτες κερδοφορίας, όλες οι κατηγορίες

ξενοδοχείων καταγράφουν θετικό πρόσημο, εξαίρεση αποτελούν τα ΚΠΦ για τα 5* ξενοδοχεία που είναι αρνητικός.

- Συγκεκριμένα, ο δείκτης ΚΠΦΤΑ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των 5* ξενοδοχείων κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός, των 2* ως ικανοποιητικός ενώ των 4* και 3* ως χαμηλός. Ο δείκτης ΚΠΦ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των ξενοδοχείων 2* κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός, των 3* ως ικανοποιητικός, των 4* ως χαμηλός ενώ ο δείκτης ΚΠΦ στα 5* είναι αρνητικός.
- Τέλος, οι δείκτες Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ κρίνονται ως υγιείς σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων, με εξαίρεση τον δείκτη Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ για τα 5* ξενοδοχεία που κρίνεται ως υψηλός.

Πίνακας 78: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2019

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2019				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	43.606	14.940	10.460	7.127
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	42.506	4.528	3.190	510
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	78.720	28.102	16.626	14.126
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	111.143	8.650	5.281	1.948

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 78, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου. Είναι όμως αξιοσημείωτο ότι τα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο για τα 5* είναι δυσανάλογα υψηλότερα απ' ότι ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο και τα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα αντίστοιχα μεγέθη των 4* ξενοδοχείων.

Συγκριτικά με τους αντίστοιχους δείκτες, ανά δωμάτιο, για το σύνολο της χώρας (βλ. Πίνακα 76), παρατηρούμε ότι ο Κύκλος Εργασιών, τα Καθαρά Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι υψηλότερα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας για τα 5* και χαμηλότερα για τα 4*, 3* και 2* ξενοδοχεία, εξαίρεση αποτέλεσαν ο δείκτης Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο για τα 3* και 2* ξενοδοχεια όπου ήταν υψηλότερος στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

7 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα ενότητα περιλαμβάνει την συνοπτική καταγραφή επιλεγμένων **βασικών στρατηγικών κατευθύνσεων και προβλέψεων που έχουν άμεση σχέση με την τουριστική ανάπτυξη,** όπως έχουν θεσμοθετηθεί και προωθούνται στο πλαίσιο του **Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου (ΠΧΠ)** για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (βλ. ΦΕΚ 485/Δ/20.8.2020).

Τα **ΠΧΠ** θεσμοθετούνται με Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από δημόσια διαβούλευση. **Αποτελούν τα βασικά εργαλεία άσκησης χωροταξικού σχεδιασμού αλλά και αναπτυξιακής πολιτικής σε Περιφερειακό επίπεδο**, παρέχοντας κατευθύνσεις για την χωρική οργάνωση και την ανάπτυξη των Περιφερειών της Χώρας και δίνοντας στρατηγικές κατευθύνσεις στα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού που έχουν ρυθμιστικό χαρακτήρα.

Στις επόμενες ενότητες περιγράφονται στρατηγικές κατευθύνσεις που έχουν σχέση με:

- **πρότυπα χωρικής οργάνωσης, αναπτυξιακούς πόλους και άξονες, κόμβους και πύλες μεταφορών** καθώς και με
- ειδικές **πρόνοιες και κατευθύνσεις** σε ότι αφορά στην **τουριστική ανάπτυξη ανά χωρική/ γεωγραφική ενότητες, θεματικές μορφές τουρισμού και ειδικές κατηγορίες του χώρου** (πχ. παράκτιος και νησιωτικός χώρος, ορεινός χώρος, κλπ.) καθώς και **όρους δόμησης** (πχ. αρτιότητες, επιτρεπόμενες χρήσεις, πυκνότητα κλινών).

Πρακτικά, οι πρόνοιες και οι κατευθύνσεις αυτές λαμβάνουν υπόψη μία σειρά επιτελικών σχεδίων και προγραμμάτων όπως Εθνικές Πολιτικές (πχ. Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης, ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων), τα οικεία Περιφερειακά και Τομεακά (πχ. υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη) Επιχειρησιακά Προγράμματα, αλλά και τις επηρεάζουν. Παράλληλα **έχουν άμεση και στενή σχέση τόσο με τον σχεδιασμό του χώρου ρυθμιστικού χαρακτήρα** (πχ. πολεοδομικά σχέδια) όσο και **με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών έργων** (πχ. μέσω της διαδικασίας της χωροθέτησης και της περιβαλλοντικής αδειοδότησης) στους τομείς – μεταξύ άλλων – των μεταφορών, των υποδομών και του τουρισμού.

Σκοπός και στόχοι

Ένας από τους βασικούς στόχους του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου (ΠΧΠ) για τη Κεντρική Μακεδονία είναι η προώθηση του διεθνούς και διαπεριφερειακού ρόλου της Περιφέρειας μέσω κατάλληλων χωρικών ρυθμίσεων και παρεμβάσεων. Στο πλαίσιο αυτό, καθοριστική σημασία έχει η ενίσχυση του μητροπολιτικού ρόλου της Θεσσαλονίκης, με παράλληλη ανάδειξη του διακριτού ρόλου των λοιπών αστικών κέντρων της Περιφέρειας.

Παράλληλα, οι δραστηριότητες υπερεθνικής εμβέλειας στις οποίες πρέπει να στηριχθεί ο διεθνής προσανατολισμός της Περιφέρειας είναι: (α) δραστηριότητες με ήδη πολύ ισχυρό διεθνή προσανατολισμό όπως μεταξύ άλλων, ο τουρισμός, και (β) δραστηριότητες στις οποίες υπάρχουν ήδη σαφείς τάσεις εξωστρέφειας ή τουλάχιστον συγκριτικό πλεονέκτημα και που μπορούν υπό προϋποθέσεις να αναδειχθούν σε νέους πυλώνες του διεθνούς ρόλου όπως οι νέες μορφές τουρισμού (εναλλακτικές, κρουαζιέρα, ειδικών τουριστικών υποδομών, οικοτουρισμού, τουριστική κατοικία). Ειδικό στοιχείο με σημαντικά περιθώρια περαιτέρω αξιοποίησης είναι το Άγιον Όρος, τόσο ως στοιχείο της ταυτότητας της Περιφέρειας όσο και ως παράγων άμεσης στήριξης ορισμένων δραστηριοτήτων διεθνούς αναφοράς, κυρίως (αλλά όχι μόνο) του τουρισμού και του πολιτισμού. Παράλληλα, οι τουριστικοί πόροι (με την ευρεία έννοια, συμπεριλαμβανόμενων φυσικών, πολιτιστικών κλπ.) που είναι χωροθετημένοι σε ένα διαπεριφερειακό κύκλωμα (Θεσσαλία - Ήπειρο - Δ. Μακεδονία - Ανατ. Μακεδονία Θράκη - Άγιον Όρος) και επιτρέπουν την ανάπτυξη διαπεριφερειακών διαδρομών που αφορούν το ίδιο είδος τουρισμού (πχ. ορεινός, θρησκευτικός, οικοτουρισμός) ή δικτυώσεων (κρουαζιέρας/ πολιτιστικός) μπορούν να συμβάλλον στην συνεργασία μεταξύ των όμορων περιφερειών.

Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι – σύμφωνα με το ΠΧΠ - η αναγνώριση της ΠΓΜΔ ως Βόρειας Μακεδονίας επιβάλλει ειδική μέριμνα για το brand name Μακεδονία στο διεθνή χώρο.

Αναπτυξιακό πρότυπο

Το ΠΧΠ προβλέπει την επικέντρωση του τουρισμού στην υψηλής ποιότητας ζήτηση μέσα από την ποιοτική αναβάθμιση (εμπλουτισμός - διεύρυνση του τουριστικού προϊόντος, σύνδεσή του με δίκτυα «εναλλακτικού» τουρισμού, άμβλυνση της εποχικότητας, σύνδεση με τον πολιτισμό και τους περιβαλλοντικούς πόρους) καθώς και στην προστασία της βιοποικιλότητας και ενίσχυση των οικοσυστημικών

υπηρεσιών που συνδέονται με την τοπική απασχόληση και οικονομία με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον

Βασικοί άξονες και πόλοι ανάπτυξης

Στην Περιφέρεια περιλαμβάνονται τρία πολυπολικά συμπλέγματα ανάπτυξης:

1. Μητροπολιτική περιοχή Θεσσαλονίκης: περιλαμβάνει το Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης και ένα σύνολο δορυφορικών στοιχείων, οικιστικών κέντρων ή/και ισχυρών συγκεντρώσεων παραγωγικών δραστηριοτήτων.
2. Πολυπολικό σύμπλεγμα στο δυτικό τμήμα της Περιφέρειας, που αποτελείται από τις εξής πόλεις-πρωτεύοντες περιφερειακούς πόλους: Αλεξάνδρεια, Βέροια, Νάουσα, Έδεσσα, Γιαννιτσά.
3. Πολυπολικό σύμπλεγμα νοτίου τμήματος Χαλκιδικής: περιλαμβάνει ένα σύνολο οικιστικών κέντρων 6ου επιπέδου (Πολύγυρος, Νικήτη, Νέος Μαρμαράς, Κασσάνδρεια, Νέα Μουδανιά, Νέα Καλλικράτεια) χωρίς ισχυρό επιμέρους πόλο, που λειτουργούν περίπου στο ίδιο επίπεδο.

Σε ότι αφορά στους άξονες, γίνεται βασική διάκριση σε:

1. Ανατολικό χερσαίο άξονα: αποτελεί μέρος του εθνικού, στο τμήμα του που διέρχεται από τις ΠΕ Πιερίας και Θεσσαλονίκης, με προέκταση προς τα βόρεια
2. Βόρειο χερσαίο άξονα: αποτελεί σημαντικό μέρος του εθνικού βορείου άξονα, αλλά λειτουργώντας πραγματικά ως τέτοιος μόνο κατά τμήματα, κυρίως στο δυτικό τμήμα της Περιφέρειας, μεταξύ Θεσσαλονίκης και δυτικού πολυπολικού συμπλέγματος, με διαπεριφερειακή συνέχεια προς τη Δυτική Μακεδονία.

Παράλληλα, προβλέπεται η διατήρηση των εξής υφιστάμενων «πυλών» των μεταφορικών δικτύων διεθνούς και εθνικής-διαπεριφερειακής σημασίας:

1. Θεσσαλονίκη πόλη-πύλη,
2. Ειδομένη και Εύζωνοι προς Βόρεια Μακεδονία (οδική και σιδηροδρομική, επιβατική και εμπορευματική),
3. Δοϊράνη προς Βόρεια Μακεδονία (οδική, κυρίως εμπορευματική),
4. Προμαχώνας προς Βουλγαρία (οδική και σιδηροδρομική, επιβατική και εμπορευματική),
5. Λιμάνι Θεσσαλονίκης (θαλάσσια, κυρίως εμπορευματική αλλά και επιβατική),

6. Αερολιμένας Θεσσαλονίκης (αεροπορική, κυρίως επιβατική αλλά και εμπορευματική),
7. Οι τουριστικοί λιμένες σκαφών αναψυχής (μαρίνες) των εγκαταστάσεων των ξενοδοχειακών μονάδων στη Σάνη και στο Πόρτο Καρράς αποτελούν ειδική περίπτωση ως σημαντικές τουριστικές Πύλες,
8. Τουριστικός λιμένας Ουρανούπολης, ο οποίος αποτελεί την Πύλη προς τη Μοναστική Πολιτεία του Αγίου Όρους.

Για να βελτιωθεί η σύνδεση του αερολιμένα Θεσσαλονίκης δίνεται η κατεύθυνση της σύνδεσης με το τοπικό δίκτυο αστικών μετακινήσεων στη Θεσσαλονίκη κατά προτίμηση με μέσο σταθερής τροχιάς (συμπεριλαμβανόμενων και των ελαφρών, πχ. ηλεκτρικών BRT με λωρίδα αποκλειστικής κυκλοφορίας).

Ευρύτερες Αναπτυξιακές Ζώνες και Χωρικές Ενότητες

Προβλέπεται, Ευρύτερη Αναπτυξιακή Ζώνη Τουρισμού που περιλαμβάνει τρεις ζώνες:

1. στη Χαλκιδική (που επιμερίζεται σε αναπτυγμένο και αναπτυσσόμενο τουριστικό τμήμα),
2. στην παραλιακή ζώνη της Πιερίας (αναπτυσσόμενη τουριστικά), και
3. στις περιοχές που βρίσκονται σε άμεση επαφή με τις όμορες περιφέρειες της Δυτικής Μακεδονίας και της Ανατ. Μακεδονίας-Θράκης και στο βόρειο τμήμα της περιφέρειας (περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικών-εναλλακτικών μορφών τουρισμού).

Παράλληλα, προβλέπεται «Παράκτια Ευρύτερη Ζώνη 1» που περιλαμβάνει περιοχές υψομέτρου κάτω των 100 μ σε επαφή με την ακτογραμμή, με κυρίαρχο τομέα τον τουρισμό, πληθυσμό με γενικώς θετικούς δείκτες εισοδήματος, εξέλιξης εισοδήματος και δημογραφικής αντικατάστασης. Χαρακτηρίζεται περιβαλλοντικά κρίσιμη λόγω της σημαντικότητάς της για την βιοποικιλότητα, την ποιότητα διαβίωσης αλλά και την υποστήριξη της οικονομικής ζωής της περιφέρειας, αντιμετωπίζει έντονες πιέσεις από την οικιστική ανάπτυξη και είναι ιδιαίτερα ευάλωτη στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

Διακρίνεται στον:

- παράκτιο χώρο της ΠΕ Πιερίας που ορίζεται έως την υψομετρική γραμμή των 100μ ή έως τον άξονα της ΠΑΘΕ.

- παράκτιο χώρο της Χαλκιδικής, της ανατολικής ΠΕ Θεσσαλονίκης και της νότιας ΠΕ Σερρών που ορίζονται έως την υψομετρική γραμμή των 100 μ ή τον άξονα της ΕΟ Θεσσαλονίκης - Μουδανιών ή της Εγνατίας Οδού

Οι επιμέρους στρατηγικοί στόχοι που αφορούν αυτές τις χωρικές ενότητες είναι:

1. επικέντρωσή του στην υψηλής ποιότητας ζήτηση μέσα από ποιοτική αναβάθμιση του τομέα, εμπλουτισμό και διεύρυνση του τουριστικού προϊόντος, διασύνδεση νέων μορφών τουρισμού με το κυρίαρχο πρότυπο, άμβλυνση της εποχικότητας και σύνδεση με τον πολιτισμό και τους περιβαλλοντικούς πόρους, και
2. προστασία του φυσικού και πολιτιστικού πλεονεκτήματος μέσα από βιώσιμη διαχείριση, βελτιστοποίηση περιβαλλοντικού αποτελέσματος σε κάθε παρέμβαση μέσω στόχων για την Φέρουσα Ικανότητα, αποτροπή των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή.

Χωρική οργάνωση για τον Τουρισμό

Σε ότι αφορά στη χωρική οργάνωση του Τουρισμού για το Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, το ΠΧΠ προβλέπει:

1. Γενικές χωρικές κατευθύνσεις για τον τουριστικό τομέα ως εξής:
   a) Στις ζώνες αναπτυγμένου ή αναπτυσσόμενου τουρισμού, η στρατηγική συνίσταται στην εξυγίανση του χωρικού προτύπου, την ποιοτική αναβάθμιση και τη διεύρυνση προς συμπληρωματικές μορφές τουρισμού (συμπεριλαμβανόμενης της σύγχρονου τύπου οργανωμένης τουριστικής κατοικίας, σε αντιδιαστολή προς τη συμβατική διάσπαρτη εκτός σχεδίου παραθεριστική κατοικία).
   b) Στην ζώνη των περιοχών που ενδείκνυνται για την ανάπτυξη ειδικών-εναλλακτικών μορφών τουρισμού, βασική κατεύθυνση είναι η ποσοτική ενίσχυση με παράλληλη διαφοροποίηση και σε άλλες μορφές συμβατές με τα ειδικά χαρακτηριστικά του ορεινού χώρου.
2. Σε ό,τι αφορά στους όρους της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές, δίδονται οι εξής κατευθύνσεις ανά τουριστική ζώνη: - αναπτυγμένες τουριστικά περιοχές:
   a) ελάχιστη απαιτούμενη επιφάνεια γηπέδου τα δέκα (10) στρέμματα και μέγιστη πυκνότητα 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως.

b) αναπτυσσόμενες, με περιθώρια ανάπτυξης, τουριστικές περιοχές: ελάχιστη απαιτούμενη επιφάνεια γηπέδου τα δέκα (10) στρέμματα και μέγιστη πυκνότητα 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως.
c) περιοχές ενδεικνυόμενες για την ανάπτυξη ειδικών εναλλακτικών μορφών τουρισμού: ελάχιστη απαιτούμενη επιφάνεια γηπέδου τα δέκα (10) στρέμματα και μέγιστη πυκνότητα 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως.

Υιοθέτηση των κατευθύνσεων αυτών και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις. Στην περίπτωση τουριστικών επενδύσεων για τις οποίες έχει υποβληθεί φάκελος έγκρισης περιβαλλοντικών όρων ή φάκελος έγκρισης οικοδομικής άδειας πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος, οι όροι της παρούσας παραγράφου δεν ισχύουν, και εφαρμόζονται αυτοί που ίσχυαν μέχρι την εν λόγω ημερομηνία.

3. Ειδικές κατευθύνσεις για τον τουρισμό είναι οι εξής:
   a) Ενθάρρυνση των οργανωμένων μορφών ανάπτυξης του τουρισμού, ως μέσου που οδηγεί σε ορθολογικότερη οργάνωση του χώρου και περιορισμό της άναρχης εκτός σχεδίου δόμησης. Γενική ενθάρρυνση του εμπλουτισμού περιοχών και μονάδων με ειδικές τουριστικές υποδομές που διευρύνουν θεματικά και χρονικά την τουριστική προσφορά.
   b) Ανάπτυξη της οργανωμένης τουριστικής κατοικίας. Η επιδίωξη αυτή περιλαμβάνει αφενός τη θεσμική διευκόλυνση σύγχρονου τύπου επενδύσεων όπως τα ΣΤΚ, και αφετέρου την εξυγίανση υφιστάμενων άναρχων συγκεντρώσεων παραθεριστικής κατοικίας (Χαλκιδική Πιερία) και τον περιορισμό της μελλοντικής διεύρυνσης αυτού του φαινομένου. Όσον αφορά, ειδικότερα, την παραθεριστική κατοικία, προωθούνται τα εργαλεία σχεδιασμού οργανωμένης δόμησης παραθεριστικής κατοικίας.
   c) Δημιουργία διαδρομών θρησκευτικού τουρισμού με μείζονα κόμβο το Άγιο Όρο & διαδρομών αρχαιολογικού τουρισμού (επίκεντρα: Βέροια-Νάουσα, Δίον-Πέλλα-Βεργίνα).
   d) Δημιουργία διαδρομών οικοτουρισμού-τουρισμού φύσης (Όλυμπος, δυτικό τμήμα της Κεντρικής Μακεδονίας σε ενιαίο σύστημα με περιοχές της περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, Βέρμιο - Βόρας, Βόλβη – Κορώνεια Βερτίσκου) και χιονοδρομικού τουρισμού. Προώθηση τουρισμού city break στη Θεσσαλονίκη σε συνδυασμό με τον συνεδριακό και ιατρικό τουρισμό.

e) Ενίσχυση του πολιτιστικού κεφαλαίου, ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων (πχ. Ολύνθου, Ποτίδαια, Στάγειρα) και διασύνδεσή τους με τον τουρισμό.
f) Ενίσχυση των υποδομών θαλάσσιου τουρισμού/ δικτύου μαρινών με προτεραιότητα στην αναβάθμιση υπαρχόντων αγκυροβολίων.
g) Εκπόνηση σχεδίων branding - place marketing (προτεραιότητες: Θεσσαλονίκη, Χαλκιδική, δίκτυα αρχαιολογικού τουρισμού για το σύνολο της περιφέρειας).
h) Βελτίωση της βιώσιμης κινητικότητας ειδικά σε σχέση με τις τουριστικές - παραθεριστικές ροές και την τροφοδοσία τους.
i) Ενίσχυση της συνδεσιμότητας του Αγίου Όρους με την Εγνατία Οδό από την περιοχή των εκβολών του Στρυμόνα.
j) Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιας Ζώνης μέσω της διατήρησης επαρκούς μεγέθους φυσικών περιοχών κατά μήκος του παράκτιου μετώπου, περιορισμός της εκτός σχεδίου παραθεριστικής κατοικίας και οριοθέτηση των οικιστικών θυλάκων.

4. Ειδικότερα για συγκεκριμένες χωρικές ενότητες δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:
   a) Περιμετρική Ορεινή Ευρύτερη Ζώνη και κεντρική)
      i. Επικέντρωση στην υψηλής ποιότητας ζήτηση με ανάπτυξη νέων μορφών, άμβλυνση της εποχικότητας και σύνδεση με τον πολιτισμό και τους περιβαλλοντικούς πόρους.
      ii. Σύνδεση της αγροτικής δραστηριότητας με την προώθηση ειδικών-εναλλακτικών μορφών τουρισμού με παράλληλη προστασία της φύσης στις περιοχές του δικτύου των προστατευόμενων περιοχών Natura 2000.
   b) Ορεινός / ημιορεινός όγκος του Χολομώντα και (σε επέκταση) Χορτιάτη
      i. Επικέντρωση στην υψηλής ποιότητας ζήτηση με ανάπτυξη νέων μορφών, άμβλυνση της εποχικότητας και σύνδεση με τον πολιτισμό και τους περιβαλλοντικούς πόρους.
      ii. Σύνδεση με τον τουρισμό πόλης και τις αντίστοιχες δραστηριότητες της ΛΜΠ Θεσσαλονίκης.
      iii. Προώθηση ειδικών-εναλλακτικών μορφών τουρισμού με παράλληλη προστασία της φύσης στις περιοχές του δικτύου των προστατευόμενων περιοχών Natura 2000.
   c) Παράλια της Πιερίας
      i. Απεξάρτηση του τουρισμού από τη διεθνή συγκυρία και επικέντρωση του στην υψηλής ποιότητας ζήτηση μέσα από ποιοτική αναβάθμιση, εμπλουτισμό και διεύρυνση τουριστικού προϊόντος, διασύνδεση με

νέες μορφές τουρισμού, άμβλυνση της εποχικότητας και σύνδεση με τον πολιτισμό και τους περιβαλλοντικούς πόρους.

ii. Διευθέτηση συγκρούσεων ως προς τις περιοχές του δικτύου των προστατευόμενων περιοχών Natura 2000 και τις Περιοχές Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών/ ΠΑΥ (Οργανωμένων ή μη).

iii. Ανασυγκρότηση/αναδιοργάνωση υποδομών και οικοδομικού αποθέματος για διατήρηση της φέρουσας ικανότητας.

iv. Ενθάρρυνση μεγάλων επενδύσεων εθνικής ή ευρύτερης περιφερειακής εμβέλειας, ιδίως με οργανωμένη μορφή.

v. Δημιουργία ακτοπλοϊκής σύνδεσης Νότιας Πιερίας - Κασσάνδρας (Μουδανιών) για την απευθείας μετάβαση τουριστικών ροών προς τις περιοχές του Ολύμπου - Δίου και Βεργίνας και την ενίσχυση της ενδοπεριφερειακής κινητικότητας των τουριστικών προορισμών της Περιφέρειας.

d) Παράκτια Ευρύτερη Ζώνη, παράλια Χαλκιδικής και Στρυμονικού

i. Απεξάρτηση του τουρισμού από τη διεθνή συγκυρία και επικέντρωση του στην υψηλής ποιότητας ζήτηση μέσα από ποιοτική αναβάθμιση, εμπλουτισμό και διεύρυνση τουριστικού προϊόντος, διασύνδεση με νέες μορφές τουρισμού, άμβλυνση της εποχικότητας και σύνδεση με τον πολιτισμό και τους περιβαλλοντικούς πόρους.

ii. Διευθέτηση συγκρούσεων ως προς τις περιοχές του δικτύου των προστατευόμενων περιοχών Natura 2000 και τις ΠΑΥ.

iii. Ανασυγκρότηση/αναδιοργάνωση υποδομών και οικοδομικού αποθέματος για διατήρηση της φέρουσας ικανότητας.

iv. Ενθάρρυνση μεγάλων επενδύσεων εθνικής ή ευρύτερης περιφερειακής εμβέλειας, ιδίως με οργανωμένη μορφή.

v. Προώθηση ειδικών-εναλλακτικών μορφών τουρισμού με παράλληλη προστασία της φύσης στις περιοχές του δικτύου των προστατευόμενων περιοχών Natura 2000.

Χωρική διάρθρωση βασικών δικτύων μεταφορών

Ως προς την ανάπτυξη/βελτίωση των οδικών υποδομών στην Περιφέρεια και σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο, κατατάσσονται πρώτα κατά σειρά ιεράρχησης τα εξής έργα που αποτελούν τμήμα των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών, και επομένως είναι εθνικής σημασίας:

- η κατασκευή του ανισόπεδου κόμβου Κ16 στην συμβολή ΠΑΘΕ και εσωτερικής περιφερειακής οδού Θεσσαλονίκης, και

- η ολοκλήρωση της κάθετης οδού: Εγνατία Οδός - Κιλκίς - ΒΙ.ΠΕ. Κιλκίς Δοϊράνη - Προμαχώνας.

Ως προς τις λοιπές οδικές υποδομές στην ΠΚΜ, προτεραιότητα έχει η βελτίωση/αναβάθμιση τμημάτων του «Ανατολικού Οδικού Δικτύου» (ΑΟΔ) που συμβάλλουν ιδιαίτερα στην τουριστική και αγροτική ανάπτυξη. Τέτοιες παρεμβάσεις είναι η βελτίωση του οδικού άξονα Θεσσαλονίκη - Νέα Μουδανιά - Ποτίδαια - Κασσανδρεία, η βελτίωση της οδού Ν. Μουδανιά - Νικήτη και της οδού Σταυρός - Ιερισσός, με στόχο την καλύτερη προσπελασιμότητα στο Άγιο Όρο.

Παράλληλα, κρίνεται ως εξαιρετικά σκόπιμη για την Περιφέρεια η διασύνδεση των εγκαταστάσεων του λιμένος Θεσσαλονίκης (ολοκλήρωση της κατασκευής της οδικής σύνδεσης του 6ου προβλήτα) με το πρωτεύον οδικό και σιδηροδρομικό δίκτυο, μέσω της δημιουργίας και υλοποίησης πολυτροπικού κέντρου εμπορευματικών μεταφορών στην ευρύτερη περιοχή του Μητροπολιτικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης. Ως προς τις λοιπές μεταφορές, τίθενται ως γενικές προτεραιότητες η ενίσχυση του ρόλου των σημαντικών κόμβων επιβατικών και εμπορευματικών κέντρων (αερολιμένας Θεσσαλονίκης, λιμένες, σιδηροδρομικοί και λεωφορειακοί σταθμοί), κατόπιν μελετών σκοπιμότητας και εφικτότητας, καθώς και η προώθηση μετακινήσεων με μέσα τουριστικής ανάπτυξης για την επέκταση/ βελτίωση υφιστάμενων ή τη δημιουργία νέων κόμβων προσέλκυσης κρουαζιερόπλοιων, τουριστικών σκαφών και υδροπλάνων. Θεωρείται σκόπιμη η ενίσχυση του δικτύου τουριστικών λιμένων καθώς και η διερεύνηση της σκοπιμότητας βελτίωσης των λιμενικών υποδομών υποδοχής κρουαζιερόπλοιων στη Θεσσαλονίκη, η εξέταση της εφικτότητας και βιωσιμότητας δημιουργίας υδατοδρομίων στις παραθαλάσσιες περιοχές και κυρίως στις περιοχές τουριστικών μαρίνων, η εξέταση ακτοπλοϊκής σύνδεσης μεταξύ Χαλκιδικής - Πιερίας, κυρίως μέσω των λιμανιών Ν. Μουδανιών και Λιτοχώρου.

Χάρτης 8: Η χωρική οργάνωση του τουρισμού μέσα από την ανάλυση του νέου ΠΧΠ Κεντρικής Μακεδονίας

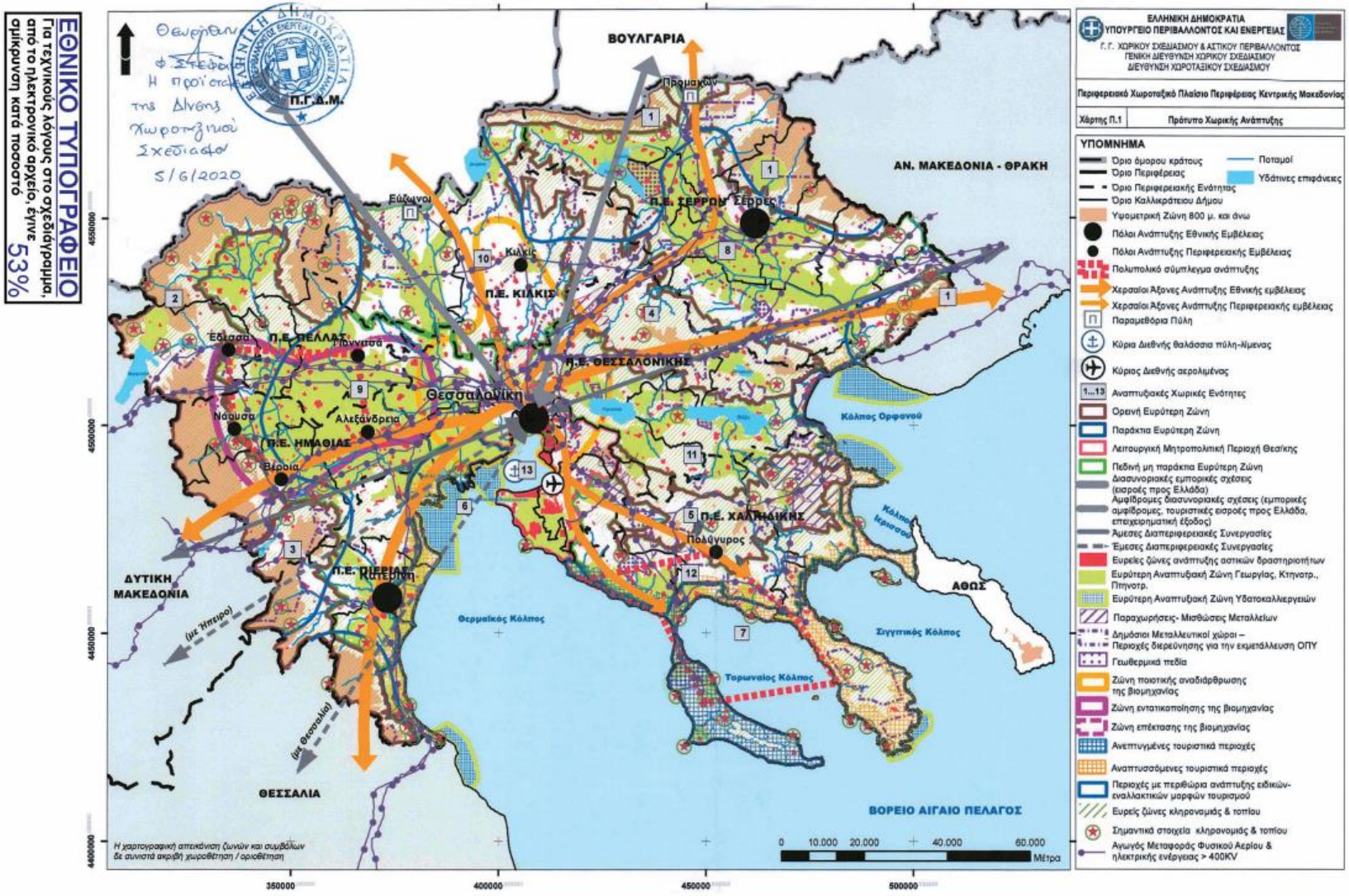

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το ΙΝΣΕΤΕ στο πλαίσιο της Πράξης:
«Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του»
με κωδικό MIS 5003333, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020" και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)**